

Topdrukke voor reddingsbrigade
PAGINA 8

De kleuren van Limburg
PAGINA 27

De Ark levert dieren voor tv
PAGINA 31

Wereldrecord Keniaan Sigei
PAGINA 15

May Theunissen in het geweer
PAGINA 18

Ernie Els, golfer met fluwelen touch
PAGINA 18

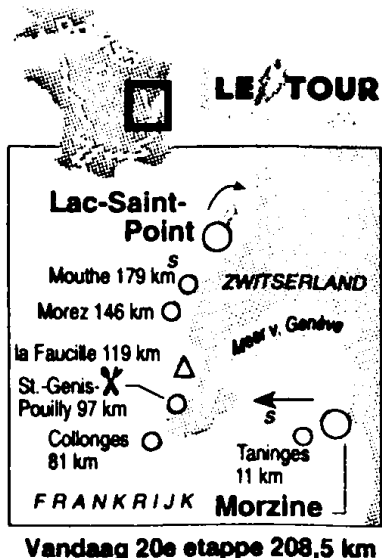
Valkenburg minder vol
PAGINA 19

Langgezochte vader gevonden
PAGINA 23

Love en peace in Zuid-Afrika
PAGINA 25

● Lege terrassen in Valkenburg

Negentiende etappe
1. Oegroemov
2. Pantani
3. Indurain
4. Leblanc
5. Mottet

1. Indurain 5.39
2. Oegroemov 7.19
3. Pantani 10.03
4. Leblanc 10.10
5. Virenque 12.29
6. Conti

Indurain laat Tour rustig doodbloeden
PAGINA 15

Guy Nulens gaat op recordjacht
PAGINA 16

● Weer Oegroemov

Penningmeester criminelenbond in de fout

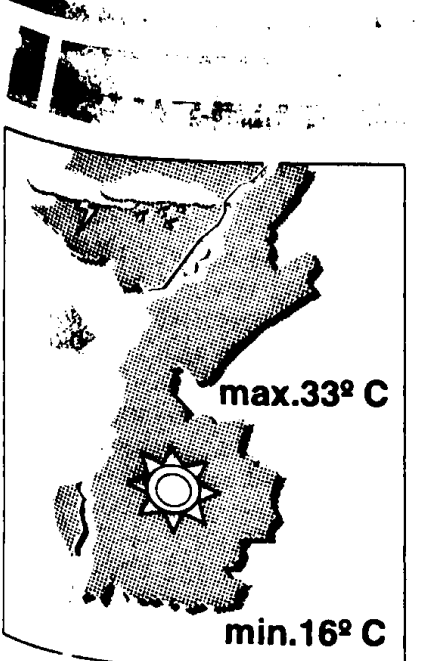
Van onze redactie binnenland

BAARN - De Bond van Wets-overtreders (BWO) heeft bij de politie in Baarn aangifte gedaan tegen oud-penningmeester John van Zijl. Hij wordt beschuldigd van valsheid in geschrifte, verduistering, oplichting en flessentrekkerij.

De BWO spant tevens een kort geding aan tegen Van Zijl, omdat hij vorige maand bij de Kamer van Koophandel in Utrecht de statuten heeft laten veranderen. Van Zijl heeft tot nu toe alle beschuldigingen naast zich neergelegd. Hij beschouwt zich nog steeds als penningmeester van de BWO. Het bestuur dat nu de aanklacht heeft ingediend, is volgens hem niet meer in functie.

(ADVERTENTIE)

Koud hè!!!
Nu portable airco's voor minder dan de helft. Normaal 995,-.
Info: ZONNENCENTRUM LIMBURG
Tel. 045-715252 Fax 045-715252

OVERWEGEND ZONNIG

Een hogedrukgebied boven Scandinavië voert zeer warme lucht naar onze omgeving. Vandaag en morgen is het overwegend zonnig met in de middag een enkele stapelwolk, die morgenmiddag kan uitgroeien tot een onweerswolk, mogelijk met hagel. De wind is zwak tot matig uit noordoost tot oostelijke richtingen. Bij buien zijn flinke dagtemperaturen mogelijk. De middelen 30 en 33 graden en dus op tropisch niveau. In de nachten koelt het af tot waarden tussen 16 en 18 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 05.46 onder: 21.42
maand op: 21.34 onder: 06.40
MORGEN:
zon op: 05.48 onder: 21.41
maand op: 21.59 onder: 07.54

Brave gevangenen eerder vrij

Kabinet zwicht na pleidooi Pronk voor meer hulp aan vluchtelingen

Toch militairen naar Zaïre

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Het ministerie van Defensie stelt 'enige tientallen' manschappen, een aantal tankwagens en keukens ter beschikking, voor humanitaire hulp in het vluchtelingenkamp bij Goma in Zaïre aan de grens met Rwanda. Het kabinet heeft dat gisteren besloten na een pleidooi van minister Pronk van Ontwikkelings-samenwerking.

Pronk keerde donderdag uit het oorlogsgebied terug. Volgens een woordvoerder van Defensie duurt het minimaal twee weken voor de manschappen en het materieel ter plekke kunnen zijn. De tankwagens zijn bedoeld voor de watervoorziening. Defensie gaat er van uit dat de manschappen hooguit enkele weken worden uitgezonden. Afgelopen donderdag besloot het kabinet geen manschappen te leveren voor een VN-vredesleger in Rwanda, maar alleen materieel zoals vrachtwagens en landrovers. Dat besluit is niet gewijzigd.

Inzet

Gezien de acute nood in Goma, waar meer dan een miljoen vluchtelingen is samengestroomd, is nu besloten tot de inzet van de tientallen manschappen en tankwagens in het kamp. Dit mede, omdat het Hoge Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties heeft laten weten dat effectieve hulp in het kamp zonder inzet van militair materieel en bijbehorend personeel niet mogelijk is.

Defensie-minister Ter Beek heeft gistermiddag nog telefonisch contact gehad met zijn ambtsgenoten Perry (Verenigde Staten) en Rühe (Duitsland) over de erbarmelijke situatie bij Goma. De Verenigde Staten zetten een luchtbrug op, en leveren waarschijnlijk watervoorzieningsapparatuur en medische voorzieningen. De Duitsers denken aan de inzet van militaire artsen en voorzieningen om de hygiëne te bevorderen. Ondertussen proberen de VN de vluchtelingen te bewegen terug te gaan naar Rwanda. We hebben in Goma (Zaïre) eenvoudigweg niet genoeg water beschikbaar om 1,2 miljoen vluchtelingen in leven te houden. Een terugkeer naar Rwanda is voor de vluchtelingen veel veiliger dan een verblijf in Goma," aldus een hulpverleenster. Maar de vluchtelingen zijn hier niet van overtuigd.

Zonder hoop

Uit angst voor een cholera-besmetting en de zekere dood die daarop volgt, hebben tienduizenden Goma en de vluchtelingenkampen bij Kibumba en Munigi inmiddels wel verlaten. In plaats van op weg te gaan naar huis, trekken de meesten veelal verder Zaïre in de hoop daar water en voedsel te vinden. Maar ook die tocht is ongewis. Niet alleen cholera maar ook honger, uitputting en uitdroging achtervolgen de honderduizenden.

In Goma en de vluchtelingenkampen moeten hulpverleners machteloos toezien hoe dagelijks honderden mensen sterven aan de gevolgen van cholera. Hun werk bestaat voornamelijk uit het bergen van lijken.

● Een boer staart moedeloos naar de miljoenen sprinkhanen, die zijn rijst-oogst opvreten. Even eerder had hij nog geprobeerd met een vlinclernet de insecten te vangen, maar hij moest al gauw het nutteloos van die poging inzien. De sprinkhanenplaag doet zich voor op de Filipijnen, honderd kilometer ten noorden van de hoofdstad Manila. De vraatzuchtige beesten hebben al voor meer dan een miljoen gulden schade aangericht.

Foto: REUTERS

Islamitische groep eist aanslag op

BUENOS AIRES - Een islamitische groepering met de naam 'Volgelingen van God' heeft gisteren alsnog de aanslag opgeëist op een joods centrum in de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires, eerder deze week. De aanslag kostte in ieder geval het leven van 45 mensen. Een groot aantal slachtoffers is nog niet geïdentificeerd. De joodse gemeenschap in Argentinië vreest dat het uiteindelijke dodental zal oplopen tot meer dan honderd.

Regering wil 60 miljard liter overhevelen

In Spanje wordt nu gevochten om water

Van onze redactie buitenland

BARCELONA - Tienduizend demonstrerende boeren en tuinders uit Murcia, Alicante en Almeria hebben gisteren in Madrid hun zin gekregen. De ministerraad ging akkoord met de overheveling van 60 miljard liter water uit de rivier de Taag naar het stroomgebied van de Segura. Maar dit voornemen heeft de afgelopen dagen in de regio Castilla-La Mancha bijna een volksopstand veroorzaakt.

President José Bono van deze regio probeerde donderdag nog, tevergeefs, in een persoonlijke ontmoeting met premier Felipe Gonzalez de regering op andere gedachten te brengen. Nu overweegt de regionale regering van Bono 'en bloc' af te treden of zich uit protest op te sluiten in het provinciehuis. Maar langs de Spaanse oostkust is de beslissing van de regering-Gonzalez om water uit de Taag door te pompen naar de Segura met gejuich ontvangen.

De structurele droogte krijgt met

name in Oost-Spanje steeds meer de omvang van een ramp. Een groot aantal steden kent al jaren water-rantsoenering, vooral gedurende de zomermaanden. Thee en koffie worden daar alleen nog maar van mineraalwater gezet. Maar nog meer hebben boeren en tuinders te lijden van de droogte. Veel landbouwers besloten al drie jaar geleden te stoppen of andere gewassen, die minder water nodig hebben, te verbouwen.

Vooraf in het stroomgebied van de Segura is de situatie dramatisch. De rivier staat zo goed als droog. In Murcia zijn als gevolg daarvan 40.000 hectaren met 25 miljoen fruitbomen ten dode opgeschreven, als er niet snel water komt. Ook in Alicante, Almeria en in de regio Valencia belooft de schade in de land- en tuinbouw vele miljarden gulden als de situatie niet verandert.

Om dit structurele watertekort aan te pakken, heeft de regering-Gonzalez reeds vorig jaar een ambitieus hydrologisch plan ontwikkeld, dat binnen twee decennia de ergste problemen moet oplossen. Dit plan

voorziet in het overhevelen van water uit meer noordelijke waterbekkens, zoals de Ebro, de Duero en de Taag, naar het zuiden, waar het watertekort zich het meest doet gelden. Maar daar voelen de noordelijke regio's niets voor. Ze wijzen op hun eigen waterproblemen en willen hoe dan ook financiële compensatie. Met name het besluit van de centrale regering om een direct begin te maken met de overheveling van water uit de Taag naar de Segura heeft veel emoties losgemaakt. President Bono van Castilla-La Mancha heeft aangekondigd 'geen druppel' uit zijn Taag-rivier 'vrijwillig' te zullen afstaan'. Zelfs de bisschoppen bemoeien zich met de zaak, maar blijven nu, afhankelijk van waar hun bisdom ligt, met elkaar van mening te verschillen.

Weekeinde vol vertragingen vliegverkeer

MAASTRICHT - Vliegvakantiegangers naar alle bestemmingen rond de Middellandse Zee moeten dit weekeinde rekening houden met grote vertragingen. In Zuid-Frankrijk werken de Franse verkeersleiders uit protest tegen hun arbeidsomstandigheden drie dagen lang op halve kracht.

De Fransen handelen het luchtverkeer af naar de Balearen, Spanje en Italië. Gisteren lukte het nog om het luchtverkeer om te leiden. Morgen is voor de Nederlandse chartermaatschappijen echter een topdag op Spanje. Er wordt gerekend op langdurige vertragingen, die ook zullen doorwerken op andere vakantiebestemmingen zoals Turkije en Griekenland.

En reizigers op Maastricht Airport konden dat laatstgenoemde ongemak gisteren meteen aan den lijve ondervinden. Daar arriveerden 's middags twee chartervluchten uit Heraklion met enkele uren vertraging. Twee retourvluchten naar de hoofdstad van het Griekse eiland Kreta vertrokken dientengevolge ook met uren vertraging. Vandaag zijn er volgens een woordvoerder van 'Beek' geen chartervluchten vanuit Maastricht die last hebben van vertragingen. Maar morgen, zondag, mogelijk wel weer.

Zie verder pagina 11

● Omleiden luchtverkeer zet weinig zoden aan de dijk

Nederland wijst verzoek VS om militaire steun Haïti af

DEN HAAG - De Verenigde Staten hebben Nederland gevraagd deel te nemen in een vredesmacht op Haïti. Nederland heeft afwijzend gereageerd, maar zal een eventueel verzoek van de Verenigde Naties 'serieus bekijken'. Dat heeft een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken gisteren desgevraagd bevestigd.

Minister Ter Beek (Defensie) kreeg de vraag enige tijd geleden voorgelegd, toen hij de VS bezocht. Amerika heeft ook Israël en Frankrijk benaderd om, na een invasie die het militaire regime op Haïti omver moet werpen, de vrede op het eiland te helpen bewaren.

Nederland heeft de Amerikaanse regering meegedeeld niet op een 'bilateraal verzoek' in te gaan. „Ze kennen ons standpunt. Er is de afgelopen weken niet meer over gesproken,” aldus de woordvoerder van Buitenlandse Zaken. Volgens haar streven de Amerikanen ook naar een vredesmacht onder VN-vlag.

DE KRANT VAN LIMBURG

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): .....

Hiervoor betaal ik
abonnement 28,- per maand
vrij abonnement 25,- per maand
vrij abonnement 20,- per maand
Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: .....

Handtekening: .....
Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau:
☐ badhanddoek ☐ Parkerpen
☐ reiswekker ☐ pocketcalculator
Stuur deze bon in een open enveloppe, zonder postzegel, op naar:
Limburgs Dagblad
antwoord nr. 46, 6400 VO Heerlen

punt

uit

Dief vrijdelt bomaanslag

LONDEN - Een dief heeft donderdag ongewild een aanslag in Groot-Brittannië voorkomen toen hij een koffer met een bom stal.

Een werkloze man stal in een trein, die ten westen van Londen reed, een koffer. Nadat hij in de voorstad Reading was uitgestapt, ging hij daar naar het huis van zijn zusster en opende de koffer. Tot zijn schrik zag hij dat er batterijen en explosieven inzaten.

In paniek verliet hij het huis en begon met de koffer te lopen. Daarbij schreeuwde hij: „Het is een bom, het is een bom!“ Voorbijgangers dachten met een drugsverslaafde te maken te hebben die last had van hallucinaties.

Voor een winkel liet de dief de koffer vallen en

vluchtte. De eigenaar van de zaak waarschuwde de politie, die een groot deel van de binnenstad afzette en 230 huizen ontruimde. Uiteindelijk slaagde de Britse opruimingsdienst voor explosieven erin de bom onschadelijk te maken. Achteraf bleek dat deze niet op scherp had gestaan.

Ooggetuige Ron Clark over de dief: „Ik denk dat hij in de toekomst twee keer nadenkt voordat hij koffers steelt. Ik wed dat het de schrik van zijn leven was.“

Afgelopen oktober ontploften in Reading twee bommen van de Noord-Ierse katholieke terroristenbeweging IRA, waar-

van een in het toilet van het station en een tweede in de buurt van de spoorbaan. Een woordvoerder van Scotland Yard deelde mee dat anti-terreur-specialisten de plaatselijke politie helpen bij het onderzoek. De dief is door de politie aangehouden en verhoord. De trein waarin de bom is gevonden, is op een zijspoor in een hangar gezet en wordt daar onderzocht op vingerafdrukken en andere sporen.

Politie Amsterdam neemt maatregelen tegen af luisteren

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM - De korpsleiding en chefs van de Amsterdamse recherche krijgen de beschikking over de GSM-telefoon van de PTT. Dit type telefoon is moeilijk af te luisteren. Recente af luisterschandalen, waarbij de telefoon van de top van de Amsterdamse politie en de recherche is afgetapt door criminelen, hebben tot deze maatregel aanleiding gegeven. Verder is afgesproken dat Amsterdamse politiemensen geen gevoelige informatie meer per telefoon uitwisselen.

Volgens politievoorzitter Klaas Wiltink is het voornamelijk van de GSM-telefoon dat die niet door derden is af te luisteren, of in ieder geval veel moeilijker. Wiltink: „We wisten dat de oude auto-telefoons al niet veilig waren, maar zijn er nu achter gekomen dat

de vaste PTT-lijnen ook worden afgeluisterd. Daarbij houden we er terdege rekening mee dat zelfs gesprekken van hoofdcommissaris Nordholt zijn afgetapt. Daarom zullen we zelfs met de GSM-telefoon een bepaalde veiligheidsmarge inbouwen en zo weinig mogelijk vertrouwelijke zaken bespreken. De beste oplossing is gewoon 'face to face' met elkaar praten.“

In juni kwam bij een gezamenlijk onderzoek van de Amsterdamse politie en de PTT aan het licht dat schakelkasten van de PTT door criminelen, vermoedelijk met hulp van PTT-beambten, waren gesaboteerd. Inmiddels worden deze kasten waarop hooggeplaatste functionarissen van de Amsterdamse politie zijn aangesloten, regelmatig steekproefsgewijs gecontroleerd. Enkele media zijn inmiddels vanuit het criminele circuit voorzien van bandopnames waaruit blijkt dat politiemensen en officieren van justitie zijn afgetapt. Een publicatie in de Telegraaf van dergelijke banden met vertrouwelijke informatie leidde ertoe dat justitie onderzoek doet van de krant kan worden vervolgd voor 'opzetheling'.

Snelste daling ww-uitkeringen sinds zes jaar

ZOETERMEER - Het aantal uitkeringen voor ziekte, werkloosheid en arbeidsongeschiktheid is in de afgelopen vijf maanden versneld gedaald. Geïntegreerd voor seizoensinvloeden is de daling van het aantal ww-uitkeringen zelfs de grootste van de afgelopen zes jaar. Het aantal ww-uitkeringen ging in mei verder omlaag tot 344.000. Het was voor de vijfde opeenvolgende maand dat dit aantal daalde. In februari van dit jaar kregen nog 370.000 mensen een ww-uitkering. Geïntegreerd voor seizoensinvloeden is er sprake van de grootste daling van het aantal ww-uitkeringen in de afgelopen zes jaar.

Het aantal mensen met een aaw-wao-uitkering is in mei gedaald tot 914.000. De afname in mei (2700) was beduidend groter dan in de afgelopen maanden.

Ook in de ziektewet heeft zich in de afgelopen vijf maanden een spectaculaire daling voorgedaan. In de eerste maanden van 1994 zijn in totaal 336.000 nieuwe ziektewet-uitkeringen verstrekt. In de eerste vijf maanden van 1993 waren dit er nog 2.126.000. Deze daling van 84 procent is het gevolg van de per 1 januari 1994 ingevoerde Wet Terugdringing Ziekteverzuim. Door deze wet komen de eerste twee tot zes weken ziekteverzuim voor rekening van de werkgever.

VNG voorziet weer uitstel nieuw paspoort

DEN HAAG - De Vereniging van Nederlands Gemeenten (VNG) betwijfelt of de gemeenten per 1 januari 1995 de nieuwe paspoorten en identiteitskaarten zullen kunnen uitgeven. De aanpassing van de apparatuur om persoonsgegevens op de nieuwe blanco documenten te kunnen printen zal vermoedelijk meer tijd in beslag nemen dan de zes maanden die nog resten tot 1 januari. Dat verklaarde een woordvoerder van de VNG vrijdag.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken houdt evenwel officieel vast aan de uitgiftedatum van 1 januari. Minister De Graaff-Nauta van binnenlandse zaken beslist naar verwachting volgende week over het in massa-productie nemen van de nieuwe documenten.

Rose Kennedy

Rose Kennedy, moeder van de vermoorde Amerikaanse president John Kennedy, is gisteren 104 jaar oud geworden. De Kennedy's zullen naar verjaardag dit weekend vierien. Traditiegetrouw ontvangt de 'koningin-moeder' van de Kennedy-dynastie zaterdag 104 rozen uit handen van de enige van haar vier zonen die nog in leven is, Edward Kennedy.

Drugsstrijd

De Iraanse strijd tegen drugs-handelaren heeft in een jaar tijd het leven gekost aan honderd agenten. Vijfhonderd raakten gewond. Het aantal drugsverslaafden, zo echter dramatisch zijn gedaald. Ten tijde van de islamistische revolutie in 1979, toen Iran 38 miljoen inwoners telde, waren er twee miljoen verslaafden. Vijftien jaar later, met een bevolking van 61 miljoen, heeft het land nog slechts vijfhonderd-duizend drugsgebruikers. Iran executeerde al duizenden drugshandelaren.

Oosten

Het oosten van Duitsland heeft een groot deel van zijn economische achterstand op Europa ingehaald. In het afgelopen jaar kwam per hoofd van de bevolking de belangrijkste graadmeter voor economische groei, het bruto binnenlands product, hoger te liggen dan die van Portugal en van Griekenland.

Decreet

Na het intrekken van het uiterst omstreden decreet over het afschaffen van voorarrest bij corruptiezaken, heeft de Italiaanse regering gisteren een nieuw wetsontwerp goedgekeurd. Voorarrest in corruptiezaken is voortaan alleen verboden, als de verwachte straf minder dan vier jaar zal zijn. Premier Berlusconi en zijn kabinet komen hiermee tegemoet aan de felle kritiek van justitie, samenleving, oppositie en regeringspartijen op het oorspronkelijke plan.

Greenpeace

De kapitein en de campagneleider van het actieschip Sirius van de milieuorganisatie Greenpeace moeten in september voor de rechter verschijnen. Zij moeten zich dan verantwoorden voor het hinderen van de Noorse walvisvaarder Senet. De officier van justitie legde vrijdag het Nederlandse tweetal elk een boete op van 25.000 kronen, ongeveer 7500 gulden. De actievoerders weigeren dit te betalen en moeten nu voorkomen.

Massamoord

De wereldbevolkingsconferentie van de Verenigde Naties, september in Cairo, leidt tot 'de grootste massamoord in de geschiedenis' wanneer abortus wordt toegestaan als middel tot geboortebepaling. Dit zei curiekardinaal Trujillo, hoofd van de pauselijke raad voor het gezin. De Colombiaanse kardinaal vreest dat op de komende VN-conferentie de economisch en cultureel bevoorrechte landen proberen hun visie op geboortebepaling op te leggen aan de arme landen.

Streng

De Britse regering houdt de twee jongens die vorig jaar de peuter James Bulger vermoordden minstens vijftien jaar achter slot en grendel. Een rechtbank had het duo een celstraf opgelegd voor onbepaalde tijd. Het ministerie van Justitie vindt een langere straf echter gepast.

Assad wil nog geen vredesregeling met Israël

Bezoek Christopher aan Syrië zonder resultaat

Van onze redactie buitenland

DAMASCUS - De Amerikaanse minister Christopher van Buitenlandse Zaken heeft gisteren zijn rondreis door het Midden-Oosten besloten met een bezoek aan de Syrische president Assad. Bij rellen in Nabulus, op de Westelijke Jordaanoever, schoot het Israëlijsche leger een Palestijn dood. De grens tussen Israël en de Strook van Gaza werd weer opengesteld, na vijf dagen hermetisch afgesloten te zijn geweest.

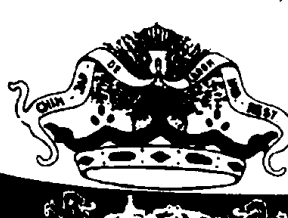
Het sluitstuk van Christophers vredesmissie, een gesprek met Assad, leek weinig vruchtbaar te zijn geweest. Maar volgens een woordvoerder van de Syrische president keert de Amerikaanse minister binnenkort naar de regio terug om de gesprekken voort te zetten. Christopher brengt maandag in Washington aan de Israëlische premier Rabin verslag uit.

Israël wil pas met Syrië over veiligheids garanties en de bilaterale verhoudingen praten nadat beide landen een vredesverdrag hebben afgesloten. Damascus stelt dat Israël zich eerst bereid moet tonen tot volledige terugtrekking van de Hoogte van Golan. Tijdens zijn verblijf in het Midden-Oosten heeft Christopher deelgenomen aan de Israëlisch-Jordaanse gesprekken. Deze gesprekken gaan vooraf aan de historische ontmoeting komende maandag in Washington tussen premier Rabin en de Jordaanse koning Hussein. Ook bezoekt de Amerikaan in de Gazastrook de Palestijnse leider Yasser Arafat.

Deze onder Palestijns zelfbestuur staande regio was vijf dagen afgesloten geweest van Israël. Gisteren werd de grens weer opengesteld. Duizenden Palestijnen trokken daarop Israël binnen. De afgrenzende geschiedde begin deze week na hevige onlusten waarbij twee Palestijnen omkwamen.

Op de bezette Westelijke Jordaanoever kwam het vrijdagmorgen tot een treffen tussen het Israëlische leger en Palestijnse demonstranten. In Hebron raakten zeventien betogers gewond. In Nabulus werd een 23-jarige Palestijn gedood door een Israëlische kogel. De rellen in Hebron braken uit voor de Ibrahimimoeske waar in februari van dit jaar een joodse extremist meer dan dertig Palestijnen doodschoot. Jonge Palestijnen gooiden stenen naar de Israëlische militairen. Die schoten op de demonstranten, aanvankelijk met rubberkogels, later met gewone munitie.

(ADVERTENTIE)

Voor origineel Japans- of Chinees/Indische specialiteiten bezoekt u ons unieke restaurant "De Kroon". Zakenlunch of diner, familiefeesten en groepen tot 250 pers., sfeervolle en romantische inrichting, ruime parkeergelegenheid. G. Prinsenda 51, Heerlen, tel. 045-232533.

DOOR ANDRIES ELSKAMP

ZUTPHEN - In navolging van de vorige affaire is ook 'Epe-3' uitgegroeid tot een lastig te beoordelen zakenzaak. De twijfels die de advocaten met zakken vol rondstrooit, zijn niet geheel weggenomen. Cruciaal bij de beoordeling zijn de verklaringen van de drie kinderen van het echtpaar Ad en Sophie H. en vooral de wijze waarop die tot stand zijn gekomen. Officier van justitie mr. K. Wetzels herhaalde gisteren in haar repliek de moeite die het de kinderen heeft gekost om belastende verklaringen te geven met name de ouders Ad en Sophie af te leggen. „Het zijn en blijven heel traumatische ervaringen voor de kinderen. Daar komt bij dat de kinderen murw waren gemaakt door jarenlang seks en ge-

• Nog lang niet alle Palestijnen zijn het eens met de toenadering tot Israël. In Gaza kwamen zo'n tienduizend aanhangers van de Hamas-beweging bijeen om te protesteren tegen het beleid van Yasser Arafat en tegen Israël. Het hoort bij dit soort bijeenkomsten, dus werd ook de Israëlische vlag verbrand.

Foto: REUTERS

(ADVERTENTIE)

Bestaat er mode vanaf maat 42?

De Joffers

SALE!
10-60%
KORTING

Persona en Marina Rinaldi
van Max Mara
Big Fun en Patrizia S.
van Mond
Si Signora e.a.

Rechtstraat 74 (na Hout) Maastricht
Maastricht • 043-218253

Geopend: ma. 13.00-17.00 uur
di. 10.00-17.00 uur
Donderdag koopavond
tot 21.00 uur

Desnoods uitlevering van Bosnische leiders

Oorlogstribunaal wil grondig te werk gaan

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG - Het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag zal desnoods vragen om uitlevering van de leiders van de strijdende partijen in Bosnië. Dat heeft de nieuwe aanklager van de VN-rechtbank, Richard Goldstone, gisteren gezegd. Indien voldoende bewijs beschikbaar is dat belangrijke politici uit het voormalige Joegoslavië zich aan oorlogsmisdaden hebben schuldig gemaakt, zal Goldstone 'niet aarzelen' om hun uitlevering te vragen.

De Zuidafrikaanse rechter zei 'geen rekening te kunnen houden' met de mogelijke gevolgen van aanklachten voor het vredesoverleg over Bosnië-Herzegovina. Waarnemers hebben eerder gesuggereerd dat de strijdende partijen een amnestie-regeling willen opnemen in een vredesakkoord.

Mochten de belangen van het vredesoverleg en het tribunaal echter botsen, dan zal Goldstone niet van aanklachten afzien. „Dat moet dan maar. Wij hebben een klus te klaren.“

Het tribunaal wil geen genoeg ne-

men met aanklachten alleen voor minder ernstige misdaden. Ook mensen die opdracht hebben gegeven voor gruweldaden, moeten zich verantwoorden. Goldstone noemde geen namen van mogelijke verdachten. Amerikaanse functionarissen hebben eerder een zwarte lijst gepubliceerd, waarop onder meer de Servisch-Servische Milosevic en de Bosnisch-Servische leider Karadzic figureerden.

De rechter werd twee weken geleden unaniem benoemd door de Veiligheidsraad. Als leider van een naar hem vernoemde commissie verwierf hij in Zuid-Afrika een reputatie met zijn onderzoek naar de betrokkenheid van de strijdkrachten bij het geweld tegen en tussen zwarten. Tijdens zijn eerste persconferentie in Den Haag aan het einde van een tweedaags kennismakingsbezoek zei Goldstone dat het tribunaal nog dit jaar de eerste verdachten verwacht te dagvaarden.

De 55-jarige Zuidafrikaan erkende overigens dat het nog maar de vraag is of landen bereid zijn verdachten uit te leveren. Met name Servië heeft aangekondigd niet te zullen meewerken.

Verklaringen van kinderen spelen doorslaggevende rol

Twijfels blijven over 'Epe-3'

weld. Dat de vader vanuit de gevangenis de kinderen bleef bestoken met brieven en telefoontjes, maakte het er niet gemakkelijker op," bevestigde de officier.

Volgens mevrouw Wetzels zijn de kinderen niet beïnvloed of onder druk gezet door de politie en hun verzorgster. „De halfzuster vervulde een moederrol. Ze was niet op de hoogte van de verklaringen van de kinderen en evenmin bij de verhoeren aanwezig," vervolgde ze. De advocaten echter wezen op videobeelden waar ook de halfzuster

in beeld verscheen en op passages in de verslaggeving van de ondervraging van de kinderen. „De beelden bewijzen dat herinneringen bij de kinderen geïmplant zijn. De eerste verklaringen van kinderen zijn doorslaggevend. Ze beschuldigen daarin echter alleen Ronald van Z. en verder niemand," concludeerde advocaat mr. F. Leemans van de moeder.

Leemans vergelijkt de vijf dagen durende zitting met een heksenproces. „De kinderen zijn matig en door ondeskundigen verhoord. Wanneer hun verklaringen wegval-

len, blijft er heel weinig meer over, in ieder geval geen wettig en overtuigend bewijs om mensen te veroordelen," meent Leemans.

Over de waarde van de oordelen van de gedragsdeskundigen dr. H. Soppe en R. Bullens blijven de meningen verdeeld. „Geen psycholoog of pedagoog kan de waarheid achterhalen, maar enkel criteria ter toetsing van de betrouwbaarheid van de verklaringen aangeven. Dr. Soppe trekt enkele aantoonbaar verkeerde conclusies," vond officier mr. Wetzels.

De advocaten legden de klemtoon op datgene wat de deskundigen als onbetrouwbaar kwalificeerden: verklaringen over de seksparty's met kinderen in Elburg. In hun verdediging koppelden de advocaten dat oordeel met hun omschrijving van drie verdachten: fantasien die met een druk op de knop volslagen onzin uitkramen. Van de vierde verdachte, Alex van Z., ontkende de officier van justitie dat hij onder ongeoorloofde druk is gezet.

Alle acht verdachten maakten gebruik van het laatste woord; zeven om nogmaals hun onschuld te beklemtonen en Ronald van Z. om aan te geven dat hij heel snel behandeld wil worden. „In ieder geval wil ik zo snel mogelijk weg uit de gevangenis, waar ik al drie dagen met de dood word bedreigd," bekende Ronald.

De rechtbank doet op donderdag 4 augustus uitspraak over alle acht verdachten.

(ADVERTENTIE)

NATIONALE ACTIE

GIRO 555

In deze actie werken samen:
Artzen, Zouder, Griez, Meisla, Meisen in Noord, Nederlandse Rode Kruis, Novia, Stichting Oecumenische Hulp, Stichting Vluchteling, Zouder, Terre des Hommes, Unicef Nederland

DOOR PETER DE VRIES

DOOR HARM HARKEMA

● **Hans van Mierlo**

As an Vice

postbus 3100

CDA moet op zoek naar verbeterde formule

De partij van het christelijke midden ligt op zijn gat. Knock-out geslagen door de kiezers, koerst het CDA in duizelingwekkende vaart af op de totale verarring. De geblutste partijleider, Elco Brinkman, weet de neerwaartse spiraal niet te doorbreken. Hij loopt alleen maar meer schade op. Er moet nu snel iets gebeuren, zeggen enkele specialisten op het gebied van crisismanagement. De wonderdokters schrijven een nieuwe formule voor. Voor Elco en het CDA.

DOOR ANS BOUWMANS

krachtveld. Het is niet duidelijk waar het CDA voor staat, zegt expert Winkelman van het gerenommeerde bureau Winkelman en Van Hessen. „Waar zeg je ja tegen. Tegen de 'duidelijkheid' van Brinkman, die hij niet goed weet te beargmenten. Tegen de C van de christelijke signatuur, of heeft de partij mogelijk nog iets anders voor ogen.”

Krudop denkt dat het CDA zich moet herbezinnen. „De ervaring heeft mij geleerd dat een organisatie er niet komt zonder een gemeenschappelijke missie. Om de eenheid terug te brengen is vaak een fundamenteel nieuwe koers nodig, die breed gedragen wordt.”

Vuistregel nummer een bij crises is dat het meestal te lang duurt voor organisaties durven te erkennen dat er iets fout zit. Leidinggevenden spelen de clown en proberen tot het bittere einde missers te verbergen achter hoopvolle kretten. Hard zijn voor de eigen mensen blijkt ook erg moeilijk. Niet voor niets noemde de CDA-commissie Gardeniers in haar analyse van de verkiezingsnederlaag geen namen.

De commissie legde wel de vinger op de verdeeldheid in de partij. Die wordt op korte termijn alleen nog maar erger, verwacht Winkelman. Als de partijtop het openlijk oneens is – partijvoorzitter Lodders tikte Brinkman vorige week op de vingers – dan voelen mensen in de partij zich niet langer gebonden aan de ongeschreven regel met één mond te spreken. Dat het CDA de correctie van Lodders vantevoren doorsprak noemt Winkelman 'dramatisch'. „Er kan best een reden zijn voor zo'n politiek spelletje, maar het bevestigt het beeld van verdeeldheid.” En dat kun je niet hebben in slechte tijden. Crisisbeheersing is juist gebaat bij openheid en eenduidigheid.

Om afglijden te voorkomen, moet het CDA op de helling. Want het huidige onduidelijke produkt heeft een negatief imago en is niet goed te verkopen. Is Brinkman de man die dat proces kan leiden? Krudop denkt dat het CDA-boegbeeld even een stapje terug moet doen. „Je

kunt niet ongestraft met hetzelfde doorgaan, als je dit soort beschadigingen hebt opgelopen. Ik denk dat hij alleen via het zijtoneel weer kan terugkeren naar het leiderschap van zijn partij. Naar boven degraderen en dan weer terug.”

Ook Winkelmans sterkte-zwakke analyse van Brinkman biedt weinig hoop voor de CDA-voorman. „Zijn sterke kant is dat hij rationeel kan en wil zijn. Knopen kan doorhakken. Maar zijn zwakte is dat hij niet kan laten blijken dat een beslissing

hem moeilijk is gevallen. Je mist de emotie, het respect voor wat een besluit betekent voor de mensen die het betreft.”

Toch denkt Winkelman dat een groot 'mea culpa' Brinkman nog wel eens zou kunnen helpen. „Als Brinkman zou durven uitspreken dat hij het op een paar punten anders had kunnen doen. Dat zou hem misschien louteren, meer ontspannen maken. Nu maakt hij zo'n verdedigende, gepijnigde indruk. Het

ligt bovendien in onze aard om iemand die flinke tegenslag krijgt, in het hart te sluiten. Maar dan moet die persoon wel zeggen dat het 'm pijn heeft gedaan.’

Net als bij Brinta en Nutricia ligt de vergiffenis op Brinkman te wachten, denkt Winkelman. Maar dan moet hij het mea culpa wel op tijd en spontaan over de lippen krijgen. Tenminste, zo gaat het in de echte wereld van wasmiddelen en babyvoeding.

● Elco Brinkman staat ondanks tegenwind nog altijd alleen aan het roer.

Foto: ANP

NS gaat controleren bij uitgang station

Van onze redactie binnenland

UTRECHT – De NS gaat met ingang van 1 januari volgend jaar steekproefsgewijze uitgangcontroles invoeren bij de stations. Dit betekent dat treinreizigers bij het verlaten van het perron of station door een poortje kunnen worden gecontroleerd waar ze het kaartje of abonnement moeten tonen waarmee ze hebben gereisd. Wie niet over een vervoerbewijs beschikt, moet dat dan alsnog kopen. Verder gaat de NS de ingangcontroles uitbreiden, waarmee op dit moment al op enkele plaatsen wordt geëxperimenteerd. De treinreiziger moet dan een kaartje kunnen tonen voordat hij het perron op mag.

Met deze maatregelen wil de NS het zwartrijden verminderen. De nieuwe plannen zijn gistermorgen bekendgemaakt. Het uiteindelijke doel is de agressie in en om de treinen in twee jaar te halveren en de sociale veiligheid voor klanten en medewerkers van het spoor te verhogen.

Omdat in- en uitgangcontroles alleen maar mogelijk zijn als de reizigers daadwerkelijk de kans hebben gehad om een plaatsbewijs te kopen, komen er op alle stations kaartjesautomaten. Nu zitten 200 van de 400 stations nog zonder. Aangezien elke treingebruiker dan over een treinkaartje kan beschikken, stijgt de prijs voor een plaatsbewijs dat in de trein wordt gekocht flink. Het zogeheten treintarief is dan bij een korte rit vier keer zo hoog als het normale stationstarief. Het goedkoopste kaartje komt dan op vier keer f 2,50 oftewel tien gulden. Voor de langere afstanden gaat een in de trein gekocht kaartje tien à vijftien gulden meer kosten. Het onderscheid tussen de beide soorten 'boetes' hangt samen met de pakkans: die is boven de honderd kilometer 100 procent, aldus de NS.

Van eerdere plannen om voor het kaartje op de trein f 63 (de maximale dagkaart) extra te vragen, is afgezien. Dat voornemen riep veel weerstand op onder conducteurs. „Ze zeiden: als ik dat bedrag alleen al noem, kan ik een klap voor mijn kop verwachten,” aldus manager sociale veiligheid en anti-agressie Tjibbe Spoelstra.

Voor de steekproefsgewijze kaartjescontroles op de stations, die op wisselende tijden bij verrassing zullen plaatsvinden, komen vooral de stations van de grote steden en de Randstad in aanmerking. De ervaring leert namelijk dat zwartrijden vooral plaatsvindt op korte trajecten in het westen van het land. Maar ook worden de treinen uitgeoefend die grote groepen disco- en cafégangers vervoeren.

De spoorwegen hebben al proefgedraaid met ingangcontrole. Volgens Spoelstra zijn de resultaten gunstig. „De kaartverkoop stijgt dan. Gemiddeld met zo'n 25 procent, maar er zitten ook toppers bij van plus 70 procent. Ook melden conducteurs, dat het dan op de trein prettiger werken is.” Een ander voornemen van de NS is om reizigerszones te creëren, die door boden en belijning worden aangegeven. Binnen die zone wordt de reiziger geacht een kaartje bij zich te hebben.

Al die maatregelen moeten de agressie in en om treinen beteugelen. Niet alleen omdat de klanten er last van hebben, maar ook omdat het NS-personeel eronder lijdt. Voortig jaar hebben duizend conducteurs agressie jegens hen gemeld. Ruwweg komt dat neer op één op de drie.

Wat hun aangedaan wordt loopt uit een van schelden, spugen en bedreigen tot slaan, steken en verkrachten. Spoelstra: „Het hele scala. In het ene geval meldt de conducteur zich de rest van de dag af; in het andere geval moet hij 2,5 jaar thuis bijkomen van mishandeling.”

In acht op de tien gevallen is de ontdekking van zwartrijden de aanleiding voor de agressie. Van de miljoen reizigers die de spoorweger dagelijks vervoeren, rijden er naar schatting 350.000 zonder geldig ticket. In de overige agressieve situaties betreft het incidenten die 'ouderiders' hadden kunnen plaatsvinden', aldus Spoelstra. „De jungle van de straat vind je helaas ook te rug in ons bedrijf.”

De anti-agressie maatregelen kos de NS dertig miljoen gulden; dit geld gaat hoofdzakelijk op aan de aanschaf en installatie van de kaartjesautomaten en de training van alle conducteurs op sociale vaardigheid. Daar staat tegenover, dat de inkomsten voor het spoor zullen stijgen doordat er minder mensen zwartrijden. Nu loopt de NS jaarlijks door het zwartrijden tussen de zestig en negentig miljoen mis.

(ADVERTENTIE)

MET UITZICHT OP MAESTRICHT

Café-Bar d'Artagnan
Restaurant 'Au Bord de la Meuse'
Holiday Inn Crowne Plaza
De Ruiters 1 - 6221 EW Maastricht
Tel. 043 509191

VAN ZONSONGANG TEGEN
ZONSONDERGANG HET LANGSTE
TERRAS AAN DE MAAS

Palestijnse autonomie bracht Hoessein nader tot Rabin

DOOR AD BLOEMENDAAL

TEL AVIV – Het is alweer meer dan tien maanden geleden dat Jitschak Rabin en PLO-leider Jasser Arafat elkaar op het gazon van het Witte Huis de historische handdruk gaven. Makkelijk ging dat de Israëlische premier niet af. Toch heeft die ongewenste intimiteit met Arafat er uiteindelijk voor gezorgd dat hij maandag, op dezelfde plaats en voor het eerst in alle openheid, de hand kan schudden van de Jordaanse koning Hoessein bin Talal.

Dit keer hoeft Rabin zich niet te forceren. Sinds zijn aantreden als premier, in 1992, heeft hij de Hashemitische vorst al zeker twee keer in het geheim ontmoet. Vorig jaar herfst was president Bill Clinton in het Witte Huis de gastheer van Israëls minister van Buitenlandse Zaken, Shimon Peres, en Hoesseins broer, kroonprins Hassan. Peres was na dat onderhoud, en een geheim bezoek aan Amman in november, zo geestdriftig dat hij zei dat er alleen nog maar een pen nodig was om een Jordaanse-Israëlische vredesovereenkomst te tekenen. Een wat voorbarige conclusie, want de technische onderhandelingen hebben laten zien dat er nog heel wat is te regelen.

De koning is voor Rabin dus geen onbekende. Belangrijk is ook dat Hoessein in Israël lang niet zo omstreden is als Arafat. Ook de rechtse oppositie steunt de ontmoeting in Washington, al zegt men daar niet gerust te zijn op de concessies aan Jordanië die Rabin zou overwegen.

● De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher (midden), geflankeerd door zijn Israëlische collega Shimon Peres (links) en de Jordaanse premier Abdel Salam Majali treffen voorbereidingen voor de ontmoeting maandag in Washington tussen Rabin en Hoessein.

Foto: EPA

Heeft Rabin dus alle reden maandag een vrolijk gezicht te trekken. Hoessein wil zich niet al te toetschietelijk tonen. Hij heeft zijn parlement laten weten dat zijn openlijke ontmoeting met de Israëlische premier het gevolg is van Amerikaanse druk. Zonder handdruk op het gazon van het Witte Huis geen kwijtschelding van schulden en geen moderne Amerikaanse wapens, daar komt zijn uitleg op neer. Hij heeft ook gezegd dat zonder toenadering tot Israël zijn koninkrijk het gevaar loopt uiteen te vallen.

Hoessein heeft uitspraken over Amerikaanse druk nodig om de binnenlandse oppositie te kalmeren. Egypte kreeg bij het sluiten van zijn vredesverdrag met Israël de Sinai terug en Syrië mag mettertijd de Golan-hoogte verwachten. Maar op een aantal grenscorrecties na heeft Jordanië geen territoriale aanspraken van belang.

Wat wil Hoessein met de versneling van het vredesproces bereiken? Amerikaanse militaire en financiële hulp vormen maar een

deel van het antwoord. Het was in de eerste plaats het akkoord van Oslo, bezegeld met de handdruk van Rabin en Arafat en gevolgd door de toepassing van Palestijnse autonomie in Gaza en Jericho, dat de koning deed besluiten meer haast te maken.

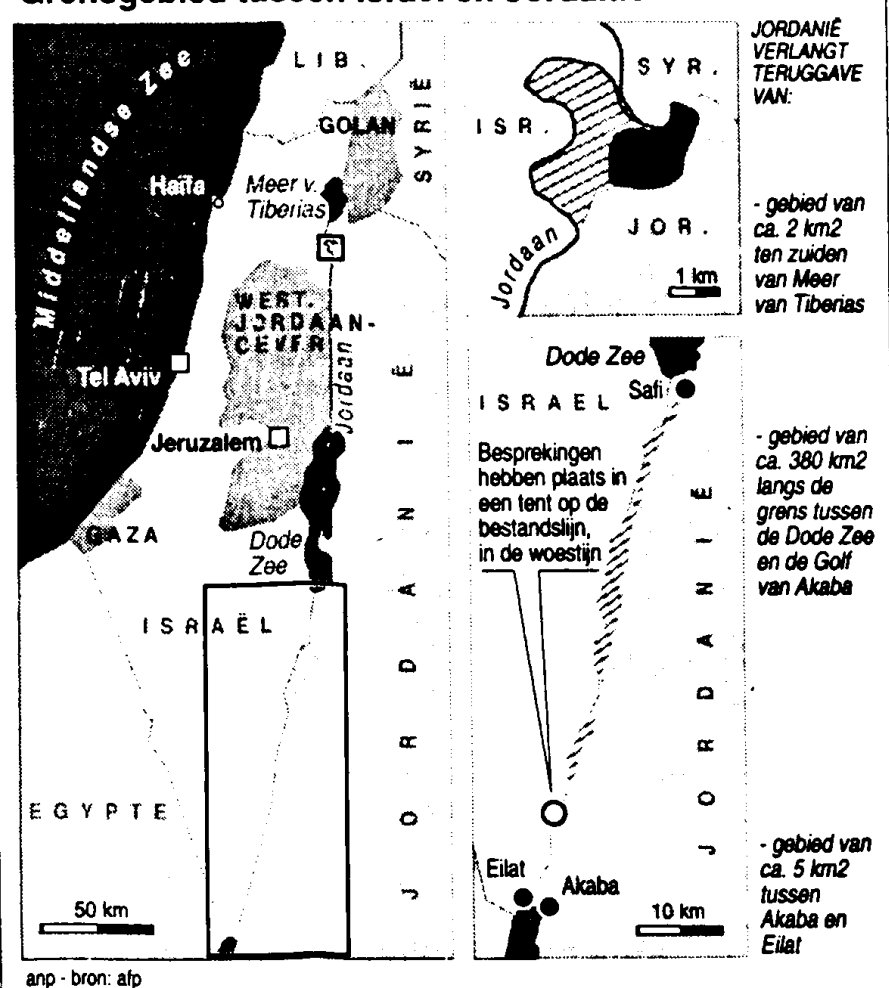
De ontwikkelingen aan het Israëlisch-Palestijnse front kwamen voor Hoessein als een verrassing en hij heeft dat Arafat persoonlijk kwalijk genomen. In de zomer van 1988, een half jaar na het uitbreken van de intifada, maakte hij bekend dat hij het lot van de Westelijke Jordaanoever verder in handen legde van de PLO. Hij ging ervan uit dat Israël de vorming van een Palestijnse staat in het gebied nooit zou toestaan. Maar daar is hij niet langer van overtuigd.

In Jordanië vormen Palestijnen ruim de helft van de bevolking. Onder druk van de andere Arabische landen en zeer tegen zijn zin heeft koning Hoessein in 1974 de PLO erkend als de enige wettige Palestijnse vertegenwoordiger. Hij verschaftte daarmee in zekere zin legitimiteit aan een loyaliteitskwesitie, die neerkomt op de vraag: wie is de leider van Jordanië Palestijnen, Hoessein of Arafat?

Op dit moment is de koning de situatie de baas, al moet hij terdegerekening houden met de gevoelens van zijn Palestijnse onderdanen. De periode van de Golfoorlog – toen hij weigerde zich aan te sluiten bij het Westers-Arabische bondgenootschap – heeft dat nog eens laten zien.

Maar de vorming van een Palestijnse staat, in combinatie met een onopgelost vluchtelingen-vraagstuk, zou de loyaliteitsk-

Grensgebied tussen Israël en Jordanië

westie verder aanscherpen en in zijn uiterste consequentie kunnen leiden tot een splitsing van Jordanië of de val van het Hashemitische koninkrijk. „Jordanië is Palestina” is daarom niet alleen de leuze waarmee rechts in Israël de Westelijke Jordaanoever opeist. Het is, in een andere uitleg, ook het schrikbeeld van koning Hoessein.

Jeruzalem

De koning wenst nauw betrokken te blijven bij de ontwikkelingen in de Palestijnse autonomie en hij kan dat alleen met Israëlische medewerking. Hij wil ook achter de schermen met Israël samenwerken om de continuïteit van de Hashemitische heerschappij in Jordanië te verzekeren. Israëlische leiders verzekeren hem keer op keer dat ze prijs stellen op een sterke onafhankelijke Jordaanse staat aan de oostkant van de Jordaan. In

de woorden van Peres: „Jordanië is Jordanië en Palestina is Palestina.”

Peres deed onlangs nog een andere uitspraak waarvan de Jordaniërs goede nota hebben genomen, namelijk dat Jeruzalem politiek gesproken een afgedane zaak is, maar dat de religieuze toekomst van de stad open staat voor discussie. Hij voegde er aan toe dat in die laatste sfeer Jordanië zijn belangrijke rol zal behouden.

Sinds koning Hoesseins overgrootvader, Hoessein bin Ali, in 1924 het beheer over de heilige islamitische plaatsen in het huidige Saoedi-Arabië werd ontnomen, vertegenwoordigt Jeruzalem voor het Hashemitische vorstendom het laatste religieuze houvast. Na de oorlog van 1967 heeft Israël de Jordaniërs het beheer over de Aksa-moskee en de Rotsoepel laten behouden. De

invloed van het ministerie van Religieuze Zaken in Amman gaat zover dat op de Westoever en in Oost-Jeruzalem geen islamitische voorganger kan worden benoemd zonder Jordaanse toestemming.

Omdat Hoessein zich realiseert dat Jeruzalem politiek gezien een onneembare hindernis vormt, is hij bereid los daarvan een akkoord te sluiten over de heilige plaatsen. Dat zou bovendien voorkomen dat de Palestijnen het beheer overnemen.

Als het gaat om het scheiden van de politieke en de religieuze toekomst van Jeruzalem heeft Jordanië niet alleen een bondgenoot in Israël, maar ook in het Vaticaan. De Vaticaanse minister van Buitenlandse Zaken, kardinaal Jean-Louis Tauran, bracht eerder deze maand een bezoek aan Amman. Hij zei bij die gelegenheid dat er internationale garanties moeten komen 'om de uniekheid van Jeruzalem te verzekeren'. Dat zou moeten gebeuren 'voor de territoriale problemen worden opgelost'.

Een scheiding van Jeruzalems religieuze toekomst van de politieke status van de stad, valt vanzelfsprekend slecht bij de Palestijnen. Als Jordanië bereid zou zijn een vredesakkoord te sluiten, nog voor er een politieke regeling over Jeruzalem is bereikt, zou dat Israël goed van pas komen in de onderhandelingen met de PLO over de status van de stad. Die onderhandelingen moeten over uiterlijk twee jaar beginnen.

Als Rabin en Hoessein elkaar maandag in Washington ontmoeten, weten ze dat de president van Syrië, Hafez al-Assad, over hun schouder meekijkt. Hij is de man die de sleutel voor een alomvattende vredesregeling in het Midden-Oosten in handen heeft, zo wil het cliché. Maar het kan niet anders of Assad zal het tempo waarin hij zijn kat-en-muis spel met Rabin uitvoert moeten aanpassen aan de nieuwe omstandigheden die koning Hoessein heeft geschapen. Wat dat betreft kan de bijeenkomst in Washington alleen maar bijdragen aan de zo noodzakelijke doorbraak.

van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot

vertegenwoordiger / ster

waarbij u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooid studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.

Uw brief, met genoten opleiding etc., wordt door ons vertrouwelijk behandeld.

Avesta Nederland BV, Postbus 1077, 6000 AC WERT.

Gevraagd voor z.s.m.

leerling keukenmonteur

(b.vk. LTS meubelm.)

Vossen keukens

Eikendendweg 77, Heerlen.

Voor afspr. bellen 045-712158 of schriftelijk.

Gevr. ervaren telefonisch Verkoper m/v die 's avonds willen bijverdiene. Goede verdiensten nog. Info maand, v.a. 10.00 uur 00-49-240518025. gebr. Bladt hebben speciaal verkoopwerk voor studenten die de perfecte BIJ-RIJNSTEN (f 70,-/00,- p.d.g.) zoeken vanuit astricht/Eindhoven. Min. 17 jr. Info uitsl. 18.00-00 u. Tel. 03435-77457.	Gezocht duitsprekende VERKOPERS met doorzettingsvermogen. Hoge verdiensten. Voor meer info 02977-21082 (tussen 10.00 en 13.30 uur). Gevraagd house/disco DANCERSSEN en all-round DJ v. grotere discotheek in Limb. 06-59043685. Gevraagd ervaren AUTO-POETSER i.b.v. rijbewijs tot 20 jaar. Auto Limburg Stein. Telef. 046-338474.

Bel voor informatie 046-750004
Rijksweg Centrum 86-88 Geleen.

Wat VERKOPEN? Advier- varia: 045-719966.	Wat VERKOPEN? Advier- varia: 045-719966.

Winkelpersoneel

Lady X Mode vraagt voor haar modezaak een
part-time medewerkerster
boven de 25 jaar voor ong. 16 uur per week.
Uitsluitend schriftelijke sollicitaties zijn wij gaarne aan ons
adres: Oranje Nassaustr. 5, 6411 J.D. Heerden

Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-35
Heerlen (Hoensbroek)

De Koumen 34, Heerlen/Hoensbroek.
Openingstijden maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 18.00 uur.
Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.

Elke zondag
van 12 tot 16 uur:
dan 300 occasions.
Elke vrijdag
van 12 tot 16 uur:
dan 200 occasions.
Elke zaterdag
van 12 tot 16 uur:
dan 100 occasions.

Wilt u kopen of ver-
kopen? Bel de Nationale Aut-
o-Service, de meest efficiënte
verkoop- en aankoop-
bestedingsbureau.
05990-50320.

KALDEBORN. Wij be-
doelen de hoogste prijs voor
uwer auto te betalen. Bel
05990-50320.

81: BMW autom. 1.6 '83;
Mercedes 300D autom. def.
'83; Toyota Corolla LB 1.6
'84. Inr., financ., garantie.
Verlengde Lindelaan 23,
Oirschot. 04492-5782.

MB 190 E '84, fl.12.900,-;
Alfa GTV 2.5i '81, fl.9.600,-.
BMW 520i '84, fl.1.950,-.
Sierra Combi 1.6 '84,
fl.4.500,-; Austin Metro Surf
'85, fl.1.950,-. Inruil mogelijk.

remmen, APK 1-'95, f 400,-
045-729518, na 19.00 uur.

[illegible]

Cultureel Zomerfestival in Brunssum

Het Vijverpark Zomerfestival dat zondag in Brunssum plaatsvindt, staat in het teken van integratie. Het is een culturele manifestatie waar Antillianen, Arubanen, Surinamers en autochtone Nederlanders elkaar ontmoeten. Het Zomerfestival 1994 wordt van 10 tot 22 uur gehouden in het Vijverpark in Brunssum. Vorig jaar trok het evenement ruim negenduizend bezoekers. Op twee podia zullen optredens plaatsvinden van verschillende bands, artiesten en dansers, waaronder Midi, Trafassi, Surprice Band, Steel Band, Bon Nobo en het trio Angua Cayente. Ook staan er stands met informatie over de verschillende culturen en kraampjes met tropische hapjes en drankjes. De entree is gratis.

Maansteen in planetarium

Met het programma 'Licht op de maan' haakt het Artis Planetarium in Amsterdam in op het zilveren jubileum van de eerste maanlanding. De planetariumkoepel herbergt tot eind augustus bovendien een tentoonstelling over het Apollo-project. Er is onder meer een echte maansteen te zien. Het 3,3 miljard jaar oude en 92 gram zware brok werd in augustus 1971 mee naar de aarde gebracht door David Scott en Jim Irwin, de astronauten van de Apollo 15. Het Artis Planetarium aan de Plantage Kerklaan in Amsterdam is dagelijks geopend van 9 tot 17.30 uur. De presentatie 'Licht op de maan' is te zien om 11, 13 en 15 uur. Om 10, 12, 14 en 16 uur draait het familieprogramma 'Sesamstraat en de Melkweg'. Voor informatie: 020-5233452.

Samson en Gert in de Efteling

De eigenwijze, pratende pluche hond Samson en zijn baasje Gert hebben het televisiescherm verlaten om tot en met 14 augustus elke dag hun avonturen te beleven in de Efteling. Het duo is al jaren razend populair in Vlaanderen en tracht nu ook ons land te veroveren. Op de speelweide van de Efteling geven ze elke dag om 14 en 16 uur een voorstelling.

Topdrukte langs de Nederlandse kust betekent alarmfase 1 bij de redders op de stranden. Verdwaalde kinderen op zoek naar hun moeders, te ver afgedreven surfers of suffende luchtbedpeddelaars die richting open zee koersen. Konden de ruim 5000 vrijwilligers van de KNBRD (Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen) vorige zomer bijna werkloos toe zien, dit zomerseizoen hebben ze al honderden levens moeten redden.

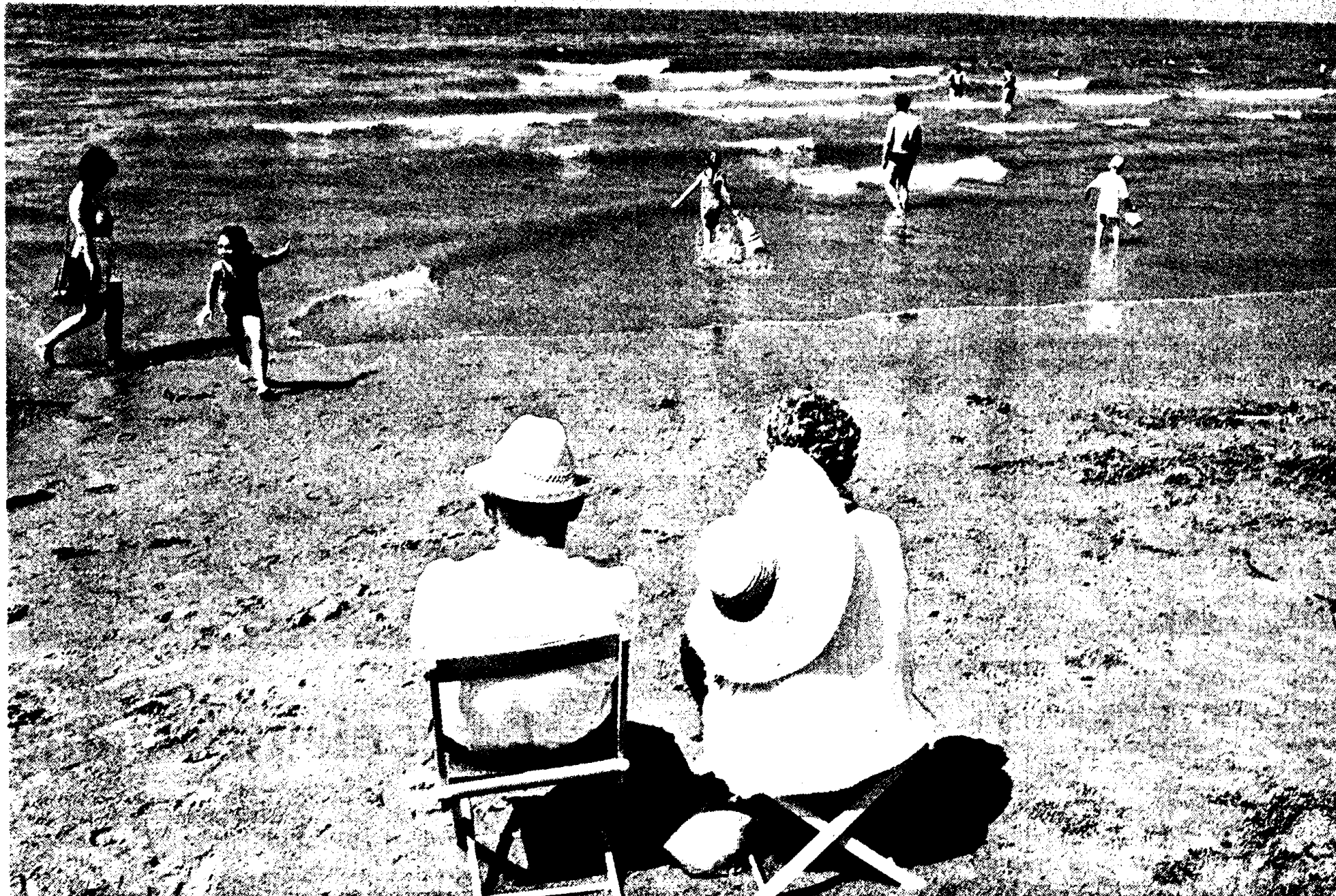
DOOR IVAR HOEKSTRA

„Het is inderdaad zeer druk, vergelijkbaar met de mooie zomer van '91 toen onze brigades in totaal 793 baders uit levensbedreigende situaties haalden. Exacte gegevens over deze zomer hebben we nog niet maar met dit weer moet een gemiddelde reddingsbrigade dagelijks zeker 50 keer in actie komen,” aldus directeur C.J. Basoski van de KNBRD.

De badgast is hardleers en maakt elke zomer weer dezelfde fouten. Basoski kent ze uit zijn hoofd: In zulke gevallen komen de vrijwilligers met een van de 300 snelle reddingsbootjes in actie. Om de zwemmer op de gevaren van de zee te wijzen heeft de KNBRD een 'Tien geboden'-lijst samengesteld met waarschuwingen variërend van 'ga niet vlak na het eten baden' tot 'zwem niet in de buurt van boeien'. Ondanks deze preventieve regels verdrienvoudigen jaarlijks zo'n driehonderd mensen tijdens een verfrissend bad in zee of binnenwater. De vrijwilligers van de 180 reddingsbrigades van de KNBRD hebben voordat ze het strand op

Topdrukte stranden betekent handenvol werk reddingsbrigades

Badgast is hardleers

● Badgasten brengen zichzelf bij een verfrissende duik in zee nogal eens in de problemen.

Archiefphoto: DRIES LINSSEN

gaan de nodige trainingen en cursussen doorlopen. „Ze krijgen een centrale basiscursus van één jaar en bovendien geven de brigades tijdens het seizoen nog tal van cursussen om het uithoudingsvermogen te vergroten.”

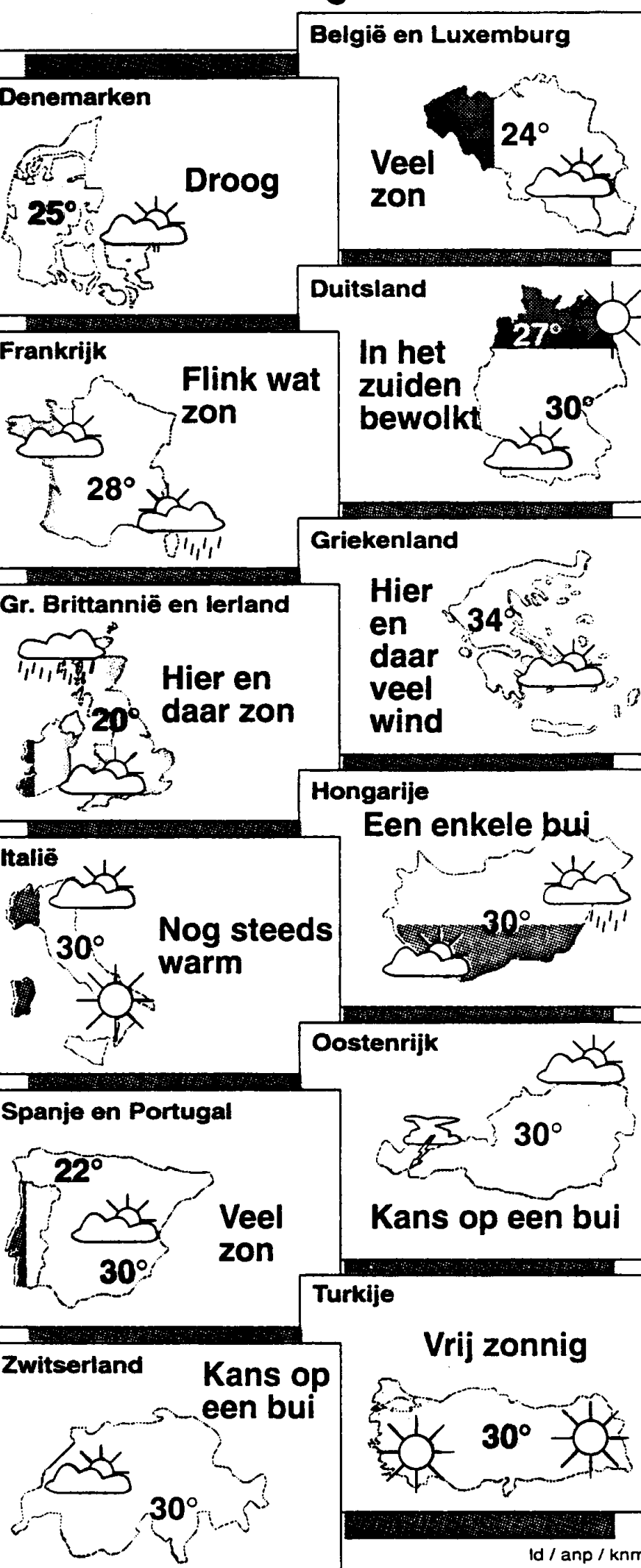
Als een surfer, catamaran-zeiler of scheepsvaarder verder dan anderhalf mijl van de kust in moei-

lijkheden raakt komt de Koninklijke Nederlandse Reddings Maatschappij (KNRM) in actie. Zeshonderd vrijwilligers verdeeld over 36 reddingsstations komen in actie voor het zwaarere werk. In 1993 voeren de 50 boten van de KNRM 1045 keer uit, waarbij 1757 personen werden gered. Deze zomer wordt de badgast in Zandvoort en Bloemendaal ge-

confronteerd met een nieuw fenomeen; de 'baywatchers'. Naar Amerikaans model zullen gebruide macho's hun ogen over het strand laten gaan. De reddingsbrigades waren in eerste instantie onaangenaam verrast met hun komst. „Hun verantwoordelijkheid gaat niet verder dan de zandkorrels. Als ze zien dat er een zwemmer of surfer in nood is waarschuwen ze ons en

vervolgens komen wij in actie. Ik moet eerlijk zeggen dat dat de afgelopen week een paar keer zeer goed werkte,” aldus Basoski. De reddingsbrigades moeten de laatste jaren steeds vaker in actie komen. Basoski: „De overheid bezuinigd flink op de inzet van strandpolitie en leunt steeds meer op de hulp van reddingsbrigades.”

Weersverwachting vakantielanden

De zomer is de tijd voor jaarmarkten, Luikse markten en braderieën. Kleurrijke marktkramers trekken van dorp naar dorp. Met koopjes, snuisterijen en 'kunstjes'. En vooral met een vlotte babbel. De komende weken zoeken we hen op. Op kraamvisite bij de marktkramers.

DOOR ANOUK MOMMER

Duitse Schlagers, Oostenrijkse blaaskapellen, André Hazes, Buddy Holly of Elvis Presley. Het is allemaal te koop aan de kraam van Cornelis Cornelisse en zijn zoon uit Landgraaf. Een winkel heeft hebben ze niet, ze verkopen hun waren op straat. In de zomer zijn Cornelisse en zijn familie bijna ieder week-einde te vinden op een braderie of jaarmarkt ergens in den lande.

„Mijn zoon heeft het bedrijf opgezet. Ik ging met mijn vrouw altijd braderieën af om te kijken en te kopen. Van lieverlee ben ik mee gaan helpen met het verkopen van muziek. Tussendoor bekijk ik de rest van de markten ook nog. We zijn meestal met drie of vier man. We lossen elkaar af, zodat er steeds twee over de markt kunnen lopen.

Plezier

Het is zowel voor mijn zoon als voor mij een hobby. Ik hou van muziek. Of ik die nu thuis hoor of op de markt, dat maakt in principe niets uit. De platen draaien we toch helemaal. Ik sta hier echt puur voor mijn plezier. Van de opbrengst kunnen we absoluut niet leven. Vooral als de kraamhuur hoog is, houden we weinig over. Soms kost een stand zelfs 300 gulden, maar meestal schommelt het tussen de 100 en 150 gulden.

Het loopt redelijk, al is het dit jaar een stuk slechter dan vorig jaar. De mensen hebben minder geld. Er is ook een hoop materiaal dat helemaal niet loopt. Het hangt er vanaf waar je staat. In Limburg is er bijvoorbeeld lange tijd veel belangstelling geweest

Muziek van Cornelisse schalt over braderie

● Cornelis Cornelisse wordt op zijn 'reizen' naar braderieën vaak vergezeld door zijn vrouw.

voor Oostenrijkse muziek, maar Hollandse hits lopen hier helemaal niet. In de randstad is het net andersom.

Je komt overal rare of vervelende mensen tegen, ook op een braderie. Irritant zijn mensen die ons komen vertellen dat verderop een stand staat waar ze cd's voor een tientje verkopen. Bij ons kosten ze 12,50 gulden. Maar wij zijn dan ook ingeschreven en betalen belasting. Ik zou willen dat ze dat eens beter gingen controleren.

Behalve cd's en bandjes hebben we een grabbelton voor de kinderen. Voor een gulden mogen ze een keer grabbelen. Er zitten echt waardevolle dingen in, zoals kermishorloges, oorbellen en armbandjes. Van wat we met de ton verdienen, kunnen we op de braderie eten en drinken.”

In Universiteitsmuseum Utrecht Expositie over lichaam

Onder de titel 'Corpora Nova' (het aloude lijf opnieuw verbeeld) wordt in het Utrechts Universiteitsmuseum tot 24 oktober een tentoonstelling gehouden die laat zien hoe het in ons lichaam allemaal werkt. Voortplanting en groei, voeding, energie en transport, het bewegingsapparaat, de zintuigen en het centraal zenuwstelsel komen aan bod.

In poppen ingebouwde preparaten (embryo, hart, longen etc.) maken een en ander aanschouwelijk en verder krijgt

de bezoeker informatie aangeboden door video, foto's en teksten. Met interactieve onderdelen kunnen bezoekers zelf bezig zijn. Zo kan men de longcapaciteit meten, de hoeveelheid zuurstof in het bloed vaststellen en een knie van binnen bekijken. Na 1 januari zal de tentoonstelling door Nederland gaan reizen. Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 10-17 uur, zaterdag en zondag 13-17 uur. Toegang gratis. Inlichtingen: Universiteitsmuseum, Biltstraat 166, 3572 BP Utrecht, 030-538008.

● HEERLEN

Royal: Maverick, dag. 18.30 en 21.15 uur, za. 20.00 uur. Duimelintje, dag. 14.15 uur, za. 20.00 uur.

Rivoli: Getting even with dad, dag. 14.15 en 21.00 uur. Maxim: De aristokatten, dag. 14 en 18.30 uur, za. 20.00 uur. Naked gun 3 1/3, dag. 20 en 21.30 uur.

H5: The Flintstones, dag. 14.30 16.30 19 en 21.15 uur, za. 20.30 uur. De aristokatten, dag. 14.15 16.15 uur. The Beverly Hill Billies, dag. 14.16 18.15 en 20.45 uur, za. 23.15 uur. Striking distance, dag. 14.18.30 en 21.00 uur, za. 23.15 uur. The getaway, dag. 18.30 en 21.00 uur, za. 23.15 uur. Police academy 7, dag. 14.16 en 18.30 uur. Mr. Jones, dag. 21.00 uur, za. 23.15 uur.

● LANDGRAAF

Autokino: Striking distance, dag. 22.15 uur. Blink, vr en za. 00.30 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Maverick, dag. 14.30 18.30 en 21.15 uur. Romeo is bleeding, dag. 18.30 en 21.15 uur. De aristokatten, dag. 14.30 uur. Police academy 7, dag. 14.30 en 21.15 uur, do. ma di wo. 18.30 uur. Four weddings and a funeral, vr za. 20.30 uur. My father the hero, dag. 18.30 en 21.15 uur. Duimelintje, dag. 14.30 uur. Cine-K: Lifetimes, dag. 21.00 uur.

Cinema Palace: The Flintstones, dag. 14.16.30 19 en 22.00 uur. Striking distance, dag. 14.30 18.15 en 21.15 uur. De aristokatten, dag. 14 en 16 uur. The getaway, dag. 18.15 en 21.30 uur. Lumiere: Farewell to my concubine, dag. 20.30 uur. Henry v, dag. 21.30 uur.

● VALKENBURG

Openluchttheater: What's love got to do with it, dag. 21.30 uur.

● GELEEN

Roxy: The Flintstones, dag. 14.00 uur. Naked gun 3 1/3, dag. 20.30 uur. Aristokatten, dag. 14.00 uur.

● SITTARD

Forum: Maverick, dag. 20.30 uur. Striking distance, dag. 20.30 uur. Duimelintje, dag. 14.00 uur.

● ECHT

Royal: The Beverly Hill Billies, dag. 20.30 uur. Intersection, dag. 20.30 uur. Duimelintje, za. 20 en wo. 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: The Flintstones, ma t/m do. 20.30 uur, vr t/m zo. 19.30 en 21.30 uur, za. 20.00 16.30 uur. Duimelintje, do t/m wo. 14.30 uur. Royal: The Beverly Hill Billies, do. ma t/m zo. 20.30 uur, vr t/m zo. 19.30 en 21.30 uur, do t/m wo. 14.30 uur, za. 20.00 16.30 uur.

ZATERDAG 23 JULI
MAASTRICHT: Slangenexpo Serpo in de Dominicanerkerk. Dagelijks van 10 tot 22 uur te bezichtigen.

MARGRATEN: Fossielen zoeken in de Mergelgroeve van 't Ankersmit, 't Rooth-Bemelen, ingang St. Antoniusbank, van 9 tot 15.30 uur.

MAASTRICHT: Antiek- en vlooiemarkt in de Stationsstraat.

MAASTRICHT: Ballonfestival op sportterrein Tapinkazerne, tussen 6.30 en 16.00 uur vertrek heluchtballonnen. Ook zondag.

ROERMOND: Beklimming toren St. Christoffelkathedraal, hele dag.

EIJSDEN: Diepstraatfeesten, ook zondag.

KEKRADE: Fuchsia- en kuipplantententoonstelling in de Botanische Tuin, op werkdagen geopend van 12 tot 20 uur, zaterdag en zondag van 10 tot 20 uur. Tot en met 31 juli.

ZONDAG 24 JULI
SITTARD: Stadswandeling met gids, stad bij café Scharl Zitterd op de markt om 14 uur.

HASSELT: Stadswandeling met gids, vertrek om 14 uur bij de Dienst voor Toerisme, Lombardstraat 3.

VALKENBURG: Luikse Markt in Broekhem van 10 tot 18 uur.

MEERSEN: Rondleiding in de basiliek, start vanaf het theehuisje in het Proosdijpark om 14 uur.

VALKENBURG: Wandeling naar hellingbos de Schaelsberg van vereniging Natuurmonumenten, vertrek om 14 uur bij kasteel Schaloen.

MAANDAG 25 JULI
GULPEN: Dia-avond 'de schoonheid van Limburg' in de toeristenkerk om 20 uur.

Doelwit voormalig wethouder Jan Hoen en zakenman Benoît Wesly Hoofdofficier houdt huiszoekingen tegen

Van onze verslaggevers
MAASTRICHT - Hoofdofficier van Justitie mr. J. Fransen heeft in april van dit jaar twee huiszoekingen bij de voormalige Maas-richtse CDA-wethouder Jan Hoen en bij diens persoonlijke vriend en zakenrelatie Benoît Wesly tegengehouden. De hoofdofficier heeft dat gisteren bevestigd. Officier van Justitie mr. H. van Atteveld had de acties in april gepland in het kader van het gerechtelijk vooronderzoek tegen de van corruptie verdachte PvdA-burgemeester Henk Riem van Brunssum. De rechtbank had op dat moment al toestemming voor de huiszoekingen verleend.

De huiszoekingen stonden gepland een week voordat Hoen op 12 april afscheid nam als wethouder van Maastricht. Mr. Fransen zei de acties tegengehouden te hebben, omdat justitie langs andere wegen voldoende bewijsmateriaal had verzameld om onder meer valsheid in geschrifte, waarvan Riem werd verdacht, te kunnen bewijzen. Justitie was op zoek naar verklaringen van Hoen en Wesly over een Israël-reis die Riem heeft gemaakt via reisbureau Wesly Tours en via de stichting Toda Rabba (Bedankt). Van deze stichting, die hulp verleent aan Israël, zijn Wesly en Hoen bestuursleden. Over een oriënterend corruptie-onderzoek inzake

renteloze leningen van in totaal ongeveer één ton die Hoen van bedrijven zou hebben ontvangen, wil Fransen geen enkele mededeling doen. Jan Hoen was gisteren niet bereikbaar.

Benoît Wesly lichte gisteren nog eens toe dat de bewuste reis met tachtig gasten is gemaakt op uitnodiging van de burgemeester van Jeruzalem. Alle gasten hebben van Wesly Tours een rekening gekregen. Ook Riem kreeg een rekening ad 5401,70 gulden (voor twee personen). Vervolgens nam een secretaresse van de gemeente contact op met Wesly Tours met het verzoek om de rekening te splitsen in twee bedragen. Op één nota diende het

bedrag van 4251,70 gulden vermeld te staan en de toevoeging 'één reisarrangement' en op de andere nota moest het overige bedrag ad 1150 gulden komen. De eerste nota werd gestuurd naar de gemeente Brunssum. De tweede nota naar het privaatadres van Riem, herinnert Wesly zich.

De rijksrecherche heeft Wesly eind maart dit jaar gehoord en om een toelichting gevraagd. Als verklaring had Riem tegenover Wesly Tours gegeven dat hij door de burgemeester van Rion le Zion was uitgenodigd voor een bezoek aan deze stad, waarmee Brunssum een vriendschapsband onderhoudt. Wesly herinnert zich dat Riem inder-

daad een paar dagen het gezelschap toen heeft verlaten. „Na afloop van het verhoor door de rijksrecherche is mij gezegd dat die zaak nu duidelijk was en dat de rijksrecherche zo voldoende op de hoogte was,” aldus Wesly.

Overigens was er al in februari sprake van dat justitie het corruptie-onderzoek in Limburg op een laag pitje had gezet. Dat liet hoofdofficier Fransen toentertijd blijken in deze krant. Fransen zei toen dat het corruptie-onderzoek teveel tijd en mankracht kostte en dat meer aandacht moest komen voor andere zaken.

Van het college van burgemeester en wethouders waarvan Hoen voor de verkiezingen deel uitmaakte, zijn nog twee leden in opspraak gekomen. J. In de Braekt (CDA) en P. Neus (VVD) legden hun wethoudersfuncties neer toen tegen hen een gerechtelijk vooronderzoek inzake fraude startte.

FNV signaleert onrecht aan de bedrijfspoor

Van onze verslaggever

SITTARD - De verbaasde bedrijfsleiding en werknemers bij de Drankindustrie Sittard (DIS) werden gisteren onverwacht geconfronteerd met een actie van de FNV-jongeren. Vier jongeren stopten even na twee uur voor de bedrijfspoor om een vlag aan hun autootje te hangen en vragen te stellen aan de vakantiewerkers van het bedrijf. Op die manier willen de werknemers-vertegenwoordigers te weten komen hoe het is gesteld met recht en onrecht bij het vakantiewerk.

De vakantiewerkers bleken moeilijk op te sporen. Na bijna een uur wachten kwamen er twee de poort uit, waarvan een wel wilde antwoorden. Een toegesnelde personeelsfunctionaris kon de 'snelle aanpak' niet erg waarderen. „Ik had het leuker gevonden als ze van tevoren hadden gezegd dat ze kwamen. Ik krijg hier straks een buitenlandse delegatie op bezoek. Die denken misschien: wat is hier aan de hand?” Verder kreeg de man nog zeven sollicitanten op gesprek, die ook wellicht het hunne zouden denken van de actie.

De FNV-jongeren waren er al van uit gegaan dat ze het bedrijf niet binnen zouden mogen. Dus besloten ze maar onaangekondigd voor te rijden. Op dezelfde dag bezochten ze een aantal arbeidsbureaus in Weert en Sittard. Vandaag bezoekt het FNV-team nog horecabedrijven in het Brabantse. Over het resultaat van de enquête kon Mutsaers nog niet zoveel zeggen.

Politie te water levert boten in

MAASBRACHT - De politie te water in Maasbracht, die Limburg en een deel van Noord-Brabant bestrijkt, moet één van de drie patrouilleboten inleveren en raakt haar vier speedboten allemaal kwijt. Daarvoor in de plaats komt een grote rubberboot. De afslanking is een gevolg van een bezuinigingsoperatie bij het Korps Landelijke Politiediensten (KLDP). Volgens inspecteur Van Horen, woordvoerder van de rijkspolitie te water in Maasbracht, komt het werk door de bezuinigingen niet in gevaar. „We houden voldoende materieel over om onze taak te kunnen blijven vervullen,” zegt hij.

Kerkradenaar in huis overvallen

KERKRADE - Een 67-jarige Kerkradenaar is donderdagmiddag in zijn woning aan de Butgenbachstraat overvallen door twee gewapende mannen. Zij drongen rond kwart over vier zijn woning binnen via de keuken-deur. De man moest plat op de grond gaan liggen en werd door een van de daders onder schot gehouden, terwijl de andere het huis doorzocht. De man met het wapen dreigde het slachtoffer 'kapot te schieten'. De bejaarde kon uiteindelijk ontkomen naar een andere kamer en daar om hulp roepen. De overvallers namen toen de benen. Volgens de politie zijn het Nederlanders tussen de 28 en 33 jaar en spreken ze met een Limburgs accent. Buurtbewoners menen dat het duo op een motor is gevlucht.

Conducteur krijgt klap

HEERLEN - Een 32-jarige Hoensbroekenaar is donderdagochtend op het NS-station in Heerlen door de politie in de boeien geslagen. Hij had een conducteur in het gezicht geslagen. De dader zat in de trein van Maastricht naar Heerlen, maar had geen kaartje gekocht. Tegenover de conducteur, die naar het plaatsbureau vroeg, reageerde de Hoensbroekenaar agressief. Ook wilde hij zijn naam niet zeggen. Bij aankomst in Heerlen bleek dat de conducteur de politie had gewaarschuwd. De man sloeg daarop de NS-medewerker. Na de aanhouding bleek dat de dader nog een vonnis had openstaan van 21 dagen cel.

Nel van Dijk voorgedragen

STRAATSBURG - De fractie van de Groenen in het Europees parlement heeft de Sittardse Nel van Dijk (GroenLinks) voorgedragen als voorzitter van de commissie voor de rechten van de vrouw. In de 'open' commissie zullen van Nederlandse zijde voorts de delegatieleiders van het CDA, Maj-Weggen en PvdA, D'Ancona, zitting nemen. Tijdens de vorige zittingsperiode van het Europees parlement vervulde Van Dijk het voorzitterschap van de commissie verkeer en vervoer, een post die nu is overgenomen door Cornelissen, CDA-afgevaardigde in de Europese Volks Partij.

Reijnen actief bij Solvay Chemie

ROERMOND - J. Reijnen (67), oud-ABP-bestuursvoorzitter en oud-burgemeester van Heerlen, wordt lid van de raad van commissarissen van Solvay Chemie bv en Draka Polva bv. Beide bedrijven maken deel uit van de Solvay Groep. Draka Polva is gevestigd in Enkhuizen waar diverse kunststofproducten worden vervaardigd.

'Slachtoffer' blijft oplichter te zijn

WEERT - Een dertigjarige Weertenaar die in juni aangifte heeft gedaan van beroving met bedreiging, blijkt het hele verhaal te hebben verzonnen om de verzekering op te kunnen lichten. De man vertelde de politie ruim een maand geleden dat twee overvallers hem in Weert van zijn portemonnee inclusief pinpas hadden beroofd. Daarbij zouden ze hem hebben gedwongen zijn pincode te vertellen. De oplichter krijgt nu een proces-verbaal aan zijn broek wegens valse aangifte en het plegen van valsheid in geschrifte, mogelijk met een boete tot gevolg.

Verdachte brand in bos Haelen

HAELEN/ROERMOND - De brandweer van Roermond vermoedt dat de beginnende bosbrand bij Haelen gisteren is aangestoken. Rond elf uur 's ochtends kreeg de brandweer de melding binnen dat bij de Leumolen te Haelen een bos in brand stond. Nadat het vuur was gebust, vonden blussers een prop papier bij de brandhaard. De brandweer heeft aangekondigd nu regelmatig te gaan controleren in de buurt van de Leumolen. Het gebied is door de aanhoudend droogte zeer brandgevoelig geworden. **o/z**

Advocaat eist inzage medische dossiers silicosepatiënten Oud-kompels in beroep

Van onze verslaggever

HEERLEN - De regiovakbond ABW neemt het op voor oud-mijnwerkers die te horen hebben gekregen dat ze niet in aanmerking komen voor de eenmalige silicose-uitkering van 20.000 gulden. De ABW heeft advocaat F. Bronneberg uit Geleen in de arm genomen die voor alle betrokkenen een apart bezwaarschrift zal indienen bij de commissie van beroep. Het gaat om zeker tweehonderd bij de ABW aangesloten oud-mijnwerkers. Hun aanvraag voor een uitkering werd door de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers afgewezen.

Mr. Bronneberg is niet alleen van plan de negatieve beslissing van de stichting aan te vechten, maar eist ook inzage in de medische dossiers van de betrokken oud-mijnwerkers. „Veel oud-mijnwerkers voelen zich onrechtvaardig behandeld,” zegt Bronneberg. „Vaak zijn ze al jarenlang in behandeling bij een longspecialist. Daar horen ze dan dat ze astma hebben. Diezelfde specialist adviseert de oud-mijnwerkers een aanvraag in te dienen. Als de aanvraag dan wordt afgewezen, is het onbegrip uiteraard groot. De oud-mijnwerkers vinden dat ze zijn niet genomen. Vroeger werden ze al door de bedrijfsartsen met een kluitje in het riet gestuurd en nu krijgen ze opnieuw nul op het rekest.”

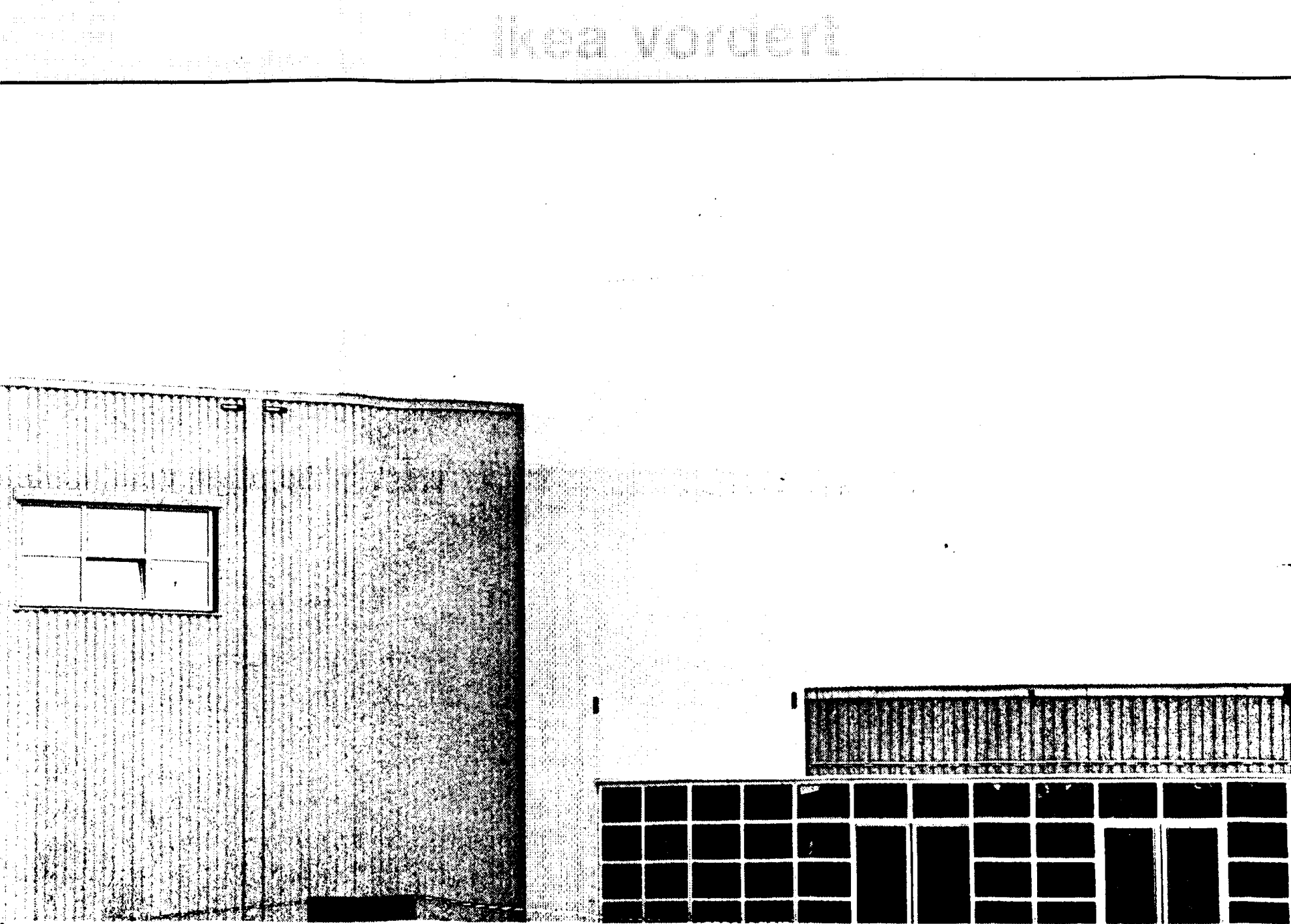
ABW-bestuurder J. Hurxkens: „De oud-mijnwerkers zoeken naar een snelle erkenning van hun ziekte. De afwijzing van de stichting ervaren ze als uiterst pijnlijk. Ze zijn bang dat hun omgeving concludeert dat ze in de loop der jaren hebben gesmeuld en daarvan is natuurlijk geen sprake. Veel oud-mijnwerkers zijn van mening dat het medisch onderzoek niet deugdelijk is geweest waardoor een onjuiste diagnose is gesteld.”

De bezwaarschriften moeten binnen dertig dagen worden ingediend bij de commissie van beroep waarin onder anderen een medicus en een jurist zitting hebben.

Volgens een woordvoester van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers kan de behandeling van een beroep wel enkele maanden duren’.

(ADVERTENTIE)
Nivoo
vrijtijdskleding
ze zijn er weer
wereldmerk jeans
2 stuks 100,-
Glaspoels Markt
Heerlen

het CDA weer geloofwaardig krijgen lijkt mij een heidens karwei
punaise

● De eerste Limburgse vestiging van meubelgigant Ikea vordert flink. Het uiterlijk van het gebouw aan de rand van Heerlen heeft zijn definitieve vorm gekregen. Ook de

verving van de honderd personeelsleden is al ver gevorderd. Het is de bedoeling dat de officiële opening in oktober plaatsvindt. Foto: CHRISTA HALBESMA

Waterkwaliteit van Geleenbeek slecht

Van onze correspondent

ROERMOND - Het water van de Geleenbeek is door een groot aantal gemeentelijke riooloverstorten, nooduitlaten en andere ongezuiwerde lozingen vaak slecht van kwaliteit. Dat stelt het Zuiveringschap Limburg in zijn jaarverslag over 1993.

De Geleenbeek stroomt voornamelijk door het stedelijke gebied van Heerlen, via Hoensbroek,

Geleen, Sittard, Nieuwstad naar Susteren en de Maas. Een groot probleem op die route is de zuiveringsinstallatie bij Hoensbroek. Rioolwater dat nog te veel fosfaat en stikstof bevat wordt hier via de Caumerbeek op de Geleenbeek geloosd. Eveneens een groot probleem vormen de bestrijdingsmiddelen. In nagenoeg het hele stroomgebied van de Geleenbeek heeft het Zuiveringschap schadelijke

stoffen als pentachloorfenol en lindaan aangetroffen. Diuron, een veelgebruikt onkruidbestrijdingsmiddel door plantsoenen-diensten, komt in de Geleenbeek in de hoogste concentratie van alle Limburgse beken voor.

Om het probleem van stikstof en fosfaat aan te pakken, wil het Zuiveringschap de waterzuiveringsinstallatie bij Hoensbroek uitbreiden. Verder wil het schap het aantal riooloverstorten in overleg met de gemeenten langs de Geleenbeek terugdringen.

Waarschuwing aan bedrijven

Van onze redactie economie

HEERLEN - Het Zuidlimburgse midden- en kleinbedrijf moet zijn concurrentiepositie verbeteren door producten te ontwikkelen met een hogere toegevoegde waarde, het aangaan van samenwerkingsverbanden met regionale en buitenlandse bedrijven en het aanboren van nieuwe markten.

Die waarschuwing geeft het Innovatiecentrum Zuid-Limburg in het gisteren verschenen jaarverslag van de vijf jaar geleden opgerichte advies- en hulpdienst voor het midden- en kleinbedrijf. Volgens het Innovatiecentrum ligt de kracht van Zuid-Limburg en de omringende Euregio ook steeds meer in het gebruik van de in de Euregio royaa

aanwezige technologische kennis en know-how.

Het in de Kamer van Koophandel in Heerlen gevestigde Innovatiecentrum Zuid-Limburg neemt zich dan ook voor om bedrijven het komend jaar overduidelijk aan te sporen tot samenwerkingsverbanden en netwerkvorming.

Met tevredenheid constateert directeur T. Drummen dat steeds meer bedrijven de weg naar de dienst vinden. En ondanks de economische recessie namen de activiteiten van het innovatiecentrum Zuid-Limburg een hoge vlucht. „Blijkbaar zijn steeds meer bedrijven ervan doordrongen dat technologische vernieuwing juist in tijden van economische tegenwind een machting wapen in de concurrentiestrijd kan zijn.”

Daar is tot op heden niets van terecht gekomen. Ook pogingen om er kantoren van te maken, mislukten. In maart drong de gemeente er bij Aegon op aan de verpaupering van het leegstaande pand tegen te gaan.

Nu constateert het gemeentebestuur dat alleen hout is gespijkerd tegen de ingang en een etalageruit. „De verpauperde indruk wordt hierdoor eerder versterkt,” schrijft de gemeente aan Aegon. Ze dringt aan op maatregelen.

Aegon liet gisteren alleen weten dat V&D als huurder verantwoordelijk is voor de invulling van het pand. Recent meldde zich een Heerlense ondernemer met het plan om in het leegstaande pand een disco te beginnen. Maar de gemeente wil daar niet aan meewerken. Ze vreest overlast voor omwonenden.

Snelle invulling gebouw naast stadhuis geëist

Heerlen dreigt Aegon met juridische stappen

Van onze verslaggever

HEERLEN - De gemeente Heerlen dreigt Aegon bv met juridische stappen ter terugvordering van een subsidie van 450.000 gulden. Daar toe wordt overgegaan als in het voormalige V&D-gebouw naast het stadhuis niet uiterlijk op 1 november detailhandel is gevestigd. In mei 1991 huurde de gemeente een groot deel van het gebouw (de

zogenheten Eurostaetoren) van Aegon als huisvesting voor haar ambtenaren. Die trokken er in 1993 daadwerkelijk in.

Heerlen verleende Aegon bij die gelegenheid een subsidie van 450.000 gulden voor gevelverbetering van het gebouw. De leegstaande twee benedenverdiepingen van het voormalige warenhuis zouden door huurder V&D ingevuld worden met nieuwe winkels.

(ADVERTENTIE)
PROFITEER nog deze zomer, 7 dagen per week,
van onze **ACTIES EN AANBIEDINGEN**
AQUADUCK
Hardside, softside, stretchtop
WATERBEDDEN
Meer dan 50 modellen
Lindenlaan 13, Valkenburg a/d Gaul, tel.: 04406-16975
't Gehele jaar door iedere zondag geopend van 13.00-17.00 uur.
Dagelijks van 10.00-17.00 uur. Maandagmorgen gesloten.
AQUADUCK is aangesloten bij de NVWS en Interieurwaarborg

GETROUWD
Scarlett
Hartmans
en
Mart
Bindels
Heerlen, 21-7-1994

†
Zoals hij leefde,
is hij gestorven.
In alle eenvoud.

Wij geven u kennis dat, op 77-jarige leeftijd, toch nog onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, mijn schoonvader, onze opa, broer, zwager, oom en neef

Jan Joseph (Sjeng) Reijnders
echtgenoot van
Hubertina Peters

Schinveld: H. Reijnders-Peters
Schinveld: Marlies en Jo Bruls-Reijnders
Schinveld: Huub Reijnders
Fam. Reijnders
Fam. Peters

Schinveld, A. de Water 30, 21 juli 1994.
Corr.adres: Nieuwstraat 7a, 6451 GA Schinveld.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal worden gehouden op dinsdag 26 juli om 11.00 uur in de H. Pius X-kerk te Schinveld.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Maria-noveen maandag om 18.45 uur, waarna avondmis, in de St. Eligiuskerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel te Schinveld, maandag van 18.15 tot 19.30 uur.

Wilt u, indien wij zijn vergeten, een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

†
Moegestreden, maar zich bewust van zijn naderend einde, is van ons heengegaan op 85-jarige leeftijd, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, opa, overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Peter Joseph Bleijlevens
weduwnaar van
Maria Hubertina Elisabeth Colleje

Heerlen: Peter Joseph Bleijlevens
Fris Franssen
Roger, Anja, Jordy
Jo Bleijlevens
Sonja Bleijlevens-Maessen
Berla
Bennie

Arnhem: Frans Bleijlevens
Elita Jankar
Fam. Bleijlevens
Fam. Colleje

21 juli 1994
Corr.adres: Hodgesstraat 48, 6418 AN Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 26 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Joseph te Heerlerbaan, waarna aansluitend begrafenis op het kerkhof aldaar.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 16.40 uur achter in de kerk.

Vigiliedienst op maandag 25 juli om 18.30 uur in de kapel van Huize Douvemade.

Op woensdag 26 juli overleed onze oud-medewerker en collega

Jos Reijnders

Wij herinneren ons haar om haar grote inzet en collegialiteit.

Medewerkers AVVBG
(voorkom Dienst
Verkeersongevallenregistratie
te Heerlen)

Bij het overlijden en de begrafenis van onze zoon en broer

Robin Martijn Janssens

hebben wij veel steun en begrip ondervonden. Wij willen iedereen hiervoor hartelijk bedanken.

Fam. Janssens

Born, 23 juli 1994.

De rouwbediening wordt gehouden op zaterdag 30 juli om 19.00 uur in de St. Martinuskerk te Born.

†
Dankbaar voor het vele goede en de liefde die zij aan ons heeft gegeven, delen wij u mede dat, na een kortstondige ziekte, toch nog onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, schoonzuster, tante en nicht

Maria Kathagen
weduwe van
Sjeng Smeets

Zij overleed in de leeftijd van 83 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Drunen: Albert Kathagen
Corrie van Os
Amsterdam: Toos Veenendaal-Smeets
Piet Veenendaal
Kerkrade-W.: Hub Smeets
Rosa Smeets-Doveren
Heerlen: Elly Smeets
Heerlen: Elly Hanneman-Smeets
Lambert Hanneman
Wiel Smeets
Marlies Smeets-Crol
Hoensbroek: John Smeets
Willy Smeets-Fleuren
Fam. Kathagen
Fam. Smeets

6418 BX Heerlen, 21 juli 1994.
Bradleystraat 9.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op woensdag 27 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Heerlen-Heerlerbaan, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene, dinsdag 26 juli om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Bedankt,
oma
voor de lieve zorg.
Klein- en achterkleinkinderen

Wegens overlijden van moeder is
Administratiekantoor
en
Belasting Adviesbureau
Smeets

Heerlerbaan 52 te Heerlen,
van heden tot en met woensdag 27 juli 1994
DE GEHELE DAG GESLOTEN.

†
Zoals hij leefde is hij van ons heengegaan, rustig en vredig, doch geheel onverwacht, in zijn 64ste levensjaar, mijn innigstgeliefde echtgenoot, onze zorgzame en goede vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Jo Hendriks
echtgenoot van
Maria Strüfer

Kerkrade: M.J.G. Hendriks
Kerkrade: Vicky Coenen-Hendriks
Harry Coenen
Carelus, Gert
Kerkrade: Jan Hendriks
Petra Hendriks
J.H. Meijer
Fam. Hendriks
Fam. Strüfer

6467 AK Kerkrade, 23 juli 1994
Burg, Franssenstraat 43

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 26 juli 1994 om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Kaalheide, Kerkrade-West.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Pap ligt opgebaard in het mortuarium Schifferheide, Schifferheidestraat 7 te Kerkrade-West. Rouwbezoek van 18.00 tot 19.30 uur.

De dierbare overledene wordt bijzonder herdacht in de avondwake op maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Op uitdrukkelijke wens van de overledene, geen bloemen of h. missen.

Gaarne giften aan de kankerbestrijding.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Lieve opa

Veel te vroeg moetert wij jou missen, maar wij zullen jou steeds onze lieve opa blijven noemen.

Chretien, J.H.
Servier en Miltch

Enige en algemene kennisgeving

†
Bedroefd, doch dankbaar voor wat zij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis dat voorzien van de h. sacramenten der zieken in het Academisch Ziekenhuis te Maastricht, op de leeftijd van 68 jaar is overleden, onze dierbare moeder, schoonmoeder, lieve oma en overgrootoma, zus, schoonzus, tante en nicht

Anna Maria Gerdina (Gerda) Hoenjet
echtgenote van wijlen
Petrus Hubertus Ignatius Curvers

Maastricht: Marie-Louise Curvers
Gonda en Rob
Emile
Pascal en Monica
Ramon en Ine
Peter Curvers
Mieke Curvers-Kessen
Conny en Ron
Richard en Marij
Marjo Curvers
Rud Palmes
Carla
Inge

Berg en Terblijt: Achterkleinkinderen:
Ralph, Mandy, Kenny, Valerie
Fam. Hoenjet
Fam. Curvers

Sibbe: Ralph, Mandy, Kenny, Valerie
Fam. Hoenjet
Fam. Curvers

Berg en Terblijt, 22 juli 1994
Rothkransplantsoen 3
Corr.-adres: Meutestraat 21M, 6219 BJ Maastricht

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben woensdag 27 juli a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H.H. Monulphus en Gondulphus te Berg en Terblijt.

Overtuigd van uw medeleven zal er geen condolentie zijn.

Voor de zielerust van de overledene zal maandag 25 juli tot mede-intentie de avondwake om 18.30 uur worden gehouden in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29, Valkenburg a/d Geul; bezoek dagelijks van 19 tot 20 uur.

Mam, je bent er niet meer,
en dat doet ons en velen pijn,
maar in gedachten zul je altijd
bij ons zijn.

Bij deze willen wij een ieder, die op welke wijze dan ook, belangstelling, hulp en medeleven heeft betoond bij het kortstondig verblijf in het ziekenhuis te Heerlen en bij het overlijden van mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, pleegmoeder, schoonmoeder, oma, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster en tante

Johanna Suzanna Reimerink-Sul

van harte bedanken.

De grote belangstelling, de sfeervolle kerkdienst, de zeer vele condolences en bloemen waren voor ons een grote troost en steun. Het doet ons goed te voelen dat zij zo geliefd en gerespecteerd werd. Het was hartverwarmend.

Nogmaals dank.

L.J. Reimerink
Kinderen, pleegzoon,
kleinkinderen en achterkleinkinderen

†
Mam, geen vrouw was zoals jij,
je deed niets liever dan geven.
Nu is alles voorbij.
Jouw leven was waard om te leven.
Bedankt dat je er was!

Verdrietig maar vol dankbare herinneringen, geven wij u kennis van het overlijden, in de leeftijd van 81 jaar, van onze moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder

Maria van Malde-Weinreich
weduwe van
Willem van Malde

Heerlen: Maria van Malde-Weinreich
Fam. Kirpenstein
Fam. Koning
Fam. van Malde
Fam. Maggio

Brunssum, 18 juli 1994
Verpleeghuis Schuttenhof, afd. De Iep
Corr.-adres: Groeneweg 11
6447 AJ Merkelbeek

De crematie heeft in bealoten kring plaatsgevonden op vrijdag 22 juli jl.

Wij willen het personeel van afd. De Iep heel hartelijk bedanken voor de prima verzorging en de fijne jaren die Mam er heeft gehad.

Voor het opgeven van familieberichten voor de kerk van maandag bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitlopend op 045-739888.

Limburgs Dagblad
in de Cramer 37, Heerlen

†
Na een werkzaam en liefdevol leven, dat getekend werd door rechte levensvreugde, goedheid, eenvoud en hulpvaardigheid, heden toch nog onverwacht van ons heengegaan mijn lieve, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, en neef

Sjir Vaessen
echtgenoot van
Tilla Schulteis

Hij overleed, voorzien van de h. sacramenten der zieken, op 78-jarige leeftijd.

Landgraaf: M.M. Vaessen-Schulteis
Nuenen: Leo en Carin Vaessen-Speer
Sjir, Rik en Rens

Landgraaf: Ton en Petra Vaessen-Jeurissen
Martina, Francien en Gert

Landgraaf: Frans Vaessen
Fam. Vaessen
Fam. Schulteis

6374 BA Landgraaf, 20 juli 1994
Gravenweg 127

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal worden opgedragen op maandag 25 juli a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Waubach.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Zondag 24 juli wordt de overledene bijzonder herdacht in de charisteviering om 17.30 uur in de voornoemde parochiekerk, vooraf om 17.10 uur rozenkransgebed.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel te Nieuwen, Beuteweg 32, dagelijks van 18.30 tot 18.45 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†
Van ons heeft afscheid genomen

Bert Linden
* 9-7-1960 † 21-7-1994

Heerlen: Jo Linden-Senden
Jan, Yvonne
Anet, Luc, Cas

6418 TR Heerlen
Rukkerweg 45

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op dinsdag 26 juli om 10.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10, alwaar bijeenkomst om 10.15 uur en gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, maandag van 18.00 tot 19.00 uur.

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen het overlijden van onze gewaardeerde medewerker

Bert Linden

Wij wensen zijn familie veel sterkte toe.

Directie en medewerkers
psychiatrisch centrum
Welterhof

In plaats van kaarten

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor de zeer vele brieven van medeleven bij het overlijden en de crematie van onze moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Jo Meijberg-Grooten

betuigen wij u hiermee onze oprechte dank.

Fam. J. A. Meijberg
Fam. Meijberg-Grooten
Klein- en achterkleinkinderen

Juli 1994.

† Teon van Zon, 69 jaar, echtgenoot van Jes Roemen, Brouwerstraat 22, 6074 BH Melick. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 25 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Andreas te Melick.

† Ed. Noll, 71 jaar, echtgenoot van Tj. Ljendeghe, Brouwerstraat 45, 6042 HL Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 26 juli a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Laurentius te Maasniel.

† Cornelia Hubertina Meisemaekers, 86 jaar, echtgenote van Hendrikus van Heren, Hoogstraat 4, Heerlen. Corr.-adres: Urnenveld 7, 6051 EE Geirtruidenberg. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 25 juli a.s. om 16.30 uur in de parochiekerk van de H. Michiel te Heerlen.

† Dora Giesse, 63 jaar, echtgenote van Le. Breug, Burg. Janssenstraat 14, 6016 BZ Weert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 25 juli a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Menardus te Weert.

† Harrie Oost, 84 jaar, Schanpweg 43, 6077 CE St. Odiliënberg. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 25 juli a.s. om 10.30 uur in de basiliek van de H.H. Wiro, Flochelmuus en Ogermus te St. Odiliënberg.

Met ingang van 1 juli 1994 is de afdeling Plastische, Reconstructieve en Hand Chirurgie van het academisch ziekenhuis Maastricht een statief uitgeroepen. Vanaf genoemde datum bestaat de staf uit:

Prof. dr. J.J.A.M. Bloem, Plastisch Chirurg
Dr. P.J. Gueliax, Plastisch Chirurg
en
Dr. A. Radell, Plastisch Chirurg

Tot het werkterrein van de afdeling behoren ingegrepen op het gebied van:

- Plastische, Reconstructieve en Hand Chirurgie
- Cranio Faciale Chirurgie
- Esthetische Chirurgie
- Micro Chirurgie

Vierdaagse wandelaars triomferen op Via Gladiola

Laatste loodjes van een gebakken aardappeltje

DOOR HANS GOOSSEN

NIJMEGEN - De laatste loodjes mogen dan volgens het spreekwoord het zwaarst wegen, het me-
deel van de 30.976 lopers die de
Vierdaagse van Nijmegen met
succes voltooiden, krijgen juist in
de laatste kilometers vleugels. Het
applaus van het publiek, de bloeme-
tjes en de wetenschap dat de vier-
daagsemedaille klaar ligt, laat me-
nigen met een al dan niet gespeelde
lichtvoetigheid over de St-Anna-
straat dartelen.

Op de St-Annastraat, voor een dag
omgedoopt in Via Gladiola naar de
bloemensoort die om onbekende re-
den het meest geliefd is bij het vier-
daagse publiek, stonden al weer
dagen van tevoren gereserveerde
tuinstoelen klaar. Met een touw of
met een ketting aan een kar of aan

een boom bevestigd. De Nijmeegse
manier om een geschikte zitplaats
tijdens de intocht te garanderen.
Een stilzwijgende afspraak die door
iedereen even stilzwijgend wordt
gerespecteerd.

Het publiek trekt evenveel bekijks
van de wandelaars als andersom.
„Dames, waar blijven de bikini's”,
roept een wandelende macho die
met de finish in zicht weer aan wat
anders dan lopen kan denken. Veel
wandelaars hebben zich voor de ge-
legenheid nog gauw even in gala-
kostuum gestoken, of wat daar voor
door moet gaan. De grimassen van
pijn en vermoeidheid worden vak-
kundig gecamoufleerd door een
glimlach en een trotse blik. De jubi-
larissen onder de wandelaars wor-
den voorafgegaan door bordjesdra-
gers die het aantal voltooide vier-
daagsen vermelden of zijn behan-
gen met eerder verdiende medailles
en slingers.

De 36-jarige Willy Messing uit Sit-
tard is nog niet toe aan een decora-
tie. Getooid in een t-shirt met 'Sit-
tard 750 keer stad' is zij bezig met
de afsluiting van de vijfde vierdaag-
se. „Mijn heetste, maar ook mijn
leukste vierdaagse. Zelfs de tweede
dag, meestal de saaieste, was nu door
een verandering in het parkoers een
stuk leuker.”

Dat beaamt ook John Heitland uit
Brunssum. De 48-jarige heeft al vijf
vierdaagsen achter de rug, maar
blijft het nog steeds een uitdaging
vinden. „Tja, waarom loopt iemand
vier keer 50 kilometer? Voor de ge-
zelligheid. Tussen de 33.000 vind je
toch steeds weer bekenden om ge-
zellig mee te kunnen kletsen. Je ziet
ze een heel jaar niet, en hier kom je
ze dan toch weer tegen.”

Heitland heeft ook zijn 22-jarige
zoon Brian zo ver gekregen om mee
te lopen. Maar zoonlief heeft aan-

zienlijk minder te missen dan zijn
pa. Waar John gevrijwaard is van
blaren, heeft Brian er naar eigen
zeggen meer dan genoeg. „De derde
dag heeft me genekt,” verzucht hij.
„Hij is dan wel een Limburger,
maar de heuvels hebben hem toch
pijn gedaan,” vertelt senior. „En het
was toch wel erg warm.”

De nodige zweetdruppels hebben
ook Tiny Everaars en Marie-José Bo-
delier uit Valkenburg gelaten. „Wij
lopen al vanaf Mook alleen maar
recht door richting Nijmegen. Een
lange rechte weg met de zon vol op
ons gezicht. Ik voel me net een ge-
bakken aardappeltje,” zegt Marie-
José, kokkin van een Italiaans res-
taurant in Beek.

Klappen

Niet alleen de wandelaars, maar ook
het publiek had last van de warmte.
Op de tribunes raakten tientallen
mensen bevangen door de hitte.
„De toeschouwers hebben het zelf
te heet om te klappen,” moppert
een overenthousiaste vrouw. Zij
voorziet niet alleen vermoeid uit-
ziende lopers van gevorderde leef-
tijd van vers water, maar klapt zich
ook de handen stuk. „Ik sta hier al
uren alleen te applaudiseren,”
klaagt ze. Tussen het handklap
door vuurt ze de wandelaars ook
nog eens aan met welgemeende lo-
fuitingen. Helaas is haar woorden-
schat uiterst beperkt en werkt het
voortdurende geroep 'goedzo kan-
jer' op den duur meer op de zenu-
wen dan op de beenspieren.

● Strompelend, maar tevreden over de finish in Nijmegen.

Foto: PETER DRENT BV

'Houding is goed, maar vaardigheidsniveau laag'

Pastores niet bekwaam

Van onze verslaggever

ROERMOND - Rooms-katholieke pastores vinden zich
zelf bekwaam, maar zijn dat feitelijk helemaal niet. Met
hun houding is het goed gesteld, maar het professionele
vaardigheidsniveau is laag tot zeer laag. Dit blijkt uit een
onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de Federatie
van Verenigingen van Pastoraal Werkenden (VPW).

„De pastores kunnen niet tippen
aan het vaardigheidsniveau van bij-
voorbeeld artsen of psychothera-
peuten, en dat is zorgelijk”, aldus
de Nijmeegse onderzoekers
H. Schilderman en C. Visser in het
Kontaktblad van de VPW, dat de
conclusies van het onderzoek publi-
ceert. De theoloog en de sociaal
wetenschapper achten hun onder-
zoek onder een kleine 500 pastores
representatief.

Pastores zijn te weinig profes-
sioneel bezig met hun ambt en hebben
nauwelijks praktische vaardighe-
den meegekregen tijdens hun oplei-
ding. Dat is volgens de onderzoe-
kers „het grote manco” van de
huidige theologie-opleiding. „Er
blijft veel te weinig tijd over om stu-
denten in de verschillende pastora-
le taken te trainen en hen de nodige
kennis en inzichten te bieden die nu
eenmaal noodzakelijk zijn voor een
professionele ambtsuitoefening.”

De onderzoekers vinden het „een
vreemde zaak” dat gedragstraining
of het aanleren van technieken
„bijna per definitie als strijdig
wordt opgevat met religieuze au-
thenticiteit, pastorale spiritualiteit
of kerkelijke sacramentaliteit”.

Het is volgens hen in deze tijd
noodzakelijk dat een pastor een
pastoraal beleid kan ontwikkelen,
een kerk-opbouwproces in gang
kan zetten en weet hoe hij mensen
in een rouwproces moet begeleiden.

(ADVERTENTIE)

hydro-sfeer
waterbedden

Service voorkomen is beter
dan geven

Rijkweg Zuid 78, Geleen (naast AH)
046-754310, Eindhoven/Den Bosch

Een nieuwe aanzet voor Weert en Roermond

Onderzoek tot samengaan ziekenhuizen M-Limburg

Van onze verslaggever

ROERMOND/WEERT - Het St.
Laurentius Ziekenhuis Roermond
en het St-Jans Gasthuis Weert heb-
ben opdracht gegeven voor een
onderzoek tot vergaande samen-
werking. Twee Utrechtse organisa-
ties zullen voor het einde van dit
jaar het onderzoek afronden.

De provincie die daarop al aan-
stuurde bij de opening van de
nieuwbouw van het St-Laurentius
Ziekenhuis in september afgelopen
jaar, heeft dat gisteren officieel be-
kendgemaakt. Volgens afspraak
met de ziekenhuizen treedt de provin-
cie als woordvoerder naar buiten.

De onderzoeksopdracht is verstrekt
aan het Adviescentrum voor Zorg-

voorzieningen en aan Zorgconsult
Nederland. De twee ziekenhuizen
zijn dat overeengekomen met in-
stemming van de zorgverzekeraars
Liass en KLOZ/KPZ, de genees-
kundige inspectie en de provincie
Limburg. Deputé Greweldinger is
ingenomen met de start van het onder-
zoek.

Voorwaarden

De twee organisaties zullen de re-
sultaten in één rapport presenteren.
Het Adviescentrum voor Zorgvoorzieningen zal specifiek de functie-
verdeling tussen de beide zieken-
huizen onder de loep nemen, naast
de functionaliteit en de bouwkundi-
ge kwaliteit. Zorgconsult Neder-
land bekijkt de voorwaarden voor
de bestuurlijke organisatie en de
mogelijkheid tot één medisch-speci-
alistisch beleidsplan voor beide
ziekenhuizen.

In Roermond is in september '93 de
laatste fase van de nieuwbouw ge-
opend, met twee nieuwe bedden-
huizen. Voor Weert heeft de provin-
cie bij het rijk aangedrongen op
toestemming om procedures te star-
ten die moeten leiden tot een bouw-
kundige herstructurering. Volgens
een verklaring van de provincie vol-
doet het Weertse ziekenhuis niet
meer geheel aan de bouwkundige
eisen van een hedendaags zieken-
huis.

(ADVERTENTIE)

stoffels modern wonen

Geleenstraat 64a,
Heerlen.
Telefoon 045 - 710602
Parkeergarage op 50 m.

Namen ligt vooral aan de voet van de Citadel

DOOR EMILE HOLLMAN

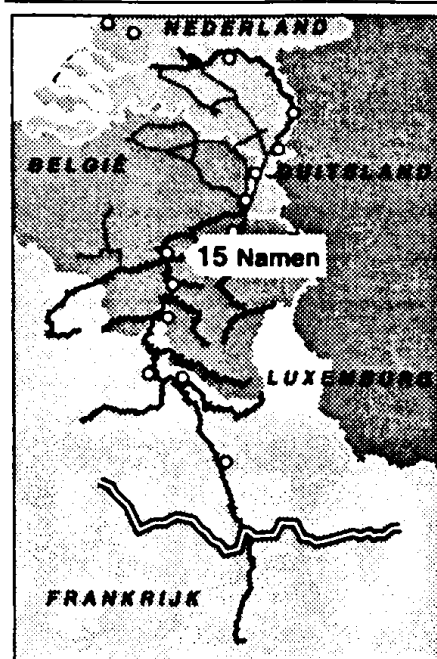
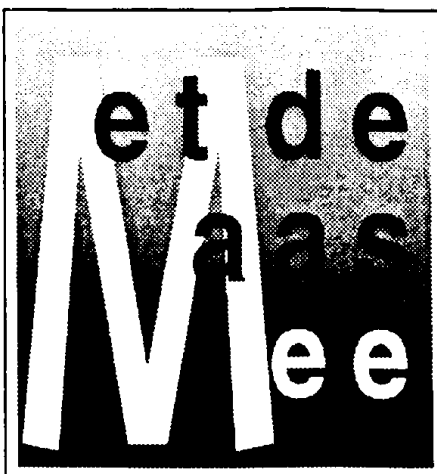
Je kunt natuurlijk met de toeris-
tenboemel vanuit het station in
Namen naar de beroemde Cita-
del op de rotspartij tussen Maas
en Sambre. Wie Namen zegt,
noemt de Citadel tegelijkertijd.
Met zijn pretpark, zijn bosmu-
seum, zijn kabelbaan, zijn wapen-
museum, zijn vergezichten,
zijn parfumerie, zijn praappa-
len, wandelroutes, oriëntatieta-
fels en hindernisbanen. Vast
heel leuk voor de toerist die zon-
der schroom in de gele boemel
durft te stappen bij de onvermij-
delijke juffrouw met microfoon
en die zich aan het eind van de
dag weer op dezelfde wijze terug
laat brengen.

Maar Namen, de hoofdstad van
Wallonië, heeft aan zichzelf ge-
noeg. En dus ga je te voet als je
de stad wil ontdekken. Of je
duikt een van de antiquariaats-
winkeljes binnen en probeert
een document te bemachtigen
dat de historie van de stad tot le-
ven wekt. De legioenen van Ju-
lius Caesar sloegen er tussen
Maas en Sambre hun tenten op,
in de tijd van Karel de Grote
werd hier een nederzetting ge-
sticht. De belegeringen waren
nooit van de lucht.

Een foto van een huis dat ten
prooi is gevallen aan de opstan-
dige Maas in een vergeelde krant
eist gewoon gekocht te worden.

Toornig

'Le Patriote Illustré' opent de
krant van 10 januari 1926 met de-
ze foto. Zes weken lang regen en
sneeuw maakten Maas en Sam-
bre toornig als bijna zestig jaar
later. Parken, het seminarie, win-
kels, huizen: onder water. Ieder-
een natte voeten. Het vorsten-
paar uitgezonderd. Daar waar de
nog jonge koning Albert I een
soort spagaat boven een plas

maakt, daar wordt de koningin
keurig en discreet door twee
sterke mannen over het water
gedragen. Water uit de Maas of
water uit de Sambre. Tegen-
woordig ziet de koning der Bel-
gen, hoog en droog gezeten te
paard, er persoonlijk op toe dat
Maas en Sambre blijven samen-
vloeien. Hij staat op de oever.
Niet uit dank voor het hart onder
de riem tijdens de watersnood-
ramp in 1926 maar omdat hij
acht jaar later van een rots laze-
re in het verderop gelegen
March-les-Dames.

Maar tussen station en water ligt
het kloppende hart van de be-
stuursstad met zijn smalle straat-
jes, zijn petieterige winkeljes,
zijn lieflijke pleintjes en zijn
schat aan monumenten. Een-
maal dorstig loop je het risico
zelfs nooit tot bij de rivieren te
geraken. En lang kan je verwij-
len in het heerlijke museum van
de etser en schilder Felicien
Rops alwaar zijn soms verrukke-
lijk perverse symbolistische
prenten achteloos en Belgisch
tegen de lichtblauwe Raufaser
hangen. Rops, de man die bij-
voorbeeld de eters verenigde en
die zijn vriend de dichter Baude-
laire ooit van de grond moest
rapen in de nabijgelegen kerk
St-Loupe. Het verhaal gaat dat
de kindertjes van Namen eerst
op veilige leeftijd van pa en ma
het Ropsmuseum mogen bezoeken.

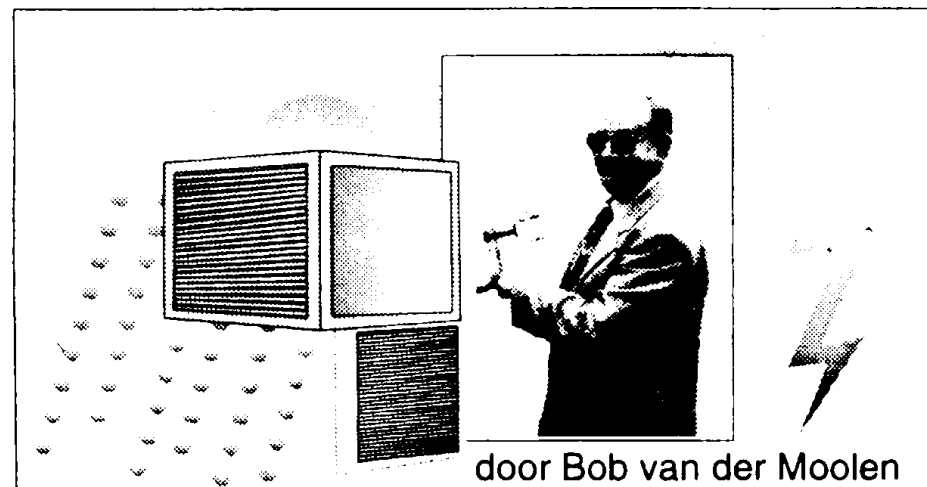
Waarschijnlijk mogen ze eerder
ter lering ende vermaak geheel
alleen naar de Marché-aux-
Légumes, de groentenmarkt,
met zijn prachtige ranke huizen,
zijn donkere kroegen en zijn ter-
rassen, een enkele in de scha-
duw van de dertiende-eeuwse
kerk Saint-Jean-Baptiste.

Wallen

Afhankelijk van de inname al-
hier loop of kruip je naar de drie-
hoek tussen beide rivieren. Klim
je langs de muren van de verde-
digingswallen naar omhoog om
uiteindelijk de stad in ogen-
schouw te nemen. Daar komt de
Sambre, met zijn souvenirs uit
de Borinagefabrieken; daar
komt de slome Maas, nog onbe-
druddend en relatief schoon. Ze
komen samen aan de tenen van
het koninklijk paard.

Gezeten op het terras nabij het
fort op de Citadel tuft het boe-
melte voorbij met ouden van
dagen, gewapend met videocam-
era's. Daartoe geheel niet uit-
genodigd, begint men ponselijk
te wuiven. In verlegenheid ge-
bracht kijk je om of er achter je
rug wellicht ook een treintje
voorbij gaat. Maar nee. Dan toch
maar weer te voet de berg af en
bescherming zoeken tegen de
lieflijke gevels van de stad.

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Juli gaat voor goud

Aan het voor Nederlandse begrippen warme tot zeer warme zomer-
weer komt voorlopig nog geen einde. Integendeel, Limburg gaat dit
weekende zelfs zijn derde hittegolf begroeten omdat opnieuw aan
de voorwaarden zal worden voldaan. Maar de land- en tuinbouw
'schreeuwt' als het ware om een flinke regenbui. De droogte begint
op veel plaatsen behoorlijke problemen op te leveren; de suikerbie-
ten laten hun 'kopje' al hangen, de weilanden zijn dor en geel terwijl
het koren al vroeg oogstrijp is geworden.

Het is dan niet verwonderlijk dat de regeninstallaties volop in wer-
king zijn, maar ook onbegrijpelijk dat deze veelal overdag in bedrijf
zijn omdat meer dan de helft van het opgepompte grondwater
prompt verdampst in en door de felle zon. Nachtelijke beregning
heeft meer voordelen; het water dringt verder de grond in en kan bij
de wortels komen, waardoor het groeiproces wordt bevorderd.
Afgezien van een plaatselijke bui is er vanaf begin juni bijzonder
weinig neerslag gevallen. Op veel plaatsen nauwelijks meer dan 30
mm, in de omgeving van Limbricht is zelfs slechts 10 mm regen afge-
tapt. Normaal hadden de regenneters in deze periode ruim 120 mm
moeten opvangen. Dit betekent een tekort van 9 emmers water op
een vierkante meter!

Een sterk begrensde regenbui werd maandagmiddag boven het
DSM-complex nabij het knooppunt Kerensheide geactiveerd. Buiten
dit gebiedje bleef het nagenoeg droog.

Weinig of geen neerslag dus, maar zon en warmte in overvloed die
de dagmaxima opvoeren tot ver boven normaal. Enkele voorbeelden.
Tot vandaag zijn er al 65 warme dagen (20 graden of meer) 25 zome-
re dagen (25 graden of meer) en 10 tropische dagen (30 graden of
meer) geteld. Dit heeft onder meer tot gevolg dat de gemiddelde et-
maaltemperatuur al zover is opgestuwd dat juli 1994 wellicht de
warmste maand van deze eeuw gaat worden. De 2e eeuw (11 tot en
met 20 juli) is in Nederland overigens in deze eeuw nog nooit zo
warm geweest!

Zomer 1994 begint langzamerhand de allures te krijgen van de war-
me zomers van 1947, 1959, 1976 en 1983. Donderdag en vrijdag wer-
den met 31,4 en 32,1 tropische temperaturen gemeten. Gisteren was
het door de grote luchtvochtigheid ook erg benauwd.

Bliksem

Naar aanleiding van het onweer van de vorige week heeft het KNMI
in de Bilt het aantal ontladingen drastisch herzien. Het opgegeven
aantal van 70.000 is gereduceerd tot 27.047 omdat de bliksemteller
toen ook de ontladingen tot ver in Duitsland had meegeteld. Niette-
min een respectabel aantal, dat ook beter in verhouding staat tot het
jaarlijkse aantal ontladingen in Nederland dat rond de 100.000 be-
draagt. In Nederland, ongeveer 40.000 km² in oppervlakte, slaat
namelijk gemiddeld 2 à 3 maal per km² per jaar de bliksem in. Er
komen horizontale en verticale blikseminslagen voor, waar van de
verticale ongeveer 6 kilometer lang zijn, terwijl de horizontale varie-
ren van 8 tot 16 kilometer. De doorsnee van de bliksem bedraagt 2 à
3 cm, de snelheid ongeveer 60.000 km per seconde en de temperatuur
is rond de 30.000 graden.

Als er tot slot sprake is van bliksemschichten, die niet hoorbaar zijn,
dan spreekt men van 'weerlicht'. Het onweer is dan op 15 à 25 kilo-
meter afstand verwijderd.

weerspreuk
(25 juli St-Jacob)

'Is het weer drie dagen voor
St-Jacob goed,
een korenoogst volgt in overvloed'.

Omleiden luchtverkeer zet weinig zoden aan de dijk

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT - Alleen Martinair
al voert dit weekende op vooral
Schiphol 35 retourvluchten uit met
zo'n 23.000 vakantiegangers. Vol-
gens woordvoerder Udo Buys kun-
nen door de drukte vandaag en
morgen grote problemen ontstaan.
Omleiden van het verkeer via ande-
re verkeersleidingscentra zet dan
weinig zoden aan de dijk, want
iedereen wil via die routes worden
omgeleid.

Al het luchtverkeer uit Noord-Euro-
pa moet via Zuid-Frankrijk naar
Spanje en de Balearen. Volgens
Buys werken de vertragingen zeker
door op andere bestemmingen. „Als
een vliegtuig naar Malaga is ver-

traagd, kan het later ook niet op tijd
op een andere bestemming worden
ingezet.”

Directeur Peter Legro van Transa-
via bevestigt dit beeld. Voor Transa-
via zal vooral morgen een flessehal
zijn. Dan staan de Balearen (Mallor-
ca) op het programma. Transavia zal
extra drinken en eten mee aan
boord nemen. Van annuleringen
voor het charterverkeer was van-
morgen nog geen sprake.

Er bestaat overigens weinig hoop
dat de Franse verkeersleiders hun
actie voortdijgt beëindigen. Volgens
Buys van Martinair leert de erva-
ring dat de Fransen juist het week-
einde uitkiezen voor hun acties om
zo niet meteen naar de onderhan-
delingstafel te hoeven.

TOONKAMERMODELLEN

In onze 3 speciaalzaken diverse

In onze opruiming diverse bankstellen met echt leder bekleed in 3- +2-zits nu reeds vanaf: **2895,-**

OPRUIMING

met 10 - 20 - 30 - 40% korting op:
bankstellen - salontafels - wandmeubels - dressoirs -
toogkasten - slaapkamers - etc.

VEGERS MEUBELEN

Eiken klassiek   Slaapkamers   Moderne meubelen
Honigmanstraat 47   Heerlerbaan 235   Locht 2
Heerlen   Heerlen   Kerkrade

GALAXY

LANDGRAAF

Verdorie 100
Disco Time

Ik lees de krant in de klas

Stichting Krant in de Klas
Tel. (020) 6647336

Onderaantelstelling
Rek.nr.: 5000/FA RK 94-302.
Bij beschikking van de ar-
beidsinspectie van 20 juli 1994,
is onder curatele gesteld:
Martina Willemine Maria
Willemse, geboren te Teg-
len op 7 februari 1961, ver-
blijvende in Vincent van
Gogh Instituut te Venray,
met benoeming van J.J.M.
Limaerts, wonende te 5827
AM Vortum-Mullem, Sint-
Cornelisstraat 46, tot cur-
ator/curatrice en met benoe-
ming van A.W.J. Kroezen,
wonende te 5827 AM Vortum-
Mullem, Sint-Cornelis-
straat 46, tot toezien cur-
ator/curatrice.

Reageren op
advertenties onder
BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende
gefrankeerd) naar het
Limburgs Dagblad
postbus 2670, 6400 DC
Heerlen. Het verspreidings-
nummer van de advertentie
nummer uit de advertentie
te vermelden.

**WIJ WENSEN U EEN
FIJNE VAKANTIE**

maar... laat ons even weten wanneer u gaat.

U hebt de vakantieplannen al gemaakt? En u gaat langer dan één week? Vul dan onderstaande bon in en u maakt het uzelf en uw bezorger gemakkelijk. Laat de bezorger van het Limburgs Dagblad tijdelijk stoppen. Dan heeft u straks geen stapels oude kranten achter de deur. Het door u te veel betaalde abonnementsgeld wordt automatisch met uw eerstvolgende betaling verrekend. Wilt u het Limburgs Dagblad ook op uw vakantieadres niet missen of op een ander adres bezorgd hebben? Geef ons dan uw tijdelijke adres op en wij zorgen ervoor dat uw krant elke dag wordt bezorgd.

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Woonplaats: _____
Vakantie van: _____ t/m _____
(tenminste 1 aaneengesloten week)
O.s.v.p. geen krant bezorgen
O.s.v.p. Limburgs Dagblad wel bezorgen, maar op het volgende adres:
Adres: _____
Postcode: _____ Woonplaats: _____
Land: _____
Telefoon (i.v.m. controle bezorging): _____

De portokosten bedragen:
Nederland f 0,55 per dag (alleen van toepassing buiten het verspreidingsgebied van het Limburgs Dagblad).
Buitenland f 3,50 per dag.

Vul bovenstaande bon in en stuur deze in open envelop, zonder postzegel, naar
Limburgs Dagblad, Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen

DE KRANT VAN LIMBURG

RDV

Rechtstreekse
Nederlandse
dagbladsubscriptie.
Met een unieke
oplossing voor
1.700.000 exemplaren
van de voor een
beperkte tijd
Nederlandse
dagbladen.

Voorwaarden en
reserveringen RDV,
postbus 1000,
6400 Heerlen.
46.00
Kantoor
gegevens
deelnemers
1000-00.

Advertentie
combinatie van
44 Regionale
Dagbladen.
Tel. 072 196 596
Fax 072 196 484

nkkgg nationale kollekte voor mensen met een verstandelijke handicap

Denk daarook eens aan!

GIRO 11 22 22 2, BANK 70.70.70.333, t.n.v. Stichting NKGG te U

Limburgs Dagblad **TOUR DE FRANCE 94**

DE EINDSTAND
t/m de etappe van
VRIJDAG 22 JULI

De ritten verreden op 2 en 3 juli
alsmede de ploegentijdrit
tellen niet mee

TOUR DE FRANCE 94
TOP TIE

SPEEL MEE SPEEL MEE SPEEL MEE

1 STEFFANIE J H A	JULIANALN 67	MAASBRACHT	369
2 STEFFANIE G M L	WINTERSTR 59	NEER	363
3 WATERVAL ELECTRO H	WELTERTUYNSTR 72	HEERLEN	361
4 FLEURKENS H	THORBECKESTR 48	HEERLEN	358
5 BOCKEN J	WILLIBRODUSSTR 8	SUSTEREN	354
6 GELISSEN J	CAECILIALN 5	SUSTEREN	354
7 RENEERKENS R F O	VLEKKENKAMP 10	LANDGRAAF	354
8 PAPEN G	HEUVEL 83	ROERMOND	352
9 AUGUSTIN J	AASTERBERGERWEG 78	ECHT	351
10 THUISSEN M	F BOLSTR 24	HEERLEN	346
11 ZEELAN CH	ACHTER DE HOVEN 80	BUCHTEN	345
12 HERMANS L J	OLMENSTR 39	LANDGRAAF	342
13 SNIJPE A A	PAST SCHEEPERSSTR 60	LANDGRAAF	337
14 THUISSEN L	HAMERSTR 12	HEERLEN	333
15 DRISSEN J J	RIETWEG 4	NEER	332
16 LORTIJ H M E	LITSCHERBOORD 8	HEERLEN	332
17 LINSEN F R M	STEENAKKERSTR 7	MAASBRACHT	332
18 SIEPRATH J	HEIRWEG 58	HUSSEN	332
19 GOMMANS J A A	PINKSTERBLOEM 25	VENRAY	330
20 WEBERS K	WETH GYSENSTR 15	BUCHTEN	329
21 RELINDERS M	EINDSTR 29	SCHINVELD	328
22 HENDRIX P N J M	KAPITTELSTR 3	LANDGRAAF	327
23 JENNEN P M G	KRAMENROCKWEG 26	ECHT	327
24 HANSEN H W	NW MEERWEG 31	NEER	326
25 HANSEN H W	WILHELMSTR 8	NEER	326
26 HANSEN H W	WILHELMSTR 8	NEER	326
27 HANSEN H W	WILHELMSTR 8	NEER	326
28 HANSEN H W	WILHELMSTR 8	NEER	326
29 GEURTS E J G	RUE NOUVEAU C GRAND 12	SCHINVELD	325
30 KLEYKERS M G E	TUNSTR 3	HEERLEN	322
31 BRANDS G M L	V W V GRACHTSTR 14	HEERLEN	322
32 VAN BERKEL H P	V GOYENSTR 23	HEERLEN	321
33 OMLOO-JANSSEN I J	CHURCHILLSTR 6	BRUNSSUM	321
34 VLUJGEN P P M	SLEINADSTR 50	BRUNSSUM	319
35 THALEN H	E HUPPERTZSTR 16	WILHELMSTR 8	318
36 VAN DAM G	DE WENDELSTR 72	WILHELMSTR 8	317
37 BEAUJEAN M	HUBERTUSSTR 50A	WILHELMSTR 8	316
38 MEYER R	ROEBROEKWEG 27	WILHELMSTR 8	316
39 SLAVERS I G P	MANHOLSTR 10	WILHELMSTR 8	316
40 STEVENS R	SCHOOLSTR 15	WILHELMSTR 8	315
41 CHOOFS J G G	CHEVREMONSTR 68	WILHELMSTR 8	315
42 V D BOORH J H M G	MAASSTR 47	MAASBRACHT	314
43 HOEN R A	OVIDIUSSTR 16	MAASBRACHT	313
44 WILJERS W	HOOFDSTR 83	MAASBRACHT	312
45 BAKKER P A M H	SCHOLTISWEG 28	MONFORT	312
46 DE HAAN F S C	DROSSAARDSTR 25	HEERLEN	311
47 SCHWANE J M F	KOOLHOFSTR 108	BRUNSSUM	311
48 V D ENDE R	DRIESCHSTR 38	HEERLEN	311
49 V D VELDEN P M F	ZADELMAKERSTR 21	HEYTHUYSEN	310
50 WABER M C L	ACHTER DE HEGGEN 28	LANDGRAAF	310
	MHEERDERWEG 2	BANHOLT	310

Tot zover de ranglijsten voor een prijs uit de prijzenpot. Hieronder staan nog deelnemers die op de 100e, 200e, 300e etc. plaats staan. LEEF WEL op die plaatsen kunnen meerdere deelnemers met dat aantal punten staan, maar we hebben er slechts één welke nu uitgekoren.

100 SCHROEDER L	AARWEG 18	HEERLEN	297
200 LANGHOR L J M	BERNHARDSTR 2	BOCHOLTZ	282
300 VOIGT G	VREDESTR 17	HEERLEN	273
400 DEBIE C	HOVENSTR 56	LANDGRAAF	266
500 RAZLOOMIAN R A	AAN DE BEUK 3C	LANDGRAAF	261
600 BOS R	ROZESTR 28	HEERLEN	259
700 HEINE J K	DOORVAARTSTR 6	BRUNSSUM	252

LIMBURGS DAGBLAD PRIJZENPOT:

1e PRIJS T.N.V. f 1000,-	2e PRIJS f 500,-	3e PRIJS f 250,-	4e T/M 10e PRIJS f 100,-	11e T/M 25e PRIJS f 50,-	26e T/M 50e PRIJS f 25,-

Extra prijs: Onder alle deelnemers die op het wedstrijdformulier de juiste naam van de uiteindelijke winnaar van de Tour de France hebben ingevuld wordt een COMPLETE WIELEN-OUTFIT (t.w.v. f 500,-) verloot!
De prijzen worden aan de eerste vijftig deelnemers, zoals die voortkomen in de ranglijst, toegekend.

Een kraan in India doet wonderen...

SCHOON WATER NU EXTRA BROODNODIG

SIMAVI Spruikenbosstraat 6, 2012 LA Haarlem
Telefoon (023) 31-80 55

Kannem wij iets doen? Ja!
Een waterpomp of eenvoudige waterleiding ter plekke kan vele levens redden. SIMAVI maakt daarom vele (drink)waterprojecten mogelijk. Helpt u ons daarbij?

giro
375
SIMAVI WATERFONDS

UW HULP IS NU EXTRA NOODZAKELIJK

Van onze verslaggever

Heerlen zou struiken moeten weghalen

Carboonstraat wil drugsspuiten kwijt

ze buurt spelen. Als de struiken weg zijn, verliezen de verslaafden hun beschutting. Alleen al de afgelopen dagen vonden buurtbewoners vijf spuiten. Donderdagavond tekenden veertig mensen een

handtekeningenlijst.

De bewoners vragen de gemeente ook twee bankjes bij de struiken te verwijderen. Vooral 's avonds in het week-einde komen straatprostituees hier uitrusten van hun onge-

tijfeld enerverende werk aan de CBS-weg. Nu zitten ze er nog gewoon, maar straks vinden de vrouwen het misschien een goede afwerkplek," zegt Lontho.

Ze zegt dat deze kant van de wijk Zeswegen tot nu toe vrijwel geen last had van drugsverslaafden. „Daarom trekken we snel aan de bel. We verwachten dat de gemeente ingrijpt nu het nog niet te laat is."

Anita Lontho belde gisteren met wethouder René Seijben, die beloofde de zaak te zullen aanpakken bij de dienst Openbare Werken.

Bewoners Heistraat hekelen verkeersdrukte

Van onze verslaggever

op dat wij te veel vertrouwen hebben gehad in onze gemeentebestuurders."

LANDGRAAF - De bewoners van de Heistraat en de Hofstraat in Landgraaf zijn ontevreden over de oversteekplaats voor voetgangers nabij de nieuwe Zwart-5-Zuid. Deze weg die Landgraaf rechtstreeks verbindt met de autosnelweg A76 is onlangs opengesteld. Volgens de werkgroep Heistraat is de verkeerssituatie voor hun deur alleen maar verslechterd.

Een nieuwe aanrijding lijkt hun mening te staven. Op genoemde kruising vond donderdagmiddag voor de tweede keer in korte tijd een zware botsing plaats. Een 35-jarige Heerlenaar raakte daarbij zwaar gewond. Volgens de politie verleende hij met zijn motor geen voorrang aan een automobilist uit Simpelveld, die vanuit de Hofstraat richting Zwart-5-Zuid reed.

Het steekt de buurtbewoners dat tussen de Heerlense wijk Rukker en Terwinsten in Kerkrade een voetgangersbrug is gebouwd over de Zwart-5-Zuid. „In Landgraaf komen we er wederom bekaaid van af. De oversteekplaats is hier veel te summiert uitgevoerd. Het lijkt er echter

In oktober heeft de werkgroep Heistraat een brief naar de gemeente gestuurd. „Toen is ons beloofd dat onze kritiek op de oversteekplaats serieus zou worden genomen. Maar Landgraaf heeft voorlopig geen geld om aanpassingen te doen," vertelt Harrie Beugels.

De oversteekplaats niet de enige doorn in het oog van de omwonenden. Beugels: „De snelheid op de Heistraat is veel te hoog. Automobilisten die vanuit Terwinsten komen, rijden met een noodgang voorbij. En dan hebben we nog de overlast van de drukte van de Zwart-5-Zuid."

De werkgroep Heistraat gaat nu bij de gemeente aandringen op effectievere veiligheidsmaatregelen voor voetgangers op de kruising Heistraat/Hofstraat met de Zwart-5-Zuid. „Als het zo blijft kun je een stoeltje buiten zetten en wachten op ongelukken," aldus buurtbewoner Peter Bosman. Bij de gemeente Landgraaf was niemand bereikbaar voor commentaar wegens vakantie.

Gevonden

● Mevrouw Volavsek uit Landgraaf heeft haar prentje gevonden. Zelfs sneller dan zij had durven hopen. Op de oproep in de koffiekolom van gisteren voor een bidprentje met daarop de namen van de zeven meisjes die omkwamen bij het bombardement bij de naaischool op 21 juli '44 in Brunssum kreeg zij heel wat reacties. Er waren mensen bereid om een exemplaar af te staan aan de 70-jarige mevrouw Volavsek. Ze had zelfs genoeg genomen met een kopie, maar ze kan een origineel tegemoet zien. Zij was jarenlang op zoek geweest naar een dergelijk prentje en had niet gedacht dat nog zoveel mensen er een in het bezit hadden. Ook belden haar mensen die de ramp van nabij hadden meegemaakt. De gemeente Brunssum legde deze week een krans bij het oorlogsmonument voor de slachtoffers van het bombardement van de naaischool.

Poes

● Een 74-jarige vrouw uit Heerlen kreeg donderdagavond bij thuiskomst van haar vakantie de schrik van haar leven. In de woning trof zij een poes aan, die niet van haar was. Beiden schrokken hevig van deze onverwachte ontmoeting. De poes vluchtte naar boven en de Heerlense waarschuwde de politie. Twee agenten stelden een onderzoek in en vonden na veel speurwerk het dierje onder het bed van de vrouw. Bij het zien van hermandad vloog de kat echter naar de zolder en onder geen beding wilde het, ook niet toen de inmiddels gevonden eigenaar dit probeerde, tevorschijn komen. Oplossing: er is een bakje met voer klaargezet en dus nu maar afwachten tot...

Schutten

● In oude archiefstukken wordt de term 'schutten' wel eens verkeerd uitgelegd. Men dacht dat de schutterij een soort reservopolitie was. Dat is per se niet het geval, al vormde een enkele keer de schutterij ook de vrijwillige brandweer. De rijke historie van de schutterijen, harmonieën en fanfaren staat deze keer centraal in de tiende aflevering in de serie 'Ach Lieve Tijd Mijnsreef'. In Zuid-Limburg ontstonden zes eeuwen geleden de eerste schutterijen. Het zijn vooral verenigingen waar de gezelligheid voorop staat en die met hun tradities rond het schieten en het begeleiden van de processies de hoogtijdagen in steden en dorpen opvrolijken.

Schutten 2

● Niet alleen de historie vormt de inhoud van deze uitgave, ook de traditionele gebruiken krijgen aandacht zoals het bestaan van schutmeesters en schutboekjes. Het schieten op de houten vogel met als inzet de koningstitel is alom bekend. Ter vervanging van de middel-eeuwse speeldelen werden in de vorige eeuw harmonieën en fanfaren opgericht. Muziek heeft bij schuttersfeesten altijd al een belangrijke rol gespeeld. Elk dorp en buurtchap kreeg zijn eigen muziekgezelschap. De naam Sint Caecilia speelde daarbij vaak een rol. Bij de schutterijen was dat Sint Sebastianus. En om u alvast nieuwsgierig te maken, de aflevering die na de zomervakantie uitkomt, gaat over de oorlogen.

Ruyters: middenstand Brunssum krijgt voorrang

Winkeliers vrezen dat ze gepasseerd worden

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Zeker vijf Brunssumse ondernemers vrezen dat zij achter het net vissen bij de verhuur van de zeven nieuwe winkels aan de Kerkstraat.

De ondernemers denken dat Ruijters bv al toezeggingen heeft gedaan aan middenstanders van buiten Brunssum. Die vrees wordt gevoerd doordat meerdere verzoeken om winkelruimte te huren geen bevredigend antwoord hebben opgeleverd. Dat is tenminste de zienswijze van ondernemer Van Eeghem.

Man veroorzaakt twee aanrijdingen

HEERLEN - Een 22-jarige Heerlenaar heeft donderdagmiddag in Heerlen met zijn auto twee aanrijdingen veroorzaakt en is vervolgens te voet op de vlucht geslagen. De politie kon de dader echter in de binnenstad niet in de kraag pakken. Een motoragent zag dat de bestuurder op de Groene Boord met hoge snelheid uit de bocht vloog en tegen een bloembak botste. Hij reed door, achtervolgd door de agent. Op de Looierstraat reed de man zich helemaal klem onder een passerende vrachtauto. Hij verliet de auto en vluchtte de binnenstad in, maar de politie was hem te snel af. De man was niet in het bezit van een rijbewijs. Bovendien was de auto niet verzekerd en niet gekend. Hij deed afstand van zijn auto en uit een nader onderzoek bleek dat hij nog twee vonnissen had openstaan van 717,75 gulden.

Taxi-bus uitgebrand

VOERENDAAL - Terwijl de eigenaar van een Mercedes taxi-bus bij de politie aangifte deed van de diefstal van de bus vanaf de Lindelauffer Gewande in Voerendaal, kwam op het bureau de melding binnen dat het voertuig uitgebrand was teruggevonden in Houthum. Van de dader ontbreekt elk spoor.

Agent lichtgewond bij aanhouding

HEERLEN - Een agent raakte woensdagavond lichtgewond bij de arrestatie van twee dronken Heerlenaren. Het duo viel in een café aan het Kerkplein in een woonplaats herhaaldelijk klanten lastig. Telkens als de politie arriveerde, ging het tweetal ervandoor, maar kwam daarna weer terug. Toen bij de derde melding het duo met glazen naar de mensen begon te gooien, was voor de politie de maat vol. Na een korte achtervolging werden zij aangehouden. De twee mannen, geen onbekenden van de politie, verzetten zich hevig tegen de arrestatie. Met enige moeite konden zij toch worden overmeesterd.

Maatschappelijk werker begeleidt renovatie

Van onze verslaggever

KERKRADE - De huurders van zestig woningen in de Kerkkrade wijk Nulanderveld krijgen tijdens de aankomende renovatie steun van een maatschappelijk werker. Deze zogenaamde sociale begeleider zal hun grieven en frustraties aanhoren en doorspelen naar woningvereniging Land van Rode. Het opknappen van de zestig flatwoningen is de derde en laatste fase van een renovatieproject van 162 huizen in Nulanderveld, Holz en Scherveld. Met name in het Mülcherveld hebben bewoners openlijk geklaagd over de trage voortgang van de werkzaamheden en de ingrij-

Maar directeur Ward Vleugels van Ruyters bv stelt precies het tegendeel: „Een branchecommissie geeft juist voorrang aan plaatselijke middenstanders. Die ongerustheid komt voort doordat de ondernemers niet goed geïnformeerd zijn."

Ruyters bv begint binnenkort met de bouw van zeshonderd vierkante meter winkelopervlak bij de Edah. Vleugels: „Die voorlichting is vooral ook een taak van de gemeente, maar ik steek wat dat betreft ook de hand in eigen boezem."

Woordvoerder Henk van Malkenhorst van de gemeente bevestigde gisteren dat er een branchecommissie komt die er op toe zal zien dat Brunssumse ondernemers tot twee maanden na publicatie in de media voorrang krijgen boven mensen van buiten. In de branchecommissie zullen gemeente, Ruijters, Lozo, Kamer van Koophandel en de rijksconsulent Economische Zaken zitting hebben. Het besluit van de commissie is bindend. Volgens Van Malkenhorst moet het college nog een besluit nemen over het voorstel.

Vleugels zegt dat zich bij Ruijters inmiddels twintig gegadigden hebben gemeld voor een van de zeven winkels. „Toezeggingen zijn er nog niet gedaan. Wat de vrees van de ondernemers betreft: wij hebben graag plaatselijke ondernemers. Die nemen een vast klantenbestand mee. Aan leegstand hebben wij niets." De winkels moeten voor de feestdagen klaar en verhuurd zijn.

Van Eeghem is ondanks de instelling van een branchecommissie nog niet gerust op een goede afloop. „Door de lui felkwistie verleden jaar zijn wij wat achterdochtig geworden richting gemeente."

regio kort

HEERLEN ● De zevende Zuid-Limburgse Fietsvierdaagse wordt gehouden van 2 tot en met 5 augustus. Start en finish bij sporthal Kaldeborn. Afstanden: honderd, zestig en veertig kilometer. Starten tussen 8.00 en 11.30 uur, afhankelijk van de afstand. Informatie: 045-604561 (W. Smeets) of 045-314041 (T. van Bergen).

● De Nederlandse vereniging 'De Verzamelaar' afdeling Limburg houdt zondag van 13.30 tot 16.30 uur in het HKB-gebouw aan de Paters Beatusstraat een ruilbeurs.

LANDGRAAF ● Roger Koumans behaalde aan de Technische Universiteit Eindhoven cum laude de ingenieurstitel in de studierichting Electrotechniek. Zijn zus Daniëlle Koumans behaalde aan de Hogeschool Heerlen sectie Hogere Laboratorium Opleiding in Sittard eveneens cum laude het ingenieursdiploma voor Medische Microbiologie.

pende gevolgen die de renovatie had voor hun huishouden. Ger Logister van Land van Rode zegt dat de woningcorporatie heeft geleerd van de vorige twee fases. „We hebben een spreekuur voor de bewoners, er zijn informatie-avonden, maar toch bereik je niet iedereen. Vaak merken ze tijdens de renovatie pas concreet wat er gebeurt. De sociale begeleider gaat daarom fungeren als een aanspreekpunt, dat de bewoners extra aandacht kan geven." Huurders in de drie genoemde wijken bij wie rolluiken twee keer gedemonteerd en opnieuw moeten worden aangebracht, krijgen daarvoor een tegemoetkoming van honderd gulden.

Historisch voorwerk

● Leden van de Schinveldse buurt In de Meigraaf werken aan de voorbereidingen van de historische stoet met Jan Creusen (uiterst links) en Bert Jacobs (tweede van rechts).

Foto: CHRISTA HALBESMA

Buurten en verenigingen Schinveld doen geschiedenis herleven

'Historische stoet is geen zomercarnaval'

DOOR JAN HENSELS

SCHINVELD - „Creusen heeft ons er voor behoed dat wij de boot in zouden gaan," steekt coördinator Bert Jacobs van In de Meigraaf de lofrop over Hoensbroekenaar Creusen. Creusen: „Anders hadden zij in de stoet meegedragen met nikes aan de voeten en quartzhorloges om." Jacobs: „Dat zijn van die dingen die vanzelfsprekend lijken maar die je in je enthousiasme over het hoofd ziet."

Maar een marskramer zoals die driehonderd jaar geleden door de dreven van Schinveld getrokken moet hebben, met afrijpselke sportschoenen anno 1994 aan de voeten is natuurlijk geen gezicht.

Over een kleine maand, op zaterdag 20 augustus vanaf half vijf 's middags om precies te zijn herleven vroegere tijden in hartje Schinveld. Dan trekken zeker twee uur lang veertig verschillende groepen door het dorp. Als het goed is gadeslagen door duizenden toeschouwers. De historische stoet geldt als een van de klappers van het eeuwfeest van de St.-Eligiusparochie. De deelnemers aan de stoet gaan echter verder terug in de tijd: tot 1690.

Zelf

Wiel Wevers van de Werkgroep Activiteiten: „Groot verschil met de stoet in Sittard is dat de deelnemers geen financiële steun

Zelfs de Afcant-militair die pas vier weken in de Schinveldse buurt In de Meigraaf woont, betaalt mee, meldt Bert Jacobs trots. Wat tijdens carnaval niet lukt - de hele buurt enthousiast krijgen - lukt met de historische stoet wel. In de Meigraaf is een van de buurten in Schinveld waar al zeker een half jaar met man en macht wordt gewerkt om van de historische stoet op 20 augustus een gebeurtenis te maken waar nog lang over gesproken zal worden, daar in de grootste kern van Onderbanken. Bijzonder aan de aanpak van In de Meigraaf is dat de hulp is ingeroepen van Jan Creusen, de man die ook de regie voerde van de historische optocht in Sittard.

ontmoeting op zaterdag

krijgen. Sommige buurten steken er honderden, zelfs duizenden gulden in. Ze maken bovendien veel zelf in hun vrije tijd." Wevers is opgetogen over het enthousiasme dat de oproep voor deelname aan de stoet losmaakte bij de Schinveldse buurten en verenigingen. „Vrijwel iedereen doet mee, zo'n vijftiendertig mensen hebben zich aangemeld, groepen, duo's en eenlingen."

'Oos koel', een prinsenwagen uit de jaren dertig, het boerenleven in de negentiende eeuw, oude ambachten, een maagdenkoor. Zomaar een greep uit de ver-

schillende onderdelen van de stoet. Een van de hoogtepunten moet het uitbeelden worden van het huis Heijenhoven aan het eind van de zeventiende eeuw. Geen huishouden in de ogen-schijnlijk rustige buurt In de Meigraaf of er wordt meegewerkt om er iets onvergetelijks van te maken.

In de garage van de familie Jacobs hangt al een uitgebreide verzameling kleding, die vergelijkbaar is met die uit 1690. Creusen, officieel van 'Crearti, Ontwerp- en adviesbureau voor Stadsversieringen, Evenemen-

ten en Stoeten- en Praalwagens' meent dat de keuze voor juist dat tijdperk uit de Schinveldse historie veel mogelijkheden biedt. „Het Schinveld uit die tijd van barones Van Bercken en baron Van Bronsfelt was een samenleving waar verschillende standen en beroepen ruimschoots vertegenwoordigd waren. Het biedt de mogelijkheid tot het maken van een gevarieerde stoet. Met een baron en barones, net getrouwd en net katholiek geworden. Met een koster als invloedrijk vertegenwoordiger van de kerk, tevens secretaris van de baron en enige schoolmeester en een bevolking met handwerk-alieden en seizoensarbeiders."

Creusen put uit een meer dan veertig jaar lange ervaring op dit terrein. Creusen: „Vooral ook door die ervaring weet ik welke kleding in die tijd gedragen werd. De normale bevolking maakte de kleren zelf. Ieder huishouden had wel een weefgetouw waar wollen kleding mee gemaakt werd. Alleen voor de stoet gebruiken we katoen in plaats van wol." Jacobs laat blijken dat hij daar heel blij om is, halfverwege augustus is het waarschijnlijk nog veel te warm voor dikke wollen kleding."

Creusen vindt het prachtig dat de Schinveldse buurten vrijwel alles zelf maken. Creusen: „In Sittard werd vrijwel alles gehuurd. Wij huren alleen de duurdere kleding." Ook zijn enkele handige lieden bezig met het maken van een wagen waarop huize Heijenhoven moet verrijzen. Daar zetelden de baron en barones en namen zijn de belastingen van de bevolking in ontvangst.

Nog een kleine maand hebben de buurten en verenigingen om er iets moois van te maken. Jacobs hoopt dat het werk niet voor niets is geweest en dat er ook iets van blijft hangen bij de mensen. Jacobs: „Het is nadrukkelijk geen zomercarnaval."

Miguel Indurain doet zelfs geen moeite voor een tweede ritzege

Zuinigheid kent geen tijd

DOOR PETER OUWERKERK

MORZINE-AVORIAZ – Dat is nou precies wat er mis is met Miguel Indurain. Zuinigheid kent geen tijd, zelfs niet in een tijdrit. 'Indurey' leed gisteren in de klamme kilte van Avoriaz de grootste tijdritnederlaag in zijn carrière. Maar anders dan in Follonica, in de voorbije Giro (op 2.34 min van Berzin), zal het hem ditmaal niet de eindzege kosten in een grote ronde.

Indurain is van boerenafkomst. En een bekend Spaans gezegde luidt: Boeren, daar hou je niet van, die bewonder je alleen. Zo ziet de gemiddelde Spanjaard Indurain, de dertigjarige uit Villava, Navarra. Kwaliteit te over, maar hij laat het zo zelden zien.

Indurain werd gisteren min of meer weggereden door de sensatie van de laatste Tourweek, Pjotr Oegroemov. Die zijn twee prachtige Alpenprestaties in de Haut-Savoie continueerde. En Indurain op 3.16 minuten fietste. Naar de derde plaats van de dag, nog royaal ook achter Marco Pantani (de helft: 1.38 minuten).

Het is, zei gisteren haast iedereen, dat Oegroemov zo'n slechte Tourstart had. Dat hij op Indurain in de tijdrit naar Bergerac ruim zes minuten verspeelde en naar Luz Ardiden bijna vijf. Anders...

Anders was de voorsprong van Indurain (nu 5.39 min) er ook wel geweest. Had hij zijn Tour alleen op een andere manier besloten. Had hij minder consequent kunnen 'economiseren' dan hij gisteren deed, in ieder geval deed geloven.

Indurain verklaarde achteraf, dat hij bij het vernemen van de eerste tussentijd meten had besloten niet te gaan voor de Oegroemov. "Ik hoorde dat Oegroemov sneller vertrok dan ik, ik constateerde ook mijn onverwachte voorsprong op Virenque - en dat was voor mij het sein geen enkel risico te nemen in de door de regen best listige afdaling naar Morzine." Voor Indurain telde vanaf dat moment slechts het klassement.

• Tandennarsend tenonder in de tijdrit. Miguel Indurain wint de Tour, maar zonder glans. Foto: ANP

co te nemen in de door de regen best listige afdaling naar Morzine." Voor Indurain telde vanaf dat moment slechts het klassement.

Gelooft wie het geloven wil. Er was één feit, dat die theorie onderstreepte. Toen het verschil een paar kilometer voor het eind tot boven de

drie minuten opleep, verloor hij plotseling geen seconde meer; klom hij over Leblanc terug naar de derde plaats. Maar er gebeurden in de 47,5 km van Cluses naar Morzine-Avoriaz ook andere dingen. Je zag Indurain bergop uit het zadel komen, en dat is bij hem vaak geen goed teken. Je zag hem ook

slechts met centimeters naderen op de duikelaar van de dag, Richard Virenque, die hij maar niet kon (of wilde?) inhalen.

Miguel Indurain reed een bleke tijdrit, zoals hij bijna deze hele Tour eerder vaal wit, dan helder geel is geweest. Hij had zijn toch al

niet bijster grote aantal etappezege gisteren kunnen verhogen tot 11, maar hij hield het bij 10.

Wie de Tour wint met zegge en schrijve één ritzege heeft geen fenomenale, historische ronde gereden. Een overwinning, behaald in de gloeiend hete Périgord, op

een tijdritparcours naar zijn mogelijkheden gesneden - daar wordt niemand warm of koud van. Merckx en Hinault deden wel anders, zelfs Anquetil nam nooit genoegen met één kus van de rondemiss.

Miguel Indurain zei op zijn reeds met champagne opgefleurde persconferentie, dat hij lichamelijk nooit één zwak moment heeft gekend. En ook geestelijk viel er met de druk van het favoriet zijn wel te leven. Zeker toen Rominger wegviel, en een flink aantal anderen ziek van het toeneel verdwenen.

"Het kwam toen vooral op mijn ploeg aan. En die heeft zich voortreffelijk gehouden. Het is vaak ondoelbaar werk, maar als het wordt afgemaakt, heeft iedereen er vrede mee. Trouwens ook al in de eerste week stond mijn ploeg er op de belangrijke momenten. We controleerden de koers vaak alsof we de gele trui al in handen hadden."

Miguel Indurain vond dit geen lastige Tour, wel een merkwaardige. Omdat hij onverwacht niet de aangevoerde favorieten in de gaten moest houden, maar een heel andere lichte klimmers vooraf, stuk voor stuk met een matige tijdrit in de benen. "Dat maakte het verschil met de andere jaren. Ik hoefde nooit ongerust te zijn."

Indurain heeft zijn erelijst in de Tour en Giro bijeen kunnen trappen door zijn geweldige fysieke mogelijkheden. Een longinhoud als Merckx, een zuurstofopname als de allerbeste topsporters, een hartslag en een recuperatievermogen die hem ver boven de rest doen uitstijgen. Hij hoefde zijn fysiek dit jaar maar zelden aan te spreken. Naar Bergerac en op Hautacam, zeg in maximaal anderhalf uur Tour. De overige kilometers kon hij zich beperken tot toekijken en een paar vriendelikheden betuigen aan de musketiers van Festina.

Maar inderdaad, Spanjaarden hebben wel een andere voorstelling van een viervoudig Tourwinnaar. Die rijdt de tegenstand van dit kaliber in een Tour als deze toch minimaal drie, vier keer in het décor.

Fransen tuimelen van podium

MORZINE-AVORIAZ – De Fransen zullen het morgen op de Champs Elysées met heel wat minder feestvreugde moeten doen dan waarop was gehoopt. Ze hebben zich de hele week blij gemaakt met, blijkt achteraf, een dode mus. De tijdrit naar Avoriaz duwde Richard Virenque in de rol van kleine martelaar. De bergtrui mag hij nog wel aan den volke tonen, maar op het podium is verder voor hem geen plaats. Virenque kwam uiteindelijk uit op een achttiende plaats in de daguitslag (op 6.04 minuten van Oegroemov), en keilde naar stek vijf in de totaalstand. Zeven seconden onder Luc Leblanc, die zich fel verweerde, maar evenmin uitzicht had op een podiumplaats op de Champs. Daarvoor was de tandem Pantani-Oegroemov te sterk.

Vrees Dekker en Mulders ongegrond

AVORIAZ – Zijn teller gaf ruim 41 kilometer aan, toen hij de streep passeerde. Die was dus duidelijk defect. Erik Dekker maakte zich tijdens de klimtijdrit van 47,5 kilometer voortdurend druk over zijn eindtijd. Was die voldoende om in koers te blijven? De vrees van de debutant was ongegrond, want zijn verlies op winnaar Pjotr Oegroemov bleef binnen de grenzen. De Drent moest 'slechts' 14.43 toegeven. Zijn ploeggenoot Rob Mulders legde de steile weg naar het op 1.800 meter gelegen Avoriaz negen seconden sneller af dan Dekker, maar dacht dat hij zijn koffers kon gaan pakken. "Indurain gaat hier heel snel zijn. Hij gaat waarschijnlijk zo hard dat ik naar huis kan," voorspelde hij. Ook Mulders kreeg ongelijk.

sport kort

• **SCHAKEN** – Jeroen Piket heeft zijn voorsprong tijdens de Dortmund Schaakdagen vergroot. De Leidse grootmeester won met zwart tamelijk gemakkelijk van de Duitser Christopher Lutz. De Nederlander en Viktor Kortchnoi, die in een adembenemende partij Anatoli Karpon versloeg, waren de enigen die hun partijen in winst omzetten.

• **WIELRENNEN** – Bij het Nederlands kampioenschap op de baan heeft Ingrid Haringa de klassementswedstrijd over 25 kilometer gewonnen. Jongeling werd tweede. Bij de mannen won de amateur Van Hameren de tijdrit over 1 kilometer.

• **MOTORCROSS** – De Zwitserse zijspancrosser Christoph Hüsser is na de Grote Prijs van Frankrijk in Castelnau-de-Levis op 12 juni betrapt op het gebruik van een verboden stimulerend middel.

lucky ten

HEERLEN – Lucky Ten van gisteren: 1 - 3 - 23 - 26 - 30 - 32 - 38 - 40 - 41 - 43 - 48 - 52 - 55 - 56 - 57 - 59 - 65 - 74 - 77 - 80.

Fabuleus wereldrecord op 10 km jubileum voor Bislett

Vernietigende race van Keniaan Sigei

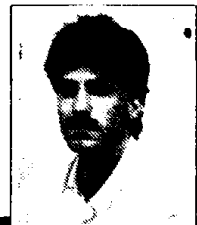
OSLO – Een vernietigende ren, vol dramatiek en heroiek. De Keniaan William Sigei zette met een fabuleus wereldrecord op de 10.000 meter (26.52.23) het uitverkochte atletiekstadion in Oslo op zijn kop. Het vijftigste record in de Bislett-geschiedenis. In een zeer regelmatige race verpulverde de tweevoudig wereldkampioen cross vooral door een fenomenale en brutale snelle laatste kilometer de toptijd (26.58.38), die landgenoot Jobes Ondieki vorig jaar in dezelfde kolkende arena had laten kloppen. "Het was niet eens zo moeilijk. Ik was er klaar voor. Ik had het gepland," sprak de 24-jarige Sigei koeltjes.

William Sigei, de 1.78 meter lange lichtgewicht, bukte van zelfvertrouwen. Hij koos voor een moedige tactiek en liep met chrono's van 2.42 minuten per kilometer lang op de grens van euforie en zelfmoord. Na zes kilometer overleugelde Sigei met zijn soepele tred het eliteveld volledig door een flinke bres te slaan. Op een moment dat hij vier seconden boven het recordschema was gekomen. Solo vervolgde hij zijn weg. "Ik heb nauwelijks oog gehad voor de klok. Ik heb me vrijwel puur op een constant tempo geconcentreerd."

Het was regelrecht vernederend hoe de nummer tien van het vorige WK de laatste kilometer afwerkte:

door

FRANS DREISSEN

in nog nimmer vertoonde 2.34 minuten. De atleet met de lange adem, tegenwoordig veelal opererend vanuit een basis in Londen, was er zelf confus van. "Ik ben zeer verrast, maar ik had nog de nodige reserves. Bovendien heb ik me tijdens de race altijd goed gevoeld. Maar een wereldrecord aanschrijven met zes seconden overtreft zelfs mijn eigen stoutste verwachtingen." Sigei, telg uit een gezin van theelukkigen, hield een bonus van 25.000 dollar over aan zijn wereldrecord. "Daar zal mijn familie zeer blij mee zijn."

Een prima atmosfeer en gunstige omstandigheden. De Bislett Games

hadden meer verrassingen in petto. De 9.94 seconden van de Amerikaan Dennis Mitchell op de 100 meter was de tweede tijd dit jaar gelopen. Met 1.43.29 zorgde Wilson Kipketer op de 800 meter zelfs voor een beste wereldjaarprestatie. Een kunststukje dat de Ierse Sonia O'Sullivan op de mijl kopieerde: 4.17.25, de vijfde tijd op de eeuwige ranglijst, net als Nijon Abo op de mijl: 3.48.95.

Van uitstekend gehalte was ook het versprengen bij de vrouwen. Waar wereldrecordhouder Mike Powell nog vier seconden heeft om zijn favorietenrol als verspringer naar te maken, wint Heike Drechsler doorgaans soeverein. Ze is voor niets en niemand bang. Zelfs de hardnekkige gravers in haar DDR-verleden hebben de atlete uit Jena nimmer van haar stuk kunnen krijgen. Gisteren werd de rust aan het front verstoord door de deelname van Jackie Joyner. De Amerikaanse meerkampster, dit jaar in New York goed voor een afstand van 7.49 meter, vormt de enige bedreiging voor 29-jarige Drechsler. Maar vanwege de specialisatie van Joyner (7-kamp) ontmoeten beide atleten elkaar niet vaak. De modelatlete uit Jena, produkt van het ooit zo succesvolle DDR-systeem, kreeg in een van de beste tweekampen uit de geschiedenis prompt een zeldzame nederlaag te slikken. Joyner won met 7.33 meter (2.3 m/s rugwind), Drechsler strandde bij 7.29 meter.

"Ik zou graag vaker dergelijke duels afwerken. Ik kan wat concurrentie best gebruiken. Veel tegenstanders zouden zich eens moeten afvragen wat ik in de training anders doe dan zij. Ik ben graag bereid wat tips te geven," zei Drechsler, na de vijfde pijnlijke verliesbeurt tegen Joyner.

LE TOUR- VIP

BENNIE CEULEN 'en route' met:

PACO RABANNE

Modekoning

Hij glom van trots. Een dag voelde hij zich weer Spanjaard in plaats van Fransman. Van de regen die op de top van Alpenreus Avoriaz op hem neersijpelde trok hij zich niets aan, want ondanks de opdonder die Miguel Indurain in de klimtijdrit te verwerken kreeg, kan zijn gele trui op weg naar Parijs normaal gezien niet meer in gevaar komen. Daarvan is Paco Rabanne overtuigd. Deze Franse couturier, zoon van een ooit naar Frankrijk geëmigreerde Spanjaard, is deze dagen met zijn hart bij Indurain. De modekoning is ervan overtuigd, dat de wielersportkampioen uit zijn geboorteland morgenmiddag voor de vierde keer in zijn carrière als Tourtriumfator op de Champ Elysées gehuldigd zal worden. "Miguel kan niets meer gebeuren. Hij heeft de Tour op zak," sprak de corpulente zestiger na aftoef van de rit van de waarheid op de flanken van die vreselijke kuitenbijter Morzine-Avoriaz.

Hoewel hij in de modewereld niet de evenknie is van linkende namen als Chanel, Balmain, Ricci, en Dior, is Paco Rabanne op mondiaal niveau allesbehalve een kleine jongen. Dure kleding, parfum of brillen; Paco Rabanne ontwerpt en fabriceert het allemaal. "En ik verkoop in heel de wereld," merkt de Parijzenaar trots op.

Qua internationale naamsbekendheid kan hij in ieder geval wedijveren met zijn gelegenheidsdool Miguel Indurain. "Voor de eerste keer in mijn leven heb ik de Tour als genodigde van dichtbij kunnen meemaken. Ik ben enorm onder de indruk van de prestaties van de renners. Wat ik op een dag heb beleefd, heeft ontzettend veel indruk op me gemaakt. Vooral de Tour de France zelf." Rabanne leerde persoonlijk enkele deelnemers kennen. Hij werd door zijn vriend, de radio-verslaggever Jean Amadou, voorgesteld aan Tourhelden als Miguel Indurain, Luc Leblanc, en Richard Virenque. Zijn kennismaking met Tourdirecteur Jean-Marie Leblanc en diens assistent Bernard Hinault deed de een kilometer in de omtrek naar parfum ruiken de textielbaron ook deugd. "Hoe fantastisch ik het ook vind, deze Tour de France, wielrenner had ik nooit willen zijn. Veel te zwaar. Geef mij dan maar de modewereld."

Transfer Sneekes ketst alsnog af

SITTARD – Middenvelder Richard Sneekes, die na een avontuur bij het Zwitserse Lugano weer bij Fortuna Sittard is teruggekeerd, heeft een transfer naaramax Neuchatel, spelend in de hoogste Zwitserse klasse, zien afketsen door nalatigheid van de genoemde Zwitserse club. "Max was niet op de hoogte van het feit dat buitenlandse spelers vóór 10 juli getransfereerd moeten zijn. Heel jammer voor mij, want ook het beroep dat ze op de bond aanspanden, werd niet gehonoreerd." Sneekes acht de kans dat hij alsnog bij Fortuna blijft niet echt groot. De aanvallende middenvelder schermf met serieuze interesse uit het buitenland.

Nieuwe opzet

Acht van Chaam

CHAAM – De wielervedstrijd de Acht van Chaam is traditioneel het eerste criterium, waar de renners uit de Ronde van Frankrijk aan de start verschijnen. Dit gaat per 27 juli veranderen. Het organisatiecomité stapf af van de criteriumvorm. "De Acht van Chaam wordt een internationale wedstrijd," aldus voorzitter Ad Coenraads. "We nodigen niet meer individuele renners uit, maar benaderen ploegen. We hopen volgend jaar UCI-CP-punten aan het evenement te kunnen verbinden."

Oranje aast op vijfde plaats

DUBLIN – Het Nederlandse vrouwenhockeyteam heeft zich op de wereldkampioenschappen in Dublin hersteld van de teleurstellende nederlaag tegen Duitsland. De ploeg van coach Bert Wentink won met 2-0 van Spanje. De vrouwen behouden nu uitzicht op de belangrijke vijfde plaats, mits van Zuid-Korea wordt gewonnen. Deze stek geeft automatisch recht op deelname aan de Champions Trophy, die eind dit jaar in Buenos Aires wordt gehouden.

Roda JC test

Raymond Atteveld

KERKRADE – Roda JC zal vanavond in het vriendschappelijke duel tegen Germania Teveren (18.00 uur, terrein Germania) Raymond Atteveld testen. De Noordhollander speelde jarenlang bij Haarlem, maar was de laatste tijd actief in België. Trainer Huub Stevens wil Atteveld uitproberen als mogelijke vervanger van Iwan Tomec. Naar het zich laat aanzien zal de Stichting Arbeidszaken negatief advies inzake een werkvergunning voor de Pool. In Teveren zal Roda met Johan de Kock aantreden.

Carl Lewis

twijfelt hardop

ST. PETERSBURG – Achtvoudig olympisch kampioen Carl Lewis twijfelt over voortzetting van zijn atletiekcarrière. Ditmaal ook hardop. De Amerikaan sprak over het gebrek aan motivatie vlak na aankomst in St. Petersburg, waar vandaag de Goodwill Spelen beginnen. De 33-jarige Lewis vertelde uit te kijken naar de 100 meter sprint in St. Petersburg, waaraan ook wereldrecordhouder Leroy Burrell deelneemt.

Erika Sziva

schaakkampioene

RHEDEN – In de negende en laatste ronde van het NK schaken voor vrouwen in Rheden heeft de Hongaarse Erika Sziva de nationale titel veroverd. Zij deelde de punten met de Limburgse Helene Wuts en kwam daardoor op 6 1/2 punt. Naaste belagster Anne-Marie Benischop kwam ook niet verder dan remise en bleef op zes punten steken.

MVV speelt

met Polaris

MAASTRICHT – MVV heeft het oefenduel tegen tweedeklasser Polaris met 4-1 gewonnen. Voor de thuisclub scoorde Purnot, voor MVV Roelofsen (2x), Hofman en Thal. Trainer Sef Vergossen wisselde na rust zowat zijn hele ploeg, met het oog op het feit dat de Maastrichtenaars vandaag om 18.00 uur in Beegden weer oefenen, en wel tegen Excelsior.

sport kort

• **HONKBAL** – Het solide spel van Japan bleek opnieuw te veel voor Nederland in de Haarlemse Honkbalweek. De Aziaten, die afgelopen zondag reeds met 6-3 te sterk bleken, zegevierden in het tweede duel met 5-0.

• **VOETBAL** – Real Sociedad heeft de Mexicaanse internationale Luis Garcia overgenomen van Atletico Madrid. De 25-jarige spits, die bij het WK in de Verenigde Staten twee keer scoorde, tekende een contract voor drie jaar bij zijn nieuwe club.

• Sigei dendert op zijn wereldrecord af. Na aftoef was de Keniaan niet eens verbaasd over zijn tijd.

Foto: AP

Lastpak Rios geeft landgenoot pak slaag

SCHEVENINGEN – Marcelo Rios doet deze week in Scheveningen alles tegelijk. Hij tennist, viert feest en maakt ruzie met zijn coach Erwin Dannenberg. Op het moment dat het Chileense wonderkind de halve finales tegen de Slowaak Karol Kucera speelt, zit zijn begeleider op het vliegtuig naar huis. „Hij kan me niets meer leren,” vindt Rios. De lastpak zelf gaat er niet onder gebukt. Hij gaf zijn acht jaar oudere landgenoot Sergio Cortes een pak slaag: 6-4, 6-2.

● Alberto Mancini, nummer acht van de wereld in 1989, heeft een punt achter zijn loopbaan als tennissproot. De 25-jarige Argentijn, die drie toernooizeges achter zijn naam heeft, was inmiddels gezakt naar de 207e plaats.

● Met een regelmatige overwinning op Nicole Provis is Steffi Graf teruggekeerd in het wedstrijdprogramma. De 25-jarige Duitse versloeg haar Australische opponente in de tweede ronde van het tennistoernooi van Mahwah (New Jersey) in twee sets: 6-2, 6-1.

● Voor 350.000 gulden was Alexei Medvedev wel genegen een weekje naar Nederland te komen. Dat vond organisator Piet van Eijsden wat al te gortig. De gultige Oekraïner ontbreekt dan ook bij de Open Nederlandse tennistitelstrijd, die volgende week op het Hilversumse Melkhuysje zijn 37ste en laatste editie ingaat. De knusse accommodatie is veel te klein geworden voor een ATP-evenement. Het officiële deelnemersveld sluit met Jan Siemerink (88); na Haarhuis en Eltingh de derde Nederlandse deelnemer. Via de wild cards komen daar Tom Nijssen en Hendrik-Jan Davids nog bij. Koevermans en Schalken moeten zich kwalificeren.

Start verkoop seizoenkaarten Fortuna Sittard

SITTARD – Fortuna Sittard start op zondag 31 juli, de open dag, met de verkoop van seizoenkaarten voor de voetbaljaargang 1994-95.

Ook in de periodes 3 tot en met 5, 17 tot en met 19 en 24 tot en met 26 augustus kunnen seizoenkaarten gekocht worden net als op de zaterdagen 6 en 20 augustus.

Op de open dag zijn de loketten van stadion De Baandert tussen 10.00 uur 's ochtogens en 16.00 uur 's middags geopend. Op werkdagen van 10.00 tot 12.00 en vervolgens van 14.00 tot 17.00 uur. 's Zaterdags is er van 10.00 tot 13.00 uur gelegenheid tot het aanschaffen van de seizoenkaarten, die in prijs variëren van 25 gulden voor jeugd tot en met vijftien jaar tot en met 250 gulden voor de hoofdtribune.

Reducties zijn mogelijk voor 65-plussers, genoemde jeugdigen en gezinnen. Ook voor de strijd om de Limburg Cup op 10 en 12 augustus, tussen Fortuna, Roda, VVV en MVV, zijn kaarten verkrijgbaar. Seizoenkaarthouders hebben gratis toegang op beide wedstrijddagen.

● **BOKSEN** – Zwaargewicht Michael Moore, wereldkampioen bij de WBA en WBC, zet 5 november in Las Vegas zijn titels op het spel. De onverslijtbare en onnavolgbare George Foreman fungeert als tegenstander.

● **WIELRENNEN** – Koos Moerenhout heeft de zesdaagse van Luik, een internationale wegwedstrijd voor amateurs, op zijn naam geschreven. Casper van der Meer eindigde achter de twintigjarige Zeeuw op de vijfde plaats. Anthony Theus boekte een dagsucces. Hij won de derde etappe.

Rob Mulders: 'Heerlijk gevoel'

„Het zwaarste van de Tour hebben we gehad. Nog twee dagen en we kunnen naar huis. Een heerlijk gevoel, maar eerst moet de finish in Parijs ook daadwerkelijk bereikt zijn. Iedereen roept nu wel, dat het slotweekende een formaliteit is, maar zelf heb ik daar een andere mening over. Als er tijdens de voorlaatste etappe op een van de colletjes keihard wordt doorgereden, kun je best nog in de problemen komen. Bovendien, een wielervedstrijd heeft altijd onverwachte gebeurtenissen in petto. Er kan een ontsnapping tot stand komen met verre gaande ge-

Guy Nulens voor vijftiende keer present in Tour de France

Achtervolging op Zoetemelk

MORZINE/AVORIAZ – Hij heeft ze zien komen en gaan, de renners voor wie de roem soms groot, maar vaak ook beperkt is geweest. Zelf heeft Guy Nulens hooguit een stuk of twaalf wedstrijden gewonnen, maar in de geschiedenis van de beroepswielersport zijn nauwelijks profs te vinden, die vaker dan hij aan de Tour de France hebben deelgenomen. De renner uit het Belgisch-Limburgse Alken deelt vanaf komende zondag met ex-winnaar Lucien van Impe de tweede plaats op de 'Eeuwige' ranglijst en staat dan welgeteld nog één Ronde van Frankrijk achter de lijst-aanvoerder aller tijden Joop Zoetemelk, die zestien keer van de partij is geweest. Sean Kelly, Raymond Poulidor en André Darrigade zijn dan met ieder veertien keer Tour naar het derde plan verwezen.

door **WIEL VERHEESEN**

„Of ik Zoetemelk ooit voorbij ga?“, herhaalt Nulens de vraag. „De toekomst zal het duidelijk maken. Ik heb bij Peter Post nog een contract tot einde volgend jaar. In principe kan ik in 1995 dus op gelijke hoogte komen met Zoetemelk, maar het is voor mij geen obsessie. Als ik niet eens van start in de Tour. Zo simpel is het gewoon. Zeg nou zelf. Wat zou een ploeg moeten doen met iemand, die zich niet volledig in dienst van de kopman kan stellen?”

Handelsmerk

Typisch Guy Nulens. Bijna 37 jaar is hij. Bescheidenheid is zijn handelsmerk, maar tegelijkertijd staat ook de beroepsniet hoog in het vaandel. Anders zou hij niet vanaf 1980 deel uitgemaakt hebben van een ploeg, voor wie deelname op het hoogste niveau altijd een vanzelfsprekendheid is geweest. Behalve vijftien keer Tour de France heeft Guy Nulens drie keer de Giro d'Italia en ook drie keer de

● Guy Nulens (rechts) weet zich in zijn vijftiende Tour gesteund door zijn ploegmakker Marc Sergeant. Foto: DRIES LINSSEN

Ronde van Spanje gereden. „Een paar etappeoverwinningen in de Ronde van Zwitserland en Dauphiné Libéré zijn qua uitslagen mijn beste prestaties“, zegt hij. Vorig jaar was ik dicht bij het kampioenschap van België. In Hazely was ik samen met Alain Vandenbossche weg. Vandenbossche was in de sprint de snelste. Jammer voor mij, maar ik kon er niets aan veranderen. Renners als ik zijn toevallig geen winnaars.”

Toen hij uit de amateurcategorie naar de profs overstapte was Daf Trucks zijn eerste werkgever. „Ik heb in die ploeg Kuiper, de Vlaamse en Van der Poel meegeemaakt. Daarna reed ik een jaar bij

Jacky Aernoudt, alvorens vanaf 1984 bij Peter Post in dienst te komen. Eerst met Panasonic als sponsor, daarna Novemail/Histor”. Wat beweegt een renner als Guy Nulens om zijn hele loopbaan in dienst van anderen te stellen? „Heel simpel. Je moet weten wat je kunt en wat je niet kunt. Veel renners zouden zich dat eens moeten realiseren. Natuurlijk droomde ik in de beginjaren van mijn loopbaan van roem en eer. Maar ik had snel in de gaten, dat er beperkingen waren. Ik was geen sprinter, ik was evenmin een klimmer. Wat kun je dan beter doen dan je volledig in dienst stellen van de kopmannen? In deze functie word ik gewaardeerd. Bo-

vendien, het wordt nog goed betaald ook. Daar gaat het uiteindelijk om.” Guy Nulens heeft twee keer niet het einde van de Tour de France gehaald. In 1980, zijn debuutjaar, moest hij vroegtijdig naar huis met knieklachten. „Als ik mij goed herinner was het in de achtste etappe, precies eender als vier jaar later toen ik mijn sleutelbeen brak. Vraag me niet naar eindklasseringen in alle andere keren, dat ik aan de Tour deelnam. Het heeft mij nooit geïnteresseerd. Ik moest mijn werk doen. Basta.”

Het ongeluk, dat Wilfried Nelissen in de openingsetappe van de hui-

ge Tour overkwam, gevolgd door de sleutelbeenbreuk van Bruno Cornillet twee dagen later in de ploegenrit rond Calais, haalde uiteraard een streep door de rekening van de Novemail/Histor-ploeg. „Wij werden als het ware onthoofd“, zegt Nulens. Het zijn van die gebeurtenissen, die duidelijk maken hoe zeer je van alle mogelijke factoren afhankelijk bent. Wilfried Nelissen is niet alleen ploegmakker van mij. Hij is streekgenoot en trainingsmakker, precies eender als Johan Capiot, Eric Vanderaerden en nog een paar jongens. Wij kunnen goed met elkaar opschieten, maar in de koers hebben wij ieder andere belangen. Andere ploegen, snap je?”

Golftalent slaat zich door sponsorperikelen heen

Tien voor Rolf Muntz

DOOR FRED SOCHACKI

HILVERSUM – Op het Leaderboard staat achter zijn naam een tien met een streepje ervoor. En golfminnend Nederland staart er met ongeloof naar. Rolf Muntz, talent uit eigen Brabantse zandgrond, presteert boven verwachting en maakt zijn naam als aankomend ster op spectaculaire manier waar. De 25-jarige speler van Toxandria sloeg, evenals tijdens de openingsdag van het Heineken Dutch Open

een rondje 67, vijf slagen onder de standaard van de baan en verbaasde daarmee vriend en vijand. Nestelde zich en passant tussen de in Hilversum aanwezige Europese top.

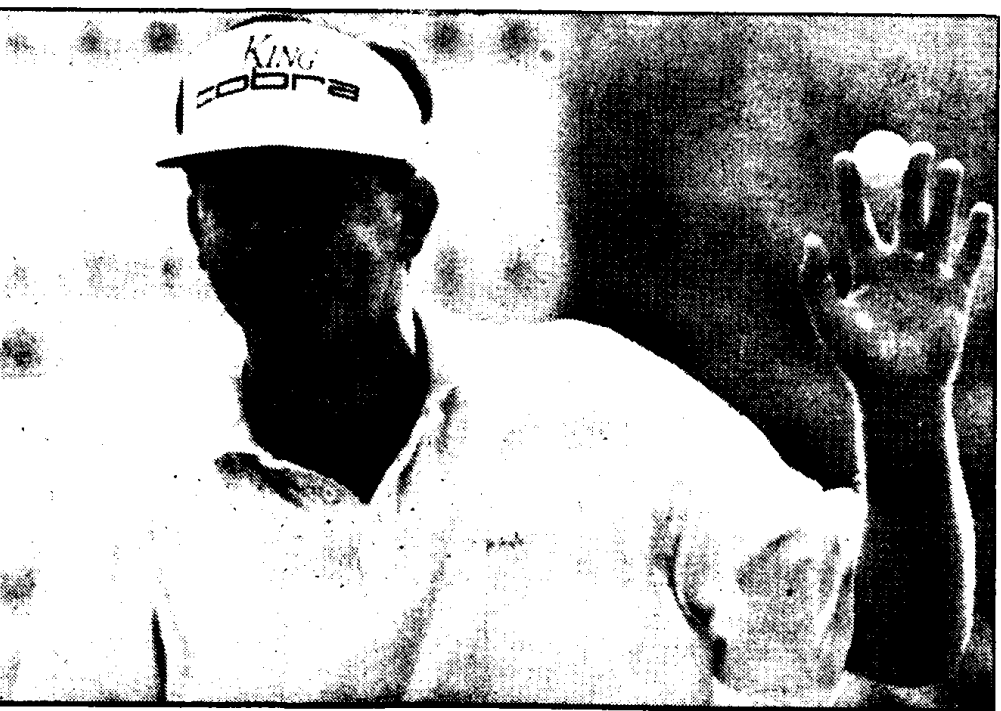
Zeker onder de omstandigheden waaronder die goede score werd verwezenlijkt, een prestatie van formaat. Muntz heeft het letterlijk en figuurlijk aan de stok met zijn materiaal sponsors. En wel zo erg dat hij tot diep in de nacht bezig is geweest met pas- en meetwerk. Uiteindelijk moest alles bij het oude blijven, omdat zelfs de uiterste inspanningen, geen passende stokken opleverden. „Dus speel ik gewoon met mijn oude clubs“, hakte de professional de knoop door. En dat, terwijl Daiwa, de eigenaar van die set, na de sponsorperikelen van eergisteren, Muntz had verboden het materiaal nog te gebruiken. De Brabander nam zijn golfset mee naar de slaapkamer en knipte om kwart over een heel lampje uit.

„Als iemand ze probeert van hem weg te nemen zit ik er twee bodyguards bij“, fulmineerde Robbie van Erven Dorens na de ordinaire twist over Muntz' golfset. Nederland op zijn smalst. Amper steekt er een talent boven het maaiveld uit of men probeert er aan te verdienen of hem terug te duwen in de grauwe

nietszeggende massa. Het belang van toernooi-organisator Van Erven Dorens contra dat van een teleurstelde sponsor, die al te lang voor kennelijk een habbekrats van de eerste Nederlandse golfrij had gezeten.

Dat Muntz het in zich heeft een grote te worden, bewees hij onder de alles verzorgende Hilversumse zon. Alle heisa werd aan de kant geschoven en in opperste concentratie scoorde de longhitter de ene birdie na de andere. En sloop zo geleidelijk aan naar de bovenste regionen op de ranglijst. „Ik wilde er de laatste twee dagen bij zijn. Dat was mijn doel. Dat doel moet ik nu enigszins bijstellen. Het wordt nu een mentale kwestie. Je moet zorgen dat je geen tegenstander van jezelf gaat worden. Geconcentreerd blijven. Dat was mijn opdracht vandaag ook. Daarna pas kun je denken: jeetje ik sta erbij.”

Tegen het einde van de tweede ronde was de Nederlandse golfhoop niet in staat de klapper van de dag te maken. Want met een bogey 4 (1 boven par) op de de vijftiende par 3-hole en een par op de relatief gemakkelijke achtste, waar het merendeel van zijn concurrenten birdie of zelfs een eagle (2 onder par) scoorde, bleef Rolf Muntz twee slagen verwijderd van een superronde.

● Rolf Muntz bedankt het publiek in Hilversum. Hij heeft zo juist opnieuw een prima ronde gespeeld; vijf slagen onder de baan. Foto: REUTER

sport in cijfers

- GOLF**
Hilversum. Heineken Dutch Open, 2 miljoen gulden. Stand na 2e ronde: 1. Mitchell 132 slagen (65 67), 2. Montgomerie 133 (68 65), Gifford 133 (66 67), Jimenez 133 (65 68), 5. Muntz 134 (67 67), Clark 134 (67 67), Robinson 134 (67 67), 8. Walton, Moulard, Nobilio 135, 11. Olabab, Hjerstedt, Els 136, 14. Baker, Brandt, Clarke, Spence 137, 18. Saxton 138 (67 71), 63. Steenkamer 143 (76 67), Watkins 143 (70 73). Cut op 143 slagen.
Uitgeschakeld overige Nederlanders: 77. Van den Berg (am) 144 (73 71), 87. Lovey (pro) 145 (70 75), 108. Derksen (am) 147 (73 74), Germes (am) 147 (71 76), 118. Smits van Waasberghe 149 (75 74), 125. Miller (am) 150 (76 74), 130. Bos (pro) 153 (77 76), 132. Vogel 155 (74 81), 133. Kraay (am) 157 (77 80), Metgod 157 (75 81).
- DAMMEN**
Rheden. NK vrouwen, negende ronde: De Boer - Meijler 2-0, Nicola - Graas 0-2, Poejes - Van Lith 0-2, Verhoef - Wanders 1-1, De Vos - Van Tiel 1-1. Eindstand: 1. Van Lith 15, 2. Wanders 13, 3. Graas 11, 4. De Vos 9, 5. De Boer, Meijler, Nicola en Verhoef 8, 9. Poejes 6, 10. Van Tiel 4.
- HONKBAL**
Haarlem. Honkbalweek, Ned. Antillen 0-0-0-0-0-0-0 Mexico 1-1-1-0-0-6-1=10.
- SHAKEN**
Rheden. NK vrouwen. Negende ronde: Bos - De Vries 1-0, Perluka - Jap Tjoen San 0-1, De Kleuver - Slingerland 1-0, Sziva - Wuts 1/2-1/2, Limbach - Benschop 1/2-1/2. Eindstand: 1. Sziva 6 1/2, 2. Benschop 6, 3. Wuts 5 (SB 21 1/2), 4. Jap Tjoen San 5 (SB 21), 5. Slingerland 5 (SB 20 1/2), 6. De Kleuver 4 1/2, 7. De Vries 4, 8. Limbach 3 1/2 (SB 15 1/2), 9. Bos 3 1/2 (SB 14 1/2), 10. Perluka 2.
- TENNIS**
Washington. Mannen, 1,2 miljoen gulden. Derde ronde: Edberg-Stark 6-4 6-4, Steven-Agassi 6-3 3-6 6-4.
Mahwah. Vrouwen, 275.000 gulden. Tweede ronde: Rottier-Kochta 7-6 6-4, Graf-Provis 6-2 6-1, Coetzee-Ai Sugiyama 6-1 6-1, Raymond-Pendick 6-4 4-2 opgave.
- HOCKEY**
Dublin. WK dames. Plaats vijf tot en met acht: Nederland-Spanje 2-0 (2-0), Zuid-Korea-China 4-1 (2-1). Halve finales: Argentinië - Verenigde Staten 2-0 (0-0), Australië - Duitsland 2-0 (1-0).

Bastiaans op negende startrij in Francorchamps

FRANCORCHAMPS – De BMW van Phil Bastiaans vertrekt vrijdagmiddag om 16.00 uur vanaf de negende startrij. Voor de Maastrienaar met zijn ploegmaten Huisman en Molenaar was een achtste plaats in de kwalificatietraining een uitstekend resultaat. Het team van Bastiaans reed probleemloos in de trainingen, alleen worden de renmen ontzettend heet. Bernard Molenaar had een probleem tijdens de kwalificaties en raakte even van de baan, toen hij moest remmen voor een snellere deelnemer. De BMW van Cor Euser en Patrick Huisman vertrekt met een vijftiende startrij vanaf de achtste startrij. Als derde rijder staat nu voor deze auto de Belg Didier Defourny ingeschreven. De BMW van de Duitser Konrad, de Braziliaan Hermann en de Nederlander Ploeg vertrekt met een 25de trainingstijd vanaf de dertien-

tourteller

uitslag
Negentiende etappe. Cluses-Morvillaz: 1. Oegroemov 47 km in 1.10.34 (34,388 km/u), 2. Pantani 1.38, 3. L. Rain 3.16, 4. Leblanc 3.50, 5. Mottelet 4.17, 6. Zaina 4.17, 7. Poelnikov 4.28, 8. nard 4.31, 9. Zülle 4.49, 10. Conti 4.54, 11. Passen 4.54, 12. Bobrik 5.09, 13. Tolami 5.18, 14. Ghirrotto 5.29, 15. P. 5.56, 16. Riis 6.01, 17. Chiocevoli 6.18, 18. Virenque 6.04, 19. Ekimov 6.11, 20. Olano 6.14, 23. Breukink 6.57, 24. Vries 11.25, 91. Nijboer 12.16, 111. 14.24, 112. Mulders 14.34, 114. D. 14.43, 119. en laatste Wauters 18.45.

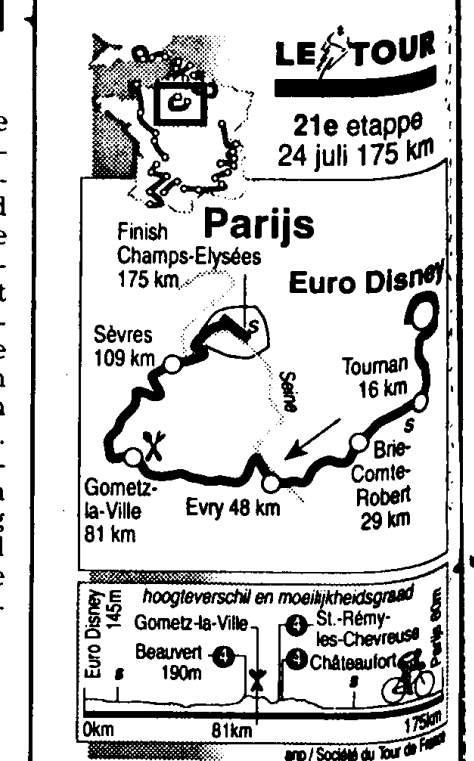
klassement
1. Indurain 93.03.58, 2. Oegroemov 93.03.58, 3. Pantani 7.19, 4. Leblanc 10.03, 5. renque 10.10, 6. Conti 12.29, 7. Eli 20.8. Zülle 20.35, 9. Bolts 25.19, 10. P. kov 25.28, 11. Lino 26.01, 12. E. 30.38, 13. Bortolami 32.35, 14. Ri. 15. Pellicioni 34.55, 16. Rodriguez 35.17. Bernard 36.44, 18. Buenahora 38.19. Sorensen 42.39, 20. Hamburgers 44.29. Breukink 59.55, 30. Olano 1.01.28, De Vries 2.14.53, 101. Nijboer 2.30.103. Dekker 2.34.52, 118. Mulders 3.08.32, 119. en laatste Talen 3.30.40.

puntenklassement
1. Abdoesjaparov 277 punten, 2. M. nello 225, 3. Svorada 199, 4. Bortolami 160, 5. Indurain 132, 6. Tsjmil 130.

bergklassement
1. Virenque 382 punten, 2. Pantani 355, 3. Oegroemov 219, 4. Indurain 215, Leblanc 170, 6. Peter de Clercq 162.

ploegenklassement
Dagploegen: 1. Gewiss 4.18.23, 2. C. ra 5.10, 3. Festina 5.22, 4. Banesto 5.25, 5. Mapei 9.37, 11. TVM 14.03, 20. W. Perfect 23.54.
Algemeen: 1. Festina 279.44.53, 2. O. wiss 42.57, 3. Mapei 45.01, 4. Banesto 49.25, 5. Carrera 51.55, 14. TVM 5.10.17, 17. Histor 4.02.22, 19. WorldPerf. 5.10.53.

morgen

sport op tv

VANDAAG
13.00-17.45 Dld 3: Sport extra: tennis ATP-toernooi van Stuttgart.
13.00-18.25 RTL 5: Sport: Golf Heineken Dutch Open, live-verslag.
13.15-17.00 Ned 2: Tour de France rechtstreeks verslag van de 20e etappe: Morzine - Lac Saint-Poit (225 km).
13.25-17.25 BRT 2: Ronde van Frankrijk: rechtstreeks verslag van de 19e etappe: Morzine - Lac Saint-Poit.
17.30-18.02 Dld 1: Sportschau.
18.25-18.55 RTL 5: Sport: Futbol mundial. Nieuws, achtergronden en reportages vanuit de voetbalwereld.
18.38-19.17 Ned 2: Studio sport.
18.45-19.15 RTL +: Sport.
19.10-19.50 Dld 1: Sportschau.
22.00-23.20 Dld 2: Das aktuelle Sportstudio.
22.15-22.50 Ned 3: Studio sport.
22.20-22.55 BRT 1: Sport.
22.25-23.45 RTL 5: Sport: Golf Heineken Dutch Open, samenvatting.
23.00-00.51 Ned 2: Goodwill Games: omvatting van de vandaag in St. Petersburg gestarte Goodwill Games.

MORGEN
12.45-18.15 RTL 5: Sport: auto- en motorsport en golf.
13.00-17.00 Dld 1: Sport extra: tennis ATP-toernooi van Stuttgart), motorsport (GP van Engeland vanaf het einde van Donington) en Tour de France (21e en laatste etappe Euro-Disney - Parijs).
13.00-17.10 Ned 2: Studio Sport: Tour de France (laatste etappe) en honkbal (laatste dag van de Haarlemse Honkbalweek).
14.35-16.50 BRT 2: Ronde van Frankrijk: rechtstreeks verslag van de 21e etappe: Euro Disney - Champs-Elysees.
16.50-17.05 BRT 2: Sport extra: offshoot voorbeschouwing van de Formule 1 speedboatraces.
17.25-18.15 Dld 2: Die Sport-Reportage: wielrennen (Tour de France), auto (DTM-race vanuit Diepholz), paardensport (Duitse drafkampioenschappen) en strand-volleybal.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau.
18.15-19.00 RTL 5: Sport: Major League baseball en golf.
18.45-19.10 RTL +: Sport.
18.45-20.15 Ned 3: Studio Sport.
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
19.50-20.15 BRT 1: Sportweekend.
21.30-22.00 RTL 5: Sport.
22.05-22.10 Dld 2: Sport am Sonntag.
22.30-22.55 BRT 1: Sport.
22.50-23.10 RTL 5: Sport: Golf Heineken Dutch Open, samenvatting.
23.50-00.35 Ned 2: Atletiek: Goodwill Games, samenvatting.

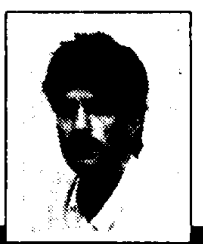
De sprintfabriek van Henk Kraaijenhof

OSLO – High-speed camera's, computeranalyses, hersenfilms. De wetenschap heeft zich ontfermd over de topsport. Geen atletieknummer is zo geëvolueerd als de sprint. De 100 meter is een gecompliceerde legpuzzel en een obsessie voor Henk Kraaijenhof. De 'sprintprofessor' maakt in de jacht op honderdsten van een seconde tijdwinst, gebruik van het meest geavanceerde testprogramma dat er voorhanden is. Techniek die eerder werd toegepast in de ruimtevaart. Eens te meer wordt duidelijk dat sprintkampioenen niet langer worden geboren, maar gekweekt. Met talent alleen loop je tegenwoordig geen wereldrecords meer.

'Door de wetenschap kunnen we nog enkele tienden van een seconde winnen'

door

FRANS DREISSEN

Plaats van handeling is een sprinttrajectje in een immense sporthal. Links en rechts naast de baan geavanceerde meetapparatuur, talloze meetpunten, meters kabel en diverse pc's. Elke beweging wordt door camera's geobserveerd, door de computer geanalyseerd en kan dus uiteindelijk worden gecorrigeerd. Fouten filteren en techniek verbeteren, daar komt het zo'n beetje op neer. Henk Kraaijenhof, op zoek naar de perfecte sprint. Gefascineerd, bezeten door snelheid. Grensverleggend. „We maken gebruik van de modernste technologieën. In de sprint telt elke duizendste seconde, maar door de wetenschap kunnen we nog enkele tienden van een seconde winnen.“

Startgat

Jesse Owens was de laatste sprinter die een wereldrecord liep vanuit een eigenhandig gegraven startgat. Vervolgens werd het verstelbare startblok (eerst uit hout, nu uit aluminium) populair. Een vinding van de Ame-

● Henk Kraaijenhof met Nellie Cooman, een van de atletes die baat vond bij de methodes van de onderzoeker.

Foto: COR EBERHARD

rikaanse sprinter George Simpson, die er eind jaren twintig een wereldrecord (9,4 seconden) door liep op de destijds zeer gangbare 100 yards (91,44 meter).

Progressief was ook de kunststofbaan (tartan), die tijdens pre-olympische wedstrijden in Mexico (1967) zijn intrede deed en de sintels verving.

Maar aan de materiele revolutie op de 100 meter, ook op schoenengebied, lijkt stilaan een einde gekomen. Fanaten als Henk Kraaijenhof en diens evenknie Bill Laich hebben in de sprinters zelf een kokend laboratorium ontdekt. Het geheim van de topsprint ligt opgesloten in de hersenen.

Vandaar dat Kraaijenhof de herseninspanning voor, tijdens en na de sprint registreert en probeert te analyseren. „Sprinters hebben ook allemaal een kont die er een beetje achteraan hangt. Daar zitten de sterkste spieren van het hele lichaam in en die zijn weer heel belangrijk voor een goede start.“

Elk spiertje, elke beweging wordt onder de microscoop gelegd. Records lijken enkel nog te worden gelopen dankzij de technische vooruitgang. Kraaijenhof, een autodidact die kilo's literatuur over biomechanica, fysiologie en sportmedische wetenschap verslond, laat geen mogelijkheid onbenut om sprintgrenzen te verleggen. „Bij de 9,85 van Leroy Burrell houdt het zeker nog niet op. Het wordt alleen steeds moeilijker om iets van die tijd af te knabbelen.“

Discriminatie

Kraaijenhof acht het zelfs niet onwaarschijnlijk dat ooit weer blanke sprinters zich in de top zullen melden. „Stel je eens voor: een blanke jongen die tien seconden rond loopt. Die wordt gegarandeerd multimiljonair. Dat is sec bekeken uiteraard pure discriminatie, maar ik kan het ook niet helpen. Donkere atleten hebben meer aanleg. 1 op de 200 personen beschikt over typische sprintsiervezels. Bij blanken ligt die verhouding bij 1 op 1000. De snelle vezels kunnen bovendien nog worden onderverdeeld in drie categorieën. Type 2B wordt omschreven als supersterk en supersnel.“

„Dit type kan net zoveel kracht en vermogen leveren als een Ferrari-motor met vijf liter benzine. Die komt dus niet ver. Het is genoeg voor ruim 60 meter sprint. De resterende meters moeten worden getraind en dan komt een perfecte techniek om de hoek kijken. Juist op die laatste meters kan nog wat winst worden geboekt. Door de tank te vergroten of het verbruik omlaag te dringen.“ hult Kraaijenhof zich in beelddisputatie.

En daarin schuilt de uitdaging voor Kraaijenhof. De lange onderwijzer, die als atleet ooit zelf experimenteerde met zijn eigen lichaam, blijft vorsen. Speuren naar nieuwe mogelijkheden om sprinters een fractie sneller te maken. Met alle mogelijke middelen en technieken. Er blijft nog zoveel te ontdekken.

Henk Kraaijenhof, gek of geniaal. Op zoek naar een wapen om de magie van de 100 meter te doorbreken. Het is een eindeloze maar boeiende ontdekkingsreis zo lijkt het, waarin de moderne techniek een allesbeslissende rol is gaan spelen.

Ruiterspelen zijn hippische marathon

DOOR TOM VAN DEN BERG

DEN HAAG – Twaalf dagen lang, van woensdag 27 juli tot en met zondag 7 augustus, vertoeft de mondiale hippische top in Nederland. Mens en dier zijn daarbij op twee plaatsen actief: in Den Haag en Amersfoort. Kroonprins Willem Alexander opent de Wereldruiterspelen op woensdag 27 juli officieel tijdens een ceremonie waarbij duizend mensen en driehonderd paarden betrokken zijn. Met gepaste trots rept het organisatie-comité over het grootste sportevenement in Nederland sinds de Olympische Spelen in Amsterdam in 1928. Tijdens de Wereldruiterspelen zijn er wereldtitels te vergaren in zes disciplines: springen, dressuur, militair, vierspannen, voltige en endurance. De Nederlandse deelnemers behoren bij het springen, de dressuur en de vierspannen tot de serieuze medaillekandidaten.

Nederlandse deelnemers kansrijk bij springen en dressuur

nen. Voor de editie in 2002 is er nu reeds een concurrentiestrijd gaande tussen Spanje (Jeres de la Frontera) en Amerika (Gladstone). Het organisatie-comité had in de aanloop de wind flink in de rug. Met name over de financiële aspecten behoefden zij zich vooralsnog geen zorgen te maken. Diverse kapitaalcrachtige bedrijven wilden hun naam aan het evenement verbinden. Het totale budget van 23 miljoen gulden wordt dan ook voor tweederde gedekt door inkomsten uit sponsoring en commerciële activitei-

● Piet Raymakers, een van de kanshebbers bij de Wereldruiterspelen.

Foto: ANP

ten. Via entreegelden hoopt de organisatie volledig buiten de rode cijfers te blijven.

De kaartverkoop - uitsluitend via vestigingen van de Rabobank - verloopt eveneens naar wens. Het was bovendien reeds voor het begin van de kaartverkoop duidelijk dat de belangstelling groot zou zijn. Daarom werd al in een vroeg stadium afgezien om het stadion van de Haagse eerste divisieclub ADO Den Haag tot hoofdarena op te werpen.

De organisatie besloot tot de bouw van een zogeheten semi-permanent hoofdstadion met ruimte voor 26.000 toeschouwers. Daardoor werd de voetbaltempel gedegradeerd tot 'Stadion II'. Even stakte de aanleg van het hoofdstadion in het Zuidpark op last van de gemeente Den Haag. De bouw lag enkele dagen stil, vanwege onenigheid over de kwaliteit van de funderingen. Inmiddels zijn die problemen de wereld uit geholpen.

Voor de Wereldruiterspelen zijn in Den Haag in totaal drie locaties in gereedheid gebracht. Hoofddoellocatie is het Zuidpark waar alle paarden (ruim 850) zich in hun eigen stal te ruste kunnen leggen, met uitzondering van de dieren die op de lange-afstand (endurance) uitkomen. Deze paarden vinden tijdelijke huisvesting op Renbaan Duindigt. De start van de endurance op vrijdagmorgen 5 augustus om zes uur is dan ook op de renbaan.

Na een tocht over 160 kilometer door onder meer de duinen en over de Scheveningse boulevard worden de endurance-combinaties binnengehaald in het hoofdstadion. Volgens verwachting heeft de winnaar zeker twaalf uur nodig om dat stadion te bereiken.

De wereldtitelstrijd dressuur wordt op 28, 29, 30 en 31 juli verreden in het hoofdstadion. Naast de traditionele landenwedstrijd en de Grand Prix Special staat er in Den Haag voor het eerst een kampioenschap voor de Kür op muziek op het programma. Amazone Anky van Grunsven wordt getipt als kanshebber.

Tijdens de tweede helft van de World Equestrian Games (WEG) nemen de springruiters bezit van

het hoofdstadion. De Nederlandse equipe bestaat uit Jos Lansink, Jan Tops, Jenny Zoer, Wout-Jan van der Schans en Piet Raymakers. Bondscoach Hans Horn stelt vlak voor de landenwedstrijd op donderdag 4 augustus zijn definitieve equipe samen. De individuele titelstrijd bij de springruiters is de grote finale van de WEG op zondagmiddag 7 augustus.

Uiteraard is vijfvoudig nationaal kampioen Jos Lansink medefavoriet. Het is nog onduidelijk welk paard Lansink voor de titelstrijd opzadelt, Libero H of Easy Jumper.

Twee onderdelen van de militair, dressuur en springen, worden ook in het hoofdstadion afgevoerd. De dressuur op 27 en 28 juli en het springen op 31 juli. De koetsiers die met hun vierspannen aan het WK deelnemen verschijnen ook in Den Haag. Zij komen echter aan bod in het voetbalstadion ('Stadion II') voor de dressuurproef op 3 en 4 augustus en het afsluitende onderdeel, de vaardigheidsproef.

De uithoudingsproeven van de militair en de vierspannen worden verreden op het militair oefenterrein De Vlasakkers nabij Amersfoort. De cross-country begint daarbij op zaterdag 30 juli om 9.00 uur. De marathon vierspannen wordt gehouden op zaterdag 6 augustus. De hindernissen zijn bij de militair bevestigd door Jan Stokkentré, de Twent die zijn sporen verdiende bij de bouw van de militair van Boekelo.

Stokkentré was overigens vier jaar geleden in Zweden ook al actief op de Wereldruiterspelen. Harry Buurman heeft de obstakels voor de vierspanrijders ontworpen. Van IJsbrand Chardon, reeds tweemaal wereldkampioen bij de vierspannen, wordt een nieuwe stunt verwacht. Hij kende onlangs een prima generale repetitie tijdens het NK in Ommen, waar hij voor de negende maal de titel veroverde.

Voor de voltige is in het Zuidpark een speciale tent opgezet, waar op 29, 30 en 31 juli wordt gereden. De voltige-finale wedstrijden voor teams, mannen en vrouwen individueel staan voor maandag 1 augustus op het programma.

Het voornemen de Wereldruiterspelen naar Nederland te halen, ontstond tijdens de eerste editie van het hippische megafestijn vier jaar geleden in Stockholm. Oud-journalist Jacques van Leeuwen, sinds jaar en dag secretaris/directeur van de Nederlandse Hippische Sportbond (NHS), was destijds verrukt over de hippische invasie in Zweden. In de optiek van Van Leeuwen zou de paardesport een enorme stimulans krijgen door de uitstraling van de Wereldspelen richting publiek, media en sponsors.

Dat het evenement in 1990 een financiële strop was, weerhield Van Leeuwen niet van zijn plan Nederland naar voren te schuiven als gastland van de ruiterspelen. Het was volgens hem nu of nooit. „Als we echt willen, moeten we op 1994 mikken. Want daarna wordt het net als met de Olympische Spelen: dan moet je met de geldbuidel rammen. Dan kom je er als klein land niet meer aan te pas“, liet Van Leeuwen eerder weten. Hij zou gelijk krijgen, want voor het ruiterspelen 1998 moest het Ierse Dublin zich al geweldig inspan-

Soms gaat het geweer met hem op de loop

ABDISSENBOSCH – Het geweer bevindt zich binnen handbereik op tafel naast de vloeitjes en de shag. Het wordt geschraagd door twee schuine metalen pootjes en rust vanachter op de kolf die eigenlijk geen kolf meer is, maar een buigzame spriet die onder het tweede oksel wordt geklemd. Drie elementen beheersen zijn leven: echtgenote Renate, de familie en het vuurwapen. Het bepalen van de exacte rangorde is een riskante zaak. De in notenhout gevatte spuit komt vermoedelijk op de eerste plaats. May Theunissen is schutter vanuit het hart. Het bloed dat er doorheen stroomt, is een beetje korrelig van het kruid.

Een schrale, peinzende man met priemende blik. Hij kan niet precies aangeven waarom hij de trekker overhaalt. Misschien een repeterende dwangneurose. Dat bestrydt hij met open vizier. Hij schouderd zijn Anschütz 22 in elk geval niet voor de bekendheid of om in het nieuws te komen. 'want dat hoort niet, de krant beilen'. Omdat 'ze' er toch niets van snappen. Schieten doe je met een bal.

Dit weekeinde verdedigt hij de belangen van Oranje tijdens het wereldkampioenschap in Milaan. In de stad van de schutters Raduciu en Massaro mikt hij op afvaardiging naar de Olympische Spelen '96. May bijt zich vast in het geweer, ook al is hij Abraham ruim gepasseerd. Renate: „Dus blijft ik het gras voorlopig maaien”. De vrouw achter de crack weet hoe haas huft.

Net als de biljarter en golfspeler heeft hij de griezelige drang van het precieze. „Het geweer doet wat ik wil”. Hij schudt de kaarten. Blindelings neemt hij er een van het stapeltje. Dertig keer heeft hij er op gevuurd, maar in die kaart zit maar één rafelig, piepklein gaatje. Allemaal 'tinnen'.

Hij laat ook een kartonnetje zien met twee gaatjes. Negenentwintig treffers in het centrale, zwarte rondje en vlak daarnaast een doorboring van het cirkeltje met cijfer negen. Haast triomfante-lijk: „Ik ben ook maar een mens.” Af en toe gaat het geweer met hem op de loop. „Dan moet je goed nadenken.”

Op zijn veertigste overviel hem de begeesting van het omgaan met adrenalinestuwingen. Schieten is een voortdurende polijsting van de psyche. Zestig kogels in anderhalf uur. Laden, diep ademhalen, spanning wegslikken, ontlading. „Dat zijn tel-

kens zestig wedstrijden. Je moet de reserves goed verdelen.” Om de minuut de ziel ontgrendelen in het duel met de wind, het strooilicht en de eigen, schommelende spiergevoeligheid. „Ik ben pas zenuwachtig als de wedstrijd gedaan is.”

Tijdens het laatste wereldkampioenschap, vier jaar geleden in Moskou, eindigde hij als achtste temidden van zeventig naties. Russen, Amerikanen, Cubanen, Chinezen, de profs van het internationale circuit, en in dat rake gezelschap die ene self-made amateur uit de Bernadette-laan in Abdissenbosch.

door
HARRY MURÉ

In Moskou kwam May Theunissen uit in het kaliber groot met de immense gevechtsafstand van driehonderd meter. Daarna schakelde hij over op het kaliber klein vijftig meter, de zogenaamde 'olympic match', standaard onderdeel van de Olympische Spelen. Hij wil er één keer in zijn leven naar toe. Dat kan via een zesde plaats in Milaan. „De banen zijn daar berucht om de zijwind.” Als het niet lukt, zal hij zich voor Atlanta trachten te kwalificeren via de wereldcup-wedstrijden volgend jaar.

Mentale zijwind, geen centje pijn. May Theunissen is op zijn best 'als er druk op de ketel is'. Bij de meeste schutters is dat andersom. „Die lopen met een blinddoek langs de scoreborden. Ik wil eerst zien wat de anderen

May Theunissen, Oranje-schutter

May Theunissen, 53 jaar, Abdissenbosch. **Beroep:** ambulancechauffeur. **Afcent. Sport:** schieten vrij geweer liggend, klein kaliber 22. **Prestaties:** Nederlands kampioen en recordhouder met 596 van de maximaal 600 punten. **Type geweer:** Anschütz, Duits, acht kilogram, trekkerdruk zeventig gram. **Training:** vier avonden per week in Tüschbroich bij Wegberg, Duitsland. **Positie:** enige Nederlander tijdens wereldkampioenschap 'olympic match' vijftig meter in Milaan, 21 juli tot 4 augustus. **Doel:** Olympische Spelen Atlanta '96.

geschoten hebben.” Maar er gaat iets aan vooraf.

Grijnzend: „Op het midden van de kaart schieten is de kunst niet. Je moet trainen op de fouten. Waarom gaat een schot een haartje omhoog of links?” Het zit 'em in het hoofd. Gevoelige sport voor pezig mensen, want liggend op een dikke buik schiet van geen kanten. Innerlijke vrede, anders verkeren de opvliegers in afzwaaiers. „Iemand die wat ouder is, reageert evenwichtiger en milder. Bovendien moet privé alles in orde zijn. Als het thuis niet gesmeerd loopt, ben je kansloos.” Piekeren is funest voor het piken op het moment suprême.

Hij kanaliseert zijn emoties via de loop van het geweer. Voorzichtig draait hij aan een knopje van de richtmiddelen. De subtie-

le fingerbeweging veroorzaakt een straatlengte verder het beoogde effect. Een verschil van één millimeter op vijftig meter. De kick van het schieten.

Dat hij zich als enige Oranje-senior heeft geplaatst voor Milaan, is een wonder. Twee jaar geleden kreeg hij pijn in de linkerschouder. Gewricht en arm zaten stokstijf vast. 'Frozen shoulder', een onverklaarbare blessure. Van kop tot teen doorgevoerd. Scanner, nucleaire onderzoeken, 'maar de medici van het AZM konden niets vinden'.

Carrière fini, hij kon het geweer niet meer tillen. „Ik ben door een hel gegaan. De mensen belden me al: 'Verkoop je geweer nog niet?' Beroerde tijd.” Omdat de doktoren hem niet konden helpen, ging May op advies van fysiotherapeut Wim Donners aan de slag met gewichten. Oefenen met een strijkijzer, bungelend aan de arm.

Stukje bij beetje vocht hij terug. „Sport is hard, maar bondscoach Willy Hillen heeft nooit gezegd: 'Aan jou heb ik niets meer'. Ik bleef welkom op de centrale training, desnoods zonder geweer.” Begin vorig jaar hervatte hij de schiettraining. Resultaat: Nederlands kampioen met een nieuw, nationaal record.

Er zat weer schot in. Met een brok in de keel: „Toen ik van de baan stapte in Hengelo, voelde ik me als herboren.” Vervolgens voldeed hij nog twee keer aan de WK-limiet van 591 punten, in Pilzen en Barcelona. Hij aait de loop van het sportattribuut en fluistert: „Ieder mens heeft zijn eigen finesses.” Mentale munitie. Misschien zien we hem na Atlanta ooit nog eens verschijnen op het OLS.

May Theunissen breekt een lans voor het geweer. Even niet bibberen.

● Emoties kanaliseren via de loop van het geweer. May Theunissen. Foto: CHRISTA HALBESMÄ

Ernie Els, golfer met de kracht van Mike Tyson en het balgevoel van Raymond Ceulemans

HILVERSUM – Veel heeft het niet gescheeld of het Heineken Dutch Open was van de topattractie beroofd. Nog voordat het toernooi begon. Ernest Theodore Els, voor alles en iedereen Ernie, was na zijn majorwinst in het US Open en de deelname aan het Scottish en British Open aan rust toe. „Eigenlijk wilde ik een paar weken afstand nemen, na alles wat er de afgelopen periode is gebeurd.”

● 'Aaaah, dat is lekker.' Ernie Els 'swingend' tijdens het Heineken Dutch Open. Foto: Golf Courant/TED DU BRUIN

de derde ronde van het US Open, van verbijstering de opmerking ontlokte: „Ik denk dat ik met een nieuwe God heb gespeeld.”

Els wordt er niet warm of koud van. „Het is aangeboren. Die swing heeft me nooit iemand geleerd. Ik keek naar mijn vader en hij gaf wat aanwijzingen. Vervolgens kocht ik enkele instructievideo's. Mijn eerste golfles kreeg ik pas toen ik twintig was. Als professional. Omdat ik vond dat mijn upswing, mijn take-away, niet helemaal perfect was. Daar is toen wat aan gesleuteld.” Dat gesleutel heeft hem geen windeieren gelegd. Dit jaar kwam de grote doorbraak. Winnaar van de Desert Classic in Dubai, waar hij een rondje van 63 (negen slagen onder par) speelde. De beste ronde op de Tour van dit jaar. Op Wentworth werd hij achter Jose Maria Olazabal tweede tijdens het PGA kampioenschap. Het US Open evenwel betekende de absolute doorbraak en heel veel geld. Veel meer dan de prijzenpot van zes ton. „Het betekent ook veel druk. Sinds die titel heb ik geen moment rust meer gekend. En mijn spel tijdens het Schotse en Britse Open heeft eronder geleden. Mijn concentratie was niet optimaal. Vandaar dat ik een tijdje rust moet plannen.” Ernie Els kan het zich van nu af aan permitteren. Met die majortitel op zak stijgt zijn startgeld naar minimaal twee ton. Behalve als Robbie van Erven Dorens aan de bel trekt. „Toen ik twee jaar geleden een startplaats nodig had, matste Robbie me. Nu had hij mij nodig. Ik vond dat ik iets terug moest doen.” Met nagenoeg gesloten beurs. Dat kan nu een stuk makkelijker. Zeker als je als 24-jarige het wereldje van grootgeldverdieners bent binnengestapt. Hem was een grote toekomst voorspeld, maar dat het allemaal zo snel zou gaan...

„Het kwam inderdaad vlug. Je moet het echter nemen als het komt. Grijpen wat je kunt; beter vroeg dan laat. Wat je eenmaal hebt, neemt niemand je meer af. Dat merk ik nu deze dagen. Het was allemaal heel emotioneel, wat er gebeurde en ik merk nu dat de nasleep van dat US Open zijn tol eist. De vorm vasthouden is moeilijk. Vandaar dat ik even afstand moet nemen.” En over afstand weet Ernie Els alles.

Ernie Els werd uitgenodigd als eregast bij de cricket-testmatch tussen Zuid-Afrika en Engeland. Het moment waarop Robbie van Erven Dorens, toernooi-organisator en samensteller van het deelnemersveld, in actie kwam. „Snel het vliegtuig gepakt en naar Schotland. Els mocht me niet door de vingers glippen, voor deze Heineken Dutch Open-aflevering.” In het prestigieuze Gleneagles-hotel werden oude afspraken bezegeld en dinsdag jl. meldde het 24-jarige Zuidafrikaanse golfwonder zich op de Hilversumsche. Het kostte niet eens de gebruikelijke karrevracht terug.

„Een businessclass-ticket Amsterdam-Johannesburg voor hem en zijn vriendin,” klapte Van Erven Dorens uit de school. Het Dutch Open heeft dus z'n trekpleister. „Maar na Hilversum zien ze me echt een paar weken niet meer,” zegt Els vastberaden. Op het strand van de Kaapprovincie. Met Liezl Wehmeyer, zijn aanstaande. „Ga ik lekker op mijn rug liggen met een biertje en vanaf het strand in de gaten houden hoe de bouw van ons nieuwe huis vordert. Nee, trouwplannen hebben we nog niet. Daar is nu geen tijd voor. Dat komt wel. Later.”

Rustig aan. Dat is het motto van de lange slungel uit Germiston, de dure voorstad van Johannesburg. Zijn bewegingen ogen traag. Zijn golfswing en de grote passen, waarmee hij vervolgens de fairway afloopt, geven de toeschouwer het idee dat-ie naar

door
FRED SOCHACKI

een vertraagd opgenomen film kijkt. Als de kauwgombal tussen zijn kiezen wordt vervormd volgen de wangspieren keurig het langzame ritme van Els' leven. Rustig aan.

„Aaaaah, dat is lekker,” hoor je af en toe vanaf de tee-box. Als Ernie Els weer een perfecte af-

slag heeft gehad. „Goed stokkie, die drijver...” Zijn aan een af-schuwelijk accent onderhevig Engels wordt op momenten van grote tevredenheid vervangen door Afrikaans.

„Met mijn vriendin spreek ik vaak Afrikaans...” Liezl en Ernie. Een paar apart. Ze wijkt geen moment van zijn zijde en hij geniet er zichtbaar van. Dat is niet veranderd sinds het US Open. Wat wel veranderde, is zijn populariteit. Wat kenners al lang hadden vooruitgezien gebeurde enkele weken geleden. Ernie Els won een majortitel en veroverde miljoenen harten. Liezl houdt het allemaal in de gaten. Zeker als medespeler John Bland afgelopen dinsdag tijdens dat oefenrondje wat kwinkslagen maakt als Els weer door enkele jongedames belaagd wordt voor een handtekening.

„Geef ze meteen je telefoonnummer Ernie,” roept John Bland vervolgens richting vriendin: „Ik

zou hem maar in de gaten houden.” Liezl parreert: „Eén blik van mij is genoeg. Dan druipen ze zo af.”

Voor beiden is de plotselinge status van sportheld nog wenen. Vorig jaar nog Who Els? en nu: Something Els. De kop, die in alle golfkranten en tijdschriften opgeld deed de voorbije periode. De naam Els leent zich dan ook uitermate goed voor spelletjes. Een van de referees, Toto Strumpher, onthaalde de nieuwe ster dinsdag met een presentje van Limburgse bodem. Een fles Els la Vera. In het golf geven referees tastbare bewijzen van erkenning; in menig andere sport gaat dat verkeerd tegenovergesteld met bijbedoeling. De argwanende blik van de Zuidafrikaan veranderde op slag, toen hij het alcoholpercentage ontwaarde. „Misschien beter als we een slokje na mijn oefenronde nemen.”

Vierentwintig jaar, bijna twee meter lang en sterk als een beer. Een boerenknoest van de beste Transvaalse soort. Als blaag van zes voor 't eerst in aanraking gekomen met golf, toen hij de stokken voor pa Neels sjuowde. Hij groeide op met het spelletje en op veertienjarige leeftijd had hij handicap nul. Kortom een spelniveau dat maar weinig Nederlandse amateurs gegeven is. En niet alleen uitblikker in golf. Hij zat in de cricket-selectie, speelde rugby op het hoogste jeugdniveau en was tenniskampioen van de Oost-Transvaal. Over, balgevoel gesproken...

„Ik was een goed tennisser, maar niet exceptioneel. En met cricket en rugby is amper wat te verdienen. Tenminste in vergelijking met de bedragen die in golf en tennis omgaan. Dus was mijn keuze eigenlijk snel gemaakt. Op mijn veertiende nog kreeg ik de bevestiging, toen ik in San Diego wereldkampioen junioren werd.

Ik was nog zo jong en wist op dat moment eigenlijk al wat mijn toekomst moest zijn.”

De enorme lengte van zijn armen en de katachtige souplesse in zijn bovenlijf geven Els iets waarop zijn collega's stinkend jaloezie moeten zijn en waar golfbaanarchitecten gek van zullen worden: afstand. Slechts één professionele golfer kan zich qua afstand meten met de lange Zuidafrikaan: John Daly. Waar de kiene ontwerpers op de vermoedelijke landingsgebieden van de slagen allerlei valkuilen (bomen, bunkers en waterpartijen) plannen, daar komen de slagen van Els nooit. Zijn bal vliegt altijd dertig of meer meters verder.

'Aaaaah, dat is lekker...' en weer suist een projectiel de verte in. Het is echter niet alleen brute kracht die van Els de golfer voor de toekomst heeft gemaakt. De fluwelen touch rond en op de greens staat in schril contrast met dat grote lijf. Maar het is daar waar hij het meeste respect inboezemt. Ernie Els heeft de kracht van Mike Tyson en het balgevoel van Raymond Ceulemans. Een combinatie, die Curtis Strange, Els' tegenstander in

• Een 'eenzame' kampeerder kan in alle rust een boek lezen. De campingbeheerders klagen steen en been over de vele vacante plekken.

• Met het zonnetje erbij is het op veel plekken in Valkenburg toch ook puur genieten.

Ondernemers ongerust, gemeente en VVV laconiek Valkenburg minder vol

Hoe is het mogelijk. Geen files in Valkenburg en dat eind juli. Met de auto het centrum doorkruisen en de Cauberg bestijgen zonder noemenswaardige hindernissen. Twee jaar geleden was een dergelijk ritje meer een levensgevaarlijke slalom tussen wandelende toeristen door. Maar het straatbeeld is veranderd. Alleen op hoogtijdagen hoeft je

nog te vrezen voor vakantiegangers 'op de motorkap'. Iedereen die regelmatig in Valkenburg vertoeft, signaleert het: er zijn minder mensen op de been. De hoteliers en campingbeheerders klagen steen en been. Wat is er aan de hand met Limburgs belangrijkste toeristische trekpleister? Is het Geulstadje uit de gratie?

Een jong stelletje, 'ergens uit Noord-Holland', bekijkt voor het Kruidvat-filiaal in de Valkenburgse Dr. Erenstraat de eerste vakantiefoto's. Net om de hoek nuttigen twee toeristen op een bankje bij de kiosk een taartje, gekocht bij een plaatselijke bakker. Lekker en goedkoop. De terrassen in het centrum trekken op deze woensdag - vooralsnog - slechts een handjevol mensen.

Wie zijn oor te luisteren legt in Valkenburg, hoort niet alleen vrolijke vakantie verhalen van mensen in korte broek en campingsmoking. Een rondje Geulstad levert ook ontvreden geluiden op.

De hoteliers hebben stuk voor stuk te maken met een tegenvallende bezetting. Hotel Botterweck (pal in het centrum) heeft op dit moment zo'n dertig procent minder bezoekers dan vorig jaar rond deze tijd. „Het aantal gasten loopt sterk terug, maar de gemeente is dan ook totaal verkeerd bezig,” reageert een woordvoerder van het etablissement. „Het doolhof van Vaals ligt nu in Valkenburg. Het is hier een puinhoop, straten zijn afgesloten of plotseling bestempeld tot eenrichtingsverkeer. Mijn gasten moeten nu drie straten omrijden om onze parkeerplaats aan de achterkant te bereiken.” Hij hekelt verder de hoge toeristenbelasting van 2,50 gulden per persoon per overnachting en het parkeerbeleid.

Ook grand hotel Monopole aan de Nieuweweg klaagt. Dat bedrijf is voornamelijk afhankelijk van Engelse toeristen, die het al enige tijd laten afweten. Door de waardevermindering van het pond ten opzichte van de gulden, is Nederland voor Britten duur geworden. De uitbaatster hoopt op een beter tweede half jaar. „We krijgen straks het naseizoen nog plus Kerstmis, veel mensen willen er dan ook even tussenuit.”

Een echtpaar uit de Engelse kustplaats Exeter geeft daarop niet veel hoop. Na krap één dag in Zuid-Limburg houden ze het alweer voor gezien. „We zijn op rondreis door Europa en komen net uit Frankrijk, de prijzen zijn daar veel gunstiger voor ons, vergelijkbaar met thuis zelfs. Hier is een pond niet veel waard en dus is alles veel te duur. Wij gaan straks weer terug naar Frankrijk,” zegt de Engelsman wat teleurgesteld. „Van een tante hadden we over Valkenburg gehoord, zodoende zijn we hier, maar met die hoge prijzen valt het zwaar tegen.” De Brit neemt één bijzondere herinnering mee naar huis: „Zoals de ramen hier 's morgens worden gewassen, geweldig.”

Vertier

Van de vijf campings heeft alleen jongerencamping Den Driesch niet te kampen met open plaatsen. Beheerder Bas Halmans: „Het seizoen komt wel wat later op gang door de vakantiespreiding, maar de jeugd komt altijd naar Valkenburg voor het vertier; de terrasjes, discotheken en pretparken. Wij merken niets van een teruggang.”

Eigenaar H. Scheffer van de Europacamping signaleert een duidelijke verschuiving in de reserveringen. Het voorjaar heeft hij slecht gedaan, de zomer is tot nu toe

• Zaten de terrassen in Valkenburg voorgaande jaren bomvol, nu is het aanmerkelijk rustiger in het Geulstadje.

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

ongeveer gelijk aan die van het vorig jaar. Cruciaal is de tweede helft van augustus, dan moet de tweede golf toeristen de weg naar Valkenburg vinden. Mensen die niet vooraf een plekje besproken hebben.

Toerist-onvriendelijk

Volgens Scheffer is er inderdaad sprake van een lichte teruggang in het aantal toeristen. De schuld van de bestuurders van het Geulstadje, meent hij. „Valkenburg voert een toerist-onvriendelijk beleid. Bezoekers worden hier leeggeschud. De toeristenbelasting is veel te hoog, de parkeertarieven zijn abominabel en het optreden van de parkeerplicht is helemaal te gek. In minder dan vijf minuten

tijd heb je een vette bon onder de ruitenvisser.”

Bij een parkeermeter nabij de Heima zijn we daarvan getuige. Terwijl een toeriste met open mond naar het aangegeven bedrag op de meter kijkt (1 gulden en drie kwartjes per uur met een maximum van twee uur), wordt ze door een politieman geroepen. „Is dit u auto? Nee?” Schouderophalend schrijft de agent vervolgens een bekeuring uit. De toeriste koopt toch maar een kaartje: „Jeetje, wat duur.”

Gemeentesecretaris Gies Wiemans van Valkenburg weersprekt alle kritiek. „De tarieven zijn hetzelfde als vorig jaar. Ons beleid werkt bovendien, want met de twee grote

parkeerterreinen aan de Spoorlaan en het Geulpark ziet het er al een stuk geordender uit in de stad. De buurt juicht dit toe.” Het bekeuren van foutparkeerders is volgens Wiemans een gevolg van 'een nieuw regime'. „Eerst heeft de politie uitsluitend waarschuwingen uitgedeeld, maar sinds deze week wordt toch bekeurd, of het nu toeristen of Valkenburgers zijn.

door

MONIQUE
PARREN

We moeten één lijn trekken.”

Ook de problemen rond de toeristenbelasting ziet Wiemans niet zo. Hij geeft wel toe dat 2,50 gulden vrij hoog is. Maar het bezwaar van campingbeheerder Scheffer dat hij en zijn collega's door de gewraakte knaak niet kunnen concurreren met omliggende gemeenten als Gulpen, Vaals en Wittem, deelt Wiemans niet. Het tarief in genoemde gemeenten is respectievelijk 1,35, 1 en 1,25 gulden per persoon per overnachting.

Wiemans: „Ons tarief is ook weer niet zo hoog, Maastricht vraagt hetzelfde. Voor dat geld heeft de toerist in Valkenburg dan ook de beschikking over een winkelaar-

naal en andere voorzieningen als pretparken.” De secretaris zegt dat de heffing nodig is om te kunnen investeren in het centrum. De beoogde verplaatsing van het casino naar de Cauberg, de aanleg van een parkeergarage en verbetering van de infrastructuur kost de Geulstad de komende jaren vele miljoenen.

Scheffer: „In de omliggende gemeenten lachen ze ons uit. We zijn toch totaal niet slagvaardig. Gasten gaan liever net over de gemeentegrens logeren en komen dan naar Valkenburg.”

Het is dan ook geen wonder dat familepretparken als de Valkenier, het Sprookjesbos en de splinter-

nieuwe rodelbaan zich ook dit seizoen in de handen wrijven: bezoekers genoeg. Waar die toeristen vandaan komen maakt niet uit. Ook kuurbad Thermae 2000 plus bijbehorend hotel en het Holland Casino Valkenburg hebben niet veel te lijden gehad. Zo gauw het buiten afkoelt, stromen de belangstellenden toe.

Maar de kenners zijn het er dus over eens: er is minder belangstelling voor Valkenburg. Aan officiële zijde durft dat echter niemand hardop uit te spreken. VVV-directrice Anja Huysse is uiterst behoedzaam in haar formuleringen. Née, ze maakt zich geen zorgen, dat is niet gezond. „Zo gauw er zich ontwikkelingen voordoen, die niet in de positieve sfeer liggen, ben ik alert.”

In het gesprek laat Huysse ongewild meer los. „Valkenburg heeft vaker een stoot te verwerken gekregen en komt ook deze klap te boven.” Daaruit mag je concluderen dat er toch iets aan de hand is in de Limburgs toeristenstad bij uitstek.

Huysse heeft allerlei verklaringen voor de 'afvlakking van de piek', lees: tanende belangstelling. „Al die oorzaken moet je in samenhang zien. Er komen steeds minder jongeren naar Valkenburg, omdat ze vaak op campings worden geweigerd. Ook de Engelsen laten het afweten, tot nu toe tellen we ruim 22.000 overnachtingen minder dan vorig jaar, maar dat is te wijten aan de recessie in dat land. Door de slechte zomer van het vorig jaar hebben bovendien veel Nederlanders op voorhand al een zonzakantie geboekt naar verre, exotische oorden,” verklaart ze.

Maar zoals altijd is er ook een andere kant, waar Huysse in dit geval liever naar kijkt. „Onze VVV-arrangementen lopen goed, het aantal groepsreizen is met honderd procent gestegen, er komen meer mensen naar Valkenburg voor een kortere vakantie en er is een toeloop waarneembaar van 55-plus-sers.”

De uitspraken van de ondernemers vindt ze nog wat voorbarig. Alleen wat betreft de toeristenbelasting schaaft ze zich pal achter de middenstanders. „Veel te hoog voor de recreatiesector. Vooral de campings prijzen zichzelf zo ongewild uit de markt. Dat heeft de VVV ook duidelijk aan de gemeente te kennen gegeven.”

De toekomst ziet Huysse met optimisme tegemoet. „Natuurlijk moet je de ontwikkelingen goed in de gaten houden, maar we hebben nog steeds 40 procent van alle overnachtingen in de regio. Er is geen sprake van een grote leegloop. Valkenburg blijft een grote Efteling.”

Campingbeheerder Scheffer denkt er het zijne van. Valkenburg moet zich ervan bewust worden hoeveel mensen afhankelijk zijn van het toerisme, meent hij. „Als de neerwaartse tendens eenmaal is ingezet, dan is die moeilijk te keren. Bovendien merken de overgebleven toeristen snel dat er iets aan de hand is met ons stadje, omdat het hier steeds minder druk is. Nee, Valkenburg moet aan de noodklok trekken.”

Nog nooit gingen zoveel Nederlanders op reis als in 1992. Een record dat naar verwachting pas in het jaar 2000 gebroken zou worden. Maar zie, na de dip van vorig jaar, pakte de Nederlander de draad weer vrolijk op. In het weekeinde van 30 en 31 juli, is zelfs een op de vier Nederlanders niet thuis. Hij viert vakantie. Maar of die zonder strubbelingen verloopt..? Een verhaal over lange files, louche hoteliers en een overvol luchtruim. Oftewel: lang leve het superhoogseizoen.

Overboeking in Spanje schering en inslag

DOOR ROB VAN DEN
DOBBELSTEEN

Met ingang van het superhoogseizoen dit weekeinde zijn er 2.176.000 Nederlanders met vakantie. Dat betekent geen record. Die piek wordt pas 30 en 31 juli bereikt als de teller zal stilstaan op 3.488.000. Van dat totaal, zo berekende de Stichting Continu Vakantie Onderzoek eind vorige maand, blijft bijna anderhalf miljoen in eigen land; de andere twee miljoen trekt zingend de grens over. Op weg naar de zon: Frankrijk beneden de Loire, Griekenland, Spanje.

Of er - eenmaal op de plaats van bestemming aangekomen - nog steeds zal worden gezongen, wordt hier en daar betwijfeld. In een bombardement van berichten werd de toerist de afgelopen maanden in het bijzonder gewaarschuwd voor het perfide Spanje. Louche hotelbazen zouden hun kamers voor een en dezelfde periode niet twee keer, maar zelfs wel drie keer hebben verhuurd omdat ze steeds betere prijzen konden krijgen van wanhopig naar ruimte zoekende touroperators. Vooral Mallorca-gangers werden overnachtingen onder de blote hemel in het vooruitzicht gesteld. Dampende krantenkoppen. Zoals: 'De Islas Baleares wacht een hete zomer'. Sussende woorden legden al snel een rookgordijn. Nederlandse touroperators lieten van stond af aan weten dat de clientèle rustig kon gaan slapen en aan de Costa's zelf wist men van de prins geen kwaad. Toegegeven, er zou hier en daar wellicht wat met bedden moeten worden geschoven, maar die al in januari geboekte kamer zou er vast en zeker ook in juli nog zijn. Contract is tenslotte contract en voor paniek was geen enkele reden. Niettemin achtte de vaderlandse reisbranche het eind mei raadzaam een delegatie naar Spanje te sturen. Waar rook was, was vuur en een beetje druk kon geen kwaad. Bovendien hadden de Duitse en Engelse collega's zich ook al aan het front vertoond en verschenen er in de internationale vakpers steeds meer berichten over hoteliers die ondanks waterdichte afspraken zouden zijn bezweken voor het grote geld.

De toestand bleek ernstiger dan verwacht. Dus werd en passant ook het ministerie van toerisme in Madrid aangedaan. Zijne Excellentie bleek reeds door anderen op de hoogte te zijn gesteld van het bedrog. Hij had al maatregelen genomen. Overtreders - zo verzekerde hij het bezoek uit Nederland met klem - zouden hard worden aangepakt. En mochten er toch nog problemen ontstaan met hardnekkige recidivisten, wel dan kon er belet worden gevraagd bij een zojuist in het leven geroepen commissie. De naam van Spanje mocht in geen geval worden bezoedeld. Er zou een kamer zijn voor elke gast.

Niets nieuws onder de zon. Problemen met - zoals dat in het jargon heet - accommodatieverschaffers, die er geen been in zien de beschikbare bedden in bepaalde perioden twee of drie keer te verhuren, waren er veertig jaar geleden ook al. Directeur Ferdinand Fransen van Arke Reizen kan met smaak vertellen hoe hij in de zomer van '49 op een late zaterdagmiddag met een haastig gecharterd sportvliegtuigje kokend van woede van Twente naar Beek vloog omdat een busgezelschap in Valkenburg de hond in de pot had gevonden. „Die hotelier had plotsklaps een bruiloft kunnen krijgen. Dat bracht meer geld op. Van een contract wist de man zich ineens niets te herinneren. Totdat ik 'm dat persoonlijk onder z'n neus kwam duwen.”

Was een zogenaamde 'overboeking' - tijdens wat al incident; nu - tijdens wat al wordt genoemd het 'superhoogseizoen' - is het

schering en inslag. Schattingen wijzen uit dat een op de honderd Nederlandse toeristen dit jaar het hoofd te ruste legt op een leuke balkon, niet dat leuke zwembad en niet die leuke speeltuin, maar plotseling een hoge flat aan een drukke boulevard... Zoiets komt hard aan. Zou niet mogen gebeuren.”

ze niet naar dat ene hotel gaan, dat ze vijf maanden geleden na lang zoeken met z'n allen hadden uitgezocht. Dus niet dat leuke balkon, niet dat leuke zwembad en niet die leuke speeltuin, maar plotseling een hoge flat aan een drukke boulevard... Zoiets komt hard aan. Zou niet mogen gebeuren.”

Toch heeft het er veel van weg dat overboekingen nauwelijks zijn uit te roeien. Zeker niet op een moment dat Spanje - volslagen onverwacht (Turkije viel door de aanslagen weg als concurrent en de peseta kelderde aanmerkelijk verder dan was voorspeld) - zestig procent meer toeristen ontvangt dan in het jaar daarvoor. Op 31 december 1994 zal blijken dat alleen al op Mallorca tien miljoen gasten hebben gelogd. Ook de scherpste records vallen deze zomer. Zo was het nog nooit eerder vertoond dat medio juni 1.072.000 Nederlanders een vliegvakantie hadden geboekt. Vorige week pas liet de boekings-balans in vergelijking met dezelfde periode van 1993 voor het eerst een kleine min zien. De weken daarvoor scoorden allemaal, stuk voor stuk, een dikke vette plus.

Veroorzaakte dat op het gebied van accommodatie forse complicaties; vliegtuigstoelen zijn er in overvloed. Het gevaar loert eerder op de luchthavens rondom de Middellandse Zee. De verkeersleiding daar bleek tot nu toe goed in staat de vliegtuigen redelijk op tijd te laten landen en vertrekken. Maar het superhoogseizoen moet nog beginnen. Chartermaatschappijen als

Martinair en Transavia proberen de grootste drukte voor te zijn door de toerist al in de vroege uren op Schiphol te ontbieden. Maar die truc hebben ze in Duitsland, Engeland en Scandinavië ook ontdekt. Gevolg: tussen zeven en acht uur 's ochtends - als ook het lijndienstverkeer op gang komt - is het in het Europese luchtruim bijna net zo druk als op de befaamde Boulevard Périphérique rondom Parijs. Daar wordt het tussen dinsdag 2 augustus en woensdag 24 augustus trouwens helemaal dringen. Een gedeelte van de op de rondweg aansluitende A6 (richting Lyon/Orléans) wordt van een nieuw wegdek voorzien. Dat moment lijkt stom gekozen, maar is het niet. In augustus namelijk is 'tout Paris' en route en dat de buitenlanders zich nu voor een bijna niet te nemen hindernis zien geplaatst, is hun probleem. Niet dat van de Fransen. Er zijn tenslotte meer wegen die naar de Provence en de Dordogne leiden.

Ook op die routes echter, wordt vanaf 30 juli een kokende drukte verwacht. Het is overdreven te stellen dat heel Europa in het voorjaar moet hebben besloten op vakantie te gaan tussen 23 juli en 14 augustus. Maar het lijkt er wel verdacht veel op. Wie de filelijstjes bekijkt, die de ANWB elke zomer met zoveel toewijding publiceert, slaat de schrik om het hart. En dan mag het wel zo zijn dat de toename van het aantal autovakanties dit jaar enigszins lijkt te stikken, feit blijft dat de Nederlandse marktleder Vrij Uit nog nooit zoveel passagiers boekte als dit jaar. Bovendien wijzen zojuist bekend geworden cijfers uit, dat

● Niet dat leuke zwembad en niet die leuke speeltuin, maar plotseling een hoge flat aan een drukke boulevard.

de belangstelling voor geheel verzorgde kampeervakanties (Eurocamp, Eurosites) toenam met wel 16 procent en dat het aantal buspendels door elkaar genomen zelfs met 26 procent steeg.

Die drang naar het zuiden, heeft te gevolg dat onder de Loire de meeste kampeertreinhouders het bordje 'complet' voorlopig niet meer van het hek hoeven halen. Bloksma en zijn collega's/concurrenten voorzagen dat aan de hand van hun boekingsstatistiek reeds in mei. Pogingen om meer ruimte te krijgen op de gecontracteerde terreinen liepen echter bijna allemaal op niets uit.

Een alternatief lijkt vakantie in Nederland. Volgens het Nederlands Bureau voor Toerisme is er op de meeste campings nog voldoende plaats. Slechts weinig landgenoten hadden in juni immers nog een come back van de zon verwacht. 'Maar nu hij zich wel vertoont', denkt de wantrouwige, door alle water gewassen Nederlander waarschijnlijk, 'moet je maar afwachten hoe lang hij dat blijft doen'. Aan de Middellandse zee is de toerist verzekerd van een blauwe hemel. En moet hij voor een vakantie daar nou zoveel meer betalen dan hier? Ferdinand Fransen: „Vorig jaar heb ik voor de grap wat gidsen uit 1979 doorgebladerd. Het klinkt ongelooflijk, maar wat er sinds die tijd ook allemaal duurder is geworden, de vakantie niet. De prijzen zijn in sommige gevallen zelfs nog gezakt. Als je het vanuit die hoek bekijkt, hoeft je dan ook eigenlijk niet verbaasd zijn over deze hausse. Daarbij: je mag de Nederlander veel afpakken, maar kom nooit aan zijn auto en zijn vakantie.”

STANDPLAATS:

Tel Aviv
Ad Bloemendaal

Buitenland

DOOR AD BLOEMENDAAL

Ieder jaar trekken bijna vijf miljoen Nederlandse vakantiegangers naar het buitenland. De meeste zoeken er de zon. Maar wat moeten Israëliërs ver van huis? Afkoelen in de figuurlijke en letterlijke bekkenis van het woord, zou ik zeggen. Niet weinig inwoners van het land zijn er vast van overtuigd dat ze recht hebben op een vakantie in het buitenland, omdat geen maal mens de spanningen van het dagelijks leven in Israël aan landse vakantie zou moeten weten. Eigenlijk vinden ze dat een buitenlandse vakantie zou moeten worden opgenomen in het ziekenfondspakket, bij wijze van psychiatrische hulpverlening.

Maar de laatste die hier een overheidstaak ziet, is de overheid zelf. Sinds de stichting van de staat hebben Israëlische regeringen alles aan gedaan om hun burgers binnen de deur te houden. Kinderen, achtigheden als televisie en buitenlandse vakanties zouden de Israëlische massa's alleen maar afhouden van de opbouw van de zionistische samenleving. Wie er geld en moeite voor over had om zijn vakantie door te kunnen brengen in het anti-semieten vergeven buitenland, kon eigenlijk geen goede vaderlandder zijn. Om het de bevolking gemakkelijker te maken zich patriottisch te gedragen, introduceerde de Israëlische overheid de loop der jaren allerlei wettelijke beperkingen en reisbelemmeringen. Een vakantie in het buitenland werd zo een luxe die maar weinigen zich konden veroorloven.

Toch bleven de Israëliërs gaan en zelfs in verrassend hoge aantallen. Ze vergaapten zich aan de weelderige geefprijzen van kleding, schoenen en elektronische artikelen in winkels van New York, Londen en Amsterdam. De laatste jaren speelden de laatste jaren speelden de bijna vierduizend gulden per persoon in het buitenland. De smokkel van cd-spelers, videocamers en andere duurzame consumptiegoederen nam zulke vormen aan dat zelfs de Israëlische overheid begon te begrijpen dat huizenbouw accijnzen en boetes een averechts effect kunnen hebben. Sinds vorig jaar is een stapsgewijze vermindering van de invoerbelasting van krach Consumptiegoederen blijven duurder dan in het Westen, maar smokkel wordt minder de moeite waard. Eerder al besloot de regering de reisbelasting af te schaffen en meer concurrentie toe te staan in het luchtvervoer.

Het resultaat is een revolutie. Meer dan een miljoen Israëliërs - twintig procent van de totale bevolking - gaan dit jaar met vakantie naar het buitenland. Dat is veertig procent meer dan in 1993. De favoriete bestemmingen zijn Cyprus en voornamelijk Turkije, waar Israëlische vakantiegangers nu aanzienlijk goedkoper terecht kunnen dan in eigen land. Maar vergeleken bij ons zijn Israëliërs nog altijd thuis-blijvers. Van de Nederlandse bevolking gaat jaarlijks ongeveer een derde naar het buitenland. Toch gaat die verandering in vele opzichten mank. Voor een Nederlander is het een kleine moeite het buitenland te bereiken. Hij hoeft het gaspedaal van zijn auto maar in te trappen en hij rijdt al in België of Duitsland. In Israël betekent onbezonnen gas geven een enkele reis naar het hietste namaals. In het noorden en oosten stuit de automobilist op ondoordringbaar prikkeldraad en mijnen. Egyptenaren alleen de Sinai voor Israëlische automobilisten opengezet.

Het zal nog heel wat onderhandelingenronden vergen voor vrij verkeer tussen Israël en de Arabische landen een feit is. In die tijd zijn vrijwel alle Israëlische buitenland-gangers luchtreizigers. En dus blijven de kranten in de komkommertijd foto's publiceren van de drukte op het vliegveld Ben-Gurion, waar dagelijks tienduizenden Israëliërs vertrekken de regen tegemoet.

Minister Pronk (Ontwikkelingssamenwerking) noemt het een humanitaire bom: de bijna twee miljoen op de vlucht geslagen Hutu's die het Zairese grensgebied in en rond Goma overspoelen en in bezit genomen hebben.

Hulpverleningsorganisaties staan machteloos en proberen te redden wat er te redden valt. Maar het dodental onder de gevluchte Rwandezen neemt elke dag met tientallen tegelijk toe. „Hiervoor hebben we geen oplossing. Dit is te massaal, een grote vloedgolf zonder einde,” aldus een hulpverlener. Een reportage uit een stad waar bijna één miljoen gevluchte Hutu's als een springhanenplaag zijn neergestreken. Een stad zonder hoop en totale anarchie.

Goma, stad zonder hoop

DOOR CEES VAN DER LAAN

Als een weg ooit zou mogen pralen, dan zou het acht kilometer asfalt van het vliegveld naar Goma duizenden verhalen kunnen vertellen. Verhalen over ellende, honger, ziekten en doodgaan. Over vluchten voor je vijand, de Tutsi's, of weggaan omdat iemand dat nu eenmaal riep. Verhalen over geweld en pestereien door dronken Zairese soldaten.

Tienduizenden Hutu's sjokken langs de weg van het vliegveld naar de Zairese grensstad Goma. Zwijgend. Met angstige, verschrikte ogen. Als ze in Goma zijn, keren ze weer om. Terug naar het vliegveld. Lopen zonder doel, zonder einde. Ze dragen zware lasten. Soms een matras, een aardewerken pot of een bundeltje kleren, maar veel vaker een vuil besmeurd jerrycan met water. Uren wordt er gelopen voor het schaarse en vaak ook smerige water. Sinds 14 juli hebben naar schatting tussen de 800.000 en 1,2 miljoen op drift geraakte Hutu's bezit genomen van Goma, een stad waar tot enkele weken geleden 60.000 mensen woonden. Ze zitten er samengeperst, rijen dik, families bij elkaar. In de avondschemering kringselen duizenden rookpluimen van houtvuurtjes omhoog naar de bewolkte hemel. Een onoverzienbare massa die neergestreken is in de stad en de heuvels daar omheen. Alles wat groen of van hout is, is gekapt. Voor brandhout en misschien ook wel om te eten.

Winkelstraat

Een Russisch transportvliegtuig komt met donderend geraas op de landingsbaan af. De vluchtelingen rennen de landingsbaan af. Als een vliegveld met een stadion mag worden vergeleken, dan is van Goma een uitverkocht huis. Duizenden Hutu's hebben er een tijdelijke verblijfplaats gevonden. Als er geen vliegtuig landt, lijkt de strip een winkelstraat.

Even buiten het vliegveld liggen de eerste lijken. Soms netjes in een matje gerold, soms ook open en bloot. Anoniem, geen naam, geen kaartje aan de grote teen, terwijl enkele meters verderop Hutu-families duizenden rookpluimen van houtvuurtjes omhoog naar de bewolkte hemel. Een onoverzienbare massa die neergestreken is in de stad en de heuvels daar omheen. Alles wat groen of van hout is, is gekapt. Voor brandhout en misschien ook wel om te eten.

Vier vrachtwagens brengen een nieuwe lading. Franse soldaten en lokale medewerkers, met mondkapjes, gooien de lijken met een boog in het massagraf. Ze klagen dat de lijken zo stinken. Op de rand van een van de vrachtwagens ligt een gruwelijk verminkt lichaam. De Franse soldaten hebben er geen zin in en laten het opruimen over aan de medewerkers.

Op de weg wordt een Hutu geslagen door twee Zairese soldaten. Hij wil zijn horloge niet afgeven. Ze slaan hem tegen een hek en trekken aan zijn arm en broekriem.

Even kijken er mensen om, maar niemand helpt. Het is ieder voor zich en God voor ons allen in Goma.

Wraak

Naar schatting 1,7 miljoen Hutu's zijn in Zaire neergestreken. Op de vlucht voor de wraak (zoals ze zelf zeggen) van de Tutsi's, die de macht in Rwanda grotendeels hebben overgenomen. Dit nadat er massale slachtingen plaatsvonden door Hutu's onder Tutsi's.

Elke dag arriveren er opnieuw onbekende aantallen Hutu's in Zaire. De VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR heeft bevestigd dat meer dan de helft van alle Rwandezen (acht miljoen) huis en haard heeft verlaten. Of op de vlucht in eigen land, of vertrokken naar Tanzania, Oeganda of Zaire. Maar het blijven schattingen. Niemand weet het precies. Wat beklift is de wetmatigheid van de grote getallen. De hulporganisaties zien zich gesteld voor een onmogelijke taak. Deze aantallen zijn ook voor de goed georganiseerde hulporganisaties als het Rode Kruis, World Food Program en Artsen zonder Grenzen niet meer te behappen. Er is gebrek aan alles, aan voedsel,

water, medicijnen en plastic voor onderkomens van vluchtelingen. Sanitaire voorzieningen ontbreken nagenoeg geheel. Epidemieën als cholera zijn al uitgebroken.

Hulp op de weg is bijna niet mogelijk in Zaire. Alles moet worden ingevlogen. Elke dag worden tientallen tonnen voedsel, medicijnen en noodzakelijke apparatuur per vliegtuig naar Goma overgebracht. De behoefte is echter circa 500 tot 600 ton per dag. Dergelijke hoeveelheden vereisen een militaire operatie op grote schaal, zoals minister Pronk eerder deze week suggereerde.

Paniek

Bij Artsen zonder Grenzen in Goma is lichte paniek uitgebroken. De circa vijftien medewerkers kunnen het werk niet aan. Deze week arriveerden opnieuw enkele medewerkers, onder wie de arts Thea van Tuijl uit Nijmegen en administrateur Warner ten Cate uit Amsterdam. De komende dagen zal de staf tot zeker vijftig mensen worden uitgebreid, inclusief een cholera-bestrijdingsteam van tien mensen.

Van Tuijl is voor het eerst voor drie maanden uitgezonden. Ze arriveerde afgelopen woensdag en hoorde enkele uren later dat ze vanaf de volgende dag in haar een-tje een kliniek moest gaan runnen in een vluchtelingenkamp enkele

uren rijden van Goma. „Dat vond ik te ver gaan. Dat kun je van mensen die net komen kijken, niet vragen. Er worden bijna elke dag nieuwe hulpposten geopend, zo groot is de nood. Alleen moet je

daarvoor wel de mensen hebben,” zegt zij. Administrateur Ten Cate moet helpen de zwaarbelaste organisatie weer op gang te krijgen. Management en logistiek zijn even belang-

rijk als de directe hulpverlening aan vluchtelingen zelf, zegt hij. Artsen zonder Grenzen ontvangt vliegtuigladingen hulp, maar moet dat ook kunnen distribueren. Ondanks de ellende vindt hij zijn werk leuk. „Zoals een advocaat een moordzaak interessant kan vinden, vind ik dit werk leuk, ondanks de wanhopige taferelen die je om je heen ziet.”

Opdracht

„Dit is een hopeloze opdracht,” zegt Jacques de Milliano, directeur van Artsen zonder Grenzen Nederland, die op bezoek is in Goma. „Je kan de mensen niet afschrijven. Alleen zullen we ze niet allemaal kunnen redden. Daarvoor is het vluchtelingenprobleem te groot, te overweldigend.” Eerder vertelde een andere, overwerkte hulpverlener: „Hiervoor hebben we geen oplossing. Dit is te massaal, een grote vloedgolf zonder einde.”

Goma is geen schim van enkele weken geleden. De stad is in bezit genomen door de vluchtelingen. Overal groepjes ontwapende Hutu-soldaten. Flessen bier in de hand, al wordt dat steeds minder, want ook het bier raakt op. In het centrum van de stad liggen eveneens de lijken, onder de enkele boom of gewoon langs de weg, totdat ze opgehaald worden. Tegenover een verpauperd gebouw ligt een eenzame vrouw op haar rieten mat. Niemand zorgt voor haar, niemand geeft haar eten. Ze is ziek en ze kijkt gelaten voor zich uit, wetende dat haar rieten mat misschien binnenkort ook haar lijkwade zal zijn.

Een Hutu strompelt voorbij, de lompen hangen aan zijn lijf. „Geef mij eten,” smeken zijn ogen. „Ik ben ziek en ben eenzaam. Mijn familie ben ik kwijt. Ik weet niet waar ze zijn. Help mij,” fluistert hij. Op de vraag waarom hij is gevlucht, haalt hij zijn schouders op.

„Voor de Tutsi's. Zij willen ons vermoorden.” De andere kant van het verhaal is dat de Hutu's massale slachtingen onder de Tutsi's hebben aangericht. Hij kijkt niet begripvol voor zich uit. Want de Tutsi's zijn het probleem niet meer, maar overleven. Dat is zijn probleem.

● Hutu-vluchtelingen kijken naar de opgestapelde lijken in een massagraf in de Zairese stad Goma.

Foto: AP

● Rwandese kinderen wachten in een vluchtelingenkamp in Goma op voedsel.

Foto: REUTER

ander-

Z
ij
d
s

Tour de sukkel

DOOR PETER STIEKEMA

Gelukkig, nog even en de saaieste Tour de France sinds ongeveer 30 voor Christus, toen Asterix met behulp van de door druide Panoramix gebrouwen toverdrank in een fel gevecht met Caesar de Ronde van Gallië won, is afgelopen. Die toverdrank werd destijds nog oraal ingenomen. Tegenwoordig krijgen de coureurs hem via een infuus toegediend. En is nog een verschil: toverdrank was toegestaan, hoewel alleen in het bezit van de Gallische coureurs, waardoor de strijd wat eenzijdig was. Nu schijnen vooral de Romeinse (Italiaanse) en Iberische (Spaanse) renners te beschikken over de juiste geheime formule, dank zij de moderne tovenaars en druïden, die sportartsen worden genoemd. Deze toverdrank is verboden en je wordt bij overtreding zonder meer uit koers gezet, als het de organisatie uitkomt, tenminste. Dit jaar was het een echte Tour de Sukkel(s), met de Nederlandse wielrenners, op Van Poppel na, in buitengewoon kleine bijrollen. Na de eerste bergrit naar Lourdes Hautacam was er nog maar een coureur over: Miquel Indurain. Had hij echt doorgehetst, werkelijk het onderste uit de kan willen halen, zoals Merckx destijds, dan zou hij morgenmiddag alleen Parijs binnenrijden en in volstrekte eenzaamheid zijn rondjes op de Champs Elysees voltrokken. Maar Indurain is geen kannibaal. Hij laat ook de kleine renners hun zegespraken binnenhalen, als ze bereid zijn daar enige moeite voor te doen. Deze goedmoedige houding van de Spanjaard maakte de meeste Alpe-netappes tot een regelrechte ramp voor tikvukers en gokkers, die slechts onbeduidende koekebakkers op hun schermen tegen de bergen op zagen stoempen, snokken en harken. Nederlanders kwamen nauwelijks in beeld, zoals ze het hele jaar al onzichtbaar waren, behalve in de ronde van Stompeteren en het vaderlandse kampioenschap te Meerssen, waar zowaar nog een landgenoot de overwinning wegkaapte.

In de Tour waren de meesten al naar huis voordat de Alpen opdoemden. Frans Maassen had last van een soortement steenpuist op de kale vlakte tussen zijn zitvlak en zijn scrotum. In rennerskringen wordt zo'n onsteking een derde bal genoemd. Hij is er inmiddels aan geopereerd. Tsja, en zo heeft Maassen in deze Tour van de schaamte dus geen enkele berg van betekenis gezien, behalve zijn eigen puist. Gelukkig kon hij wel bij de geboorte van zijn zoon aanwezig zijn, zodat hij nu, om met een Limburgse wielercriticus te spreken, wiens naam mij helaas ontschoten is, 'getrouwd is met de moeder van zijn kind'.

Rob Harmeling, ongeveer de enige Nederlander, die niet uitsluitend zijn hartslagmeter in de gaten hield, werd samen met zijn ploegleider uit koers gezet, omdat hij zich door hem had laten voorttrekken. Hij bezwoer zijn onschuld op het leven van zijn kinderen. Als ik hem was zou ik ze maar snel bij de intensive-care van het dichtstbijzijnde ziekenhuis afleveren. Het eens zo trotse duo Rooks-Theunisse, toch de nummers een en twee van het NK, was ook al vertrokken voordat de Tour echt begon. Moet je voor zo'n prestatie je ploegleiding nu echt met korte gedingen dreigen, Theunisse? Gek toch, dat sinds zijn hormoonhuishouding min of meer normaal is, hij geen platte prijs meer gewonnen heeft. Theunisse is bijna letterlijk in Rooks opgegaan. Bij deze laatste was het heilige vuur overigens al veel langer gedoofd.

Erik Breukink, naar de Tour gekomen voor een ritzege en een plaats bij de eerste vijf ging dit jaar eveneens af door de zijdeur, de toneeluitgang. „Ik heb niets in mijn benen. Ik ben compleet leeg. Mijn kop wil wel, maar mijn benen werken niet mee. En waar het aan ligt?” Misschien wel aan al die verrekte hoogtestages. Eric, die uitzichtloze trainingen zonder wedstrijdritme. Nederlandse coureurs, Breukink, de man van twee miljoen (per jaar) inclus, trainen liever dan dat ze zich in wedstrijden uitputten om zo hun grenzen te verleggen. Waarom zou je ook met zo'n salaris?

En zo sukkelde de Tour naar een einde zonder glans. De startgelden in de criteriums zullen ongetwijfeld fors omlaag gaan. Veel Nederlandse pseudo-vedetten dienen de organisatoren eigenlijk te betalen om het publiek achter de hekken te mogen aanschouwen. Misschien moet het schaarse publiek maar kijkgeld toe krijgen.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGID

BORG VOOR GOEDE ZORG

VKH

CENTRUM VOOR
REACTIVERING EN VERPLEGING

In VKH Centrum voor Reactivering en Verpleging ontstaat per 15 augustus in de B-kliniek op paviljoen 5 een vacature van:

teamleider (m/v).

(een parttime invulling van min. 80% is bespreekbaar)

Het betreft een psycho-geriatrische afdeling.

Functie-eisen:

- Een HBO-V of verpleegkundige-B opleiding. Een opleiding tot verpleegkundige-A strekt tot aanbeveling.
- Een eventuele managementopleiding (of de bereidheid tot het volgen van deze opleiding).
- Ervaring in het leidinggeven strekt tot aanbeveling.
- Gezien de samenstelling van het team zal bij gelijke geschiktheid de voorkeur uitgaan naar een vrouwelijke kandidaat.

Deze functie zal gehonoreerd worden conform FWG schaal 45 (salaris tot maximaal f 4.446,- bruto per maand).

Informatie kunt u inwinnen bij dhr. J.W.T.M. Beckers, hoofd zorg B-kliniek (toestel 356).

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u voor 3 augustus a.s. te sturen aan de Instellingsdirecteur, dhr. M.G.M. Viguurs, onder vermelding van sollicitatie' linksboven op de envelop.

Werken in de gezondheidszorg

Bent u in bezit van een diploma HBOV, MDGO VP/VZ, A/B-verpleegkundige of studierend hiervoor? Dan hebben wij volop mogelijkheden bij diverse instellingen in Zuid-Limburg. Bent u geïnteresseerd, neem dan contact op met de voor u dichtstbijzijnde vestiging. Informatie bij José Bleser, tel. 045-71 31 00, Heerlen, Akerstraat 26; Jacqueline van Wissen, tel. 043-25 61 91, Maastricht, Helmstraat 12 of Zita Breukers, tel. 046-52 97 77, Sittard, Rosmolenstraat 15.

randstad uitzendbureau

ILC bv

Instituut voor Las Certificering b.v.
• technisch adviesbureau
• opleidingsinstituut
• piping en constructies
Economiestraat 39,
6433 KC Hoensbroek (Heerlen),
tel. 045-237325, fax 045-237324.
Bank: ABN-AMRO Heerlen 41.09.73.483.
Uitsluitend werkdagen v.a. 9.00 tot 17.00 uur.
Inscr. nr. K.V.K. 40737

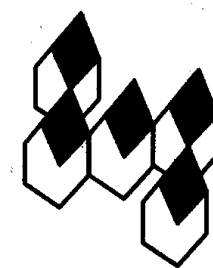
Wij zoeken nog een enthousiaste medewerker voor de volgende vacature:

ALUMINIUM-LASSER TIG

Zonder ervaring is het onnodig te reflecteren.

U kunt vanaf maandag a.s. tussen 9.00 en 17.30 uur contact opnemen met mev. J. Kenyon-Kok.

Economiestraat 39, 6433 KC Hoensbroek
telefoon 045-237325.

Woningvereniging Simpelveld

Woningvereniging Simpelveld beheert en verhuurt ca. 1.300 woningen in de gemeente Simpelveld. Momenteel wordt door de vijf medewerkers enthousiast en hard gewerkt aan de realisatie van een professionele organisatie, waarin klantgericht werken en efficiënt beheer een essentiële rol spelen.

Het bestuur zoekt voor deze organisatie een

directeur m/v

die vanuit een brede kennis en ervaring een nieuwe stijl van bedrijfsvoering gestalte kan geven. De directeur is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de werkgroepen en werkt nauw samen met een directie-instructie.

Taakomschrijving

De takenpakket behoren:
• de algemene leiding van de werkgroepen;
• het integreren van de financiële, technische en beheersaspecten van de organisatie met een beleidsmatige aanpak;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

• het samenstellen van beleidsvoorstellen, verslagen en rapportages;
• het organiseren van de informatievoorziening van de medewerkers van het bestuur;

doortastend onderhandelaar met uitstekende communicatieve en representatieve vaardigheden. Wie op het gebied van verhuur, onderhoud, reparatie en beheer van woningen een bijdrage wil leveren aan de realisatie van een professionele organisatie, wordt verzocht zijn sollicitatie te sturen naar:

Arbeidsvoorwaarden:
Salaris en overige arbeidsvoorwaarden zijn in overeenstemming met de CAO voor de functie en worden op de CAO voor woningeigenaren gebaseerd.

Informatie en sollicitatie

Voor nadere informatie en sollicitatie gelieve u voor 3 augustus a.s. te sturen aan de Instellingsdirecteur, dhr. M.G.M. Viguurs, onder vermelding van sollicitatie' linksboven op de envelop.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

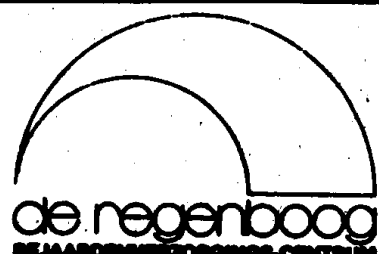
De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

de regenboog

M.i.v. 1 september 1994 zijn er binnen de dienst verzorging vacatures op basis van een jaarcontract voor:

ziekenverzorgenden m/v 50% en 100%

Functieomschrijving
De medewerk(st)ers verrichten binnen het team van een afdeling verzorgende en begeleidende werkzaamheden conform onze functie- en taakomschrijving en dragen er tevens toe bij om een optimaal woon- en leefklimaat voor onze bewoners te creëren.

Functie-eisen
- in het bezit van relevante diploma's;
- ervaring in en affiniteit met de bejaardenzorg;
- bereidheid om in teamverband te werken alsmede wisselende diensten te verrichten, inclusief weekends;
- deelname aan bijscholing.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

De sollicitatie wordt uiterlijk 8 augustus 1994 in het bezit te zijn van de sollicitatiecommissie, p/a Ruys de Beerenbroucklaan 9, 6417 CC Heerlen.

tempo-team uitzendbureau

KANTOOR

Secretaresses m/v
met relevante werkervaring. Naast een MEAO-opleiding, Schoevers of Bell College, hebt u ervaring met tekstverwerking. Kunt u zelfstandig werken, bent u flexibel en initiatiefrijk! Dan zijn er regelmatig mogelijkheden. Informatie: 045 - 71 83 32, Monique Casters Heerlen, Op de Nobel 1

Telstverwerkers m/v
voor diverse relaties in Heerlen en omgeving. U hebt relevante werkervaring en een typesnelheid van minimaal 220 aanslagen per minuut. Verder hebt u ruime kennis van WP 5.1 en bent u direct inzetbaar. Informatie: 045 - 71 83 32, Monique Casters Heerlen, Op de Nobel 1

TECHNIEK

Junior-operator m/v
voor een groot productie-bedrijf. U begint als trainee en doorloopt alle stadia van het productie-proces. Bij gebreken geschiktheid zijn er diverse doorgroei-mogelijkheden tot o.a. machinebediende, kwaliteitscontroleur en assistent proces-operator. Een opleiding MTS (evt. zonder diploma) is vereist of een diploma LTS-C. Informatie: 04750 - 8 85 17, Danielle Klok Roermond, Wilhelminaplein 10

Ik lees de krant in de klas

Stichting Krant in de Klas
Tel. (028) 647536

Kansen in tijdelijk werk

Chauffeur m/v

U heeft groot rijbewijs en chauffeursdiploma. U wilt min. enkele weken in de zomermaanden aan de slag. Het werk is in de regio. Bespaart u zo snel mogelijk. Informatie bij Ellis Tonglet, tel. 045-71 85 15.

Ervaren heftruckchauffeur m/v

U kunt direct aan de slag als heftruckchauffeur indien u min. enkele maanden ervaring heeft op een voorhuisrukt. Enige administratieve ervaring is meegenomen. Het werk is in dagdienst bij een bedrijf in Hoensbroek. Voldoet u aan de eisen, reageer dan snel. Informatie bij Ellis Tonglet, tel. 045-71 85 15.

Beladers m/v

Leider buiten werken in de zomer? U kunt direct aan de slag! U wordt per dag ingezet, dus ook als u parttime beschikbaar bent, kunt u hiervoor ingezet worden. U gaat mee met de vulinhoud van of u werkt als papierprijzer. Informatie bij Jacqueline Jorjens, tel. 045-71 85 15.

Automonteur m/v

U kunt per direct aan de slag bij een garage tot ca. 15/08. U kunt zelfstandig personen- en bedrijfsauto's repareren. U heeft ruime ervaring als monteur. Informatie: Yvonne Martens, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Mechanisch bewerk m/v

U gaat zelfstandig op werkdagen draai- en freeskwerk verrichten. U kunt direct aan de slag. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Knipper/zager/bolger m/v

U heeft ervaring in een van bovengenoemde functies en bent per direct beschikbaar. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Storings/onderhoudsmonteur m/v

U kunt zelfstandig onderhoud aan machines verrichten en daarmee bent u bekend met hydrauliek en pneumatiek. Uw achtergrond is constructiebouw of u heeft een MTS/VBO-opleiding. Het is een fulltime baan voor lange tijd. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Terug van vakantie?

Dan is vast je geld op! Reken terug om in augustus en september nog enkele weken te werken. Ben je max. 28 jaar en weet je van aanpakken,

Happy End voor 'Speurtocht naar vader'

Toch een happy end voor Marianne Meisters, boegbeeld van honderden 'war babies' of 'bevrijdingskinderen' in Limburg die vijftig jaar na de geallieerde opmars hun toevallige, maar nooit vergeten vaders zoeken.

Na de desillusie rond wijlen oorlogsveteraan Pat H. Devery in Hoboken (zie afleveringen 7 en 8) vroeg LD-verslaggever Hans Toonen Mariannes moeder Cobra van Hoof de achternaam van haar 'bevrijder' nu eens fonetisch op te schrijven.

Tientallen telefoontjes en twee weken later heeft Marianne in Pat DiVernieri, 71 en zwak van hart, haar Amerikaanse vader teruggevonden. Opluchting in Red Bank, New Jersey. Tranen van vreugde in Heerlen. Blij bericht van een bijna onmogelijke 'Speurtocht naar Vader'

En, Limburg heeft ook zijn oorlogspad gekruist.

Maakt dan ongevraagd het plaats van Terwinstelen. En soms advocaat ben, vraagt Fiscal - they call me Pat - DiVernieri ineens vol argwaan.

Niet weer te eerlijk reageren, hoop ik onderhuids. Want als deze Pat DiVernieri niet de vader van Marianne Meisters dan is het de waarheid weinig zin.

Maar herhaal ik mijn leugentje om te weten dat hij op een groepsfoto staat met wat andere Amerikanen die in september 1944 het zuiden van Limburg hebben bevrijd. Deze helden wacht een 'gouden reünie', jök ik met kloppend hart. Want hoe bestaat het dat deze reünies zich spontaan herwinnen herinnert.

Terwinstelen, of all places. Vijftig jaar! Dat de mijn op Terwinstelen een tunnel in een heuvel dan niet in de grond bleek te zijn, dat hij mijn verbazing. En ramt het achteraan dat het houden van een reünie allermindst de reden van mijn telefoontje is. Want die andere reden dan zou moeten zijn? Kaats ik terug.

Schop ik aan zijn adres ben gekomen, mept hij vanuit Red Bank, een stadje van hooguit 10.000 inwoners aan de baai Navesink, New Jersey. Maar moet ik de waarheid een schop geven: van je collega-veteraan zoals sergeant Fabbioni, Fred King en Berg Nelson. Namen die achter langs hem heenglijden als water over teflon.

Wel kent hij zijn naamgenoot Pat DiVernieri. Ook een oorlogsveteraan uit World War Two. Dat is zijn neef van Staten Island. Inderdaad, overleden in 1981.

door
HANS
TOONEN

Hoe hij er in 1944 uitzag? Vroeg kaal. Een familiekwaa, sorry. En trapt daarmee dwars door mijn hoop eindelijk Mariannes vader aan de lijn te hebben.

Want die heeft zwart haar als hij op een dag in september 1944 bij de tunneling van de mijn 'Wilhelmina' op Terwinstelen aan Cobra van Hoof vraagt of ze 'a Dutch girl' is. Waarop Cobra, met haar negen broertjes en zusjes op weg naar de schuilkelder, diep beledigd reageert dat ze geen Duitse is. Daags daarop knipoogt Pat naar haar. Cobra lacht lief terug. Vijf maanden later zwaaie ze met een bollende buik haar Yankee uit, richting platgebombardeerd Aken. Als de 'love baby' geboren is, moet Cobra naar zijn ouders schrijven, van wie hij het adres nog gauw op een afgescheurde envelop balpent.

Vijf na-oorlogse jaren lang, tot aan het huwelijk met haar inmiddels wijlen huisman Steenstra, heeft Cobra via het Rode Kruis in Heerlen met Pats ouders gecorrespondeerd. Over en van 'haar' Pat nooit een woord. Na wat pakken slaag en een val van de trap verstopt Cobra de enige foto van haar met haar lover, van wie ze de achternaam probeert te onthouden. Als dochter Marianne jaren later haar verwaide vader wil opsporen, weet Cobra niet beter dan dat hij Devery - of misschien Devany of toch Devery? - moest heten. Namen van oorlogsveteranen naar wie drifig gezocht is via de al een half jaar lopende serie 'Speurtocht naar vader'.

Puntjes

Waarom niet gezocht naar een DiVernieri? Want als Cobra aan de 'rooktafel' opnieuw de achternaam van Pat opschrijft, zet ze letterlijk de puntjes op de i. Binnen een dag heb ik een lijst met adressen en telefoonnummers van welgeteld tien DiVernieri's. Het gros woont in de staat New York, twee in de buurstaat New Jersey. Een in Florida en een zekere Michael in Brea, Californië. Samen met Anita Janssen, een Landgraafse wier opa ook een te ruggevonden, helaas overleden Amerikaanse oorlogsveteraan is,

laat ik op een zaterdagmiddag telefoons rinkelen in Carmel, Brooklyn, Woodridge. En in Red Bank. Daar komt Pat DiVernieri op te propfen met zijn zeldzame herinnering aan Terwinstelen. Maar waar het hoopvolle telefoontje uitlijdt op zijn 'kale kop'. Een beschrijving die een half uur later haaks staat op die van zijn zoon Michael in Brea. Want zoonlief weet niet beter dan dat zijn vader vroeger gitzwart haar had.

Waarom dit spelletje van een oorlogsveteraan die inderdaad bij het 118de Regiment, 978 Veldartillerie heeft gediend. Die inderdaad de blokletter A, logo van de First Army, op zijn mouw droeg. Dezelfde A op de verliefde foto met Cobra.

Intens

Hopelijk weet Piet Bardoul in Atlanta, een Heerlenaar sinds 1956

verknocht aan God's own country, de deur in Red Bank verder open te duwen. Per saldo heeft hij als kolonel van de National Guard een streepje voor. Dank zij de fax van zijn broer, de verkeersschout Jan Bardoul, leeft hij vanuit de hoofdstad van Georgia intens mee met de 'Speurtocht naar vader', door hem vrij vertaald in een gescript 'Where the hell is my daddy'.

Intussen krijgt Dennis Pelley, Anita's oom in Pasadena, een fax plus foto van Pat. Of hij daarmee asje-

blief naar het om de hoek liggende Brea wil rijden om aan Pats zoon Michael te vragen of de Pat op de foto soms zijn vader is. Jök maar dat er anders misschien een verkeerde naam komt onder de groepsfoto van het reünie-boek...

Twee spannende dagen later belt mijn 'geweldenaar' terug. Ook Piet heeft aan Pat DiVernieri moeten zweren dat hij geen advocaat is. Want net als elke Amerikaan weet ook DiVernieri dat een 'love child' weleens veel geld kan kosten.

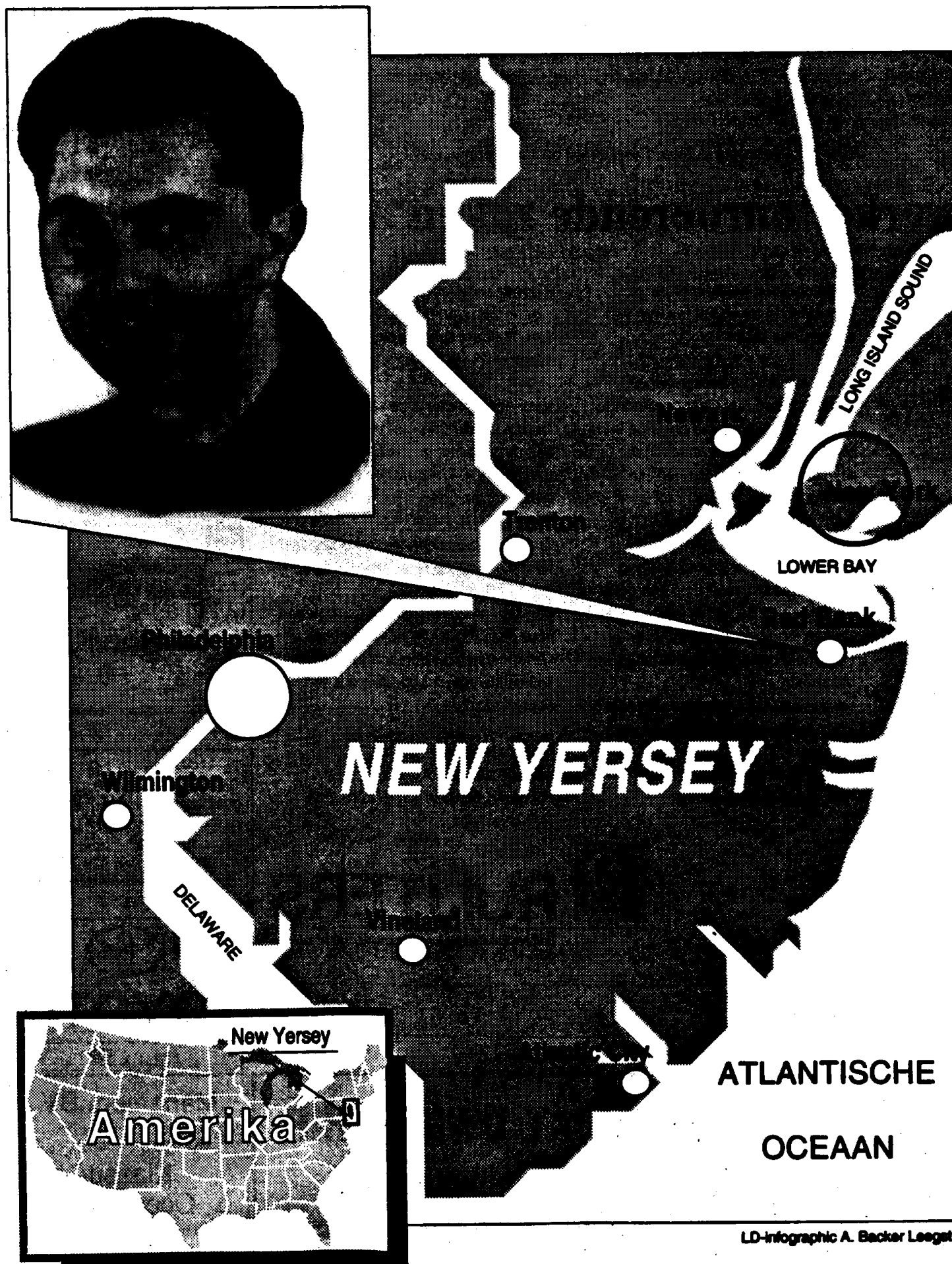
Trouwens, waarom is de vrouw weggelaten op de foto die zijn zoon onder ogen heeft gekregen? Tegenover Piet Bardoul heeft hij geen moeite toe te geven dat hij weleens de langgezochte vader kan zijn. So what. Hij laat doorschemeren de hamvraag liever van de persoon in kwestie te horen. Pat DiVernieri's echtgenote weet blijkbaar van de hoed en de rand. Laat ze opschieten, port zij via Atlanta richting Heerlen. Want Pats hart klopt bij de gratie van twee omledingen.

Bij Marianne slaat het hart over als ik haar rond middernacht wakker bel met het beste nieuws sinds tijden.

Eindelijk heeft ze haar daddy. Na een blij-doorwaakte nacht, waarin ze in gezelschap van haar moeder, man en dochters heeft bijgepraat met Piet Bardoul in Atlanta, belt Marianne me om te weten of het stom/verstandig is toch maar haar vader te bellen.

Zes uur later, als het in Red Bank

pas negen uur in de ochtend is, neemt Pat de telefoon op. De meehisterende Cobra herkent haar lief-van-toen onmiddellijk aan zijn lach. Drie kwartier en honderd-en-een vragen later vraagt Pat of zijn 'Dutch girl' nog met hem wil praten. Cobra knikt. Als ze zich meldt, grijnst hij: „En Coby, spreek je nog altijd geen woord Engels...“ „No,“ snikt Coby. En geeft de hoorn terug aan hun dochter.

LD-Infographic A. Backer Leegstra

Pat DiVernieri, je langgezochte vader

Wat weten mensen van hun lichaam? Deze vraag was uitgangspunt van een onderzoek door biochemici verbonden aan een academisch ziekenhuis in de Amerikaanse staat Oregon. Ze vroegen aan patiënten die het ziekenhuis na een behandeling verlieten onder andere: „Schat u eens over hoeveel lichaamscellen u beschikt?“ De meeste antwoorden varieerden van 'een paar honderdduizend' tot 'enkele tientallen miljoenen'. In werkelijkheid hebben volwassen mensen zo'n 70 biljoen lichaamscellen. In cijfers uitgedrukt: 70.000.000.000.000!

door
RENÉ
DIEKSTRA

HET ONBEKENDE LICHAAM (1)

De onderzoekers vroegen ook: „Schat u eens hoeveel gram uw hersenen ongeveer wegen?“ en „Schat u eens welk percentage van uw totale lichaamsenergie door uw hersenen verbruikt wordt?“ en ook: „hoeveel liter bloed stroomt er dagelijks door uw hersenen?“

De juiste antwoorden op deze vragen - de meeste patiënten wisten dat absoluut niet - zijn: volwassen hersenen wegen gemiddeld tussen de 1250 (bij vrouwen) en 1375 (bij mannen) gram, ze eisen ongeveer 25 procent van de totale lichaamsenergie op en dagelijks stroomt er zo'n 1000 liter bloed door heen. Merkwaardig eigenlijk, is het niet? We lopen zo'n zeventig of meer jaar op deze planeet rond, maar we weten vaak veel meer van de cast van The Bold and The Beautiful, van onze computer, auto of naaimachine dan van ons lichaam waarzonder we hier überhaupt niet zouden rondlopen.

Toch is gebrekkige kennis van ons lichaam, zo heeft een hele reeks studies inclusief het onderzoek van de biochemici uit Oregon aangetoond, schadelijk voor onze gezondheid. Waarom dat zo is, wordt verklaard door een verschijnsel dat in de wetenschappelijke psychologie wel de 'wet van de cognitieve complexiteit' wordt genoemd. Die wet zegt, dat naarmate we meer informatie over een bepaald verschijnsel of bepaalde persoon hebben ons oordeel complexer of genuanceerder en de wijze waarop we met het of hem/haar omgaan zorgvuldiger is.

Het omgekeerde blijkt ook waar: naarmate we minder informatie over iets of iemand hebben is onze neigingsheid tot een simplistisch oordeel en onzorgvuldiger manier van omgaan groter. Twee voorbeelden omdat toe te lichten, één over voeding en stemming en één over voeding en (werk)prestaties

Als u uit eten gaat, hier of bij voorbeeld in Frankrijk, en u bestelt vis dan wordt deze meestal met een of meer schijven citroen geserveerd. Waarom? Het is meestal zo dat een gebruik zoals dit, dat eeuwen oud is, de tand des tijds niet zou hebben doorstaan als er geen echte harde reden voor was. Die is er ook. Maar veel mensen waaraan ik het in de loop der tijd gevraagd heb, inclusief restaurateurs, weten het niet of niet precies.

Sommigen denken dat het alleen maar een versiering is en schuiven de citroen daarom vaak ongebruikt terzijde. Anderen zijn geneigd het op de smaak te gooien en weer anderen op de veronderstelling dat het iets te maken heeft met het verteren van de vis. Dat laatste komt het dichtst in de buurt. Zoals de fysioloog Dennis Lobstein van de Lamar Universiteit in Texas onlangs heeft beschreven is het effect van citroensap op viseiwit dat daardoor bepaalde aminozuren (dat zijn de kleinste bouwstenen van eiwit) worden losgemaakt en met name het zogenaamde fenylalanine. Phenylalanine is een zogenaamd psychoactief, dus onze stemming beïnvloedend, aminozuur. Onze hersenen gebruiken het als grondstof voor de productie van bepaalde hormonen, onder andere noradrenaline.

Noradrenaline heeft een positief effect op onze stemming, het maakt dat we meer plezier in het leven hebben. Als we onder chronische stress staan, op ons werk of in onze relatie, dan verbruikt onze stofwisseling als eerste stoffen als fenylalanine, waardoor er te weinig van overblijft om noradrenaline en daarmee een goede stemming te maken. Vis met citroen, aldus Lobstein, helpt ons dus om ons beter te voelen. Het andere voorbeeld. Waarom raken mensen die niet ontbijten (maar bijvoorbeeld alleen maar koffie drinken) tegen het einde van de ochtend eerder gefrriteerd of zenuwachtig? En waarom presteren we meer, voelen ons minder moe en hebben we minder vaak hoofd-

pijn en andere klachten als we over de loop van een dag vijf kleinere maaltijden gebruiken in plaats van twee of drie grotere? Het antwoord heeft te maken met het feit dat onze hersen- en zenuwcellen - omdat ze voortdurend actief zijn - buitengewoon veel energie nodig hebben. Iedere gedachte, fantasie of droom vergt energie. In tegenstelling tot andere lichaamscellen, die we ook op vet of eiwit kunnen laten draaien, accepteren onze denkcellen alleen maar glucose.

Glucose (zeg maar suiker, ook wel dextrose of druivensuiker genoemd) is direct bruikbare energie met een, om in benzine termen te spreken, zeer hoog octaangetal. Omdat we voortdurend denken en dus voortdurend denkbrandstof nodig hebben, moet de hoeveelheid glucose in ons bloed - we noemen dat ook wel onze bloedsuikerspiegel - steeds op een hoog en stabiel niveau gehouden worden. Het gewenste niveau is ongeveer 100 milligram glucose per deciliter bloed. Als deze waarde daalt tot 60 of 70, raken we nerveus of geprikkeld. Als ie nog verder zakt, tot 40 of 50, beginnen onze hersencellen regelrecht om energie te schreeuwen. Ze zwellen op, om door meer oppervlakte meer glucose uit het bloed te kunnen halen. Dat geeft de algemeen bekende symptomen van 'door het plafond gaan' of de neiging 'het behang van de muur te rukken'.

Ons lichaam haalt glucose uit de koolhydraten die we eten. Daarvan zijn er twee soorten: de zogenaamde snel-oplosbare (suikerklontje, candybars als Mars en Lila-pauze) en de complexe of langzame koolhydraten (volkoren producten, groente, fruit). Willen we onze bloedsuikerspiegel snel opkrikken dan helpt het eten van suiker. Maar het probleem met een snel koolhydraat kan zijn dat er tijdelijk een teveel aan glucose in onze bloedbaan komt en omdat te verhinderen scheidt de alvleesklier in een tegenreactie het hormoon insuline af dat het overschot aan glu-

cose naar de lichaamscellen transporteert en daar in een soort van verpakking opslaat, het zogenaamde glycogeen, als een noodvoorraad. Het gevolg: de bloedsuikerspiegel daalt binnen een half uur - vaak naar een lager niveau dan tevoren. Na een korte opkikker krijgen we van suiker of candybar vervolgens vaak weer een 'dip'.

De noodvoorraad glycogeen wordt aangesproken als we geen voedsel meer hebben in onze ingewanden waaruit glucose gemaakt kan worden en is genoeg om de behoefte van zo'n halve dag te dekken. Als we niet ontbijten, is deze reserve dus vaak aan het eind van de ochtend al opgebruikt, met als gevolg een rusteloze, nerveuze stemming. Om onze bloedsuikerspiegel op een verstandige manier op niveau te brengen en houden, is het belangrijk dat we veel complexe koolhydraten verteren, zoals volkorenproducten, fruit en groente. De glucose die daarin zit, moet door onze spijsverteringsenzymen via moeizame stap voor stap arbeid vrijgemaakt worden. Dit heeft het grote voordeel, dat niet alle glucose-moleculen in een keer via de darmwand in de bloedbaan komen, maar dat het tot een langdurige constante toestroom van glucose in het bloed komt. Het is die stabiele toevoer, waar onze hersen- en zenuwcellen zo'n prijs op stellen.

Die stabiliteit wordt verder bevordert als we onze maaltijden goed over de dag spreiden (met een 'complexe' maaltijd kunnen we gemiddeld zo'n 2 tot 3 uur). De 'chronische moeheid' expert Howard Bartley liet daarom werknemers in een fabriek in plaats van 2 of 3 grotere maaltijden 5 kleinere gebruiken en vond dat hun bloedsuikerspiegel dan stabiel bleef, ze zich door de dag heen minder moe voelden, meer presteerden en minder onderlinge irritaties hadden. De moraal: vraag voortaan om citroen in plaats van boter bij de vis en bedenk dat meer en minder gezonder is dan minder maar meer.

Ruijters Makelaardij B.V. - met vestigingen in Sittard, Heerlen en Maastricht - is een gerenommeerd makelaarskantoor met een vooraanstaande positie in Zuid- en Midden-Limburg. Zij is de objectieve deskundige bij het bemiddelen bij koop/verkoop, huur/verhuur, taxaties en expertises, hypotheek en verzekeringen.

Voor onze vestiging in Sittard zoeken wij op korte termijn een

Medewerker onroerende zaken (m/v)

Hij zal worden belast met de bemiddeling bij en het taxeren van onroerende zaken.

Voor deze functie zoeken wij een gediplomeerd makelaar onroerende zaken met enkele jaren ervaring in deze sector. De overige kwaliteiten die bij de selectie van invloed kunnen zijn, zijn onder meer:

- uitstekende contactuele en representatieve eigenschappen;
- vak kennis gebaseerd op een gerichte opleiding in de sector onroerende zaken, bouwkundige kennis en alertheid om op praktijksituaties in te spelen;
- organisatorisch en improvisatietalent, met snelle actie op het juiste moment;
- passend in een team met een flexibele werkhouding;

- goede motivatie, inventiviteit en een ondernemende instelling;
- middelbare schoolopleiding;
- leeftijd 25 tot 35 jaar.

Voor deze functie is de salariering in overeenstemming met het belang dat aan deze positie in ons bedrijf wordt toegekend. De secundaire arbeidsvoorwaarden zijn goed.

Kandidaten die menen de capaciteiten voor deze functie in zich te hebben, worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie vóór 1 augustus a.s. te richten aan:

Ruijters Makelaardij B.V.
t.a.v. de heer L.J.A. Pijls
Postbus 119, 6130 AC Sittard

RUIJTERS

Ruijters Makelaardij B.V. - Sittard Maastricht Heerlen
6131 AL Sittard - Rijswijk Zuid 35 - Tel. 046 - 595151

CURSUSSEN+OPLEIDINGEN

AMBI/PDI-OPLEIDINGEN

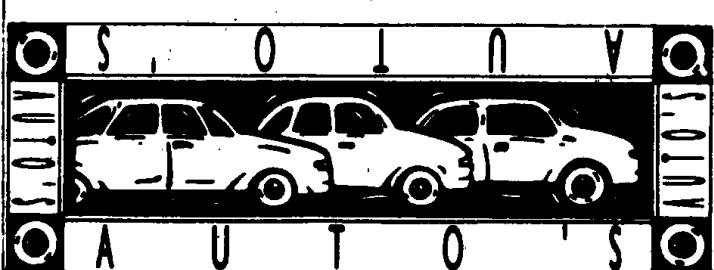
- Praktijkdiploma Informatica PDI-I en PDI-II, Systeembeheer Novell (MN1)
- Basisdiploma AMBI: HG1, HG2, HG3
- AMBI: HS1, HS2, HS4, HS5, HS7, HS9, HB1, HB2, HP1, HP6, HX1, HX2, HX3, HA

Voor gratis brochure ondersteunde bon opgefrankerd opsturen naar:
C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045-717600, fax 045-742738

naam/voornamen: _____ af: _____
adres: _____ tel: _____
pc: _____ woensdag: _____

CCO

centrum computer opleidingen Heerlen Geleen Eindhoven Den Bosch

Volkswagen

Te koop VW POLO, APK 6-95, v.p.r. f.1.000,-, basist geen roest. Tel. 045-708674.

GOLF 1.3 CL, '87, sportwiel, 1e lak, zeer mooi, f.7.950,-. Tel. 045-424128.

VW GOLF 1800, in n.w.s.t., antracietmetalliek, f.6.750,-. Tel. 045-256486.

VW GOLF Manhattan 1.3i, b.w. 6-89, n.w.e. APK, rood, f.8.950,-. Tel. 045-708900.

Toyota

TOYOTA

DEALER

Mengeler BV
OFFICIEEL DEALER
VOOR ZUID-LIMBURG

Klasse Occasions

Oirschik tel. 0442-1814
Schiedamschedijk tel. 045-31888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold
Officieel agent

Oude Rijksweg Noord 54,
Susteren. Tel. 04499-3300.

Toyota STAPLET '92, 13 GL, 6.500 km., 3-drs., v.p.r. f.14.750,-. Wilhelminastr. 56, Nieuwenhagen.

Toyota SUPRA 2.8i, b.w. '83, v.p.r. f.6.750,-. Inv. mog., f.045-320457.

Toyota TERCEL 1300 SR, b.w. '83, met trekhaak, p.n. o.l.k. Tel. 045-270488.

Toyota COROLLA 1.6 Si GTS, 107 pk, diverse extra's, id. wkt. km.st. 82.000, b.w. '90, v.a.p.r. f.15.950,-. Tel. 045-213544.

Toyota COROLLA 1.3 LX, b.w. '88, Belg. kent., f.7.250,-. Tel. 04404-2400.

Bedrijfswagens

"Bedrijfswagencentrum"
Industrieweg 2, Echt. Tel. 04754-67455

pim. 75 bestelbussen, personenbussen, Pick-Up's en Jeeps o.a. Toyota Hi-Ace, Life-Ace, Hi-Lux, Mercedes 207 D, VW Transporter en LT 25 en LT 35 met meubelbak; Nissan Vanette en Urvan; Ford Transit; Fiat Ducato; Suzuki Carry Commercial; Mitsubishi L300; Renault Traffic; Peugeot J5 enz. enz. met garantie, schrift. 3 mnd. tot 1 jaar.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Auto onderdelen en accessoires

In- en verkoop schade-auto's

Autodemontage Deumens

Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekkers. Heerlaand 20 (industrialterrein) Bunnsum. 045-254482. Geopend dag v. 9.00-18.00 uur, zaterdag 9.00-15.00 uur.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te koop bus RENAULT Traffic, APK, b.w. '83, diesel, gips kent., pr. f.4.250,-. 045-330327.

Te k. KAWASAKI KLR 650, '88, Off the Road, id. rood, i. n.w.s.t. 10.000 km., p.n.o.l.k. Tel. 045-272545.

Te k. BMW R80T '79, klassieke zwarte motor, in excellent staat. 043-617048.

Te koop HONDA CB 1, kleur blauw, b.w. '92, f.8.000,-. 045-314966 b.g.g. 314234.

Te k. KAWASAKI KLE 500, april '93, 5.000 km., v.p.r. f.10.500,-. Tel. 045-727195.

HONDA CB 400 N, b.w. '81, met koffers, v.p.r. f.2.000,-. Tel. 045-442952.

Te k. HONDA XJ 600, b.w. '90, 34.000 km., v.p.r. f.7.500,-. Tel. 04498-52895.

Te koop YAMAHA FZR 1000, b.w. '90, Kawasaki ZZR 600, b.w. '91, p.n.o.l.k. Tel. 046-331389.

HONDA Off the Road Dominator 650 CC, 5.000 km., met fabrieksgas, vaste nw.pr. f.15.000,-. v.a.p.r. f.11.500,-. Financ. mog. Tel. 045-417122.

Pracht Chopper HONDA Shadow VT 1100 C, zwart, '88, f.14.750,-. 045-322111.

HONDA 750 FI f.3.450,-. Honda 750 FK f.1.950,-. Heerlaand 36, Brunsum. Tel. 045-258804.

HONDA VF 1000 F2, '85, volle kuip, in perfecte st. f.6.750,-. Tel. 045-416291.

Te koop SUZUKI GSX 600 F, b.w. '92, v.p.r. f.9.500,-. Tel. 045-723368.

YAMAHA Maxim X watergekoeld, 97 PK, 750 CC, l.w.s.t. f.7.900,-. 046-519157.

Te k. YAMAHA RD 200, b.w. '75, i.g.s.t., v.p.r. f.1.150,-. Tel. 045-216116.

Yamaha VIRAGO 85, 750 CC, f.6.750,-. Tel. 046-524731.

Te koop HONDA VF Four 750cc, in perfecte conditie. Tel. 04450-3208.

KAWA ZZR 600 '91, d.blaauw, 5.600 km, pr. f.10.950,-. Tel. 045-740340.

Te koop D.P.P. KAWASAKI, hardtail, b.w. 1985, alleen serieuze gegadigden. Passartweg 43, Heerlen.

HONDA Shadow VT 600 C, b.w. 6-91, v.p.r. f.11.500,-. Tel. 045-353535/723740.

Te koop HONDA V 45 Magna 750 CC b.w. '85, in uitst. staat, nw. model, pr. f.8.500,-. 045-725038.

Te koop HONDA VF 700 C Supermagna b.w. '87, in abs. n.w.s.t. 12.000 mijl, pr. f.12.000,-. ruit of inruil auto mogelijk. Tel. 045-725038.

Te k. HONDA Magna V 45, 750 cc, b.w. '83, bordeauxrood, km.st. ca. 34.000, p.n.o.l.k. Tel. 045-321315.

Te koop MAICO wegmotor, b.w. 1954, i.g.s.t., t.e.a.b. Tel. 046-544335.

Te k. HARLY DAVIDSON sportster 1000 CC, b.w. '84, zeer mooi. 043-641237.

HONDA Shadow 1100 VT d.blaauw '90 (HD-stud) Custom uitl. f.16.000,-; Suzuki Intruder '87, 700 cc d.rood f.9.000,-. Tel. 045-727899 of 045-718187.

Te k. SUZUKI GSX 600 F, b.w. '91, rood, zeer mooi, nieuwe banden, i.g.s.t., f.11.000,-. 043-619781.

Te k. Honda MAGNA 1100 CC, b.w. '87, i.g.s.t. Telefoon 045-216801.

Te koop SUZUKI 750 GSX, v.a.p.r. f.7.250,-. b.w. '79. Telefoon 045-254139.

HONDA CBR 600 F '89, rood zilver. Tel. 045-457452.

Te koop diverse ONDERDELEN voor XT 600, b.w. '89/90. Tel. 045-719517.

Te koop Harley Davidson SPORTSTER 883, b.w. '89, v.a.p.r. f.16.000,-. Tel. 045-420174.

Te koop SUZUKI GSX 750R, b.w. '91, zwart/paars, f.12.500,-. Tel. 045-720888 of 740340 of sematoon 06-58223811.

Volvo

VOLVO

DEALER

Autobedrijf Volvo Klijn

Strijthagenweg 123
Kerkrade. Tel. 045-45 80 00.

Te k. VOLVO stationcar 245 GL, LPG, b.w. '90, nog goed voor 2 ton, voor slechts 3 ruggen. Tel. 043-250955. of 00-32-80-337646.

VOLVO 340 1.4 DL '85, 100.000 km, wit. 04450-1450.

VOLVO 440 b.w. '91 m. of z. LPG in sl.v.w., slechts f.14.950,-. 046-512138.

Te koop VOLVO 240 GL Grand Lux, b.w. 1988, LPG, exclusieve uitvoering, zeer mooi, f.8.500,-. Tel. 045-1986.

Te k. VOLVO 240 Stationcar, b.w. eind '84, LPG-onderb. Power levoe. 045-324942.

VOLVO 440 GL b.w. '91, LPG, met bak, f.15.500,-. Volvo 460 Turbo b.w. '90, id. zwart, f.17.500,-. Tel. 045-3565.

VOLVO 340 GL b.w. '85, veel extra's, zeer mooi. Tel. 045-327560.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Bedrijfswagens

Industrieweg 2, Echt. Tel. 04754-67455

pim. 75 bestelbussen, personenbussen, Pick-Up's en Jeeps o.a. Toyota Hi-Ace, Life-Ace, Hi-Lux, Mercedes 207 D, VW Transporter en LT 25 en LT 35 met meubelbak; Nissan Vanette en Urvan; Ford Transit; Fiat Ducato; Suzuki Carry Commercial; Mitsubishi L300; Renault Traffic; Peugeot J5 enz. enz. met garantie, schrift. 3 mnd. tot 1 jaar.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. Ford ESCORT 1300 VAN, '82, bijrij gips kenteken, f.3.250,-. Tel. 045-512769.

Te k. KAWASAKI KLR 650, '88, Off the Road, id. rood, i. n.w.s.t. 10.000 km., p.n.o.l.k. Tel. 045-272545.

Te k. BMW R80T '79, klassieke zwarte motor, in excellent staat. 043-617048.

Te koop HONDA CB 1, kleur blauw, b.w. '92, f.8.000,-. 045-314966 b.g.g. 314234.

Te k. KAWASAKI KLE 500, april '93, 5.000 km., v.p.r. f.10.500,-. Tel. 045-727195.

HONDA CB 400 N, b.w. '81, met koffers, v.p.r. f.2.000,-. Tel. 045-442952.

Te k. HONDA XJ 600, b.w. '90, 34.000 km., v.p.r. f.7.500,-. Tel. 04498-52895.

Te koop YAMAHA FZR 1000, b.w. '90, Kawasaki ZZR 600, b.w. '91, p.n.o.l.k. Tel. 046-331389.

HONDA Off the Road Dominator 650 CC, 5.000 km., met fabrieksgas, vaste nw.pr. f.15.000,-. v.a.p.r. f.11.500,-. Financ. mog. Tel. 045-417122.

Pracht Chopper HONDA Shadow VT 1100 C, zwart, '88, f.14.750,-. 045-322111.

HONDA 750 FI f.3.450,-. Honda 750 FK f.1.950,-. Heerlaand 36, Brunsum. Tel. 045-258804.

HONDA VF 1000 F2, '85, volle kuip, in perfecte st. f.6.750,-. Tel. 045-416291.

Te koop SUZUKI GSX 600 F, b.w. '92, v.p.r. f.9.500,-. Tel. 045-723368.

YAMAHA Maxim X watergekoeld, 97 PK, 750 CC, l.w.s.t. f.7.900,-. 046-519157.

Te k. YAMAHA RD 200, b.w. '75, i.g.s.t., v.p.r. f.1.150,-. Tel. 045-216116.

Yamaha VIRAGO 85, 750 CC, f.6.750,-. Tel. 046-524731.

Te koop HONDA VF Four 750cc, in perfecte conditie. Tel. 04450-3208.

KAWA ZZR 600 '91, d.blaauw, 5.600 km, pr. f.10.950,-. Tel. 045-740340.

Te koop D.P.P. KAWASAKI, hardtail, b.w. 1985, alleen serieuze gegadigden. Passartweg 43, Heerlen.

HONDA Shadow VT 600 C, b.w. 6-91, v.p.r. f.11.500,-. Tel. 045-353535/723740.

Te koop HONDA V 45 Magna 750 CC b.w. '85, in uitst. staat, nw. model, pr. f.8.500,-. 045-725038.

Te koop HONDA VF 700 C Supermagna b.w. '87, in abs. n.w.s.t. 12.000 mijl, pr. f.12.000,-. ruit of inruil auto mogelijk. Tel. 045-725038.

Te k. HONDA Magna V 45, 750 cc, b.w. '83, bordeauxrood, km.st. ca. 34.000, p.n.o.l.k. Tel. 045-321315.

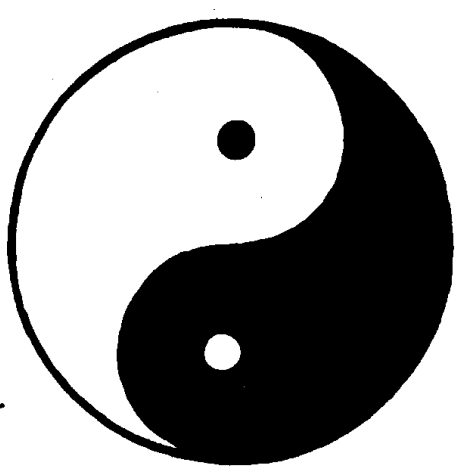
Te koop MAICO wegmotor, b.w. 1954, i.g.s.t., t.e.a.b. Tel. 046-544335.

Te k. HARLY DAVIDSON sportster 1000 CC, b.w. '84, zeer mooi. 043-641237.

HONDA Shadow 1100 VT d.b

Genezers zonder bul

aflevering 11

Tegenstanders blijven hun stevast kwakzalvers noemen. Alternatieve therapieën zijn niet wetenschappelijk bewezen en daarom afkeurenswaardig, vinden zij. Maar de maatschappelijke realiteit is anders. Ruim een miljoen patiënten bezoeken per jaar zo'n zesduizend alternatieve artsen en therapeuten. Ook de wetgeving uit de vorige eeuw, die stelde dat alle 'alternatieve' genezers vervolgd moesten worden, is inmiddels verleden tijd. Met de nieuwe wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (beter bekend als de wet BIG), die eind vorig jaar door de Eerste Kamer werd aangenomen, heeft Justitie zich aan de praktijk aangepast. Iedereen mag zich nu genezer noemen, zonder het gevaar van vervolging, mits hij of zij de gezondheid van de patiënten niet schaadt, zo meldt de vernieuwde wetgeving. Wetsveranderingen of niet, de Inspectie voor de Volksgezondheid blijft waarschuwen voor het vele kaf onder het alternatieve koren.

Een superapparaat, maar geen toverdoos. Met de Mora Super, de nieuwste bewerking van het geesteskind van de Duitsers Franz Morell en Erich Rasche, kun je veel, maar niet alles. Ronald de Wildt, fysiotherapeut, manueel therapeut, acupuncturist, orthomoleculair adviseur en Moratherapeut is ook na jaren ervaring nog steeds onder de indruk van de mogelijkheden van het apparaat. Maar de Heerleenaar wil niet het beeld scheppen van een onfeilbare elektronische allesgenezer.

door

HANS GOOSSEN

aan te passen, het systeem om de zieke cellen.

Maar voor hoofd-, zenuw- en spierpijn, vermoeidheidssyndromen, allergieën, blessures, spijsverteringsstoornissen en huidproblemen als eczeem kan de Moratherapie een uitkomst zijn, beweert Ronald de Wildt.

Wie bij De Wildt binnenstapt, hoeft niet meteen zijn klachten op tafel te leggen. „Ik wil zelfs niet weten wat de klachten zijn. Nadat ik heb uitgelegd hoe de Mora werkt, wordt eerst gemeten.”

De Mora meet elektromagnetische trillingen. Ieder cel van het menselijk leven kent haar eigen elektromagnetisch veld, geeft als het ware trillingen door, heeft een eigen frequentie. Die frequentie wordt gemeten.

Moratherapie

De Moratherapie is een combinatie van geavanceerde elektronica en de oeroude principes van de klassieke acupunctuur. De Duitse arts dr. Franz Morell ontwikkelde de voor de therapie onontbeerlijke meetapparatuur eind jaren zeventig samen met de elektro-ingenieur Erich Rasche. Mora is dan ook de samenvoeging van de eerste twee letters van de achternamen van de twee grondleggers.

Morell en Rasch borduurden voort op de ook voor de

acupunctuur wezenlijke gedachte dat ieder mens een eigen spectrum aan trillingen en energiegolven heeft. Ieder orgaan heeft een eigen frequentie. Die frequentie kan volgens de Moratherapie gemeten worden door elektrodes aan te brengen op handen en voeten.

Met behulp van een filter kan een onderscheid gemaakt worden tussen lichaamseigen en dus gezonde elektromagnetische frequenties en lichaamsvreemde en ziekmakende frequenties. De gezonde frequentie wordt versterkt weer aan het lichaam teruggegeven, de negatieve frequentie wordt elektronisch omgekeerd en ook teruggezonden. Op die manier wordt de ziekmakende frequentie in het lichaam tegengewerkt en

in het beste geval geëlimineerd. Het lichaam zou zo geholpen worden orde op zaken te stellen.

In Duitsland is de Moratherapie vrij algemeen bekend. In Nederland werken momenteel een dertig Mora-therapeuten. De Vereniging Moratherapeuten Nederland streeft ernaar een landelijk netwerk op te zetten. Tot nog toe is Ronald de Wildt in Heerle de enige Limburger die met de Mora Super, de nieuwste bewerking van de vinding van Rasch en Morell werkt.

Het adres van het secretariaat van de Vereniging Moratherapeuten Nederland: Krusemanlaan 52, 1701 VN Heerhugowaard, telefoon 02207-14878.

Moratherapie moderne vorm van elektro-acupunctuur

'Een oma van tachtig maak ik geen twintig'

De keuze van de meetpunten is gebaseerd op de bevindingen van de klassieke acupunctuur. „Je meet op dezelfde plekken waar bij een acupunctuurbehandeling de naalden gestoken zouden worden,” legt De Wildt uit, zelf ook acupuncturist geschoold. Door middel van elektroden op handen en voeten wordt de waarde van die punten gemeten. Die waarden geven een beeld van de aard van de klachten en over de energiehouding van de patiënt, aldus De Wildt. Een afwijkende waarde geeft aan dat er iets mis is.

„Het Mora-apparaat beschikt over een filter, waarmee de elektromagnetische frequenties gescheiden kunnen worden in 'gezonde' en 'niet-gezonde', in positieve en negatieve energie. Die negatieve frequentie probeer je vervolgens te beïnvloeden voordat je de trilling weer terugstuurt naar het lichaam. Je kunt de trillingen versterken of dempen, al naar gelang de afwijking in de meetwaarde. Zo probeer je het lichaam te sturen, te helpen bij het genezen.”

De vergelijking met homeopathische middelen is gemakkelijk te maken. De elektronische trilling komt volgens de aanhangers van de Moratherapie qua werking overeen met homeopathische preparaten. Het grote voordeel van de Moratherapie is dat die specifiek wordt afgestemd op de patiënt, omdat gewerkt wordt met zogeheten patiënt-eigen informatie: de meetwaarden. Bovendien kan de Moratherapie de werking van de trillingen nog eens combineren met die van homeopathische preparaten, legt De Wildt uit.

● Ronald de Wildt: 'Gezonde argwaan mag best'

Foto: FRANS RADE

„Net als levende wezens hebben ook objecten een eigen elektromagnetisch veld, dus ook een bepaalde frequentie. Die zorgt voor het effect dat het geneesmiddel moet bewerkstelligen. Via de Mora kunnen we die frequentie

doorgeven aan de patiënt zonder dat hij de medicijnen hoeft te slikken. Zo kun je gebruik maken van de kenmerken van bijvoorbeeld een middel tegen een schildklierstoornis zonder het medicijn voor te schrijven. Het is altijd afwachten of de

therapie aanslaat. „Maar vooral bij kinderen halen we goede resultaten. Die staan er vaak onbeveng tegenover, staan er open voor. Binnen drie, vier behandelingen zie je dan al resultaat,” vertelt De Wildt. Hij benadrukt dat ook met gezonde

argwaan aan de therapie begonnen kan worden. „Je hoeft er niet in te geloven. Een positieve instelling bevordert het genezingsproces natuurlijk, maar het is geen voorwaarde.”

De eerste behandeling, ongeveer anderhalf uur, kost rond de negentig gulden, de vervolghandelingen kosten plusminus zestig gulden. „Ze worden niet door de verzekering vergoed. Er zijn een stuk of vijf particuliere verzekeringsmaatschappijen die wel over de brug komen, maar meestal moet het zelf betaald worden.”

De Wildt zegt niet eindeloos door met behandelingen. „Zo eerlijk moet je zijn als therapeut. De patiënt moet zich beter voelen, maar ook de waarden bij de controlemetingen moeten verbeterd zijn.”

Als de behandeling niet aanslaat, gaat De Wildt op zoek naar oorzaken. „Ik blijf dan niet frequenties op de patiënt los laten. Dat heeft geen zin. Het kan wel zijn dat er blokkades zijn. Als iemand bijvoorbeeld al jaren medicijnen heeft geslikt, moet zijn lichaam ontgift worden. Er zit dan een heleboel troep tussen de cellen die de energiestromen kunnen blokkeren. Of er kan een ontsteking zijn. Ik heb een meisje van zeven behandeld wegens voortdurende pijn in de onderbuik. Ze had het hele medische circuit al doorlopen en zowel gynaecoloog als internist had niets kunnen vinden. Ook uit mijn metingen bleek dat niets mis was in haar buik. Maar ze bleek een ontsteking te hebben. De tandarts vond het nog niet nodig de tand te trekken. Ik heb toen geadviseerd dat toch te doen. De klachten bleken vervolgens verdwenen.”

De Wildt legt een deel van de verantwoordelijkheid ook bij de patiënt zelf. „Ik help het lichaam zichzelf te genezen. Maar de patiënt moet ook meehelpen. Bij een stofwisselingsstoornis kan het belangrijk zijn een dieet te volgen.

Maar als iemand zich de hele dag als een vuilnisvat volstopt, is het water naar de zee dragen. De patiënt moet zelf ook wat willen doen, anders neem ik niet de verantwoordelijkheid.”

Een druk op de liftknop en de deur schuift open. Een verdieping hoger keus uit drie gangen. Rechtsaf naar de 'video suite', waar popster David Bowie's clip 'Jump They Say' wordt gemonteerd. Rechtdoor is het kantoor van Bowie, linksaf een genummerde kamer: 2901. Nee, dit is niet de proloog van een persoonlijke ontmoeting met de megaster. Het zijn de eerste beelden die de interactieve cd-rom Jump van David Bowie op het computerscherm tovert. Weer een nieuw medium dat de oversteek waagt van kantoor naar huiskamer.

Jump van David Bowie eerste interactieve cd-rom met popmuziek in Nederland

Van de nu zo'n drie jaar oude cd-rom zijn er inmiddels circa duizend tot 1500 titels op de markt. Kwalitatief houdt het aanbod nog niet over, in ieder geval voor de recreatieve markt. Wel zijn er al flink wat cd-roms op educatief en informatief terrein en wat spelletjes. Maar het grootste deel is puin. Van oudere systemen afkomstige, 'opgevoerde' spelletjes en veel pornomateriaal,” oordeelt René van den Berg, product-manager van platenmaatschappij BMG in Hilversum, die deze maand de eerste interactieve pop-cd-rom in Nederland op de markt brengt.

Uitgeverij verschilt een cd-rom in niets van een gewone (audio)-cd. Een glimmend schijfje, waarop door middel van duizenden putjes in een glanzende laag de informatie is opgeslagen. Bij een gewone cd alleen geluid, maar op een cd-rom kan het van alles zijn: geluid, beeld en computerprogramma's. Die programma's onderscheiden de 'gewone' cd-rom van de interactieve cd-rom. De gebruiker kan daarmee de informatie op de cd

manipuleren. Zo biedt Jump de mogelijkheid om je eigen videoclip van het nummer 'Jump They Say' te monteren: de cd bevat naast de muziek vijf verschillende cameraregistraties, die de cd-rom-gebruiker naar believen kan combineren.

door

RIK VAN DRUTEN

Linksaf de gang in. Aan het eind kamer 2901, waarvan de deur openstaat. Rechts een venster, waarvoor een telescoop staat opgesteld. Dezelfde als in Bowie's videoclip 'Jump They Say'. Erdoor kijken kan, door de telescoop even aan te klikken met de muis. Aan de overkant staat een flatgebouw, waarvan achter vier ramen iets beweegt.

Een klik op het venster waarachter een dame enthousiast staat te zwaaien, brengt ons in niet haar kamer, maar wel de videoclip 'Jump They Say'. Klikken op de andere drie vensters levert ook clips op, van 'Miracle Goodnight', 'You've Been Around' en 'Black Tie White Noise'. Daar betreed je zelfs eerst de kamer. Pas het aanklikken van een tv-toestel, een krant of een donker gordijn levert de clip op.

Platenmaatschappij BMG ziet brood in de cd-rom. Het concern heeft een aparte multimedia divisie opgericht, die als eerste de interactieve cd-rom Jump van David Bowie op de markt brengt. Vanaf september gaat BMG maandelijks vijf tot tien nieuwe titels uitbrengen. De meeste op het terrein van popmuziek - onder meer Brian Eno, The Doors, Devo en een tweede Bowie - maar ook cd-roms over Marilyn Monroe, Andy Warhol en Elvis Presley. Van den Berg: „Daarmee kan je rondlopen op Graceland, schitterend!”

We verlaten kamer 2901. Bij de lift linksaf slaan en dan weer een deur, met het opschrift 'David Bowie'. De deur is open, maar de man zelf vooralsnog niet te vinden. Maar hij is er wel, je moet hem zoeken. Bijvoorbeeld door de schooltas die op de grond slingert aan te klikken. Dan rolt er een soort mini-videorecorder uit, waarop interviewfragmenten met David Bowie staan. Beeld én geluid. Klikken op de fotocamera die op tafel ligt, levert ook interviewfragmenten op. Nu hebben ze betrekking op de vorige jaar verschenen (audio)-cd 'Black Tie White Noise' en gaan ze niet gepaard met bewegend beeld, maar met foto's.

Voordat een cd-rom zijn geheimen prijsgeeft, moet je wel de beschikking hebben over de juiste appara-

Eigen videoclip maken dure hobby

● De video-editor van de interactieve cd-rom 'Jump' van David Bowie.

tuur: een computer van het juiste type en een cd-rom-speler, al dan niet ingebouwd. Een gewone (audio)-cd-speler kan niets met een cd-rom, ofschoon die er precies hetzelfde uitziet als de alweer jaren vertrouwde, glanzende cd. Maar er zit een adder onder het gras. Net als een aantal jaren geleden met video het geval was, kunnen de fabrikanten het maar niet eens worden over een gezamenlijke cd-rom-standaard. Dus zijn er cd-roms voor DOS-computers en voor Apple Macintosh. Panasonic, Sony en Sega hebben nog weer andere systemen. BMG beperkt zich tot het uitbrengen van Apple- en DOS-versies. Van den Berg: „Het is voor ons ook nieuw. We bekijken gewoon tel-

kens voor welke versie de meeste belangstelling is. Misschien dat we ons uiteindelijk richten op de standaard.”

De 'video suite' laat al het voorgaande achter zich. De ruimte is half duister en gevuld met apparatuur, waaronder een audio- en een video-paneel. Een klik op het audio-paneel, en even later staat alles klaar om onze eigen geluidsmix te maken van Black Tie White Noise. Bowie a capella samen met Al B. Sure? Het kan. Toch maar wat drums erbij? De schijf iets omhoog. Of alleen zang met een overstuurd basgitaar? Ook mogelijk. En je eigen mix bewaar je na afloop op de harde schijf van

de computer of op een ouderwetse floppy-disk.

De meeste cd-rom-spelers staan momenteel op kantoor, niet thuis. Logisch, want de cd-rom werd tot nu toe vooral gebruikt voor zakelijke doeleinden. Het enorme geheugen biedt daar grote voordelen. Een moderne floppy-disk heeft een capaciteit van een megabyte, een cd-rom zeshonderd keer zo veel. Een schijfje kan met gemak een hele encyclopedie bevatten. „De industrie wil als het even kan af van de floppy-disk,” zegt Jules Bruggeman van de Heerlense computerleverancier Vogelzang. „Ze leveren de computerprogramma's liever op één cd-rom, dan op een stapel van soms meer dan tien

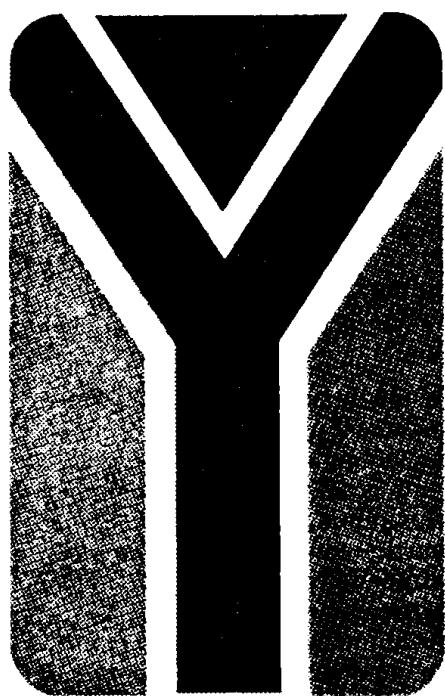
floppy's. Het desktop-publishing pakket Venture kost op floppy's 1300 gulden. Als je het op cd-rom koopt, is het tweehonderd gulden goedkoper.” Het is alleen de vraag hoe de werkgever reageert als het personeel in werktijd gaat zitten spelen met de nieuwste cd-rom van Peter Gabriel (al op de markt in Amerika, hier nog niet officieel gedistribueerd), of Prince (geplande release dit najaar). Om nog maar te zwijgen van pornografische cd-roms, door de handel aangeduid met achtien-plus.

De 'video-editor' is het fraaiste onderdeel van 'Jump'. De negen uur film die voor de videoclip van 'Jump They Say' destijds werden gemaakt, zijn door de samenstellers teruggebracht tot vijf versies van de clip. De cd-rom-gebruiker kan die combineren, opslaan en weer afspelen.

Spelen, blote menen en zelfvrouwen in actie bekijken en meervideoclips monteren is meer iets voor thuis. En wie daar nog geen laatste generatie DOS- of Apple-computer heeft staan (oudere types werken te traag voor de cd-rom), doet er waarschijnlijk goed aan de aanschaf uit te stellen, totdat de computer- en programma-makers het eens zijn geworden over een gezamenlijke standaard. Apple is op dit moment technisch het verst gevorderd (Bruggeman: „Ze zijn daar eerder begonnen met het multimediale gebeuren”), maar dat wil allerminst zeggen dat dat de standaard wordt. Philips 2000 was destijds zonder spoor van twijfel het beste home-videosysteem, maar moest het toch afleggen tegen VHS.

Wie gokt op het verkeerde systeem, zit straks wellicht met een voorraad onbruikbare cd-roms. En die zijn toch al niet goedkoop. 'Jump' gaat in de winkel rond de 120 gulden kosten. En dat maakt het het monteren van je eigen videoclip tot een erg duur spelletje.

Zuid-Afrika zindert. Vier maanden na Het Wonder van Pretoria is het land vol overgave en enthousiasme op zoek naar een nieuwe culturele identiteit. In een euforische sfeer van bevrijding en opluchting wordt gewerkt aan het nieuwe Zuid-Afrika. Maar er heerst ook gigantische onzekerheid. Want het land staat voor de grootste uitdaging uit zijn bewegende geschiedenis. Alles mag, maar (nog) niet alles kan in het Zuid-Afrika van na de apartheid. Aan de kunsten de taak de muren definitief af te breken.

door

JOS FRUSCH

● Love en peace doen het goed in het Zuid-Afrika anno 1994.

Kunsten moeten de muren tussen de rassen definitief afbreken

Zuid-Afrika werkt aan zijn nieuwe cultuur

Grahamstown, hartje winter, 23 graden. Er heerst een opgewonden stemming op het drukke marktplein van het anders zo rustige stadje in de oostelijke Kaapprovincie, ongeveer in het midden tussen Kaapstad en Durban. Blanke, gekleurde en zwarte handelaren – in- en buitenlanders – prijzen er hun waren aan: authentieke maskers uit Namibië of Mozambique, Afrikaanse beelden en sieraden, aardewerk, kunst, souvenirs, prullaria en kleren, winterjassen en T-shirts vooral. Glühwein en hot Chili sauce zijn gewild bij deze winterse (!) temperaturen. De geur van Bratwurst (real Bavarian) en Hongaarse goulash vermengt zich met die van braaivleis en bredie, het regionale eenpansgerecht. Op het open podium verkondigen jonge blanken rappend en houdend het geloof, het voornamelijk zwarte publiek luistert met open mond.

Het is feest in Grahamstown. Het Standard Bank National Arts Festival, na Edinburgh het grootste kunstfestival ter wereld, draait op volle toeren. Uit het hele land zijn bezoekers naar Grahamstown gekomen om het elf dagen durende evenement mee te maken. Vooral op hippy's blijkt het festival een enorme aantrekkingskracht uit te oefenen: op de Village Green en de straatjes er naartoe lijkt Woodstock te herleven. Love en peace doen het goed in het Zuid-Afrika anno 1994. In Grahamstown wordt verbodering gevierd. En dat is wel eens anders geweest.

Want het National Arts Festival, twintig jaar geleden begonnen als Shakespeare-festival om de Britse cultuur levend te houden, stond jarenlang bloot aan hevige kritiek: te blank, te Eurocentrisch, te elitair, te commercieel. Maar de komst – in 1990 – van professor Alan Crump van de Universiteit van Johannesburg zorgde voor een nieuwe artistieke koers. In het jaar dat voormalig president De Klerk het einde van de apartheid aankondigde, begon Crump aan zijn vijfjarenplan. Hij maakte van het op nostalgische Europese gevoelens gebaseerde festival een evenement waarin heel Zuid-Afrika zich kon herkennen.

Evenwicht

Dat is nog maar het begin. Het festival moet het culturele parade-paardje van het nieuwe Zuid-Afrika worden, dat het publiek uit alle delen van de wereld naar Grahamstown lokt. Het opheffen van de internationale culturele boycot lijkt zijn streven om van het groot Zuidafrikaans festival een pan-Afrikaans festival van internationale allure te maken, ongekende nieuwe mogelijkheden te bieden. Maar Crump is voorzichtig genoeg om niet te hard van stapel te lopen. Als een volwaardig diplomaat spreekt hij over een evenwichtige verdeling van Europese, inheemse en Afrikaanse inbreng. „Het zou stom zijn om de westerse component op te geven. Als je het in termen van de baby en het badwater wil zien, dan proberen wij er een zwembad van te maken.“ De bouw van dat zwembad zal voorlopig gebonden zijn aan de beperkte financiële middelen van Crump en zijn team. Want hoewel de National Bank een groot deel van het budget van 4,5 miljoen voor haar rekening neemt, wordt de organisator geconfronteerd met de extreem hoge kosten

● Op de markt van Grahamstown prijzen handelaren hun waren aan.

van buitenlandse exposities en producties en de steeds zwakkere eigen munteenheid, de Rand. Daarom kan hij dit jaar slechts een danser uit Senegal, een balletgezelschap uit Mozambique, dansende wevers uit Ghana en Zimbabwe en een expositie uit Namibië presenteren.

Het deert de professor in de beeldende kunst niet. Het is hem vooral te doen om de integratie van het blanke en zwarte culturele erfgoed. Een belangrijk streven van vele Zuid-Afrikanen. Want iedereen in het land is ervan overtuigd, dat de muren die jarenlang door de apartheid tussen blank en zwart zijn opgebouwd, vooral door – non-verbale – kunst kunnen worden afgebroken. Crump spreekt dan ook vol trots over de modernedansgroep Tumbuka uit Zimbabwe, met blanke danseressen en zwarte dansers die fanatiek en uitdagend bewegen op de klanken van walsen van Johann Strauss, door Afrikaanse drums in de 'juiste' stemming gebracht. Of over de opera Enoch, Prophet of God, die traditionele Xhosa kerkhymnen verbindt met hedendaagse Zuid-Afrikaanse kunstmuziek. Een tocht van een paar dagen langs het overvolle hoofdprogramma en het nog vollere bijprogramma toont inderdaad een bonte

● Township-toneel neemt een belangrijke plaats in op het National Arts Festival.

mengelmoe van allerlei genres en stijlen: van Verdi's Traviata tot plat Township-toneel; van Europese en Afrikaanse films tot jazz, van klassiek ballet tot Afrikaanse dans, van volkszang tot symfonische muziek, van lezingen over literatuur door belangrijke schrijvers als

André Brink en Etienne van Heerden tot inlandse beeldende kunst. Verwijzingen naar de laatste politieke ontwikkelingen zijn legio: als de gekleurde Aviva Pelham (in het zwart gekleed) en de zwarte Sibongile Khumalo (in witte robe) hun liedprogramma met een toegift af-

sluiten, dan nemen ze elkaar bij de hand, kijken elkaar in de ogen en zingen 'Somewhere, there's a place for us'. En zwarte kindertjes in de musical The Orphans of Qumbu kraaien vrolijk over freedom als de boze – blanke – oom agent wordt afgevoerd. Eind goed, al goed.

Daarnaast zijn er vele producties die op zoek gaan naar nieuwe artistieke uitgangspunten en waarden. De kunst in Zuid-Afrika hoeft niet langer zijn aandacht te richten op apartheid en racisme en dat wordt ook op het Grahamstown-festival van dit jaar duidelijk. Naast de integratie – het sleutelwoord in het huidige culturele klimaat – is de satirische benadering van thema's als feminisme, incest en homoseksualiteit opvallend. Net zozeer als bloot een must lijkt in het hedendaagse theateraanbod in Zuid-Afrika. Maar de blote borsten en tijgertanga's van de danseressen van Napac's Dance Company, de harde slagen van de zweepjes van de Leather Boykies en de fallus van Peter Hayes in Get Hard jagen vele verontwaardigde toeschouwers de zalen uit. Het is blijkbaar even wennen aan de nieuwe verworvenheden voor het festivalpubliek, dat overigens hoofdzakelijk bestaat uit blanke mensen. „Een probleem, maar dat kun je het festival niet kwalijk nemen“, vindt Crump. „De zwarte bevolking kan een kaartje niet betalen, zo eenvoudig ligt dat. Daarom heeft het land een nieuw wonder nodig, een economisch.“

Voorbeeld

Hoewel het nog wel een tijd zal duren voordat het National Arts Festival zijn ware gezicht kan tonen, wordt het evenement in Zuid-Afrika als voorbeeld gesteld voor de manier waarop de contacten tussen de diverse culturele groepen tot stand kunnen worden gebracht. Zo bijvoorbeeld door zangeres/parlements lid/ANC-activiste Jennifer Ferguson, die tijdens het festival met haar interpretatie van Brechts Pirate Jennielieren Lotte Lindner niet kan doen vergeten. „Mijn werk als parlements lid is zo abstract. Door muziek kan ik in contact blijven met mensen. Bovendien is kunst hét instrument van de veranderingen in dit land, en van de herinnering. Speciaal op dit festival. Hier wordt een dialoog gevoerd. Kunst was het voorrecht van een minderheid, niet van het volk. Dat moet veranderen. Maar je moet oppassen. Kunst kan opvoeden, maar het moet niet op de Oosteuropese manier. Het mag geen ideologie worden. De zwarte kinderen die zingen en dansen, dat is onze toekomst. Maar ook de blanken blijven kunst maken. Het festival in Grahamstown probeert in een uitgebalanceerd programma daarmee rekening te houden. Dat is zijn grote waarde.“

Ook professor Roy Pheiffer van de Universiteit van Kaapstad – gevormd in de Nederlandse taal- en letterkunde aan de Vrije Universiteit van Amsterdam – roemt de voorbeeldfunctie van het festival. Vooral wat betreft het verminderen van de spanning tussen de Eurocentrische cultuur en de behoefte aan Afrikaniseren – de strijd tussen de elite en het volk.

Hij spreekt over beïnvloeding, symbiose en vruchtbare samenwerking, maar waarschuwt voor te groot optimisme. Vooral de dreigende teloorgang van de blanke cultuur – opera, toneel, ballet, symfonische muziek – baart hem zorgen. „De gezondheidszorg, de behuizing en het onderwijs van de zwarte bevolking gaan handenvol

geld kosten. Er zal drastisch bezuinigd worden op cultuur, waar ook onze musea, bibliotheken en universiteiten onder zullen lijden.“

Er zijn vele blanke Zuid-Afrikanen die Pheiffers bezorgdheid delen. Niet helemaal onbegrijpelijk. Je eigen culturele verworvenheden opgeven en niet weten wat er voor in de plaats komt, is een moeilijke stap. Het fenomeen van het elitaire karakter van kunst wordt in Zuid-Afrika steeds in verband gebracht met de jarenlange onderdrukking van een grote zwarte bevolkingsgroep door een kleine blanke minderheid. Voor de mensen die het creatieve culturele klimaat bepaald hebben – kleurlingen en blanken voornamelijk – zijn de gevolgen niet te overzien. En daarom is er juist onder deze bevolkingsgroepen huiver om alle schepen definitief achter zich te verbranden. „Onzin“, vinden meer progressieve blanken, zoals de schrijfster Marlene van Niekerk. „De blanke kunstuitingen zijn van zo'n inferieure kwaliteit, dat ze die bescherming helemaal niet verdienen.“

Taal

Dezelfde discussie geldt de taal, per definitie een middel om de eigen culturele identiteit te behouden. Het Afrikaans – tot voor kort naast Engels de officiële taal van Zuid-Afrika – komt onder druk te staan nu elf talen wettelijk erkend worden. Daaronder het Zulu en het Xhosa, talen die door meer dan 13 miljoen mensen – van de in totaal 27 miljoen – gesproken worden. Aangezien het Afrikaans als de taal van de onderdrukker wordt beschouwd en het Engels als wereldtaal onontbeerlijk zal zijn in het internationale verkeer, zal het Afrikaans steeds minder in gebruik raken, vrezen vele blanken. Plannen om Johannesburg Joly (Goudstad) te noemen en het uitbrengen van Disney's nieuwste film Koning Leeuw in het Zulu strooien nog meer zout in de wonden.

De meest fanatieke voorvechters van het Afrikaans proberen hun taal op vaak krampachtige wijze te beschermen. Zo brengt cabaretier Johan Engelbrecht een Afrikaans liedjesprogramma in de townships en wordt er in april volgend jaar in Oudtshoorn een kunstfestival gehouden met hoofdzakelijk producties in het Afrikaans. Het betreft een prive-initiatief, maar het gewicht van de beschermheren professor Adam Small en professor Merwe Schotz – bekende voorvechters van de Afrikaanse taal – maakt duidelijk dat het de organisatoren menens is.

Een bezoek aan het land in deze opwindende periode maakt één ding duidelijk: de wil om ook op cultureel gebied een nieuw Zuid-Afrika op te bouwen is groot. Het zal een geleidelijk proces worden dat alleen met vallen en opstaan kan worden volbracht. De schaaft en het schuldgevoel zijn duidelijk voelbaar, de bezorgdheid en de onzekerheid om wat er komen gaat eveneens. Idealisme botst nog op de harde werkelijkheid, maar de tijd dat een blanke acteur zwart werd geschminkt om een neger te spelen lijkt voorgoed voorbij.

Zuid-Afrika is en blijft een fascinerend land. Ook zonder apartheid.

Limburgse regionale kleuren in kaart gebracht

Mergelgele gezelligheid en zilvergrijze statigheid

DOOR CATHARIEN ROMIJN

Het eeuwenoude Thorn staat sinds jaar en dag bekend als het enige echte 'witte dorp'. Witkalk op de gebouwen, de historische kern en de pittoreske ligging verlenen Thorn dit exclusieve recht. Maar ook andere dorpen en steden langs de Maas worden gedomineerd door een typische eigen kleur.

De Amsterdamse schrijver en fotograaf Rob van Maanen reisde langs de Maas en bracht het Limburgse kleurgebruik in kaart. In dertien korte verhalen, waarin hij telkens een deskundige raadpleegt, schets Van Maanen de zuidelijke kleurcultuur.

Hij liet zich bij deze regionale kleurkaart inspireren door de Maas van grijs grind, van roodbruine baksteen en van zilverzand. Door de vruchtbare löss van het Zuiden, de rivierklei en de arme zand- en veengronden van de Peel.

Signatuur

De kleuroepassing in een dorp of stad kan een schat aan informatie leveren over de regionale geschiedenis. Zo is de opvallende diversiteit aan kleuren - geel, blauw, rood, groen en bruin - van het kleine kerkdorp Urmond terug te voeren op een rijk verleden. Veel kleur om ieder pand in het beschermd dorpsgezicht een eigen signatuur, een eigen identiteit te verlenen terwijl vorm door de eeuwen heen ongewijzigd is gebleven.

Of geïmporteerde kleuren als 'Lot-

● Zilvergrijze Naamse steen en met ijzeroer bewerkte mergel domineren het stadsbeeld van Maastricht. Foto: ROB VAN MAANEN

narings geel' ontleend aan de mijnkolonies in Lotharingen. Een imitatie van mergel die in mindere dorpen als Schaasberg veelvuldig werd ge-

bruikt en sindsdien de Limburgse industriële woningbouw symboliseert, uniek in Nederland. Geel is ook de kleur van Valken-

burg. De 'mergelgele gezelligheid' zoals van Maanen Limburgs meest beroemde en beruchte vakantieplaats typeert. Verschillende mer-

gelgroeven - in de meeste bekende, aan de voet van de Cauberg worden rondleidingen gegeven - leverden deze goedkope bouwsteen in overvloed. Tegenwoordig wordt alleen nog in de Sibber groeve mergel gebroken voor restauraties in binnen- en buitenland.

Mergel

Mergel en Naamse steen domineren Maastricht. Volgens Van Maanen de stad van statig zilvergrijs, blauwgrijs en beige. Kleuren die hij terugvindt in de rivier, de bruggen, de leien daken en de gebouwen. Wit past daar niet bij maar wel hier en daar een rode of gele gevel.

De kunsthistoricus Servé Minis, medewerker Monumentenzorg in Maastricht heeft zelfs een stadshistorisch kleurplan ontwikkeld.

Volgens Minis waren de meeste gebouwen van oorsprong rood of eigenlijk roestbruin. De kleur van ijzeroer, gedolven in de mergelgrotten en ter conservering aangebracht op de mergelgebouwen. Rood en geel wisselden elkaar door de eeuwen heen af.

Zo was de Sint Janstoren in de Middeleeuwen rood, in 1712 okergeel, in 1774 weer rood, in 1822 wit, vervolgens een eeuw niet beschilderd en in 1984 opnieuw rood.

Sociaal

Behalve de esthetische functie van kleur beschrijft Van Maanen ook de sociale functie. De kleur van het vaandel, wapenschild of verenigingsembleem. Zoals in Eijsden waar rood, blauw, geel en wit een hoofdrol spelen. De combinatie rood-geel: de kleuren van de grafelijke familie De Liedekerke, bewoners van het kasteel Eijsden. Hun kleuren zijn terug te vinden op de luiken en deuren in het dorp. Rood en wit: de kleuren van de zinkwitfabriek die een belangrijke economische rol speelde.

De rest van Eijsden behoort onvermijdelijk tot de rode of de blauwe harmonie. Een tweedeling die ontstond toen de graaf trouwde met een Belgische en de dorpsharmonie weigerde het Belgisch volkslied te spelen. De graaf richtte een eigen harmonie op. Sindsdien bezit Eijsden een rode en een blauwe harmonie, twee kampen die elkaar om de kleuren van vroeger beconcurreren.

De kleurkaart van Limburg, Rob van Maanen, uitgeverij Eisma, Leeuwarden, f37,50

● Acanthus spinosus: je moet de bloemen van dichtbij bekijken. Foto: DRIES LINSSEN

Klassieker dan Acanthus kan niet

DOOR SANTE BRUN

De beroemdste klassieke afbeeldingen van planten zijn ongetwijfeld de kapitelen van Corinthische zuilen. Als je de bloemen van Acanthus mollis bekijkt, valt de gelijkheid direct op. Nu zul je in Nederlandse tuinen niet zo snel A. mollis tegenkomen, wel A. spinosus, daarentegen. De bloemen verschillen in meerdere opzichten, zo zijn bij A. mollis de stekels die A. spinosus kleiner, maar het opvallendste aan beide, toch vrij grote bloemen is, dat ze zo onopvallend zijn.

Al wanneer de planten opgevoerd zijn in een border met andere, feller bloeiende planten, zie je ze bijna niet. Ze zijn bruin, wit met bruin geardeerd, groen. De bloemen zijn verenigd in een aarvormige bloeiwijze.

Vooraf vrijstaand is dit een schitterende plant, die niet droog en zonnig genoeg kan staan. Hij groeit bijvoorbeeld heel goed in een droge muur; hij maakt dan minder blad en kleinere bloemen, maar de kleur lijkt wel intenser.

A. mollis zien we hier minder, omdat de plant niet geheel winterhard is. A. spinosus daarentegen wel. Beide zijn heel gemakkelijk te zaaien. De zaden zijn groot, ongeveer zo groot als een eikel, en kiemen spoedig na het zaaien. Overigens kun je de uitgebloeide aren ook gebruiken in droogboeketten.

Nicole Ramaekers uit Heerlen verzorgt inrichting

Mini-floriade met Limburgs tintje

DOOR ANOUK MOMMER

Bloemen, zwembaden, vijvers, petjes, handschoenen, bonzai-boompjes en tuindecoraties. Alles wat met de tuin te maken heeft is van 22 tot 31 juli te zien op de Brabantse mini-floriade Bloem & Tuin in Liempde bij Den Bosch. Het vijf hectare grote terrein voor het landhuis Velder staat vol met verkoopstandjes en modeltuinen. Het is de eerste keer dat er in het zuiden zo'n grote tuinbeurs wordt gehouden. De bosrijke omgeving en de prachtige oprijlaan geven het geheel een extra dimensie. Een Brabantse floriade met een Limburgs tintje, want de inrichting is verzorgd door de Heerlense Nicole Ramaekers.

Nicole Ramaekers-Rutjens ontwerpt tuinen en parken en maakt renovatieplannen. Ze heeft een eigen bedrijf in Veldhoven: 'Groenontwerp en Advies'. Drie jaar geleden is ze hiermee begonnen. „Ik heb nooit bewust gekozen voor een eigen bedrijf. Familie en kennissen vroegen me na mijn studie of ik eens naar hun tuintje wilde kijken. Via via hoorden anderen over mijn werk en ik kreeg steeds meer telefoontjes van wildvreemden, die hun tuin ook door mij wilde laten ontwerpen. Zo ben ik er eigenlijk ingerold. Ik leg zelf geen tuinen aan, ik maak alleen ontwerpen. Als in overeenstemming met de opdrachtgever een plan is gemaakt, verwijst ik deze door naar een hovenier om de tuin aan te laten leggen. Soms is het ontwerp ook zo makkelijk, dat de mensen het zelf kunnen doen,” verklaart Nicole Ramaekers.

● Nicole Ramaekers: „Het is een opdracht waar je alleen maar van kunt dromen.”

Foto: JEROEN KUIT

„Een tijdje geleden kreeg ik een brief over de 'mini-floriade Bloem & Tuin' en ik besloot een van de organisatoren te vragen of ik kon helpen. Hij adviseerde me een hovenier in de arm te nemen om op de beurs een modeltuin aan te leggen. Ik kon geen enkele hovenier vinden die interesse had. Dus ik belde nog een keer, maar dit maal naar de andere organisator, Geven, in Nuenen. Misschien dat ik wel folders uit mocht delen. Hij vertelde me dat hij hulp kon gebruiken bij een fuchsia-show. Bij deze show hebben we met elkaar gesproken en even later kreeg ik de op-

dracht om de inrichting en de aankleding van Bloem & Tuin te verzorgen,” vertelt de Heerlense enthousiast. „Het is een opdracht waar je alleen maar van kunt dromen. Een lot uit de loterij. Ik had er niet naar gevraagd en al helemaal niet op gerekend.”

Combineren

Wat Nicole Ramaekers voor Bloem & Tuin heeft gedaan verschilt niet zoveel van haar dagelijks werk, al lijkt het er in eerste instantie wel op. „Ik ben op veel

grotere schaal bezig, dat wel. Maar je moet net als bij het aanleggen van een tuin de wensen van mensen en bepaalde functies in een plan combineren. In een tuin is het niet alleen een kwestie van een leuk gazonnetje aanleggen. Er moet bijvoorbeeld ook een paadje in, waarop ze met z'n tweeën naast elkaar kunnen lopen. En een terrasje. Behalve mooi moet het ook functioneel zijn. En daar moet je een goed overwogen ontwerp voor maken. Bij de inrichting van het terrein van de floriade is dat in principe hetzelfde. Alleen is het allemaal wat groter. In plaats van twee

mensen moeten er vijf tot zesduizend mensen over de paden kunnen lopen,” vertelt ze.

Overzicht

Ramaekers heeft eerst alle medewerkers van de floriade gebeld en ze gevraagd naar hun producten en wensen. Zo kreeg ze een overzicht van het aanbod en de ruimte die nodig was. Daarna is ze begonnen met het maken van een opstelling. „Ik heb het terrein zo in proberen te delen dat iedereen graag naast zijn buurman staat. Er zijn bijvoorbeeld twee stands met tuinbeelden, die heb ik expres een heel eind uit elkaar gezet. De omgeving heb ik in mijn plan mee laten spelen. In het midden ligt een hele lange oprijlaan en die heb ik proberen te onderbreken door er kuipen met bloemen op te zetten. Dan lijkt hij niet zo lang. Alles is ook zo opgesteld, dat mensen die dat willen een route kunnen lopen. Ze hoeven alleen maar de nummers van de stands te volgen en dan komen ze overal langs. Het was een hele uitdaging om een goede opzet te maken en ik heb er met veel plezier aan gewerkt,” zegt Nicole Ramaekers lachend.

Bloem & Tuin is van 22 tot 31 juli te zien op het landgoed Velder aan de Velderseweg 23 in Liempde.

De expositie is dagelijks geopend van 11 tot 23 uur. De entree kost 8 gulden voor volwassenen. CJP, houders en 65-plussers betalen 7 gulden en kinderen van 6 tot twaalf jaar 4 gulden. Iedereen jonger dan 6 mag gratis naar binnen. Speciaal voor de tentoonstelling is het station dat aan het landgoed Velder ligt geopend.

Op alle treinstations in Limburg, Brabant en Zeeland is een regionaal Rail Idee ticket te koop, met korting op treinkaartje en entreebewijs, voor Bloem & Tuin.

Hypotheekrente per 19 juli 1994.

De rente op de kapitaalmarkt blijft op en neer bewegen, waarbij de dalingen groter zijn dan de stijgingen. Per 18 juli jl. heeft Real Verzekeringen een verlate hypotheekrenteverhoging doorgevoerd.

Naam bank		rente vast	afsl. prov. in pct.	opgave bank	rentepercentages	
					nwr bij fisc. besparing van constant	50%
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,40	2,92
ABN-AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,40	4,67	3,14
ABN-AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,80	4,95	3,36
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	6,50	4,29	3,46
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14	4,14
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,70	4,23	2,79
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,10	4,50	3,00
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,50	4,77	3,22
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,95	3,99
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,90	5,21	4,20
AEGON	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,46	2,98
AEGON	spaarhyp.	15-20 jr.	1,00	8,80	5,00	3,41
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	5 jaar	1,00	7,60	4,15	2,76
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	10 jaar	1,00	8,00	4,45	2,97
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	15 jaar	1,00	8,40	4,72	3,18
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,40	4,88	3,94
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,80	5,14	4,14
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,90	4,39	2,92
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,40	4,23	3,41
GWK-bank	ann. hyp.	3 jaar	1,00	7,20	5,08	4,09
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,60	5,01	4,04
Direktbank	besp.dir.h.	5 jaar	1,00	7,90	4,38	2,92
Nationale Ned.	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,45	2,97
Nationale Ned.	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,80	5,00	3,41
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,41	2,93
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,40	4,68	3,14
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,40	4,23	3,41
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14	4,14
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,90	4,37	2,91
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,20	4,57	3,07
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	8,60	4,85	3,29
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	6,40	4,14	3,33
Postbank	ann. hyp.	3 jaar	1,00	7,20	4,98	4,00
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	7,20	5,08	4,09
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	8,40	4,70	3,17
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiël	1,00	8,50	4,77	3,22
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	6,30	4,16	3,36
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14	4,14
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,39	2,90
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,30	4,60	3,07
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,40	4,23	3,41
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14	4,14
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar*	1,00	8,00	4,44	2,97
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	7,30	4,29	2,84
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	8,20	4,57	3,06
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,39	2,90

* Deze rentestapelsperiode kent geen rentebedenktijd. De vermelde tarieven hebben betrekking op standaard hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de totale netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

Limburgs Dagblad

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

OG te huur gevraagd

Te huur gevraagd in hogere prijsklasse
ruim woonhuis/appartement
 3 slaapk., ruime living, mod. keuken/badkamer en garage.
 Tijds. kantooruren telefoon 045-719044.

Bungalow of landhuis
 in HEERLEN of d. omg. v. voor privédoeleinden.
 Na 19 uur 045-729272.

Jong stel zoekt per 29-8 woonruimte in ROERMOND en omg., straat 15 km. B.V. voorkeur met tuin. Tel. 08304-1404.

Te huur in Eygelshoven

modie woning plus event. kantoorruimte van p.m. 25 m².
 Te aanvragen 1 september a.s. Br. n.r. 8-05730.
 Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ZUTENDAAI 3 Lokaal APPARTEMENT, nieuwbouwappartement met inge. keuken, badk., 2 stp. + garage, lig. aan mol. p.m. 10-32.00-722001.

APPARTEMENT te h. centrum Heerlen p.m. 9.00-10.00. Incl. telefoon 045-722228.

Te h. 1-pers. appartement, rustig gelegen in het centrum van HEERLEN, geh. gerenov. met open kook-, bad- (douche, w.c. en sanit. wsm.), slaapk. Huurpr. f. 825,- p.m. incl. verw., excl. water en electra. Tel. 045-713709 tijdens kantooruren.

Te huur APPARTEMENT, woonk., stp. keuken, WC plus douche, zolderkamer, c.v. Postbus 1024, 6450 CA Schinveld.

BOVENWONING met dakterras te h. per 15 aug. Tel. 045-211324, Hoensbroek.

Te HUUR: Heerlen Centrum stadsap. 3 à 4 slaapk., lokaal, inge. kook-, bad- (douche, w.c. en sanit. wsm.), huurpr. f. 1.000,- p.m. (incl. park.p.) Tel. 045-313089.

Te koop

Valkenburg a/d Geul, Nieuweweg
 nabij het station en op loopafstand van het centrum.
 Halfrondstaand kantoor/praktijk pand met zelfstandige bovenwoning. Beide zijn momenteel verhuurd.
 Int. PROPPER MAKELAARDIJ O.G.
 Valkenburg a/d Geul, Wehrweg 25, tel. 04406-15010.

**** Leuk huis gezien ??****

Eerst laten taxeren, dan pas kopen!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
 HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
 Burg. de Hesselsteplein 13, Heerlen
 Telefoon: 045 - 741616

Vande Pas.
 de makelaar van de koper!

Immobilien GmbH

van Lier-Rademacher

Een betrouwbare naam

met groot verkoopssucces en een 100% correcte werkwijze.
 Als ook voor u een correct en succesvol verkoopresultaat belangrijk is, dan verkoopt u ook uw huis, zoals al meer dan 1000 tevreden klanten tot heden, via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlanders O.G.

In sommige gevallen direkte aankoop mogelijk.
 Ook als u zelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons.

U ontvangt dan na de notariele transactie voor uw bemiddeling f. 250,-.

Om onze klanten te bedanken, verkopen wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen:

1. prijs: 1 week Gran Canaria voor 2 pers.

2. prijs: 1 weekend in Parijs voor 2 pers.

3. prijs: 4 enkelekaarten voor Phantasialand Köln/Brühl en nog veel meer mooie prijzen.

00-49.24073017

045-451291

Brunssum

Edouard Wintgenstraat 35

Mooi en rustig gelegen halfvrijst. herenhuis (opp. 588 m²). Incl. 2 kelders, hal, ruime living 55 m² met parket, keuken met luxe (kitten) installatie, berging, garage, zeer mooie tuin met terrassen en vijverp. Te verd.: 2 verd., luxe badk., berging. 2e verd.: berging, hobbykamer, evt. slaapkamer. Bouwjaar 1947. Gecolord. Aankoop begin 1995. Prijs f. 275.000,- k.k.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
 HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
 Burg. de Hesselsteplein 13, Heerlen
 Telefoon: 045 - 741616

Vande Pas.
 de makelaar van de koper!

*** Hypotheekrente v.a. 6,5%! ***

Met tienduizenden gulden voordeel:
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
 HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
 Burg. de Hesselsteplein 13, Heerlen
 Telefoon: 045 - 741616

Vande Pas.
 de makelaar van de koper!

IMMO-TREND

Der Immobilien Partner
 Door enorm verkoopssucces
 zoeken wij dringend huizen

in de regio Kerkrade, Landgraaf, Heerlen
 Bochtotz, Simpelveld en Vaals.

Hebt u of uw makelaar moeite met de verkoop van uw huis?
 De top-verkopers werken voor ons en daarom,
 als u wilt, ook voor u!

Belt u ons geheel vrijblijvend
00-49.24072037

Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte f. 250,- en een presentje.

Te koop gev. ouder woonhuis met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlogs woonhuis met spoed te koop GEVRAAGD, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-129013.

HUIZEN gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners, 045-728671.

URMOND, Molenweg Zuid tussen huizen. 61 + 65; prachtig gelegen bouwkaal, perceel 1400 m², inclusief bouwvergunning + schone grondverdeling. Koopsum: f. 110.000,- k.k. Ruber Makelaar en Taxateur o.g. BV, tel. 04498-51900.

Te koop woonhuis met garage en tuin te MAASTRICHT, nabij station. Incl. gang, woonkamer, keuken, toilet, berging, 1 ste verd.: 3 slaapk., zolder. Vr.p. f. 139.000,- k.k. Br. n.r. B-05721. L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HEERLEN-NRD., Pr. Willemstraat 58a, eengezinswoning met tuin, 3 slaapk. en buitenberging. f. 130.000,-. Bij 100% fin. ca. f. 680,- p.m. netto. Wijman & Partners, 045-728671.

GELEEN, Bloemenmarkt 8, winkelhuis met inpandige garage en veel ruimte. f. 155.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

BRUNSSUM, Lambertusstraat 5. Modern halfvrijst. woonhuis met garage + 4 slaapk. Incl. lichte woning met badkamer. Vr.p. f. 235.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

HEERLEN, Oude Kerkstraat 98. Nabij centrum gelegen woonhuis met garage. Grote tuin, kelder, woonk. en suite, keuken, bijkeuken en toilet te verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, vaste trap naar zolder. Alleen mansardakamer, f. 185.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

KERKRADE-Bleijerheide, Kolberggracht 34. Hoek met zeer diepe tuin, pand verkent l.g.st. van onderhoud, moet aangepast worden aan de moderne smaak. f. 198.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

MAASEIK, te koop mooi pand met badkamer. f. 275.000,-. Incl. 04764-85544.

Te k. te VAALS, vrijst. huis met tuin. Br. n.r. B-05728. Limb. Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop BOUWPLAATS, 7 km van Maaseik, p.m. 12 m² breed. 20 are groot, spotprijz. Tel. 00-32-88757168.

BORN, Woonh. m. garage, 1-vorm. woonk. met parket en Oudhollandse schouw, keuken, bijkeuken, kelder, zolder, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, tuin. De pand moet u bezien van binnen zien. Pr. f. 148.000,- k.k. Inlichtingen 045-243040.

Wij leveren ook op zaterdag en tijdens de bouwvakanties

BETONMORTEL + POMP
 Bel ABC-Beton, Geleen, tel. 046-755555
 b.g.p. 00-48-2451-67031.

Wij zijn in de bouwvakanties open voor het leveren van

betonmortel
 Europaweg Nord 148,
 Landgraaf, tel. 045-312469.

25 gebruikte Toyota- en Komatsu vrachtwagens van 700 kg tot 2.500 kg in gas, benzine, diesel of elektrovoeding in diverse prijsklassen. COLLE Sittard Maas, chineeshandel, BV, Sittard Maas, tel. 046-519980.

Te k. bijna nieuwe hoge druk REINIGER 150 bar 360 V, comp. pr. f. 4.200,-. Hillebrandweg 57, Mechten.

Te koop gev. KUNRADER-STEEN. Tel. 045-415925 na 18.00 uur.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar uw succes. Bel: 045-719966.

Te k. over te nemen DAN-CING-Taverne in België, o.m. Maaseik, g. lgg. o.g. gesch. v.a. doord. alleen ser. kand. 00-32-9886977.

Ter bemiddeling met spoed gezocht voor drie klanten: villa's, bungalows, boerderijen en woningen in alle prijsklassen. HOERA Immobilien, Vaals, tel. 04454-68408, fax. 04454-68263.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar
 Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000!

Peters & Partners Geleen
 Geen verkoop -
 Geen kosten

Sittard Campina
 op topkwaliteit gelegen bouwkaal van 600 m².
 Prijs op aanvraag.
GROUWELS-DAELMANS
 tel. 043 - 25 45 65

Landgraaf
 Te koop geschikte bungalow
 met centr. verw., garage en patio-tuin. Opp. 250 m².
 Aanvaard.: direkt. Vr.p. f. 200.000,- k.k. Bezicht op afspraak. Tel. 045-463913.

SCHAESEBERG, Ringoven, tussengeleg. won. met gar. (18m²) op loopafstand, tuin en berging. Incl. entree, toilet, berging, woonkamer, incl. open keuken met app. (38m²), 3 slaapk. (14m², 13 en 8m²), badkamer met douche, v.w. en 2e toilet, grote zolder, v.w. v. vloztrap. Pr. f. 189.000,-. Telefoon: 045-326748.

Te k. HOEFVELD N'hagen, eengezinsw. Bg.: woonk., keuken met mod. arb. en app., grote garage. 1e verd.: 4 slaapk., badk. met douche, vaste tr. zolder. f. 329.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te koop vrijstaand woonhuis in LANDGRAAF met 1/2 w.c., grote paardenstal, 2 grote garages, id. stal, perc. opp. 1150 m². tel. 045-322667.

Te k. HUIS met tuin 7 are, 30 grote garages, id. stal, perc. opp. 1150 m². Bez. na tel. afsp. 00-32-8875712.

Limburgs Dagblad

WOONPICCOLO'S

Te koop halfvrijst. woonhuis, Oranjestad 3, SCHIMMERT. Grote woonk. p.m. 50 m², keuken, 4 slaapk., badk., garage + carport en tuin. Te bev.: 04406-42173.

HEERLEN, Berzenrade 37, Landel. geleeg. boerenwoning met leuke tuin, gedeelte van carport. Opknapper f. 129.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

KERKRADE-Terwinsten, rustig geleeg. halfvrijst. woonh. met garage en tuin. Beg. gr.: woonk. met parketvloer en openhaard, keuken. 1e verd.: 3 slaapk., badk. 2e verd.: 1 grote zolderkamer en 2 bergingen. Ged. dubb. begl. Koopprijs f. 250.000,- k.k. tel. 045-413729.

UBACH OVER WORMS / Meesterliedlaan 63. Ruim woonh. met 3 stp., grote tuin 15 diep, vrije achterom, witte aanbouw, kelder, nieuwe c.v. f. 149.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G.

SITTARD: Reindisstraat 5. Een heilt van dubbele woning in perfecte staat, gunstig gesit. met ruime garage en frassie tuin. Incl. hal, toilet, L-vorm. woonk. (met parketvloer) en open haard, open keuken, provisiekelder, c.v.-kelder. Verd.: 4 stp. kmrs., waarvan 1 met vaste wast., badk. (ligbad, bidet, vaat.). Overloop met toegang tot vierde. De woning heeft dubbele beglazing (alum. kozijnen). Aansv. in overleg. Pr. f. 255.000,- k.k. Bez. na afsp. 046-525709.

Te koop gev. ouder woonhuis met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlogs woonhuis met spoed te koop GEVRAAGD, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-129013.

HUIZEN gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners, 045-728671.

URMOND, Molenweg Zuid tussen huizen. 61 + 65; prachtig gelegen bouwkaal, perceel 1400 m², inclusief bouwvergunning + schone grondverdeling. Koopsum: f. 110.000,- k.k. Ruber Makelaar en Taxateur o.g. BV, tel. 04498-51900.

Te koop woonhuis met garage en tuin te MAASTRICHT, nabij station. Incl. gang, woonkamer, keuken, toilet, berging, 1 ste verd.: 3 slaapk., zolder. Vr.p. f. 139.000,- k.k. Br. n.r. B-05721. L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HEERLEN-NRD., Pr. Willemstraat 58a, eengezinswoning met tuin, 3 slaapk. en buitenberging. f. 130.000,-. Bij 100% fin. ca. f. 680,- p.m. netto. Wijman & Partners, 045-728671.

GELEEN, Bloemenmarkt 8, winkelhuis met inpandige garage en veel ruimte. f. 155.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

BRUNSSUM, Lambertusstraat 5. Modern halfvrijst. woonhuis met garage + 4 slaapk. Incl. lichte woning met badkamer. Vr.p. f. 235.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

HEERLEN, Oude Kerkstraat 98. Nabij centrum gelegen woonhuis met garage. Grote tuin, kelder, woonk. en suite, keuken, bijkeuken en toilet te verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, vaste trap naar zolder. Alleen mansardakamer, f. 185.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

KERKRADE-Bleijerheide, Kolberggracht 34. Hoek met zeer diepe tuin, pand verkent l.g.st. van onderhoud, moet aangepast worden aan de moderne smaak. f. 198.000,-. Wijman & Partners, 045-728671.

MAASEIK, te koop mooi pand met badkamer. f. 275.000,-. Incl. 04764-85544.

Te k. te VAALS, vrijst. huis met tuin. Br. n.r. B-05728. Limb. Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop BOUWPLAATS, 7 km van Maaseik, p.m. 12 m² breed. 20 are groot, spotprijz. Tel. 00-32-88757168.

BORN, Woonh. m. garage, 1-vorm. woonk. met parket en Oudhollandse schouw, keuken, bijkeuken, kelder, zolder, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, tuin. De pand moet u bezien van binnen zien. Pr. f. 148.000,- k.k. Inlichtingen 045-243040.

Wij leveren ook op zaterdag en tijdens de bouwvakanties

BETONMORTEL + POMP
 Bel ABC-Beton, Geleen, tel. 046-755555
 b.g.p. 00-48-2451-67031.

Wij zijn in de bouwvakanties open voor het leveren van

betonmortel
 Europaweg Nord 148,
 Landgraaf, tel. 045-312469.

25 gebruikte Toyota- en Komatsu vrachtwagens van 700 kg tot 2.500 kg in gas, benzine, diesel of elektrovoeding in diverse prijsklassen. COLLE Sittard Maas, chineeshandel, BV, Sittard Maas, tel. 046-519980.

Te k. bijna nieuwe hoge druk REINIGER 150 bar 360 V, comp. pr. f. 4.200,-. Hillebrandweg 57, Mechten.

Te koop gev. KUNRADER-STEEN. Tel. 045-415925 na 18.00 uur.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar uw succes. Bel: 045-719966.

Te k. over te nemen DAN-CING-Taverne in België, o.m. Maaseik, g. lgg. o.g. gesch. v.a. doord. alleen ser. kand. 00-32-9886977.

Ter bemiddeling met spoed gezocht voor drie klanten: villa's, bungalows, boerderijen en woningen in alle prijsklassen. HOERA Immobilien, Vaals, tel. 04454-68408, fax. 04454-68263.

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar
 Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000!

Peters & Partners Geleen
 Geen verkoop -
 Geen kosten

Sittard Campina
 op topkwaliteit gelegen bouwkaal van 600 m².
 Prijs op aanvraag.
GROUWELS-DAELMANS
 tel. 043 - 25 45 65

Landgraaf
 Te koop geschikte bungalow
 met centr. verw., garage en patio-tuin. Opp. 250 m².
 Aanvaard.: direkt. Vr.p. f. 200.000,- k.k. Bezicht op afspraak. Tel. 045-463913.

SCHAESEBERG, Ringoven, tussengeleg. won. met gar. (18m²) op loopafstand, tuin en berging. Incl. entree, toilet, berging, woonkamer, incl. open keuken met app. (38m²), 3 slaapk. (14m², 13 en 8m²), badkamer met douche, v.w. en 2e toilet, grote zolder, v.w. v. vloztrap. Pr. f. 189.000,-. Telefoon: 045-326748.

Te k. HOEFVELD N'hagen, eengezinsw. Bg.: woonk., keuken met mod. arb. en app., grote garage. 1e verd.: 4 slaapk., badk. met douche, vaste tr. zolder. f. 329.000,- k.k. Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te koop vrijstaand woonhuis in LANDGRAAF met 1/2 w.c., grote paardenstal, 2 grote garages, id. stal, perc. opp. 1150 m². tel. 045-322667.

Te k. HUIS met tuin 7 are, 30 grote garages, id. stal, perc. opp. 1150 m². Bez. na tel. afsp. 00-32-8875712.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel
 t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groeneykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
 Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Wij spuiten, logen, stralen en repareren uw oude MEUBELS als nieuw in de kleur die u wenst. Wij maken ook meubels op maat. Wessels Meubels, Handelstr. 9, Sittard, tel. 046-512981.

In- en verkoop 2e hands MEUBELN en artik., iedere dag geopend tot 18.00 uur. Vostuurnweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

TOPCLASS. 2-zitsbank van p.m. f. 2700,- nu f. 495,-; dubbel in mohair van p.m. f. 1800,- nu f. 395,-; idem in runderleer van f. 2500,- nu f. 495,-; klasse eethoek runderleer bedekking van f. 4500,- nu f. 995,-; woorleer orgelgebogen zijwielkast van f. 7000,- nu f. 2495,-. Verder: wandmeubels vanaf f. 95,-; dressoirs, slaapkamers diverse stijlen vanaf f. 95,-. Enorme kassa in enorme hal. Oude Meesterstr. 27, Geleen.

Deze weg loopt parallel met de Rijksweg Noord, lat op v. doord. De Kijkdoos, daarachter is de hal. Oude meubels worden ingeruimd en 1 betaling in 6 maanden is contant.

Te koop inruimebelen, zoals kasten, bankstellen, eethoeken, slaapkamers enz. Bel 045-252670 voor een bezoek aan ons magazijn. Woninginrichting STEVENS, Brunssumstraat 23, Schinveld.

Gedeelt. gemubileerde KAMER te huur centrum Heerlen voor student of werkend persoon. Tel. 045-713717 of 046-512326.

Te huur goed gemubileerde 2/3-SLAAPKAMER. Pansheiderstr. 1, Kerkrade.

Kamer te huur voor ouder persoon te HEERLEN. Tel. 045-415718.

MEDEBETONER gezocht student of werk. man/vrouw, f. 800,- p.m. 043-71058.

Te huur in HEERLEN, kamer voor student. Tel. 045-222337.

Te huur OPSLAGRUIMTE 350 m³ te Landgraaf. Telefoon 045-311288.

Te koop KAPALON in 50er jarenstijl te Vaals. Telefoon 04454-84851.

Te huur of te koop nabij centrum HEERLEN, winkel/kantoorpand met bovenwoning (3 slaapk.) + kelder. Info 045-218645 b.g.p. 046-583106.

DONPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7000 liter per uur, 220 V, f. 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 045-512718.

TUINDECORATIES: sierbestrating, boomschors, zand, grind, cement, keien, natuurstenen, tuischermen, tuinhout, plantenbakken, bloezen, palissaden, etc. Veel keus! Scherpe prijzen! Creemers BV, Valseweg 32, industrieterrein. Abd. Bosch Landgraaf. Tel. 045-312127.

HEERLEN DOUVE WEIEN

Douwe Weien is een jonge wijk aan de rand van Heerlen, met uitstekende verbindingen naar het centrum als ook met de omliggende verkeersroutes. Deze wijk heeft het Abp een project van 295 woningen, speciaal geschikt voor de moderne huishoudens gebouwd. In dit project worden regelmatig woningen voor verhuur beschikbaar. Comfortabele appartementen met 2 slaapkamers, ruime woonkamer met open keuken, berging en een badkamer met douche, en een balkon. De woningen hebben een aparte berging in het souterrain op de begane grond. Daarnaast zijn er 72 huizen beschikbaar. Woningen zijn prima geïsoleerd en van een hoog afwerkingsniveau door o.a. afwerking van hardhout.

Prizen vanaf f 737,65 per maand (servicekosten)

Valkenburgerweg 25 A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Van ma.-vrij. van 08.30 - 17.00 uur.

TE HUUR

NEDU MAKELAARDIJ

De makelaar in tevredenheid"

VERHUUR O.G. - MAKELAARDIJ
TAXATIES - HYPOTHEKEN - ASSURANTEN

TE KOOP

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN ZUID: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN ZUID: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

BRUNSSUM: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

WELTEN: aantrekkelijk, centraal gelegen, ruime woonkamer, open haard, keuken m. app., 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct. Kooppr. f. 190.000,- k.k.

HEERLEN f 170.000,- k.k. Ind.: sout. kelder; beg. gr.: hal, woonkamer, 3 slaapkamers, 3 badkamers, 3 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Aanv. direct.

HEERLEN nabij centrum f 185.000,- k.k. Royaal woonhuis met diepe tuin en garage. Ind.: sout. kelder; beg. gr.: hal, toilet, woonkamer, ensuite ca. 9.00x3.76x3.48 met serre, keuken 3.00x2.15 met eenvoudige installatie, terras en tuin; 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer; 2e verd.: 3 kamers; 3e verd.: vliering. N.B. sanitair en keuken zijn verouderd. Aanvaarding vrijwel direct.

BEDRIJFSPANDEN TE HUUR KERKRADE-CENTRUM f 30.000,- P.J. EXCL. BTW Verkoop- c.q. kantoorruimte nabij parkeerplaatsen. Ind.: beg. gr.: entree, toilet, kitchenette, opp. ca. 210 m², front ca. 10 m, verlaagd plafond en verlichting; 1e verd.: 3 kamers opp. 50 m². Aanvaarding direct.

• Makelaar o.g.
• Bedrijfsobjecten
• Woningen
• Taxaties
• Hypotheken
• Verzekeringen

makelaardij ERNENS
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
Alleen achter een goede naam staat NVM

LANDGRAAF
Schaesberg: op een werkelijk uitstekende ligging een keurig onderhouden, geschakeld woonhuis (bwr. '68) met berging en stierlun. Ind.: b.g. gang, toilet, ruime living, geïnst. eet- en keuken, bijkeuken. Verd.: badkamer, 3e slaapk., c.v. Prijs f 198.000,- k.k.

VERKOCHT
Europaweg Nrd. 191: v.w. woonhuis met garage, werkplaats, 1e verd.: 2 slaapkamers, 2 badkamers, 2 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Prijs f 450.000,- k.k.

HEERLEN
Keurig tussengelegen woonhuis met tuin. Ind.: b.g. gang, toilet, woonkamer met open keuken. Verd.: badkamer, 3 slaapk. Het pand is volledig onderkelderd, c.v., rolluiken. Prijs f 144.000,- k.k.

VERKOCHT
Joh. XXIII-singel 20: op een werkelijk uitstekende ligging een halfvrijstaand woonhuis (bwr. '70), met 2 slaapkamers, 2 badkamers, 2 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Prijs f 320.000,- k.k.

GELEEN
Hyacinthenlaan 45: leuk gest. moderniseren halfvrijst. woonhuis met kleine tuin. Ind.: b.g. gang, toilet, woonkamer, keuken, badkamer, 2 slaapkamers, 2 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Prijs f 98.000,- k.k.

BRUNSSUM
Tussengelegen leuk gest. sfeervol woonhuis (bwr. '39) met berging en tuin. Ind.: b.g. gang, toilet, kelder, woonkamer, eetkeuken. Verd.: 3 slaapk., douche, vaste trap zolder. Prijs f 138.000,- k.k.

VERKOCHT
Kerkstraat 108: aan de rand van een ruim appartement op 1e verd.: 2 slaapkamers, 2 badkamers, 2 toiletten, dubbele garage, 2 auto's. Prijs f 138.000,- k.k.

HOENSBROEK
Halfvrijst. keurig onderhouden woonhuis met berging en tuin. Ind.: b.g. gang, ruime woonkamer, eetkeuken, badkamer, toilet, kelder. Verd.: 2 (evt. 3) slaapk., zolder, rolluiken, c.v. Prijs f 155.000,- k.k.

LANDGRAAF
BEDRIJFSCOMPLEX
Momenteel autobedrijf, bestaande uit showroom, werkplaats, kantoorruimten, verhard terrein. Voor diverse doeleinden geschikt. Verdere info op aanvraag. Prijs f 325.000,- k.k.

HOENSBROEK
WINKEL-WOONHUIS
Langs drukke doorgangsweg een winkel/woonhuis met garage en opslagruimten. Voor diverse doeleinden geschikt. Prijs n.o.t.k., edoch elk aannamebod wordt in overweging genomen!!!

ing. WIL SPAAI
Akerstraat Nrd. 11
6446 XB Brunssum
Tel. 045-220650

HEERLEN-NOORD
Bungalow
• bouwjaar ± 1950;
• met garage;
• perceeloppervlakte 1.540 m²;
• woonkamer ± 45 m²;
• 3 slaapkamers en badkamer;
• keuken en kelder;
• mogelijkheid voor pacht van huiswiel (± 2.500 m²).
Koopprijs f 260.000,- k.k.

MAASTRICHT-CAMPAGNE
Geschakeld herenhuis met garage aan de Emilionlaan
• bouwjaar 1973;
• perceeloppervlakte 416 m²;
• woonkamer ± 47 m²;
• 5 slaapkamers, badkamer;
• tuin/studeerkamer;
• spoedig te vervangen.
Koopprijs f 400.000,- k.k.

OPOETEREN (België)
Residentieel landhuis met dubbele garage aan de Nieuwstraat
• bouwjaar 1992; stichtingskosten f 1.200.000,-;
• perceeloppervlakte ± 6.500 m²;
• zeer royale indeling o.a. woonkamer van ± 90 m², luxe keuken, kelders, 5 slaapkamers, zeer luxe badkamer, sauna, 4 slaapkamers, grote hobby/study;
• buitenzwembad met terras.
Koopprijs f 850.000,- k.k.

GEVRAAGD
Exclusieve bungalows en landhuizen in prijsklasse van f 250.000,- en (veel) hoger. Maak eens met ons kantoor een vrijblijvende afspraak.

Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFOON 045-717076

TE HUUR
Ruimte voor een traject te Geleen
m2 begane grond (1e verdieping) gelegen in het centrum van Geleen, moderne, C&A en V&D. Van drie afsluiten, totale puigrootheid circa 1000 m2, gereed voor gebruik. Afspraak via ons kantoor.

DIZ Zadelhoff
Makelaars en Taxateurs O.G.
International Property Advisers
043 - 25 66 33
Van Hasseltkade 7, 6211 CC Maastricht

BRUNSSUM, HAZENKAMPSTRAAT 112
Karakteristiek, tussengelegen woonhuis met tuin (achterom bereikbaar). Ind.: o.a. kelder, L-vorm. woonkamer, eetkeuken, bijkeuken, 2/3 slaapkamers, badkamer. Zolder via vaste trap. f 141.000,- k.k.
MON BEUGELS VERZEKERINGEN & O.G.
Orsbeek, tel. 04482-4007.

Pickée, van huis uit actief!

BRUNSSUM: Groot halfvrijst. herenhuis m. c.v.-gas, gar. berging en gr. tuin. Dub. begl. Roll. Een pand dat u beslist van binnen moet zien. Ind. o.a. prov.-kelder, ruime woonkamer met openhaard, eet- en keuken met keukeninstall. Bijkeuken, gar. en berging. 3 slaapk., ruime badk. m. o.a. ligb. en douche. Vaste trap naar zolder. Zolderkamer.
Prijs: f 294.000,- k.k.

KERKRADE-HAANRADE: Rustig gel. woonh. m. c.v.-gas, berging en tuin. Geh. gesol. ged. dub. begl. Roll. Ind.: Prov.-bergkelder, woonk., keuken m. compl. keukeninstall. met app. 2 slaips bet. badk. met douche. Zolderruimte.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien!
Prijs: f 207.000,- k.k.

LANDGRAAF - NIEUWENHAGEN: Goed gel. type vrijst. woonh. met c.v.-gas, gar., berging en grote tuin. Ind. o.a.: prov.-kelder, woonk., keuken. 1e Verd.: 3 slaips, badk. 2e Verd.: vaste trap, 2 slaips. en bergingruimte.
Prijs: f 289.000,- k.k.
Een pand dat u beslist van binnen moet zien.

LANDGRAAF - NIEUWENHAGEN: Halfvrijst. woonh. m. c.v.-gas, berging en tuin. Bw. 1990. Goed gesol. Roll. Ind. o.a.: Woonk., keuken, 3 slaips, badk., zolder.
Koopprijs: f 179.000,- k.k.

LANDGRAAF-SCHAESEBERG: Nabij draf- en renbaan. Rustig en blijvend goed gel. hoekw. m. c.v.-gas, gar., berging en tuin. Muren en dak gesol. Dub. begl. Ind. o.a.: Woonk., m. parket, grote tuink., keuken, 3 slaips, badk. m. ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar ruime zolderberging.
Prijs: f 215.000,- k.k.

Landgraaf - Parkheide In dit nieuwe steenvolte woonplan te Ubech over Worms, met een mooie groen-voorziening, worden door Aann.bedrijf Riksen bv uit Landgraaf 11 vrijstaande geschakelde woningen met garage en tuin (gelegen op het zuiden) gerealiseerd. Deze prachtige woningen geven, door toepassing van degelijke bouwmaterialen, een blijvend woongenot. Dubb. beglazing. Muren en dak zijn geïsoleerd. Ind.: o.a. L-vorm. woon-eetkamer, keuken (totaal ca. 47 m²), 3 slaapkamers, badk. met o.a. ligbad en douche, vaste trap naar zolder; met hobby-ruimte. Prijsen vanaf f. 248.000,- v.o.n.

LANDGRAAF-SCHAESEBERG: Blijvend goed gel. semi-bungalow m. c.v.-gas, inpass. gar. (2 auto's) en tuin. Geh. v.o.z. van dub. begl. Ind. o.a.: Kelder, woonk., 3 slaips, hobbyruimte, bet. badk. m. ligb. en 2e toilet. Part. Woonk., ca. 35 m², open haard, keuken m. keukeninstall. en app. Ruim terras.
Prijs: f 275.000,- k.k.

Onze 35 jarige ervaring zorgt voor een snelle verkoop!
Daarom zijn wij steeds op zoek naar panden in alle prijsklassen. Belt u eens voor een vrijblijvende afspraak.

HEERLEN - CENTRUM: Ruime geh. gerenov. luxe uitg. bovenwoning m. c.v.-gas. Geh. gestoff. Mogelijkh. voor wonen m. kantoor. Uist. onderh. Ind.: Woonk., eetkeuken m. compl. keukeninstall. m. app., 3 slaips. Goed uitg. badk. Grote werkkruimte van 4e slpk.
Huurprijs: f 1.500,- p. mnd.

Landgraaf - Parkheide In dit nieuwe steenvolte woonplan te Ubech over Worms, met een mooie groen-voorziening, worden door Aann.bedrijf Riksen bv uit Landgraaf 11 vrijstaande geschakelde woningen met garage en tuin (gelegen op het zuiden) gerealiseerd. Deze prachtige woningen geven, door toepassing van degelijke bouwmaterialen, een blijvend woongenot. Dubb. beglazing. Muren en dak zijn geïsoleerd. Ind.: o.a. L-vorm. woon-eetkamer, keuken (totaal ca. 47 m²), 3 slaapkamers, badk. met o.a. ligbad en douche, vaste trap naar zolder; met hobby-ruimte. Prijsen vanaf f. 248.000,- v.o.n.

Landgraaf - Parkheide In dit nieuwe steenvolte woonplan te Ubech over Worms, met een mooie groen-voorziening, worden door Aann.bedrijf Riksen bv uit Landgraaf 11 vrijstaande geschakelde woningen met garage en tuin (gelegen op het zuiden) gerealiseerd. Deze prachtige woningen geven, door toepassing van degelijke bouwmaterialen, een blijvend woongenot. Dubb. beglazing. Muren en dak zijn geïsoleerd. Ind.: o.a. L-vorm. woon-eetkamer, keuken (totaal ca. 47 m²), 3 slaapkamers, badk. met o.a. ligbad en douche, vaste trap naar zolder; met hobby-ruimte. Prijsen vanaf f. 248.000,- v.o.n.

Pickée makelaardij bv

BETER WONEN BEGINT MET STIENSTRA

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenbestand in alle prijsklassen in heel Zuid-Limburg. In deze aanbesteding is slechts een beperkt aantal huizen te koop. Vindt u het huis van uw keuze niet? Of zoekt u in een andere regio? Maak uw wensen aan ons kenbaar.

AMSTENRADE H
Halfvrijst. met binnenpl., via achterzijde bereikb. Buitenberging. Woonk. ca. 38 m². Keuken met eenvoudige install. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Groot dakterras. Vaste trap naar 2e verd. met bergzolder. Grotendeels gerenoveerd.
Prijs f 149.000,- k.k. 8463

BRUNSSUM H
Kruisberg. In rustig wooncomplex gel. bovenwoning met berging. Tuin. Woonk. Gesl. keuken. 2 slaapk. Badk. met douche. 1e verd.: 3 slaapk. 2e verd.: 2 slaapk. Kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs f 199.000,- k.k. 8501

HEERLEN H
Grasbroek. Ruim woonhuis. Kelder met 5 ruimtes. Berging. Woonk. met half open keuken. 2 slaapk. Badk.
Prijs f 159.500,- k.k. 8426

HEERLEN H
Nabij centrum gel. halfvrijst. woonhuis met tuin. Berging. Woonk. Open keuken. 2 slaapk. Badk.
Prijs f 127.500,- k.k. 8521

HEERLEN H
Centrum. Appartement gel. op 2e verd. met ruim balkon aan voor- en achterzijde. Berging in sout. Woonk. ca. 26 m². Keuken met aanbouwen. 2 slaapk. Badk.
Prijs f 125.000,- k.k. 8526

HOENSBROEK H
Welten. Woonhuis met gar. Fraai aangelegde tuin ca. 15 m diep met 2 terrassen. Gezellige L-vorm. woonk. ca. 37 m² met parket. vl. en open haardpartij. Half open keuken met compl. install. 3 grote slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar 2e verd. met 4e slaapk. Royale bergzolder. Geh. gesol. hardh. koz. en dubb. begl. roll.
Prijs f 249.000,- k.k. 8240

KERKRADE H
Bleijerheide. Centraal gel. herenhuis met tuin. Berging. Living ca. 30 m². Gesl. keuken met compl. install. Badk. met douche. 1e verd.: 3 slaapk. 2e verd.: 2 slaapk. Kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs f 189.000,- k.k. 8501

KERKRADE H
Goed gel. vrijst. herenhuis met gar. Tuin ca. 100 m. diep en ca. 13 m. breed. Voormiddelkelder. Overdekte entree. Royale hal. Living. Gesl. keuken. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. Opt. isol. Hardh. koz. Ged. dubb. begl. en roll.
Prijs f 429.000,- k.k. 8531

HEERLEN H
Welten. Goed en in kindervriendelijke omgeving gel. ruim woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. ca. 38 m². Sep. keuken met moderne install. 4 slaapk. Badk. Berging.
Prijs f 269.000,- k.k. 8473

HULSBURG M
Arensgehoort. In kindervriendelijke omgeving gel. comfortabel, vrijst. woonhuis met tuin op zuiden ca. 14 m. diep. Gar. met zadeldak. Woonk. en open keuken tot ca. 44 m². 3 grote slaapk. Moderne badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar grote zolder. Part. geh. met parketvl. Hardh. koz. Opt. isol. Goed onderhouden. Opp. ca. 225 m². Bw. 1989.
Prijs f 269.000,- k.k. 7609

HOENSBROEK H
Passart. Karakteristiek herenhuis met gar. Voor- en achtertuin. Z-vorm. Overdekte entree. Z-vorm. woonk. ca. 40 m² met open haardpartij. Keuken met witte install. Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb., bidet en 2e toilet. Vaste trap naar royale bergzolder.
Prijs f 225.000,- k.k. 8491

HEERLEN H
Heksenberg. Woonhuis met tuin. Kelder. Woonk. Gesl. keuken met eenvoudige install. 3 slaapk. Badk.
Prijs f 139.000,- k.k. 8442

KERKRADE H
Gracht. Uits. onderhouden woonhuis met tuin. Living ca. 30 m². Leef-/eetkeuken ca. 24 m² met compl. install. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar royale bergzolder.
Prijs f 179.000,- k.k. 8534

UBACH OVER WORMS H
Woonhuis met gar. Tuin. Kelder. Living ca. 40 m² met open haard. Gesl. woonkeuken met kunstst. install. Badk. met ligb. en douche. 1e verd.: 4 slaapk. 2e verd.: Zolder ca. 48 m². Ged. kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs f 209.000,- k.k. 8312

PUTH H
Landelijk gel. karakteristiek halfvrijst. woonhuis met tuin. Berging. Kelder. Woonk. ca. 40 m² met parketvl. Keuken met licht eiken install. Studeert. 3 slaapk. Dakterras. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. Zolder met mogelijkh. voor 4e slaapk. Recentelijk geh. gerenoveerd.
Prijs f 225.000,- k.k. 8449

STIENSTRA
MAKELAARDIJ BV.
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

Voor inlichtingen
H: kantoor Heerlen,
Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56,
6411 BW Heerlen.
M: kantoor Maastricht,
Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17,
6229 EB Maastricht.
Kantoor Aken,
Tel.: 0049-241-407540*
Jesuitenstraße 2,
52062 Aken.

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 48, 6400 VB Heerlen.

'Voetballers hebben tenminste wel altijd mooie dijen'

Rebecca de Ruvo presenteert voetbalmatch met popsterren

DOOR BERNICE BREURE

DEN HAAG – Of Johnny Metgod een beetje 'good-looking' is, wil ze weten. MTV-presentatrice Rebecca de Ruvo laat zich door het ontkennen de antwoord niet uit het veld slaan. „Nou ja, voetballers hebben in elk geval wel altijd mooie dijen, vind je niet? Waarom denk je anders dat ik naar Nederland kom,” giechelt ze vervolgens. „Nee hoor, dat was een grapje. Ik ben helemaal gek van voetbal!”

De 24-jarige Zweedse zal 28 juli naar Amsterdam tijken om in de Sporthallen Zuid het tweede All Star Football Challenge te presenteren. Tijdens dit door MTV georganiseerde toernooi zullen voetbal- en muziksterren met en tegen elkaar spelen.

Net als vorig jaar zal het prominente en volgens kenners het mooiste MTV-gezicht, Rebecca de Ruvo, de wedstrijden aan elkaar praten en van commentaar voorzien. Een samenvatting van de happening wordt door de commerciële muziekzender tijdens het All-Star Football Challenge Weekend, op 24 en 25 september, uitgezonden. MTV heeft een bereik van 160 miljoen kijkers.

Geselecteerd

Uit de professionele hoek van spelers zullen onder meer de Britse internationals Chris Waddle, Ian Wright en Teddy Sheringham hun opwachting maken. Maar ook het vasteland is ditmaal goed vertegenwoordigd: de Portugees Paolo Futre, de Spanjaard Emilio Butragueno (Real Madrid) en 'onze' Johnny Metgod gaan het veld op. De voetballende muziksterren van de Football Challenge '94 zijn onder anderen de bandleden van Blur, Dr Alban, The Cult en Ugly Kid Joe.

De muzikanten worden door MTV wel een beetje geselecteerd op hun voetbalkwaliteiten, vertelt De Ruvo. „Als ze er echt helemaal niets van kunnen, is het niet leuk om naar te kijken.”

Maar feit blijft dat ze natuurlijk nooit kunnen tippen aan de professionals. Lachend herinnert de Zweedse zich dat vorig jaar de voetballers probeerden om de eer te laten strijken. „Ze slepen de bal door de verdediging heen en maken een mooie opzet. De muziksterren hoeven hem dan alleen nog maar erin te schoppen. Maar vaak missen ze de bal dan toch nog.” Het voormalig fotomodel verwacht eind juli veel van de bandleden van Ugly Kid

Joe ('die zijn nog lekker jong') en Blur ('die zullen wel lekker Engels gaan spelen').

Uitsloven

De Ruvo zegt zelf ook aardig een bal te kunnen raken. „Vorig jaar heb ik toen de camera's uitstonden, ook nog even meegespeeld. Gewoon om me even uit te sloven voor de jongens, snap je?” En natuurlijk kijkt ze naar alle wedstrijden van het Zweedse nationale team, dat het zo goed deed op het WK.

De verkoop van de kaartjes (à 25 gulden) voor het toernooi is inmiddels begonnen. Traditiegetrouw gaat een deel van de opbrengsten naar Unicef. De Ruvo vindt dit 'een fantastisch initia-

tief. „Het is toch een verschrikkelijk idee dat er zoveel huilende baby's zijn die niets te eten hebben. Daar word ik echt depressief van,” zegt ze en laat vervolgens een perfect ingestudeerde zucht horen.

Lang lijkt ze er echter niet mee te zitten. Snel babbelt ze vrolijk verder over haar toekomstplannen. De Ruvo is met het ochtendprogramma Awake on the Wildside, het verzoekprogramma Dial MTV (beide elke werkdag) en MTV's European Top 20 (op zaterdag en zondag) nu meer dan twintig uur per week in beeld. Niet slecht als je bedenkt dat ze op 17-jarige leeftijd op de bonnefooi naar Londen vertrok, net als zoveel anderen op zoek naar roem en geld. Via een groot modellenbureau belandde De

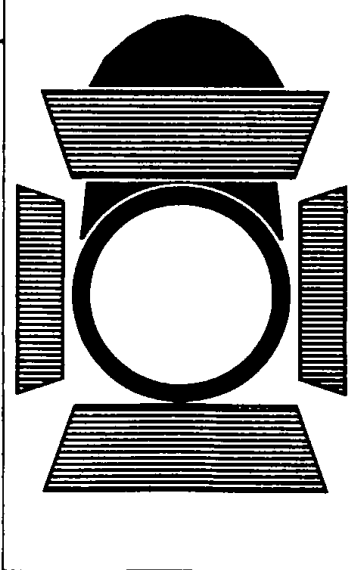
Ruvo ruim drie jaar geleden bij de zender. Maar ze wil meer. „De presentatie van het voetbaltoernooi is voorlopig het laatste wat ik voor MTV zal doen,” vertelt ze. „Ik wil me nu volledig toeleggen op het zingen. In augustus verschijnt mijn eerste single, 'I caught you out'. Dat vind ik zo spannend, ik ben echt benieuwd wat de kritieken zullen zijn.”

Eén commentaar ligt natuurlijk zeer voor de hand. Is De Ruvo niet bang dat de critici zullen zeggen dat ze haar zangcarrière aan MTV te danken heeft? „Nou, misschien zullen ze dat wel zeggen ja. En wat dan nog. Ik ben bekend geworden als MTV-presentatrice en daar ben ik trots op. Maar nu is het tijd om verder te gaan.”

● Rebecca de Ruvo: helemaal gek van voetbal...

Foto: GPD

Nieuw hoofd amusement Paul Brinks zweert bij strakke organisatie

'Veronica niet langer een rock 'n roll-organisatie'

DOOR FRED VAN GARDEREN

GRONINGEN – Paul Brinks (30) is de vereenzelving van het huidige Veronica: jong, maar volwassen. De opvolger van Jan van Doorn als hoofd amusement is niet zo wild als zijn voorganger. Integendeel: hij doet zakelijk aan en is daar trots op. Wel overwogenheid is zijn kracht. De tijd van het wilde westen is ook bij Veronica voorbij.

Toen hij negen maanden geleden bij de jongerenomroep binnenkwam, legde hij eerst zijn oor te luister. Wat is hier mis en wat kan er aan worden gedaan? Hij vond van alles mis. „Het viel mij op dat er mensen rondliepen die maandenlang als gekken moesten werken en daarna een tijd helemaal niets te doen hadden. Dat leek me voor die personen een onzeker bestaan en voor het bedrijf erg inefficiënt. Dus ben ik aan het organiseren geslagen. Een bedrijf als Veronica verlangt een structuur. Er moet een organisatie neergezet worden die loopt van de declaratie tot aan het uiteindelijke product. Veronica was aan een ommekeer toe die het bedrijf volwassen maakt.”

Imago

Samen met de andere hoofden en de directie wordt er nu regelmatig gepraat over de organisatie van het bedrijf. Brinks: „Daar zitten mensen bij van de tv-poot, de radio-poot en het Blad en we praten dan over het imago van Veronica en het in stand houden daarvan. Alle zaken die marketingwaarde voor Veronica hebben, komen dan ter sprake. Nadien gaat eenieder naar zijn afdeling en praat alles door met zijn of haar mensen. Zodat iedereen in het bedrijf weet wat er komt, niet komt en waarom niet, waar behoefte aan is en waaraan juist niet. Kortom: uitleg geven over het hoe en waarom van de programmering.”

Voor de oude garde is Veronica nieuwe stijl onherkenbaar geworden. Het doet hen saai en ambtelijk aan. Brinks: „Voor hen is het niet altijd even gemakkelijk, maar voor anderen is het zalig. In elk geval is de tijd van vriendjes hebben voorbij; mensen worden nu beoordeeld op hun capaciteiten. Veronica is geen rock'n roll-organisatie meer. Er is niet meer op elke kamer drank te krijgen. Op mijn kamer is geen drank, want er wordt gewerkt. Dat betekent niet dat er in het verleden niet gewerkt werd, maar anders. Nu

● Paul Brinks: „In deze commerciële wereld is alles gebaseerd op doelmatigheid.”

Foto: GPD

is het efficiënter. In principe beginnen we om negen uur. Vroeger kwamen ze een keer om elf uur binnenlopen. En al werkten ze in die tijd tot elf uur 's avonds door, zo kan het niet meer. Het is nu geen baan van negen tot vijf, maar ik vind wel dat mensen naast hun werk een sociaal leven moeten hebben. Er is niemand die zeven dagen in de week 24 uur per dag werkt. Als dat wel nodig is, klopt de organisatie niet.”

Brinks is een dergelijke strakke organisatie gewend. Hij werkte tien jaar in de platenindustrie, waarvan de laatste zeven jaar bij Polygram. En in deze commerciële wereld is alles gebaseerd op doelmatigheid. Brinks ziet weinig verschil tussen die wereld en de wereld van de publieke omroep. Brinks: „De opdracht van RTL is niet anders dan die van Veronica. Publieke omroepen in de orde van grootte als Tros en Veronica zijn er om te scoren en hebben daar de opdracht toe gekregen. Het enige verschil met RTL is dat als wij niet het marktaandeel halen waarvoor we ingeschat worden, dat dan niet meteen de subsidiekraan dichtgaat. Maar op de lange termijn gaan ook wij er aan. Als wij structureel onze opdracht, om 27 procent marktaandeel op de dinsdag te scoren, niet nakomen, krijgen ook wij problemen. Binnen het collectief van de publieke omroepen zijn die afspraken gemaakt.”

„Daarbij komt dat bij WVC een opdracht ligt dat de drie publieke zenders minimaal 50 procent marktaandeel halen. Neem dan die dinsdag weer; net één en net drie gaan zich meer richten op een doelgroep met gevolg dat die elk maar zo'n 7 procent scoren. Dan zal net twee die dag flink veel kijkers moeten trekken. Doet net twee dat niet en zakken we met z'n drieën naar een marktaandeel van 35 procent, dan zou WVC wel eens kunnen roepen: 'wat hebben drie netten nog voor zin'.”

Behoeft

De toekomst zal het scoren op tv alleen maar ingewikkelder maken. Dat vindt Brinks ook: „De tv zal meer en meer moeten inspelen op de individuele behoefte van de kijker. Het aanbod in vrije tijdsbesteding wordt alleen maar groter, dus zal er gericht tv gemaakt moeten worden.

Kijkcijfers van de grote amusementsshow's zullen op termijn niveleren, want de consument zal niet meer uren naar één programma zitten kijken. Die is ongeduldiger geworden. Vroeger zaten vrouwen vier uur achter elkaar te breien. Hoeveel doen dat er nog? Even tv, even Nintendo, even radio. De aandacht wordt verdeeld. Een programma dat 70 minuten doorkabbelt is na vijf minuten oninteressant en na twee uitzendingen dood.”

'Liever olifanten dan spinnen of ratten'

De Ark levert dieren voor film en televisie

DOOR ELSBETH JONGSMA

HILVERSUM – Klapperend met haar oren heft Kenya met haar slurf het speelgoedluipaard dat de set van Waku Waku verlevendigt, hoog in de lucht. Harrie Bergmans laat de olifant even spelen. Tijdens de opname van de dierenkwis van de KRO heeft ze zich immers keurig gedragen. Ze liet zelfs zonder morren toe dat presentator Rob Fruithof met zijn volle gewicht aan haar slaganden ging hangen. Harrie Bergmans levert dieren aan televisieprogramma's, films en commercials. In principe neemt hij elke klus aan, zolang het diervriendelijke karakter ervan niet uit het oog wordt verloren.

„Er bellen wel eens studenten die bijvoorbeeld een varkensrace willen organiseren, daar werken we dus niet aan mee.” Maar je kunt Harrie altijd bellen wanneer je een beer nodig hebt, kamelen, flamingo's, roofvogels, of een doodgewone hond of kat. Het bedrijf De Ark, dat hij samen met Frans van Bostel bestiert, is gevestigd in het Brabantse Gilze. Zelfs met de hulp van twee medewerkers (en acht oproepkrachten voor de hoogtijdagen) hebben Van Bostel en

Bergmans de handen meer dan vol.

Harrie Bergmans is zijn hele leven al met beesten bezig. Na zijn schooltijd ging hij als dierenverzorger aan de slag in een dierenpark. Daarna werkte hij bij het circus, waar hij de kneepjes van de dieren-dressuur onder de knie kreeg. Sinds enige jaren is hij met De Ark bezig, maar zijn contacten met de circuswereld komen hem nog altijd goed van pas.

Waku Waku

Voor Waku Waku-opnamen had de KRO om een olifant gevraagd. Bergmans heeft veel exotische dieren, maar een olifant aan huis houden is toch een beetje te bewerkelijk. Vandaar dat hij een ex-collega van een Duits circus benaderde om met zijn dijkuid naar Nederland te komen.

Bergmans gaat altijd zelf mee wanneer er exotische dieren met hun kunstjes voor de camera moeten verschijnen. De vertrouwensband die bestaat tussen het dier en de verzorger is cruciaal voor het gedrag van het beest. Zo is hij enige weken geleden met zijn beer naar Argentinië ge-

reisd, waar een Engelse film werd opgenomen. De titel van die produktie weet Bergmans zich niet meer te herinneren, want eigenlijk geeft hij niets om film. Hij gaat dan ook zeer zelden naar de bioscoop om de verichtingen van zijnervoetige acteurs op het witte doek te bewonderen.

'Beetje vies'

Behalve aan Waku Waku levert hij ook 'huis-tuin- en keukendieren' als katten voor bijvoorbeeld de televisieserie Vrienden voor het Leven. Voor de film Flodder heeft hij met een ratje gewerkt. Bergmans hart gaat overigens duidelijk uit naar de wat grotere dieren. Spinnen, muizen en ratten levert hij wel, maar hij is er eigenlijk 'een beetje vies van'.

Bergmans heeft zelf een paar honden en katten, maar de huisdieren die hij levert voor series heeft hij in een bestand van particulieren. Bij deze dieren wordt immers altijd om een bepaald ras, of om een specifieke kleur gevraagd. De ene dag hebben ze een pinchertje nodig en de volgende een Sint Bernard. Om al die varianten in eigen beheer te hebben, dat zou te ver gaan. De afdeling reptielen en roofvo-

● Tijdens een Waku Waku-uitzending laat olifant Kenya goedig met zich sollen door presentator Rob Fruithof, terwijl dijkuid-'leverancier' Harrie Bergmans een oogje in het zeil houdt.

Foto: GPD

gels heeft Bergmans ondergebracht bij vrienden die er speciale belangstelling voor hebben. Deze dieren vereisen enorm veel tijd en aandacht en daar heeft De Ark het te druk voor. Want behalve het leveren van dieren, verzorgen de medewerkers westerndecors (desgewenst compleet met paardenshow) en runnen ze ook nog een kampeerboerderij.

De kampeers zien de vijftig verschillende soorten beesten met wie ze het ruim drie hectare grote terrein delen, alleen vanuit de verte. De Ark gunt de dieren hun rust, tot het onvermijdelijke einde. Bergmans: „Op dit moment hebben we een stokoude neusbeer, die is echt hoogbejaard. Maar hij blijft gewoon bij ons.”

Diervriendelijk

Diervriendelijkheid staat hoog in het vaandel bij Bergmans. Zo wilde Campina voor de calciumrijke melk een spotje maken met een koe die een bot zou apporteren. Eerst zou het beest moeten zitten als een hond om vervolgens achter een been aan te rennen. Bergmans vertelt dat een koe weliswaar als een hond kan zitten, maar dat je hem dan flink moet forceren om dat ook op commando te doen. Daarom werd, in overleg met de regisseur, besloten het bij een koe te laten die een bot in haar bek houdt. Om een rund een vreemd voorwerp in de muil te laten houden, zonder dat-ie er mee gaat spelen of laat vallen, is al een klus op zich: wekenlang werd er geoeffend. Harrie Bergmans vergelijkt zijn dieren daarom graag met kinderen. „Die kun je ook niet dwingen. Ze moeten er zelf plezier in hebben.”

Vakantie & Recreatie

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie. Met een betaalde oplage van ruim 1.700.000 exemplaren, goed voor een bereik van 4,2 miljoen reiskustge Nederlanders. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, Sluitijd woensdag 16.00 uur. Kaderadv. mits gereserveerd donderdag 10.00 uur.

Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484

Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen.

AMELAND OP Z'NBEST!

In Eilandvakantie is meer dan een vrij zijn. Hotel d'Ameland is een klein, gezellig, sfeervol, modern, comfortabel, betaalbaar, en de beste omgeving van strand, duin, dunes en pittoreske dorpen.

Hotelkamers
L/O f 85,- p.p.p.n.
HP f 110,- p.p.p.n.
Midweek HP f 428,- p.p. Geldig tot 2 sept '94

APPARTEMENTEN
(tot max. 6 pers.) prijzen per app.

KAMER-APPARTEMENT
Midweek f 499,-
Week f 894,-
Geldig tot 2 sept '94

KAMER-APPARTEMENT
Midweek f 599,-
Week f 994,-
Geldig tot 2 sept '94

Last minute boekingen worden niet verrekend met reeds gedane boekingen.

HOTEL-APPARTEMENTEN - CONGRESCENTRUM
Postbus 6, 9160 AA Houten - Ameland
Telefoon: 05191 - 54646

Ameland vrij na 27/8 en Terschelling vrij na 3/9 t.h. stacar's en chalets voll. ingericht. Tel. 05180-1206 n.o. zond.

KAN NOG: VAKANTIE VIEREN OP AMELAND
In Creatief Vakantiepark Ameland. In aug. 1 week al v.a. f 1170,- incl. lakenset en servicekosten. Bel&Boek rechtstreeks: 050-262627 (zat. 23/7 v.a. 10.00 bereikbaar)

KAN NOG: VAKANTIE VIEREN OP TEXEL
In de Creatief Vakantieparken Beach-Park Texel. "De Koog" en Bosch & Zee. In aug. 1 week al v.a. f 610,- (excl. servicekosten). Bel&Boek rechtstreeks: 050-262627 (zat. 23/7 v.a. 10.00 bereikbaar)

Terschelling: direct gel. aan de rand van bos en duin
**HCR BORNHOLM. Kamers b.d./v.d./l., terras, ktv, tel. Arr. van f 200,- 3 dgn, 2 n., incl. bootdiner. Int. 05620-2266

Terschelling. Te huur chalets + stacaravans, volledig ingericht, ktv. Vrij na 27-8!! 05180-1581.

Een dagje uit op Vlieland!
Voor slechts f 43,50 p.p. Kinderen f 30,- incl. bootkaart, 1 dag fietsuur en een lunch van 10,-.
Gewoon kopen bij REDERIJ DOEKSEN in Harlingen!
Geldig van maandag t/m donderdag.
Vertrek: Harlingen 9.20 uur. Vlieland 16.45 uur.

AMELAND - NIEUW v.a. 19 aug. luxe 4/6 pers. app. en bung's. Boek nu voor herfst of kerst tel. 05191-54423

TEXEL! boerd - budget app-bung's. a. 6 aug. - 02220-11454.

Ontdek de stad GRONINGEN vanuit het MARTINI HOTEL
2-daags zomerarrangement à f 155,- p.p.: 050-252040.

Nog vrij: ruime kampeerplaatsen op rustige camping in mooi Westerwold bij de VESTING BOURTANGE.
Camping 'T PLATHUIS 05993-54383.

HUUR EEN VILLA A/H WATER
VOOR DE PRIJS VAN EEN HUISJE.

Kom deze zomer nog naar de Borgmeren, het nieuwste kindvriendelijke vak park van Nederl. Incl. 2 badkmrs, 3 ruime 2 pers. slpkmrs, vaatwasser, een camp. subtr. zwemb. en andere ontspannende faciliteiten. Informeer naar uw voordeel: RECREATIEPARK DE BORGMEREN
Hoofdweg 34, 9616 TD Scharmer: 05904-6662/03482-1272
Beleggen? Vraag naar de aantrekkelijke kooprijzen!

Vrijstaande bung. aan vis-vaarwater in uniek merengeb. + prive aanlegplaats: 05154-69566 / fax: 69925

In het merengeb., hart van Friesland ligt Camping/Recreatiepark YN'E LITE, gel. a/h Pikmeer te Grouw. Recr. bung's t.h. evt. met (zeil)boot. Te huur luxe stacar's t.h. Nog pl. vrij op camp.: 05662-1487/fax. 1858

Een Ballonvaart
Boven mooi Friesland!
LOFTSILER-Joure
Boekingen: 05138-13097

Als u nu een bungalow boekt op Recreatiepark Hunzebergen in Eiloo of Westerwold, dan schenken wij u een gratis picknick in de periode van 5/8 t/m 9/9/1994.

BUNGALOWPARK NUIELVELD-PESSE, ANWB-erkend
Luxe bung's t.h. Vraag kl. folder: 020-6459541 of 6413940.

GEEN PRETPARK luxe 5' bung's met grote tuin aan bos. Ideaal wandel- fietsgeb. Voor rustzoekers: 05280-65803.

"DE ZANDPOL" 8 km van Emmen, gezellige, zeer schone fam.camping. Nog (ruime) plaatsen vrij. Verh. car. vrij v.a. 12 aug. Natuurbad met strand. Stieltjeskanaal 14, Tel. 05915-53002.

NIJEUW: Recreatie Centrum 't Veenmeer. Nu ook verhuur van luxe stacar's op mooi park in Drenthe. Info: 05921-43625.

FIETS/WANDELVAK. Hotel Pension Nathalia in Borger. Int. 05998-34791.

LAST MINUTE, korting 20% hoogseiz. recr. bung's Gasselte, Gees, Sleen. 05910-16743.

ST. MAARTENSZEE/Julianadorp luxe bung's/villa's aan zee, tennisb., subtr. zwemb., golfb. v.a. 6/8. 02246-1596

DE CAMPING BIJ ZEE
Natuur - Zwemparadijs - Attractiepark
Na 26 aug. ook bungalows te huur voor wk end en midwk. Brouwer Rekreatie, St. Maartenszee: 02246-3109.

Noordwijk aan Zee: HOTEL DE INSTUIF, enkele minuten van centrum en strand, de laatste kamers in augustus, HP v.a. f 295,- p.p. per week. Folder: 01719-15462.

8 DAGEN HOTEL SLECHTS f 399,- P.P. H.P. 4 DAGEN (3 NACHTEN) HOTEL f 195,- P.P. H.P. Zomer arrangementen v.a. heden tot 4/9/94. Kamer douche/wc/tv. in 3-sterren hotel bij Brasemmeer en Kagerplassen. Leiden 7 km, strand 15 km. kinderkorting t/m 11 jr. Hotel "Rijnland" Hoogmade. Tel. 01712-8000.

Kerkstr. 37, 2355 AE Hoogmade. Tel. 01712-8000.

DUINRELL WASSENAAR
Ga lekker nat in het nieuwe Tikibad.
Kom kamperen op de gezellige Duinrell camping of huur een 4-6 persoons Duingalov in het naseizoen. Tevens is er de groepsaccommodatie Duinhostel. Wie op Duinrell overnacht krijgt het attractiepark kado en kan genieten van het nieuwe Tropische Tikibad.
Duinrell. Daar kikker je van op.
Folders/Reserveringen: 01751-19314/Fax. 12339.

Verhuur LUXE INGER. BUNGALOWTENTEN aan zee of Veerse Meer KOKO HOLIDAYS 01100-32301 Vrij va 12-8.

KAN NOG: VAKANTIE VIEREN IN ZEELAND
In de Creatief Vakantieparken Resort Haamstede en Villapark Livingstone. In aug. 1 week al v.a. f 1095,- incl. servicekosten en Verwen-Pakket. Bel&Boek rechtstreeks: 050-262627 (zat. 23/7 v.a. 10.00 bereikbaar)

ST. Kruis, Zeeuws Vl. kamp. bij de boer. Rust. omg. prachtig fiets wandel. omgeb. 15 min. v. strand. Int. 01175-241.

T.h. vak.won. 4 - 5 p. van 13-8 tot 27-8 / 650 p.w. Vlissingen/strand 01184-11048 (9-12 uur en zat. 10-5 uur).

20 procent last-minute korting

Bel snel: 05919-49116 (Exl.) of 05288-1224 (Excl.) voor de mooiste plekken in Drenthe. [Nog enkele bungalows vrij!]

BUNGALOWPARK NUIELVELD-PESSE, ANWB-erkend
Luxe bung's t.h. Vraag kl. folder: 020-6459541 of 6413940.

GEEN PRETPARK luxe 5' bung's met grote tuin aan bos. Ideaal wandel- fietsgeb. Voor rustzoekers: 05280-65803.

"DE ZANDPOL" 8 km van Emmen, gezellige, zeer schone fam.camping. Nog (ruime) plaatsen vrij. Verh. car. vrij v.a. 12 aug. Natuurbad met strand. Stieltjeskanaal 14, Tel. 05915-53002.

NIJEUW: Recreatie Centrum 't Veenmeer. Nu ook verhuur van luxe stacar's op mooi park in Drenthe. Info: 05921-43625.

FIETS/WANDELVAK. Hotel Pension Nathalia in Borger. Int. 05998-34791.

LAST MINUTE, korting 20% hoogseiz. recr. bung's Gasselte, Gees, Sleen. 05910-16743.

ST. MAARTENSZEE/Julianadorp luxe bung's/villa's aan zee, tennisb., subtr. zwemb., golfb. v.a. 6/8. 02246-1596

DE CAMPING BIJ ZEE
Natuur - Zwemparadijs - Attractiepark
Na 26 aug. ook bungalows te huur voor wk end en midwk. Brouwer Rekreatie, St. Maartenszee: 02246-3109.

Noordwijk aan Zee: HOTEL DE INSTUIF, enkele minuten van centrum en strand, de laatste kamers in augustus, HP v.a. f 295,- p.p. per week. Folder: 01719-15462.

8 DAGEN HOTEL SLECHTS f 399,- P.P. H.P. 4 DAGEN (3 NACHTEN) HOTEL f 195,- P.P. H.P. Zomer arrangementen v.a. heden tot 4/9/94. Kamer douche/wc/tv. in 3-sterren hotel bij Brasemmeer en Kagerplassen. Leiden 7 km, strand 15 km. kinderkorting t/m 11 jr. Hotel "Rijnland" Hoogmade. Tel. 01712-8000.

Kerkstr. 37, 2355 AE Hoogmade. Tel. 01712-8000.

DUINRELL WASSENAAR
Ga lekker nat in het nieuwe Tikibad.
Kom kamperen op de gezellige Duinrell camping of huur een 4-6 persoons Duingalov in het naseizoen. Tevens is er de groepsaccommodatie Duinhostel. Wie op Duinrell overnacht krijgt het attractiepark kado en kan genieten van het nieuwe Tropische Tikibad.
Duinrell. Daar kikker je van op.
Folders/Reserveringen: 01751-19314/Fax. 12339.

Verhuur LUXE INGER. BUNGALOWTENTEN aan zee of Veerse Meer KOKO HOLIDAYS 01100-32301 Vrij va 12-8.

KAN NOG: VAKANTIE VIEREN IN ZEELAND
In de Creatief Vakantieparken Resort Haamstede en Villapark Livingstone. In aug. 1 week al v.a. f 1095,- incl. servicekosten en Verwen-Pakket. Bel&Boek rechtstreeks: 050-262627 (zat. 23/7 v.a. 10.00 bereikbaar)

ST. Kruis, Zeeuws Vl. kamp. bij de boer. Rust. omg. prachtig fiets wandel. omgeb. 15 min. v. strand. Int. 01175-241.

T.h. vak.won. 4 - 5 p. van 13-8 tot 27-8 / 650 p.w. Vlissingen/strand 01184-11048 (9-12 uur en zat. 10-5 uur).

20 procent last-minute korting

Bel snel: 05919-49116 (Exl.) of 05288-1224 (Excl.) voor de mooiste plekken in Drenthe. [Nog enkele bungalows vrij!]

BUNGALOWPARK NUIELVELD-PESSE, ANWB-erkend
Luxe bung's t.h. Vraag kl. folder: 020-6459541 of 6413940.

GEEN PRETPARK luxe 5' bung's met grote tuin aan bos. Ideaal wandel- fietsgeb. Voor rustzoekers: 05280-65803.

"DE ZANDPOL" 8 km van Emmen, gezellige, zeer schone fam.camping. Nog (ruime) plaatsen vrij. Verh. car. vrij v.a. 12 aug. Natuurbad met strand. Stieltjeskanaal 14, Tel. 05915-53002.

NIJEUW: Recreatie Centrum 't Veenmeer. Nu ook verhuur van luxe stacar's op mooi park in Drenthe. Info: 05921-43625.

FIETS/WANDELVAK. Hotel Pension Nathalia in Borger. Int. 05998-34791.

LAST MINUTE, korting 20% hoogseiz. recr. bung's Gasselte, Gees, Sleen. 05910-16743.

ST. MAARTENSZEE/Julianadorp luxe bung's/villa's aan zee, tennisb., subtr. zwemb., golfb. v.a. 6/8. 02246-1596

DE CAMPING BIJ ZEE
Natuur - Zwemparadijs - Attractiepark
Na 26 aug. ook bungalows te huur voor wk end en midwk. Brouwer Rekreatie, St. Maartenszee: 02246-3109.

Noordwijk aan Zee: HOTEL DE INSTUIF, enkele minuten van centrum en strand, de laatste kamers in augustus, HP v.a. f 295,- p.p. per week. Folder: 01719-15462.

8 DAGEN HOTEL SLECHTS f 399,- P.P. H.P. 4 DAGEN (3 NACHTEN) HOTEL f 195,- P.P. H.P. Zomer arrangementen v.a. heden tot 4/9/94. Kamer douche/wc/tv. in 3-sterren hotel bij Brasemmeer en Kagerplassen. Leiden 7 km, strand 15 km. kinderkorting t/m 11 jr. Hotel "Rijnland" Hoogmade. Tel. 01712-8000.

Kerkstr. 37, 2355 AE Hoogmade. Tel. 01712-8000.

DUINRELL WASSENAAR
Ga lekker nat in het nieuwe Tikibad.
Kom kamperen op de gezellige Duinrell camping of huur een 4-6 persoons Duingalov in het naseizoen. Tevens is er de groepsaccommodatie Duinhostel. Wie op Duinrell overnacht krijgt het attractiepark kado en kan genieten van het nieuwe Tropische Tikibad.
Duinrell. Daar kikker je van op.
Folders/Reserveringen: 01751-19314/Fax. 12339.

Verhuur LUXE INGER. BUNGALOWTENTEN aan zee of Veerse Meer KOKO HOLIDAYS 01100-32301 Vrij va 12-8.

KAN NOG: VAKANTIE VIEREN IN ZEELAND
In de Creatief Vakantieparken Resort Haamstede en Villapark Livingstone. In aug. 1 week al v.a. f 1095,- incl. servicekosten en Verwen-Pakket. Bel&Boek rechtstreeks: 050-262627 (zat. 23/7 v.a. 10.00 bereikbaar)

ST. Kruis, Zeeuws Vl. kamp. bij de boer. Rust. omg. prachtig fiets wandel. omgeb. 15 min. v. strand. Int. 01175-241.

T.h. vak.won. 4 - 5 p. van 13-8 tot 27-8 / 650 p.w. Vlissingen/strand 01184-11048 (9-12 uur en zat. 10-5 uur).

Samson & Gert in de Efteling

Als extra attractie elke dag twee optredens: om 14.00 en 16.00 uur.
Boek nú uw arrangement in het Efteling Hotel Kaatsheuvel.
Boekingen: 04167-82000. Algemene informatie Efteling: 04167-88111.

Verhuur van NIEUWE stacaravans 6-8 p. Vrij vanaf 13/8. Vraag snel de uitgebreide folder. Zeer aantrekkelijke arrangementen. CAMPING OOSTAPPEN, Asten. Tel. 04936-92398 Fax. 91433.

OVERLOON 6 p. 5' bung. in bos, v.a. 13-8. 030-710755.

Bungalows 2-7 p. bosr., omgev. Eindh. 04907-62158.

JUBILEUMSHOW
The Red Army Band Moskou
Slovak Army Band Bratislava
Orkest Zweedse Landmacht Stockholm

NATIONALE TAPTOEBREDA
Marinierskapel
Luchtmachtkapel
Johan Willem Friso Kapel
The Rhythm Stars
Sternes Slotlanders
Fanfarekorpsen Genie & Limburgse Jagers

25 AUG T/M 3 SEPT
Spookpeloton
50 jaar Stoottroepen
Luchtmobiele Brigade
KAARTVERKOOP:
VVV-BESPREEKBUREAU'S

Tussen GEUL en GULP luxe appartementen/vakantiewoningen. Tel. 04457-3269.

VALKENBURG
8-dgs reizen mei t/m okt. v.a. f 530,- p.p. met halen en brengen per bus VP of HP/3 bustocht/kmr + do/to vele extra's. Hotel Spronck Bel nu Bondshotel ANWB. Gratis folder 04406-13017.

JUBILEUM AANBIEDING
3 dgs arrangement. f 129,-
HOTEL ASTERIA Venray. Folder: 04780-11466.

HULSBURG Hotel/Pension van SOMEREN. Gerenoveerde kamers met do/wc. Gez. bar, biljart, speelt., terras, eigen parkeerpl., 2 km van Valkenburg. Int. 04405-1646.

Gulpen, schitt. gelegen LANDHUIZEN + bung's. 2-25 p. Nog enkele in Hoogseiz. Ook w'kend/midwk. 04450-1180

Schin op Geul, Hotel Heuvelzicht, alle kamers do/toilet, tv op aanvraag, Div. terrassen, zonnende eigen park. Ideaal wandelgebied, 3 min. van station. 04459-1324

Valkenburg, Pension 'LOUSBERG', kamers met douche en toilet, LO f 37,50. Broekhem 60. Tel. 04406-12624.

KAN NOG: VAKANTIE VIEREN IN LIMBURG
In de Creatief Vakantieparken Het Roekenbosch en het Vosseveen. In aug. 1 week al v.a. f 815,- (excl. servicekosten). Bel&Boek rechtstreeks: 050-262627 (zat. 23 juli v.a. 10.00 bereikbaar)

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon 1 week HP Kamer/douche/toilet voor 2 pers. f 875,-. Vr. onze folder 04459-1518.

EPEN "HOTEL CREUSEN" *****
Zit/slp.kamer met bad/douche, toilet, radio, tv, minibar, lift aanw. Prijs v.a. f 93,- hp/pp. Prospectus op aanvraag. Wilhelmijnstr 50, 6285 AW Epen Tel. 04455-1215 fax 2101

Gulpen V.V.V. Wijlre
voor een fijne vak. in 't Zuid-Limb. heuvelland, pr. gel. in Geul- en Gulpaal. Geniet van wandel- en fietsmogelijkheden. Vr. de gids. Pb. 27, 6270 AA Gulpen. (04450) 1444.

• Voor de meest attractieve arrangementen, •
Hotel LA BONNE AUBERGE in Slenaken: 04457-3541.

VALKENBURG? Hotel à Campo. V.a. f 37,50 p.p.p.n. incl. ontbijt., gerenov. kamers, Broekhem 58. 04406-12455.

GEZONDHEIDSARR. IN HOTEL ROOLAND ARDEN
2 overn., 2x ontbijt, 2 driegangen-dinners en 2 uren relaxen in de weldadig van 35' mineraalwater v.h. kuuroord Thermalbad Arden f 192,50 p.p. Ook Beauty en Culinaire arr. Kmr. met douche/wc/tv en tele. Bosrijke omg. met wandel- en fietsroutes. Gratis kl.folder. Tel. 04703-2121

Camp. HIGH CHAPPARELL Oirsbeek 12 km van Valkenburg, gezellige gezinscamp., nieuw sanitair, zwemb./kinderbad, speelt., sportvelden, activit. progr. Stacar. t.h. van 20/8 t/m 3/9 v.a. f 725,- voor 2 wkn. Standpl. tarief na 13/8 f 16,- p.n. all-in. voor 2 pers. Folder 04492-2044.

AVONTUURLIJKE ZEIL ZWERFTOCHTEN langs zonnige stranden v. Sardinië. 2 wk zeilen/surfen-camperen zeilen. Al va f 495 AMFIBIE TREKS 015-623683/070-3645836

UCPA Sportieve vakanties
Surf, catamaran, duiken, raft, golf, kayak, tennis. Uniek in NL! Brochure? BIZZ: 050-144255 (ANVR/SGR).

KANOTREKKINGS Frankr.
14 dgn. all in f 749 Huis R. 03445-1606 (ook wknd.)

KLEINE GROENE CAMPINGS 070-3202598.

STERREN MAKEN UW HOTELKEUS EENVOUDIGER

Elk hotel in Nederland heeft dit blauw-wit schild met een aantal sterren. Een ster staat voor het basisniveau, vijf sterren voor maximale luxe. Zo weet u wat u ten minste kunt verwachten. Wilt u meer weten of de folder aanvragen? Bel 079-68.07.07.

••• EEN LANGE HETE ZOMER... •••
Razendvoordelige bus- en vliegtoeren v. jongeren inkl. camping of hotel al vanaf f 195,-
Brochure? BIZZ TRAVEL 050-144255 (SGR/ANVR)

A.N.W.B.-ZEILSCHOOL 'DE VEENHOOP'
• cursussen v.a. 7 jaar
• Verhuur van boten en nieuwe accommodaties.
• Onze naam staat reeds 28 jaar borg voor kwaliteit.
• Int. familie Zandstra, tel. 05128-1412, fax 05128-1907.

Zeilschool PEAN-FRL
Goed in jeugdvakanties.
Optimist-, (8-12 jr.) zeil-, surf- en combiweken (12-14 en 15-17 jr.). ANWB/Veilig Tuis erkend. 05663-1392.

JONGEREN-CAMPING-REIZEN incl. bus, evt. met tent, v.a. f 195,-. Markt Reizen SGR. 010-2330513.

ZORGELOOS kamperen in één van onze Compl. inger. bung.tenten op een uits. camp. in de zonnigste streek v.d. Franse Westkust. PALMARES Tentvak. 05753-1048.

LAST-MINUTE VAKANTIEKRANT, met vele Vakantiewoningen. Bel nu Interlux 072.183.183.

Losse busretours Languedoc, Côte d'Azur, Dordogne, Fr. Alpen evt. fiets va. f 195 Markt 010-2330513 SGR.

BRETAGNE/NORMANDIE/MIDD.ZEE. Komf. won. Hoge kort. in aug. Interzon-Vakanties 080-241064. Lid SGR.

LAST MINUTE 3 dgn Cannes + 3 dgn St. Tropez Hilt/ont. totaal 2 p. juli/aug. f 875, sept. f 750. Hotel Modern: 00-33.93653717 of 020-6719473 Nedl. gespr. (ook studio's).

ONBEZORGDE KAMPEERVAKANTIES.
Nog enkele luxe bungalowtenten en caravans beschikbaar v.a. 6 aug. met aantrekkelijke prijzen. EUROSPORVAC Tel. 078-414562.

• BUNGALOWTENTEN • compleet ingericht 300 m. van strand op 4* gezinscamping in de VENDEE Vrij v.a. 13 aug. Info: Recre A France: 010-4342631 lid SGR.

A.N.W.B.-ZEILSCHOOL 'DE VEENHOOP'
• cursussen v.a. 7 jaar
• Verhuur van boten en nieuwe accommodaties.
• Onze naam staat reeds 28 jaar borg voor kwaliteit.
• Int. familie Zandstra, tel. 05128-1412, fax 05128-1907.

JONGEREN-CAMPING incl. bus vanaf f 199,-. Bel voor folder: Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

Last minute aanbieding: 20/8 - 27/8 halve prijs. Vak.won., gites, bung.parken en mobilhomes. Gratis gids. SEJOUR EN FRANCE 085-257800. Lid SGR.

NATURISTEN KAMPEER-VAKANTIES t.h. luxe bung.tenten op Franse natuuristencampings. Bel Bon Nature: 085-629694.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays: 020-6910619 of 071-232020 (SGR/ANVR).

JONGERENREIZEN busr. + tent a.h. strand. Break Away 033-618600 of 618811.

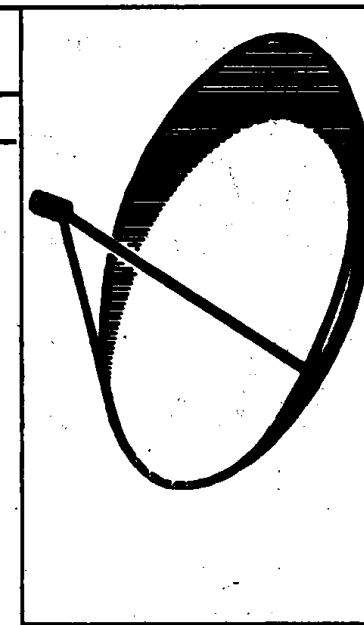
INTERTEENT Ingerichte tenten staan voor u klaar op camping met veel plaatsen v.a. 13 aug. 05945-13730/05940-3000 (SGR/ANVR).

JONGERENREIZEN Camping incl. bus v.a. f 199,-. Go Go Tour 010-4142599 SGR/ANVR.

BELGISCHE KUST 'DE HAAN' SUBTROPISCH VAKANTIEPARK

Park Atlantis
• Ruime appartementen (van

Nederland 1

06.30 KRO's Tekenfilmfestival. **07.00** (TT) Journal. **07.10** NCRV op zondag. Met: Aansl. **07.15** Zondag. Met: Aansl. **07.20** Zondag. Met: Aansl. **07.25** Zondag. Met: Aansl. **07.30** Zondag. Met: Aansl. **07.35** Zondag. Met: Aansl. **07.40** Zondag. Met: Aansl. **07.45** Zondag. Met: Aansl. **07.50** Zondag. Met: Aansl. **07.55** Zondag. Met: Aansl. **08.00** Zondag. Met: Aansl. **08.05** Zondag. Met: Aansl. **08.10** Zondag. Met: Aansl. **08.15** Zondag. Met: Aansl. **08.20** Zondag. Met: Aansl. **08.25** Zondag. Met: Aansl. **08.30** Zondag. Met: Aansl. **08.35** Zondag. Met: Aansl. **08.40** Zondag. Met: Aansl. **08.45** Zondag. Met: Aansl. **08.50** Zondag. Met: Aansl. **08.55** Zondag. Met: Aansl. **09.00** Zondag. Met: Aansl. **09.05** Zondag. Met: Aansl. **09.10** Zondag. Met: Aansl. **09.15** Zondag. Met: Aansl. **09.20** Zondag. Met: Aansl. **09.25** Zondag. Met: Aansl. **09.30** Zondag. Met: Aansl. **09.35** Zondag. Met: Aansl. **09.40** Zondag. Met: Aansl. **09.45** Zondag. Met: Aansl. **09.50** Zondag. Met: Aansl. **09.55** Zondag. Met: Aansl. **10.00** Zondag. Met: Aansl. **10.05** Zondag. Met: Aansl. **10.10** Zondag. Met: Aansl. **10.15** Zondag. Met: Aansl. **10.20** Zondag. Met: Aansl. **10.25** Zondag. Met: Aansl. **10.30** Zondag. Met: Aansl. **10.35** Zondag. Met: Aansl. **10.40** Zondag. Met: Aansl. **10.45** Zondag. Met: Aansl. **10.50** Zondag. Met: Aansl. **10.55** Zondag. Met: Aansl. **11.00** Zondag. Met: Aansl. **11.05** Zondag. Met: Aansl. **11.10** Zondag. Met: Aansl. **11.15** Zondag. Met: Aansl. **11.20** Zondag. Met: Aansl. **11.25** Zondag. Met: Aansl. **11.30** Zondag. Met: Aansl. **11.35** Zondag. Met: Aansl. **11.40** Zondag. Met: Aansl. **11.45** Zondag. Met: Aansl. **11.50** Zondag. Met: Aansl. **11.55** Zondag. Met: Aansl. **12.00** Zondag. Met: Aansl. **12.05** Zondag. Met: Aansl. **12.10** Zondag. Met: Aansl. **12.15** Zondag. Met: Aansl. **12.20** Zondag. Met: Aansl. **12.25** Zondag. Met: Aansl. **12.30** Zondag. Met: Aansl. **12.35** Zondag. Met: Aansl. **12.40** Zondag. Met: Aansl. **12.45** Zondag. Met: Aansl. **12.50** Zondag. Met: Aansl. **12.55** Zondag. Met: Aansl. **13.00** Zondag. Met: Aansl. **13.05** Zondag. Met: Aansl. **13.10** Zondag. Met: Aansl. **13.15** Zondag. Met: Aansl. **13.20** Zondag. Met: Aansl. **13.25** Zondag. Met: Aansl. **13.30** Zondag. Met: Aansl. **13.35** Zondag. Met: Aansl. **13.40** Zondag. Met: Aansl. **13.45** Zondag. Met: Aansl. **13.50** Zondag. Met: Aansl. **13.55** Zondag. Met: Aansl. **14.00** Zondag. Met: Aansl. **14.05** Zondag. Met: Aansl. **14.10** Zondag. Met: Aansl. **14.15** Zondag. Met: Aansl. **14.20** Zondag. Met: Aansl. **14.25** Zondag. Met: Aansl. **14.30** Zondag. Met: Aansl. **14.35** Zondag. Met: Aansl. **14.40** Zondag. Met: Aansl. **14.45** Zondag. Met: Aansl. **14.50** Zondag. Met: Aansl. **14.55** Zondag. Met: Aansl. **15.00** Zondag. Met: Aansl. **15.05** Zondag. Met: Aansl. **15.10** Zondag. Met: Aansl. **15.15** Zondag. Met: Aansl. **15.20** Zondag. Met: Aansl. **15.25** Zondag. Met: Aansl. **15.30** Zondag. Met: Aansl. **15.35** Zondag. Met: Aansl. **15.40** Zondag. Met: Aansl. **15.45** Zondag. Met: Aansl. **15.50** Zondag. Met: Aansl. **15.55** Zondag. Met: Aansl. **16.00** Zondag. Met: Aansl. **16.05** Zondag. Met: Aansl. **16.10** Zondag. Met: Aansl. **16.15** Zondag. Met: Aansl. **16.20** Zondag. Met: Aansl. **16.25** Zondag. Met: Aansl. **16.30** Zondag. Met: Aansl. **16.35** Zondag. Met: Aansl. **16.40** Zondag. Met: Aansl. **16.45** Zondag. Met: Aansl. **16.50** Zondag. Met: Aansl. **16.55** Zondag. Met: Aansl. **17.00** Zondag. Met: Aansl. **17.05** Zondag. Met: Aansl. **17.10** Zondag. Met: Aansl. **17.15** Zondag. Met: Aansl. **17.20** Zondag. Met: Aansl. **17.25** Zondag. Met: Aansl. **17.30** Zondag. Met: Aansl. **17.35** Zondag. Met: Aansl. **17.40** Zondag. Met: Aansl. **17.45** Zondag. Met: Aansl. **17.50** Zondag. Met: Aansl. **17.55** Zondag. Met: Aansl. **18.00** Zondag. Met: Aansl. **18.05** Zondag. Met: Aansl. **18.10** Zondag. Met: Aansl. **18.15** Zondag. Met: Aansl. **18.20** Zondag. Met: Aansl. **18.25** Zondag. Met: Aansl. **18.30** Zondag. Met: Aansl. **18.35** Zondag. Met: Aansl. **18.40** Zondag. Met: Aansl. **18.45** Zondag. Met: Aansl. **18.50** Zondag. Met: Aansl. **18.55** Zondag. Met: Aansl. **19.00** Zondag. Met: Aansl. **19.05** Zondag. Met: Aansl. **19.10** Zondag. Met: Aansl. **19.15** Zondag. Met: Aansl. **19.20** Zondag. Met: Aansl. **19.25** Zondag. Met: Aansl. **19.30** Zondag. Met: Aansl. **19.35** Zondag. Met: Aansl. **19.40** Zondag. Met: Aansl. **19.45** Zondag. Met: Aansl. **19.50** Zondag. Met: Aansl. **19.55** Zondag. Met: Aansl. **20.00** Zondag. Met: Aansl. **20.05** Zondag. Met: Aansl. **20.10** Zondag. Met: Aansl. **20.15** Zondag. Met: Aansl. **20.20** Zondag. Met: Aansl. **20.25** Zondag. Met: Aansl. **20.30** Zondag. Met: Aansl. **20.35** Zondag. Met: Aansl. **20.40** Zondag. Met: Aansl. **20.45** Zondag. Met: Aansl. **20.50** Zondag. Met: Aansl. **20.55** Zondag. Met: Aansl. **21.00** Zondag. Met: Aansl. **21.05** Zondag. Met: Aansl. **21.10** Zondag. Met: Aansl. **21.15** Zondag. Met: Aansl. **21.20** Zondag. Met: Aansl. **21.25** Zondag. Met: Aansl. **21.30** Zondag. Met: Aansl. **21.35** Zondag. Met: Aansl. **21.40** Zondag. Met: Aansl. **21.45** Zondag. Met: Aansl. **21.50** Zondag. Met: Aansl. **21.55** Zondag. Met: Aansl. **22.00** Zondag. Met: Aansl. **22.05** Zondag. Met: Aansl. **22.10** Zondag. Met: Aansl. **22.15** Zondag. Met: Aansl. **22.20** Zondag. Met: Aansl. **22.25** Zondag. Met: Aansl. **22.30** Zondag. Met: Aansl. **22.35** Zondag. Met: Aansl. **22.40** Zondag. Met: Aansl. **22.45** Zondag. Met: Aansl. **22.50** Zondag. Met: Aansl. **22.55** Zondag. Met: Aansl. **23.00** Zondag. Met: Aansl. **23.05** Zondag. Met: Aansl. **23.10** Zondag. Met: Aansl. **23.15** Zondag. Met: Aansl. **23.20** Zondag. Met: Aansl. **23.25** Zondag. Met: Aansl. **23.30** Zondag. Met: Aansl. **23.35** Zondag. Met: Aansl. **23.40** Zondag. Met: Aansl. **23.45** Zondag. Met: Aansl. **23.50** Zondag. Met: Aansl. **23.55** Zondag. Met: Aansl. **24.00** Zondag. Met: Aansl.

Nederland 2

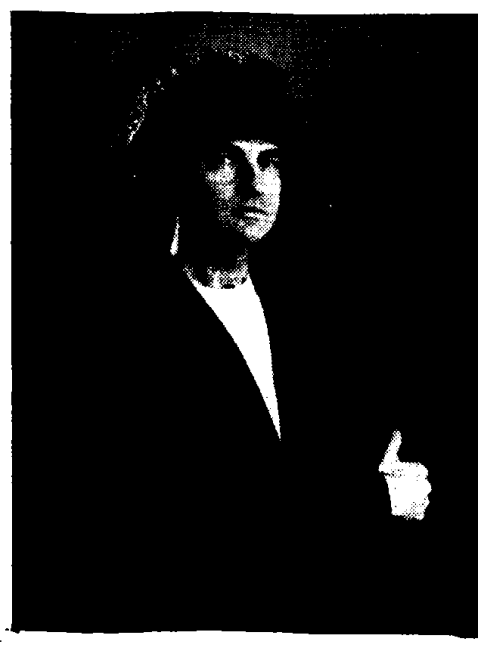
Veronica/Tros
11.23-11.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.00 (TT) Studio Sport. Met: Tour de France: laatste etappe: Euro Disney - Parijs; Honkbal: laatste dag van de Amerikaanse Honkbalweek.
17.10 Ontdek de chemie. Afl. 10.
17.40 (TT) Knoop in je zakdoek.
18.00 Journal.
18.05 Antiek. Informatie.
18.10 Ontdek de geologie. Afl. 14.
18.40 Informatie.
18.45 Culturele antropologie. Afl. 11.
19.15 Exotisch koken met kruiden.
19.50 Music Maestro. Afl. 7: Grieg.
20.45 Allo Allo. Afl. 4.
21.15 (TT) Postcode bingo.
21.55 Dempsey and Makepeace. Engelse misdaadserie. Afl. 12.
22.50 Op zoek naar de bronnen van onze beschaving. Afl. 3.
23.50 Goodwill Games. Verslag van uit St. Petersburg waarin de volgende onderdelen: Beach volleyball; Japan-Nederland (dames) en Nederland-Brazilië (heren), atletiek en boksen (60, 71 en 91 kg).
00.35 Journal.

● Glynis Barber uit de serie 'Dempsey and Makepeace' (Nederland 2 - 21.55).

Nederland 3

VPRO/NOS
06.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.00-11.00 Villa achterwerk. Kinderprogramma.
13.30 Allichtoon video circuit. Serie over erfelijkheidsziekten. Afl. 2: Het is goed dat je wat over erfelijkheid weet. Vandaag een Turkse aflevering.
14.00-14.30 Muziek II. Moderne Indiase muziek.
17.00-17.07 Nieuws voor doven.
18.00 Journal.
18.05 Radiomakers. Aflevering uit de serie Werken aan Werk-films over communicatie. Herh.
18.35 Soetere. Operatie Nepal, film van de Nederlandse Stichting voor Leprastrijding.
18.45 (TT) Studio Sport. Tourjournal en een terugblik op de finale in de Amerikaanse Honkbalweek. Verder aandacht voor tennis in Scheveningen en voor de halve marathon in Goes.
20.15-23.55 Zomergasten. Avondvullende programma. Vanavond: De ondernemer Frans Swartouw.

● Peter van Ingen presenteert 'Zomergasten' (Nederland 3 - 20.15 uur).

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei.
07.00 Telekids presenteert de cartoon express vanuit Amerika.
11.00 Teletoons in Amerika.
13.00 Love boat. Serie. Herh.
13.50 Lenny. Amerikaanse comedy-serie. Herh.
14.15 The Incredible Journey. Amerikaanse Disney-classic.
15.40 The streets of San Francisco. Amerikaanse politiserie.
16.35 Life goes on. Herh.
17.30 Film & Videonieuws.
18.00 Zee uur nieuws.
18.10 De beste van Oprah Winfrey.
19.00 Family matters. Amerikaanse comedyserie.
19.30 Half acht nieuws.
19.45 Crime International. Amerikaanse documentaireserie over misdaad.
20.15 Columbo. Amerikaanse detectie-serie. Herh.
21.50 Tineke's wereld. 2-delige compilatie van het afgelopen seizoen.
22.50 Speelfilm overzicht. Vooruitblik op de films van RTL 4 en 5 van de komende week.
23.00 Nieuws en weer.
23.15 Catlow. Amerikaanse western uit 1971 van Sam Wanamaker. Met: Yul Brynner, Richard Crenna, Leonard Nimoy, Daliah Lavi, Jo Ann Pflug e.a. De energieke Catlow wordt beschuldigd van vee-diefstal. Hij ontdekt dat de sheriff die hem voor het gerecht wil slepen een oude vriend van hem is, Ben Cowan. Ben is echter niet de enige die achter hem aan zit. Een groep wilde indianen wil zijn scalp, een premiejager wil Catlow zien hangen en de mooie, maar jaloerse Rosita wil hem een koeke van eigen deeg bakken. Catlow en Ben weten samen de achtervolgers te ontvluchten, maar uiteindelijk zal Ben moeten kiezen tussen hun vriendschap en zijn plicht Catlow te berechten.
01.00 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh.
01.45 As the world turns. Amerikaanse soapserie. Herh.
02.30 Nachtprogramma.

RTL5

11.00 Lumen 2000.
12.00 RTL Text.
12.45 Sport: Auto- en motorsport en golf. Live-verslag.
16.15 Sport: Major League baseball en golf.
19.00 M.A.S.H. Comedyserie. Herh.
19.30 Sylvania Waters. 12-delige Australische realitysoap. Herh.
20.00 Woopel Comedyserie.
20.30 Soldier soldier. Serie.
21.25 Weer.
21.30 Nieuws en sport.
22.00 Beavis & Butt-Head. Amerikaanse cartoon.
22.25 The real world. Amerikaanse realitysoap.
22.50 Sport: Golf Heineken Dutch Open. Samenvatting.
23.10 One summer love. Amerikaanse dramafilm uit 1976 van Gilbert Cates. Met: Beau Bridges, Susan Sarandon, Mildred Dunnock, Linda Miller e.a.
00.50 Hei elei, kuck elei aktueel.
01.20 Nachtprogramma.

● Yul Brynner is zeer actief in de Amerikaanse western 'Catlow' (RTL4 - 23.15).

BBC 2

07.15 Open University. 10.10 Little bits. Herh. 10.35 Spacevels. Herh. 10.50 Fievel's American tales. 11.15 The really wild guide to Britain. 11.40 Grange Hill. Herh. 12.05 Dynamite. 12.20 White Fang. Jeugdserie. 12.45 The Ozone. 13.00 Regionale programma's. 13.30 Sunday Grandstand. Sportprogramma. NBI Uitloop mogelijk. Volgende aflevering: obder voorbehoudt! 19.30 Rough guide to the Americas. Herh. 20.20 The Mary Whitehouse story. Herh. 21.00 Under the sun. 21.50 Monty Python's Flying Circus. Herh. 22.20 GP van Engeland voor 500 cc motoren vanaf Donington Park, samenvatting. Tevens de 250 cc, en de 125 cc-klasse. 23.00 Moviédrome. Inleiding. 23.05 Moviédrome: Naked under leather. Speelfilm. 00.35 Woodstock diary. 01.35 Moviédrome. Inleiding. 01.40-03.20 Moviédrome: Psychomania. Speelfilm.

Eurosport

06.30 Step aerobics. **09.00** Atletiek. WK voor junioren. **10.00** Tour de France. Etappe van gisteren. **11.00** Boksen. **12.00** Autosport. **12.30** Motorsport. Superbike-race. **13.00** Motorsport. Grand Prix van Engeland. Live. **14.30** Tour de France. 21e (en laatste) etappe: Disneyland - Parijs (175 km). Live. **17.00** Golf. Heineken Dutch Open. **19.00** Tennis. ATP-Cup vanuit Stuttgart. Finale. **21.00** Autosport. DTM-race. **22.00** Tour de France. **23.00** Tennis. ATP-toernooi van Washington. Finale. Live. **00.30-01.30** Atletiek. WK voor junioren vanuit Lissabon.

NBC

05.30 NBC News. **06.00** Intern. business view. **06.30** NBC News. **07.00** Strictly business. **07.30** Weekly business. **08.00** ITN World news. **08.30** Intern. business view. **09.00** Rivers live. **10.00** Holiday destinations. **10.30** Memories then and now. **11.00** Super show. **12.00** Ushuaia. **13.00** Dreams of flight. **14.00** Sportprogr., met om 14.00 Horses in action; **14.30** Trailside: Exploring Idewater - Glaciers in Alaska; **15.00** Powerboat world; **16.00** Autosport: DTM-race van Donington. **17.00** Meet the press. **18.00** The McLaughlin Group. **18.30** Beursberichten. **19.00** ITN World news. **19.30** Holiday destinations. **20.00** Videofashion! **20.30** Now. Nieuwsmagazine. **21.30** Talkin' jazz. **22.00** ITN World news. **22.30** Disaster chronicles. **23.00** Sportprogr.: DTM-race vanuit Donington. **00.00** Entertainment X-press. **00.30** NBC Nightly news. **01.00** Equal time. **01.30** Executive lifestyles. **02.00** Classic series. Met: Turn of fate. **02.30** Dante. **03.00** The rogues. **04.00** The Sunday spine chiller: He walked by night. Amer. speelfilm uit 1948.

MTV

MTV's Unplugged Weekend. 06.00 Unplugged with Sting. **06.30** Unplugged with Aerosmith. **08.00** Unplugged with Paul McCartney. **10.00** Unplugged with R.E.M. **10.30** News - weekend edition. **11.00** The big picture. **11.30** European top 20. **13.00** First look. **14.00** Sports. **14.30** Unplugged with Tony Bennett. **15.00** Unplugged with Rod Stewart. **16.00** Unplugged with Neil Young. **17.00** Unplugged with Bruce Springsteen. **18.30** News - weekend edition. **19.00** US top 20 video countdown. **21.00** 120 minutes. **23.00** Beavis & Butt-head. **23.30** Headbanger's ball. **02.00** Marjane van der Vlugt. **03.00-06.00** Night videos.

CNN

06.30 Global view. **07.30** Moneyweek. **08.30** On the menu. **09.30** Science and technology. **10.30** Style. **11.00** World report. **12.30** World business this week. **13.30** Inside business. **14.30** Earth matters. **15.00** Larry King weekend. **16.30** Futurwatch. **17.30** This week in the NBA. **18.30** Travel guide. **19.30** Diplomatic licence. **20.00** Moneyweek. **21.00** World report. **23.00** CNN's late edition. **00.00** The world to look at. **00.30** This week in the NBA. **01.30** Managing. **02.00** Prime news. **03.00** CNN Presents... Special reports. **05.30** Showbiz this week.

Duitsland 2

07.50 Europas Jugend musiziert.
08.35 Musik-Zeit: Die schöne Müllerin. Liederencyclus van Franz Schubert. Afl. 1. Herh.
09.15 Zur Zeit. Religieuze magazine.
09.30 Katholischer Gottesdienst. Eucharistieviering vanuit de markt in Monschau/Eifel.
10.15 Rinnsteinpiraten. Animatiefilm.
10.25 Löwenzahn. Jeugdserie.
10.55 Pingu. Poppenserie.
11.00 ZDF-Fernsehgarten.
12.45 Heute.
12.47 Blickpunkt. Magazine met actualiteiten uit de nieuwe deelstaten.
13.15 Damale. Serie oude weekjournaals. Afl. 40: Vor 40 Jahren.
13.30 ■ Unruhige Nacht. Duitse speelfilm.
15.05 Treffpunkt Natur.
15.35 Mary White. Amerikaanse speelfilm.
17.10 Mach mit. Balans van Aktion Sorgenkind. Aansl.: Prämienziehung Der grosse Preis der Aktion Sorgenkind. Bekendmaking van de winnaars van deze week.
17.20 Heute.
17.25 Die Sport-Reportage. Met wielrennen: Tour de France (laatste etappe); Autosport: DTM-race vanuit Diepholz; Paardesport: Duitse draakampioenschappen vanuit München-Daglfing; Strand-volleybal vanuit Fehmarn.
18.15 ML Mona Lisa.
18.57 Guten Abend.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt.
19.30 Wunderbarer Planet. 7-delige serie over het ontstaan van de aarde. Afl. 1: Die Geburt des Planeten.
20.15 Schwarzwaldmädel. Duitse heimafilm uit 1950 van Hans Deppe.
21.55 Heute.
22.05 Sport am Sonntag.
22.10 Angst. Duitse tv-film uit 1994 van Bernd Schadekald e.a.
23.40 Die Reise nach Bordeaux. Reportage over Friedrich Hölderlin.
00.25 Heute.
00.30-02.15 Sans toit ni loi. Franse speelfilm uit 1985 van Angès Varda. Met: Sandrine Bonnaire, Macha Meril, Stéphane Freiss e.a. Een Marokkaanse arbeider vindt het levenloze lichaam van een zwerverster.

Duitsland 3 West

08.15 Auf den Spuren Afrikas. **09.00** Die Weinmacher. **09.30** Nordwestpassage. **10.15** Bremer Gesundheitswerkstatt. **11.00** Das schwarze Gewerbe. **11.30** Das Auge der Musik - Siegfried Lauterwasser. Portret. **12.00** Nachbarn Dänemark. **12.15** Das langsame Ende industrieller Arbeitsteilung. **12.45** Sonntagsgespräch. **13.00** Europamagazin. **13.30** Zukunftsgespräche. **14.15** Das war's - diese Woche. **14.50** The scarlet coat. Amer. speelfilm. **17.45** Der kleine Vampir. **18.15** Vögel in Schilf und Rohr. **18.45** WDR aktuell. **18.50** Sport im Westen. **19.00** Sport aus dem Rheinland und Westfalen. **19.10** Aktuelle Stunde. **19.45** Traumziele. **20.15** Northwest passage. Amer. speelfilm. Met: Spencer Tracy. **22.17** WDR aktuell. **22.30** Widerstand. 3-delige documentaire over politieke denkbeelden na de Weimar-republiek van 1933. **23.15** Dortmund-Schachtage 1994. Reportage over de schachtdagen in Dortmund. **23.45** Des Luxus goldener Boden. Afl. 5: Die Taschnenhäher. **00.00-08.15** Nachtprogrammierung.

Duitsland 3 SWF

09.40 Denkanstöße. Herh. **09.45** Das war die DDR. **10.30** Der Mongolensturm. **11.30** Rückblick - Gibt's was Neues? Afl. 3. Herh. **11.45** Mozart auf Reisen. **12.30** ZeitZeugen. **13.15** Weiterleben und gewinnen. Portret van Niki Lauda. **14.00** Kapt'n Blaubär Club. **15.00** The belle of New York. Amer. speelfilm. Met: Fred Astaire. **16.24** Programma-overzicht. **16.25** Columbus und das Zeitalter der Entdeckungen. **17.10** Widerstand. Portret van Claus Schenk Graf von Stauffenberg. **17.55** Aus der Rolle fallen. **18.25** Freut euch des Nordens. Volksmusikprogramma. **18.09** Programma-overzicht. **19.10** Tagesschau. **19.35** Alles Kleber. **20.00** Tagesschau. **20.15** Die Alpen. **21.00** Pflanzern Lenau. **21.50** Flutlicht. Sportmagazine. **22.45** Südwest aktuell. **22.50** Wortwechsel. **23.35** CIA - Waffe im Kalten Krieg. **00.20** Ohne Filter extra. **01.30** Schlussschichten. **01.35** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30-06.50 Tekenfilmseries. **06.50** Winspector. Japanse sf-serie.
07.10-08.00 Tekenfilmseries. **08.00** Li-Launebar. Kinderprogr. **08.30** Power Rangers. **09.00-10.00** Tekenfilmseries. **10.00** Flintstones. Der Film. Blik achter de schermen bij de opnames van de familiefilm Flintstones. **10.25** Flintstones: Flintstone little big league. Amer. tekenfilm uit 1978. **11.25** Flintstones: Flintstones meet Rukula & Frankstone. Amer. tekenfilm uit 1980. **12.20** Documentaire over 25 jaar de Flintstones. **13.20** The Jetsons meet the Flintstones. Amer. tekenfilm uit 1987. **15.10** Mission Galactica: The Cylon attack. Amer. sf-film uit 1979. **17.00** The Cannonball Run. Amer. komedie uit 1980. **18.45** RTL aktuell. **19.10** Mini Playback Show. **20.15** Die 100.000 Mark Show. **21.50** Spiegel TV. **22.35** Prime Time. Spätausgabe. **23.00** Playboy Late Night. **00.00** Late-night-show. **00.30** Kanal 4 Tanz / Euro-pend Video Dance. **01.15** Married with children. **01.45** Who's the boss? **02.20** Explosiv - Das Magazin. **02.50** Hans Meiser. **03.50** Iona Christen. **05.00** Zeiten, schlechte Zeiten.

SAT 1

06.20 klipp-klapp. **06.50-08.05** Tekenfilmseries. **08.05** Eelsorsh und Teufelsschwanz. **08.15-09.10** Tekenfilmseries. **09.10** Halfway across the galaxy and turn left, sf-serie. **09.25** Tarzan. **10.05** Zorro. **10.30** Games World. **11.00** Super!!! Magazine. **12.00** alSo. **13.00** The adventures of the black station. **13.30** Sabotage Carson City. Amer. western uit 1952. **15.00** King Kong. Amer. avonturenfilm uit 1976. Aansl.: TopNews. **17.15** Baywatch. **18.15** Glücksrad. **19.00** Newsmagazin. **19.15** täglich ran. **19.20** Terra magica. Afl.: Schlangen. **20.15** Deadly intentions. Amer. tv-film uit 1985. Afl. 2. Aansl.: TopNews. **22.10** Talk im Turm. **23.30** 24 Stunden. Serie reportages. **00.00** So gesehen. Overdenking. **00.05** ■ The wild one. Amer. speelfilm uit 1953. **01.30** King Kong. Amer. avonturenfilm uit 1976. **03.50** Deadly intentions. Amer. tv-film uit 1985.

België/TV 1

06.55 Samson.
10.00-11.00 Eucharistieviering. Vanuit de St. Servaaskerk in Lanaken.
17.00 Animated classics: Around the world in 80 days. Tekenfilm.

Vakantie & Recreatie

Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen. Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484

HOEK VAN HOLLAND-HARWICH: DE IDEALE LIJN

Zonder omwegen naar Engeland? Met Stena Line vaart u comfortabel en voordelig van Hoek van Holland naar Harwich. Informeer bij uw reisbureau, Rabobank of bel 01747-84140.

Stena Line
Hoek van Holland - Harwich

AUTO INCL. MAX. 6 PERS.
V.A. / 320

Vakantie-woningen 2, 4, 6 of 8 pers. Vrij vanaf 13 aug. tegen VOORDELIGE prijs. Tel: 05910-22293.

●GRATIS GIDS 10/17 dgn. App. v. a. 199. Hotel** in Calatella Aug. / 349. Sept. / 289. Okt. / 279. Camp ingerichte tent Aug. / 299. Boosten Busreizen SGR 045-22777. ●

LAST MINUTE Malgrat de Mar, hotel Rey-Mar Playa** vertrek 1 aug. 17 dgn volpension / 899,-; vertrek 8 aug. 10/17 dgn volpension / 550/829. Toeslag R.C. / 50,-. SNOEYINK BUSREIZEN 05413-53200 (ANVR/SGR).

FREELINE: De vriendelijke verrasser! Want, we geven alle geboekte en nieuwe klanten voor C. Brava/Dorada en Salou m.v. 1 aug. gratis catering maaltijden op onze prachtige blauwe Royal Cl. bussen. Naar Benidorm/Calpe doen we dit per 2 sept. Nu voor aug. sept. okt. vele aanbiedingen hotels en app. voor wie vlug kan beslissen. Voor juli nog enkele mogelijkheden hotels of campings. Bel snel. 04970-14641 (lid ANVR/SGR).

Afwisselende 8-dgse excursiereis Barcelona v.a. / 649 RONDJE SPANJE: 12-dgse busrondereis met o.a. Madrid, Barcelona, Toledo & Burgos v.a. / 1099. ANDALUSIE: 8-dgse vlieg-rondereis met o.a. Cordoba, Sevilla en Granada v.a. / 1199! Weer vertrek mogelijk v.a. 29/8! Gratis reisgids? Bel: Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 (ANVR/SGR).

JONGERENCAMPING incl. bus vanaf / 249,-. Bel voor folder: Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

JONGERENREIZEN Camp/hotels incl. bus v.a. / 225,-. Go Go Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

Losse busreizen Costa Brava, Dorada, Blanca v.a. / 195,-. MARKANT REIZEN 010-2330513 SGR.

T.h. (sta)caravans (5 pers.) aan het Gardameer op top locaties. Nog vrij v.a. 6-8. Bel. 00-49.171509570.

STUNTS!!!

***sterren hotels in Rimini en Catolica, 10 dgn, halfpension, incl. busvervoer, vertrek 15-7, 5-8, 19-8 en 26-8 / 499,-. ADRIATICA REIZEN. Tel. 020-6381509

Prachtige bus- en vlieguren ITALIE! O.a.: 15-dgse vlieg-rondereis SICILIE & ZUID ITALIE v.a. / 1795! Prachtige 12- en 15-dgse bus-rondeuren langs o.a. FLORENCE, ROME en VENETIE v.a. / 999. TOSCANE: 10-dgse excursiereis incl. kunst-inleiding v.a. / 825! 9-dgse busreis met o.a. Rome, Florence, Siena Assisi & Arezzo voor slechts / 799! VENETIE: 8-dgse afwisselende excursiereis v.a. / 699! Bel snel voor de gratis reisgids en de laatste plaatsen in aug. en sept! Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 (ANVR/SGR).

JONGERENCAMPING incl. bus vanaf / 199,-. Bel voor folder: Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

Losse busreizen, Adriatische kust, Gardameer, Venetie, Bologna, Genua/Livorno v.a. / 195. MARKANT REIZEN SGR 010-2330513.

PRAAG-C., pension, km./badk. + bew. parking l/o / 38,-. Kam. bij part. l/o v.a. / 28,-. BoB Travel: 02290-39762.

Vraag onze TSJECHIE brochure aan voor pendels, excursie- en low budgetreizen. 10 dgn al v.a. / 289,-. Info: GEO REIZEN 05280-67000.

Vakantie en Recreatie

Caravans/tenten

Zomer-Caravan-Show

Het is weer erg druk geweest bij Beckers Sittard. Er staat dus weer een linke kollektie leuke inruil-caravans van o.a. Hobby, Burstner, Chateau, Wilk, Kip enz. Primeur: de eerste 1995 modellen van Wilk caravans vindt u nu al in onze showroom. Let op Kip, Wilk en Caravelair caravans: Vakantieklaar aanbiedingen! Kom nu kijken in onze showroom

Beckers Sittard

Officieel dealer voor Limburg van Kip, Wilk, Caravelair en Pedom caravans en Conway vouwwagens. Handelsstraat 20, 22, 24 en 31, Handelscentrum "Bergerweg" Sittard (Volg de ANWB-borden Industrieleirten Bergeerweg)

LIMBURGS GROOTSTE SPECIAALZAAK IN TOER- EN STACARAVANS, VOUWWAGENS, TENTEN, KAMPEER-, OUTDOOR- EN RECREATIE-ARTIKELN.

HOTEL WESTDUIN****

Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen)

50 METER VAN ZEE EN STRAND

Zou in Zeeland de zon dit jaar weer 120 uur meer schijnen? Probeer u te halen en boek één van onze zomerrr. Reeds v.a. / 125,-.

LET OP: v.a. 27-8 reeds 55+-korting! Voor brochure + reserveren: 01185-2510.

TSJECHIE/POLEN + DRESDEN 8 dgn bus, hotel*** met binnen zwembad, tennisbaan, halfpens., diverse excursies / 595,-. PRAAG 10 dgn bus, hotel l.o. / 375,-. BUS-RETOUR / 195,-. Vliegretour / 395,-. JONGERENREIS Praag 10 dgn / 285,-. Verh. vakantiewon. Tsjechie en Slowakije. MEVO Reizen Holten 05725-1547 (lid SGR).

PRAAG! Wekelijks keuze uit 5 verschillende reizen, o.a. 7-dgse nachtbuizen v.a. / 349! 7-dgse excursiereis met eigen ***HOTEL CAROL v.a. / 599! 8-dgse verzorgde excursiereis Praag & Omgeving v.a. / 649! 4-daagse Lang Weekend Vliegreis v.a. / 599. Bel snel voor gratis reisgids en de laatste plaatsen in juli en aug! Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 (ANVR/SGR).

WENEN, BUDAPEST & PRAAG! Afwisselende 12-dgse rondreis v.a. / 1198,-! Prachtige 12-dgse reizen PRAAG & MORAVIE met Praag, Brno, Wenen en de hoogste punten van Moravië v.a. / 998,-! Ook nog (beperkt) plaats in juli en aug! Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 (ANVR/SGR).

BOHEEMS-MORAVIE. vrijstaand vakantiehuis aan het water, augustus nog vrij. Tel. 05250-81818.

Bung's, Huizen, Chalets ***in de beste gebieden*** TOPIC TRAVEL Zomergids Bel: 070-3503309 (lid SGR).

Ontdek PRAAG busretour / 180,-. div/do hotels v.a. / 22,-. Tel. 04138-72853.

PRAAG per bus v.a. / 289 incl.: bus, hotel, ov kaart. Dino Tours 070-3252899.

ANWB Reisnieuwslijn 06-910 910 10
Verkeersdrukte, blokkades, bosbranden, algenplagen, enz.

ANWB Vakantie-weerlijn 06-9579
Actueel weeroverzicht en verwachting van 450 populaire bestemmingen over de hele wereld.

ANWB Reisinformatielijn 06-340 340 75
Inentingen, visum, paspoort, in- en uitvoer, betaalmiddelen enz. van ruim 60 landen. * 75 ct/pm

2000 VAKANTIEWONINGEN: MEVO Reizen Holten. Tel. 05725-1547 (lid SGR).

BUDAPEST: 7-dgse nachtbuizen v.a. slechts / 399! 8-dgse afwisselende excursiereis v.a. / 699! 4-dgse vliegreis v.a. / 740,-. Prachtige 12-dgse RONDREIS met o.a. Budapest, Eger, Balatonmeer en Pécs v.a. / 998. Weer vertrek mogelijk v.a. 20 aug. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur p. dag) of 020-6202121 (ANVR/SGR).

JONGERENCAMPING incl. bus vanaf / 199,-. Bel voor folder: Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619 of 071-232020 (SGR/ANVR).

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619 of 071-232020 (SGR/ANVR).

JONGERENREIZEN Camping incl. bus v.a. / 199,-. Go Go Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

Rustig ZUID-KRETA, vliegen + voordelige app. vlakbij zee, evt. goedkoop autohuur. Zeer speciale aanbiedingen voor aug. BOSMAN REIZEN: 01184-72007! Lid SGR.

JONGERENCAMPING incl. vlucht v.a. / 649,-. Bel voor folder: Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

CORFU en SAMOS vak. woningen/pensions 2-8 p. Alle vlak bij zee. Vanaf / 135,- p.w. Eventueel ook met vlucht. Vraag de gratis brochure ROSS HOLIDAYS 08894-24848 lid SGR.

Voor JONGEREN. Camping met luxe ingerichte tent aan/bij strand en disco's. Bel Camping Holidays 020-6910619 of 071-232020 (SGR/ANVR).

KRETA: van mooie app. tot luxe hotels, fly-drives, 1 week v.a. / 895,-. Vrij in aug. Tel. 043-640440.

MALTA v.a. / 795,- p.p. incl. 8-daagse vliegreis, appartement/hotel + transfer. Bel voor brochure: CONNECTION TRAVEL: 072-337473 (SGR).

Avontuurlijke rondreizen SUMATRA, Java, Bali, Sundaland en Sulawesi 22-34 dgn. v.a. / 2895,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekkdata. Folder? DJOSER 071-126400 Lid SGR.

Java-Bali 30 dgn. / 3095,-. nog pl. 27 sept. (2 pl.) 15 nov. (10 pl.). Ook nog Vietnam 30 sept. + 28 okt. 27 dgn. / 3395,-. info. ARCADIA Tel: 072-200872. Lid SGR.

In 1995 overwint. op Bali (4-10 wkn) en div rondreizen: Sumatra, Java, Bali, Lombok, Sing., Phuket, Bangkok. Incl. en pres. iedere laatste zaterdag v.d. maand. ASIAN ARTS DECORATION in Vlaardingen. Doc. + Incl.: STAP-INN TRAVEL: 01887-4156 + 01881-2083/2347. Reeds 16 jaar kleinschalig reizen naar INDONESIE

Kies voor onze verzorgde

OVERWINTERING OP BALI

Wij gaan in jan. '95 voor de 6e keer naar BALI. Keuze uit 12 mooie parken, Spec. aanb. / 2895,-. 6 WENEN (kale prijs), incl. logies, ontbijt + annul. verz. I.D. v.d. Linde (OB) Postbus 17, 8381 BX Vliedder. Tel/fax 05212-1866.

Ridderbeks

Extra veel zomeraanbiedingen

Met de grootste collectie vouwwagens van Limburg: Trigano, Europa, Camper en Tago. Officieel dealer van ERIBA en HOME CAR caravans. Tevens een ruime keuze in occasions. Altemaal prijzen in prijs en kwaliteit! Tot ziens in KONINGSBOSCH, het is beslist de moeite waard. Prinsenaan 180. ☎ 04743-2213, lid BOVAG.

CHATEAU & HOMECAR

Verkoop, verhuur, reparatie, taxatie van alle merken caravans. De '94 modellen zijn uit voorraad leverbaar. RALON, Brommelen 58A, GEULLE. Tel. 043-645079.

Te k. caravan REU, 3 à 4 personen, voortent, luifel, enz., v.r.p. / 1.500,-. Dhr. L. T.H. Wiersmastraat 17, Brunssum. 045-255304.

Nieuwe KIP Eco-line 38 t. bwj. '92, inbouwtoilet enz., pr. / 15.750,-. 04492-3305.

Mooie CARAVAN, 4 pers., toilet, zeer comfort. / 9.250,-. 04950-36189.

Mooie HOBBY caravan met alle gemakken op heidecamping. Brunssum, v.r.p. / 15.000,-. ☎ 045-314122.

25-daagse verzorgde reis Sumatra/Java/Bali / 3295,-. Vertrek 29/8 en 19/9 nu / 100,- korting! Bel DELTA REIZEN: 071-146649 (SGR).

6 weken overwinteren op BALI voor / 2995,- p.p. Info: Mutiara Tel. 023-274943.

Dankzij bijzondere samenwerking met KLM nu al vanaf / 899,- per Landrover op avontuur door het diepe zuiden van Tunesië. Vertrek iedere week gegarandeerd. Folder? Bel CHARACTER Travel: 030-292474. Natuurlijk lid SGR.

CHINAWINKEL KONING AAP biedt 45 verschillende reisroutes aan voor kleine groepen door o.a. China, Tibet, Mongolië, Japan, Pakistan, Nepal, Vietnam, Laos, Cambodja, Burma, Indonesië, Jemen en Oman. Bel voor een brochure of reservering voor een presentatie. Tel: 020-6226934. Fax: 020-6380774. Lid VAR/SGR.

AUSTRALIË - Nieuw-Zeeland, we komen er zelf vandaan. Voor de individuele budgetreiziger; vluchten + 21 n. in Hostel + NZ buspas: / 3.470,-. Ook diverse Rond de Wereld reizen en rondreizen met Nederlandse reisbegeleiding. Barron & De Keijzer Travel 010-4780000, 020-6258600. Lid SGR.

Dankzij bijzondere samenwerking met KLM nu al vanaf / 998,- een fantastische rondreis door sfeervol Marokko, ledere maand meerdere gegarandeerde vertrekkdata. Folder? Bel CHARACTER Travel: 030-292474. Lid SGR.

Actieve rondreis Ecuador 27 dgn. / 3195,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekkdata. Folder? DJOSER 071-126400. Lid SGR.

ISLA MARGARITA

De parel in de Caribben. Dit schitterende eiland is gelegen 30 km voor de kust van Venezuela - 30 graden - en fantastische stranden. Zeer goedkoop eiland! Iedere DINSdag per MARTINAIR. V.a. 2 aug. weer volop plaats. Hotel met zwemb. incl. vlucht (9 dgn)

v.a. f 1369,-

Belt u snel voor folder en informatie: GoGo TOURS: 010-4142599 Korte Hoogstraat 11 Rotterdam Lid ANVR/SGR

ZIN IN EEN COMFORTABELE RIVIERCRUISE?

Keuze uit 8-daagse cruises door ons eigen mooie Nederland, door België en Duitsland met de comfortabele passagiersschepen MPS "MR. JAN ELSHOUT" en MPS "ESMERALDA" BOEK NU UW VOORDEEL voor verschillende vertrekkdata in juli en augustus!!!

Prijzen vanaf f 1020,- incl.

busvervoer van/naar het schip, volpension, avondsmaak, alle hutten DOWC. Tevens AIRCOND. aanwezig. Vraag inlichtingen bij uw ANVR reisbureau of gratis brochure bij B.V. WATERTRANSPORT, Tel. 010-4118660. Lid ANVR/SGR.

BOEK NU!

een gezellige DROOMCRUISE 8 heerlijke dagen met MS. AYVAZOVSKIY GRIEKENLAND ITALIE-TURKIJE op 31 juli en 8 aug. v.a. 695

kinderen gratis! bel voor info en folder

EURO

CRUISES

043-251919

ook in het weekend!

LET OP: 50+ (extra korting na 2-9). Holten met de Holterberg. Te huur 33 in het bos gel. vrijst. bung's met alle comfort zowel in als buiten de bung's zoals: kabel k.l.v., verw. zwemb., restaurant, midgetgolf, fietsverhuur, enz. Vrij gratis kleuren folder. Bung park de Lindenborg, Borkeldsweg 57, 7451 TA Holten of bel: 05483-61364.

LAST-MINUTE-LIJN Het onafh. overzicht van de goedk. aanb. 1 gpm 06-910.910.61.

Avont. RONDREIZEN naar: Marokko, Portugal/, Tjehie/ SI/Polen, Andalusië, Mexico/Guatemala/Beize, Pyreneën. * DISCOVER folder: 020-6854506 (SGR).

Te k. caravan BURSTNER City 420 Tm '87, met acc., v. r. p. / 8.500,-. Tel. 046-372990.

Te koop TABBERT Comtesse 630, model '89. Telef. 04746-2096 na 18.00 uur.

Te koop KIP Caravan 3.60 met voortent. Tel. 045-750743.

Te koop HOBBY 460 Classic '94, voortent, inb. toilet + extra's. 04498-54390.

8 dagen MARIENBAD (Tsjechië) 6-13 aug of 1-8 okt. f 925,-

5 dagen PRAAG 8-12 aug. f 555,-

10 dagen MÜHLBACH (O.) 2-11 sept. f 920,-

8 dagen RONDREIS Italië/Zwitserland 3-12 sept. f 1075,-

8 dagen GERLOS (O.) 24/9-1/10 f 900,-

8 dagen KRANSJKA GORA (SL.) 15-22 okt. f 720,-

Schmitz REIZEN

Vermeide prijzen zijn al in prijzen incl. halfpension verzekerings excursies

Ook uw adres voor GEORGINA REIZEN (dagelijkse en meerdagse reizen)

SUSTEREN TEL 04499-1541

Wat VERKOPEN? Adv. ter via: 045-719966.

GRILL-BAKOVEN, nieuw, f 65,-, afzuigkap f 35,-, 3-pits electr. fornuis f 100,-. Tel. 045-216947.

EN-NOG-VEEL-MEER!

VANAF NU IN De Koumen 148! in Hoensbroek

ANTENNE DAE 44,50
VUILNISZAK HOUDER 8,95
3.000 m² kampeerplezier
KOELBOX 12V-220V GAS BEKEND MERK 389,-
HANGMAT MET STANDAARD 42,50
OPBERGSCHORT 16,95
Dit is slechts een kleine greep uit ons enorme assortiment! Kom en overtuig uzelf!

HANS STASSAR
leverancier van kampeerplezier
De Koumen 148 HOENSBROEK Tel.: 045 22 42 00 (naast van Melick party service)

Te koop Caravan DIQUE, bwj. '87, 3 pers., i.s.k., verwarming, voort., z.g.a.n.w., f 6.000,-. Tel.: 045-741154.

Te koop div. showroom-modellen Sterckman CARAVANS b.v. Fjord 370 EK overjaring model, geheel compleet incl. voortent, f 12.950,-. Stiphout Recreatie, J. Breukerstr. 9, Roermond (Leeuwen). Telef. 04750-36414.

CARAVAN Burstner City Luxus, 4 pers. met w.z.g., incl. Brandt voort., z.g.a.n.w., f 10.850,-. Tel. 045-452275.

Te k. weg. echtscheiding CARAVAN i.z.g.st. plus n.w.e. voortent. Koopje! Bellen voor 10.00 uur 's morgens: 045-429395 / 418359.

Te k. VOUWWAGEN Alpenkreuzer Senior, i.g.st. Telefoon: 045-325681.

Te koop KIP De Luxe KL 40, 3-pers., 5 jaar oud. Voor nadere info 045-16975.

Te k. VOUWWAGEN Holtkamp, i.z.g.st., 4x gebr., f 3.500,-. 043-649343.

Te koop VOUWWAGEN Florida 6-8-pers., gr. voortent, in prima st., compl. f 2.500,-. Tel. 045-318572.

Te koop gevraagd alle merken TOURCARAVANS en sta-wagens, contant geld. 045-323178, ook verkoop tourcaravans.

Te koop caravan HOBBI Prestige 4.75 mtr lang, bwj. '81, geheel compleet, voort. met erker, zeer mooi, f 6.750,-. Tel. 045-273743.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten.

In de Witte Hal

Met volledige garantie en service! Koelen-vriezen-wassen-hi-fi-stereo-kleuren-TV-video's etc. waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst....

60% korting

OP = OP. Slechts enkele stuks! Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes: ECOLINE CENTRIFUGE 776 SEK, 2800 toeren, RVS trommel, grote inhoud. GEEN f 399,- OF f 289,-. MAAR:

f 199,-

BAUKNECHT DIEPVRIES GTL 221, 200 liter inhoud, snelvrieschakelaar, apart invriesvak. GEEN f 869,- OF f 649,-. MAAR:

f 499,-

BOSCH KOEL-/VRIESCOMBI KGE 3112, koelkast met automatische ontdooing, diepvries met lades, 2 motoren, elektronische instelbaarheid. GEEN f 1.749,- OF f 1.449,-. MAAR:

f 1.199,-

KÄRCHER HOGEDRUKSPUIT KA 600, 110 bar druk, met aparte lens. GEEN f 880,- OF f 599,-. MAAR:

f 499,-

PANASONIC KTV TX 25 BM 1, grootbeeld kvt, afstandsbediening, teletext, stereo, 4 pagina's teletext geheugen. GEEN f 1.598,- OF f 1.399,-. MAAR:

f 1.099,-

GRUNDIG VIDEORECORDER GV 240, PDC, stereo, afstandsbediening, 4 koppen, ingebouwde teletext, montagemogelijkheden. GEEN f 1.598,- OF f 1.299,-. MAAR:

f 999,-

AKAI CASSETTE-DECK GX 35, tip-toets bediening, afstandsbediening, los component, geschikt voor iedere versterker. GEEN f 658,- OF f 599,-. MAAR:

f 399,-

SONY MIDSET MHC 1700, 2 losse componenten, afstandsbediening, 2x 35 watt, equalizer, CD, cassette en tuner, compacte uitvoering. GEEN f 1.699,- OF f 1.199,-. MAAR:

f 898,-

WITTE HAL

SITTARD, Bergenweg 51-53, telef. 046-518162. HEERLEN, Heerlebaan 273, telef. 045-426842. MAASTRICHT, Scharnerweg 66-70, telef. 043-633162.

Moulinex GRILL-BAKOVEN, nieuw, f 65,-, afzuigkap f 35,-, 3-pits electr. fornuis f 100,-. Tel. 045-216947.

Wat VERKOPEN? Adv. ter via: 045-719966.

Baby en Kleuter

Te k. BOX met verstelbare bodem; kinderwagen en loopstoeitje, v.r.p. f 450,-. Tel. 045-325616.

België	Luxemburg
LAST MINUTE! Te h. in bosrijke omg. in bungalowpark te Lanaken, 5 km. van Maastricht: luxe chalet, woonk., keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, tuin en terras. Volop recreatiemogelijkheden, o.m. 50 mtr. zwembad met superglijbaan, disco/bar/restaurant. Vrij v.a. 6-8. Info 045-444095.	LUXEMBUR